

משלי

Mishlei
Sananlaskut

Hebrea - Suomi

Sananlaskut 1 (Proverbs 1)

¹ יִשְׂרָאֵל: מֶלֶךְ דָּוִד בֶּן־ שְׁלֹמֹה מְשָׁלִי

[H4912](#) [H8010](#) [H1121](#) [H1732](#) [H4428](#) [H3478](#)
mish·lei She·lo·moh be'n- Da·vid; me·lech, Is·ra·'el.
Sananlaskut Salomon pojan Davidin kuninkaan Israelin

Sananlaskut Salomon pojan Davidin kuninkaan Israelin

² בִּינָה: אִמְרֵי לְהִבִּין וּמוֹסָר חֲכָמָה לְדַעַת

[H3045](#) [H2451](#) [H4148](#) [H995](#) [H561](#) [H998](#)
la·da·'at choch·mah u·mu·sar; le·ha·vin, 'im·rei vi·nah.
tuntemiseksi viisauden ja opetuksen ymmärtämiseksi sanojen viisauden

tuntemiseksi viisauden ja opetuksen ymmärtämiseksi sanojen viisauden

³ וּמִיִּשְׂרָיִם: אִמְשָׁפֹט צְדָק הַשֵּׁכַל מוֹסֵר לְקַחַת

[H3947](#) [H4148](#) [H7919](#) [H6664](#) [H4941](#) [H4339](#)
la·ka·chat mu·sar has·kel; tze·dek u·mish·pat, u·mei·sha·rim.
ottaa vastaan kuri viisauden oikeuden oikeudenmukaisuuden ja suoraselkäisyyden

ottaa vastaan kuri viisauden oikeuden oikeudenmukaisuuden ja suoraselkäisyyden

⁴ וּמִזְמָה: דַּעַת לְנֹעַר עֲרֻמָּה לְפִתְאִים לְתֵת

[H5414](#) [H6612](#) [H6195](#) [H5288](#) [H1847](#) [H4209](#)
la·tet lif·ta·jim 'a·re·mah; le·na·'ar, da·'at u·me·zim·mah.
antamaan yksinkertaisille viisautta nuorille tietoa ja harkintaa

antamaan yksinkertaisille viisautta nuorille tietoa ja harkintaa

⁵ יִקְנֶה: תַּחְבֻּלוֹת אִנְבוּן לְקַח וַיֹּסֶף חָכָם! שִׁמְעֵ

[H8085](#) [H2450](#) [H3254](#) [H3948](#) [H995](#) [H8458](#) [H7069](#)
jish·ma' cha·chom ve'·jo·sef le·kach; ve'·na·von, tach·bu·lot jik·neh.
kuulee viisas ja lisää oppimistaan ja harkitsee neuvoja viisaita

kuulee viisas ja lisää oppimistaan ja harkitsee neuvoja viisaita

⁶ וַחִידוֹתָם: חֲכָמִים דְּבָרֵי וּמְלִיצָה מְשָׁל לְהִבִּין

[H995](#) [H4912](#) [H4426](#) [H1697](#) [H2450](#) [H2420](#)
le·ha·vin ma·shol u·me·li·tzah; div·rei cha·cha·mim, ve'·chi·do·tam.
ymmärtää sananlaskun ja sen tulkinnan sanat viisaiden ja heidän arvoitukset

ymmärtää sananlaskun ja sen tulkinnan sanat viisaiden ja heidän arvoitukset

⁷ אִמוּסָר חֲכָמָה דַּעַת רֵאשִׁית יְהוָה יְרֵאת

[H3374](#)
jir-'at
pelko

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H7225](#)
re·shit
on alku

[H1847](#)
da-'at;
ymmärryksen viisautta

[H2451](#)
choch·mah
ja opetusta

[H4148](#)
u·mu·sar,
ja opetusta

פֶּה בָּזוּ: אֵוִילִים

[H191](#)
'e·vi·lim
tyhmät

[H936](#)
ba·zu.
halveksivat

Peh

pelko JAHWEH HERRAN on alku ymmärryksen viisautta ja opetusta tyhmät halveksivat

⁸ אָמַרְךָ: תּוֹרַת תְּטֹשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מוֹסֵר בְּנֵי שְׁמַע

[H8085](#)
she·ma'
kuule

[H1121](#)
be·ni
poikani

[H4148](#)
mu·sar
varoitusta

[H1](#)
'a·vi·cha;
isäsi

[H408](#)
ve·'al-
ja älä

[H5203](#)
tit·tosh,
heitä pois

[H8451](#)
to·rat
opetusta

[H517](#)
'im·me·cha.
äitisi

kuule poikani varoitusta isäsi ja älä heitä pois opetusta äitisi

⁹ לְגַרְגְּרֹתֶיךָ: יַעֲנֹקִים לְרֵאשִׁיךָ הֵם הֵן לֵוִית כִּי

[H3588](#)
ki
sillä

[H3880](#)
liv·jat
sepele

[H2580](#)
chen
armon

[H1992](#)
hem
ne ovat

[H7218](#)
le·ro·she·cha;
päähäsi

[H6060](#)
va·'a·na·kim,
ja kaulakoriste

[H1621](#)
le·gar·ge·ro·tei·cha.
kaulallasi

sillä sepele armon ne ovat päähäsi ja kaulakoriste kaulallasi

¹⁰ תֵּבֵא: אֶל־ חֲטָאִים יִפְתּוֹךָ אִם־ בְּנִי

[H1121](#)
be·ni
poikani jos

[H518](#)
'im-
jos

[H6601](#)
je·fat·tu·cha
houkuttelevat sinua

[H2400](#)
chat·ta·'im,
syntiset

[H408](#)
'al-
älä

[H14](#)
to·ve.
suostu

poikani jos houkuttelevat sinua syntiset älä suostu

¹¹ נִצְפְּנָה לְדָם נְאֻרָבָה אֲתָנוּ לְכָה יֵאמְרוּ־אִם־

[H518](#)
'im-
jos

[H559](#)
jo·me·ru
he sanovat

[H1980](#)
le·chah
tule

[H854](#)
'it·ta·nu
kanssamme väijymme

[H693](#)
ne·'er·vah
väijymme

[H1818](#)
le·dam;
verta

[H6845](#)
nitz·pe·nah
vaanimme

חַנּוּם: לְנָקִי

[H5355](#)
le·na·ki
viattomia

[H2600](#)
chin·nam.
ilman syytä

jos he sanovat tule kanssamme väijymme verta vaanimme viattomia ilman syytä

¹² וְתַמִּימִים חַיִּים כְּשֵׁאוֹל נִבְלָעִם

[H1104](#)

niv-la'em

nielaiskaamme heidät kuin Sheol / tuonela elävältä

[H7585](#)

ki-she'ol

[H2416](#)

chaj-jim;

[H8549](#)

u-te-mi-mim,

ja ehyenä

כְּיֹרְדֵי בֹר:

[H3381](#)

ke-jor-dei

kuin jotka vaipuvat alas hautaan

[H953](#)

vor.

nielaiskaamme heidät kuin Sheol / tuonela elävältä ja ehyenä kuin jotka vaipuvat alas hautaan

¹³ שָׁלַל: בְּתֵינוּ נִמְלֵא נִמְצָא יָקָר הֵוֹן כָּל-

[H3605](#)

kol-

[H1952](#)

hon

[H3368](#)

ja-kar

[H4672](#)

nim-tza;

[H4390](#)

ne-mal-le

[H1004](#)

vat-tei-nu

[H7998](#)

sha-lal.

kaikkea arvokasta kallisarvoista me löydämme täytämme talomme saaliilla

¹⁴ לְכַלְנוּ: הִיָּה אֶחָד כִּיס בְּתוֹכְנוּ תַפִּיל גּוֹרְלָךְ

[H1486](#)

go-ral-cha

arpaa

[H5307](#)

tap-pil

heitä

[H8432](#)

be'to-che-nu;

kanssamme

[H3599](#)

kis

kukkaro yksi

[H259](#)

'e-chad,

[H1961](#)

jih-jeh

olkoon

[H3605](#)

le-chul-la-nu.

meidän kaikkien

arpaa heitä kanssamme kukkaro yksi olkoon meidän kaikkien

¹⁵ אֶתֶם בְּדַרְךְ תִּלְךְ אֶל- בְּנֵי רַגְלְךָ מִנַּע

[H1121](#)

be'ni, 'al-

poikani älä

[H408](#)

[H1980](#)

te-lech

lähde

[H1870](#)

be'de-rech

tielle

[H854](#)

'it-tam;

samalle heidän kanssaan pidä poissa jalkasi

[H4513](#)

me-na'

[H7272](#)

rag-le-cha,

מִנְתִּיבָתֶם:

[H5410](#)

min-ne-ti-va-tam.

heidän poluiltaan

poikani älä lähde tielle samalle heidän kanssaan pidä poissa jalkasi heidän poluiltaan

¹⁶ דָּם: לְשֹׁפָר־ אֵימָהָרוּ יָרוּצוּ לְרַע רַגְלֵיהֶם כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H7272](#)

rag-lei-hem

heidän jalkansa

[H7451](#)

la-ra'

pahaan

[H7323](#)

ja-ru-tzu;

juoksevat ja kiiruhtavat

[H4116](#)

vi'ma-ha-ru,

vuodattamaan

[H8210](#)

lish-poch-

verta

[H1818](#)

dam.

sillä heidän jalkansa pahaan juoksevat ja kiiruhtavat vuodattamaan verta

17 כָּנָף: בְּעַל כָּל־ בְּעֵינָי הַרְשֵׁת מְזֹרָה חָנָם כִּי־

[H3588](#) [H2600](#) [H2219](#) [H7568](#) [H5869](#) [H3605](#) [H1167](#) [H3671](#)
ki- chin·nom me·zo·rah ha·ra·shet; be·'ei·nei, chol ba·'al ka·naf.
sillä ilman syytä levitetään verkko silmien eteen jokaisen herran ääreen

sillä ilman syytä levitetään verkko silmien eteen jokaisen herran ääreen

18 לְנַפְשֵׁתָם: יִצְפְּנוּ יְאָרְבוּ לְדַמְּם וְהֵם

[H1992](#) [H1818](#) [H693](#) [H6845](#) [H5315](#)
ve·'hem le·da·mam je·'e·rou; jitz·pe·nu, le·naf·sho·tam.
he omaa vertaan väijyvät ja vaanivat omaa sieluaan

he omaa vertaan väijyvät ja vaanivat omaa sieluaan

19 בְּעַלְיוֹ נִפְשׁ אֶת־ בְּצַע בְּצַע כָּל־ אַרְחוֹת כֵּן

[H3651](#) [H734](#) [H3605](#) [H1214](#) [H1215](#) [H853](#) [H5315](#) [H1167](#)
ken, 'a·re·chot kol- bo·tze·a' ba·tza'; 'et- ne·fesh be·'a·lav
niin on polku kaikkien ahneiden ahneus ET sielun omistajaltaan

פ יִקַּח:

[H3947](#) Peh
jik·kach.
vie

niin on polku kaikkien ahneiden ahneus ET sielun omistajaltaan vie

20 קוֹלָה: תִּתֵּן בְּרַחֲבוֹת תְּרֹנָה בְּחוּץ חֲכָמוֹת

[H2454](#) [H2351](#) [H7442](#) [H7339](#) [H5414](#) [H6963](#)
cha·che·mot ba·chutz ta·ron·nah; ba·re·cho·vot, tit·ten ko·lah.
viisauus ulkona huutaa aukioilla antaa äänensä

viisauus ulkona huutaa aukioilla antaa äänensä

21 בְּעִיר שְׁעָרִים בְּפִתְחֵי תִקְרָא הַמִּיּוֹת בְּרֹאשׁ

[H7218](#) [H1993](#) [H7121](#) [H6607](#) [H8179](#) [H5892](#)
be·'rosh ho·mi·jot, tik·ra be·fit·chei she·'a·rim ba·'ir,
pääpaikoilla se huutaa kutsuu aukoissa porttien kaupungissa

תֹּאמַר: אֲמַרְיָה

[H561](#) [H559](#)
'a·ma·rei·ha to·mer.
sanansa lausuu

pääpaikoilla se huutaa kutsuu aukoissa porttien kaupungissa sanansa lausuu

22 - פְּתִי תִּתְּבוּ פְּתִים מִתִּי עַד- וְלִצִּים

[H5704](#)

'ad-
kuinka

[H4970](#)

ma-tai
kauan

[H6612](#)

pe-ta-jim
te yksinkertaiset

[H157](#)

te-'e-ha-vu
rakastatte

[H6612](#)

fe-ti
yksinkertaisuutta ja pilkkaamisesta

[H3887](#)

ve-'le-tzim,
pilkkaamisesta

דַּעַת: יִשְׁנְאוּ- וְכִסִּילִים לָהֶם חֲמָדוֹ לָצוֹן

[H3944](#)

la-tzon
pilkkaajien iloitsette

[H2530](#)

cha-me-du
ja te

[H1992](#)

la-hem;
tyhmät

[H3684](#)

u-che-si-lim,
vihaatte

[H8130](#)

jis-ne-'u-
ymmärrystä

[H1847](#)

da-'at.

kuinka kauan te yksinkertaiset rakastatte yksinkertaisuutta ja pilkkaamisesta pilkkaajien iloitsette ja te tyhmät vihaatte ymmärrystä

23 - רוּחִי לָכֶם אֲבִיעָה הִנֵּה לְתוֹכְחֹתִי תִּשׁוּבוּ-

[H7725](#)

ta-shu-vu,
kääntykää

[H8433](#)

le-to-chach-ti
minun nuhtelustani

[H2009](#)

hin-neh
katso

[H5042](#)

'ab-bi-'ah
minä vuodatan teille

[H0](#)

la-chem
Henkeni

[H7307](#)

Ru-chi;

אֶתְכֶם: דְּבַרִּי אוֹדִיעָה

[H3045](#)

o-di-'ah
ja teen tunnetuksi

[H1697](#)

de-va-rai
sanani

[H853](#)

'et-chem.
teille

kääntykää minun nuhtelustani katso minä vuodatan teille Henkeni ja teen tunnetuksi sanani teille

24 - וְאִין יָדִי נְטִיתִי וְתִמְאֵנוּ וְקָרָאתִי יַעַן

[H3282](#)

ja-'an
sen tähden minä

[H7121](#)

ka-ra-ti
kutsuin teitä

[H3985](#)

vat-te-ma-'e-nu;
mutta te kieltäydyitte

[H5186](#)

na-ti-ti
ojensin

[H3027](#)

ja-di,
käteni

[H369](#)

ve-'ein
mutta ette

מִקְשִׁיב:

[H7181](#)

mak-shiv.
välittäneet

sen tähden minä kutsuin teitä mutta te kieltäydyitte ojensin käteni mutta ette välittäneet

25 - אֲבִיָּתָם: לֹא וְתוֹכְחֹתִי עֲצָתִי כָּל- וְתִפְרְעוּ-

[H6544](#)

vat-tif-re-'u
ja te hylkäsitte

[H3605](#)

chol
kaikki

[H6098](#)

'a-tza-ti;
neuvoni

[H8433](#)

ve-'to-chach-ti,
ja varoituksiani

[H3808](#)

lo
ette

[H14](#)

'a-vi-tem.
hyväksyneet

ja te hylkäsitte kaikki neuvoni ja varoituksiani ette hyväksyneet

²⁶ בָּבֵא אֶלְעַג אֲשַׁחֵק בְּאִדְכֶם אֲנִי גַם־

[H1571](#)

gam-

nyt myös minä

[H589](#)

'a-ni

[H343](#)

be-'ei-de-chem

onnettomuudellenne nauran

[H7832](#)

'es-chak;

[H3932](#)

'el-'ag,

pilkkaan

[H935](#)

be-'vo

kun tulee päälleenne

פְּחָדְכֶם:

[H6343](#)

fach-de-chem.

kauhu

nyt myös minä onnettomuudellenne nauran pilkkaan kun tulee päälleenne kauhu

²⁷ וְאִדְכֶם פְּחָדְכֶם (ק כְּשׁוֹאָה) (כ כְּשִׂאָוּה) בָּבֵא

[H935](#)

be-'vo

kun tulee

[H7584](#)

che-sha-'a-vah

tuhoisana myrskynä

ch

[H7584](#)

che-sho-'ah

kuin hävityksenä

q

[H6343](#)

pach-de-chem,

kauhunne

[H343](#)

ve-'ei-de-chem

kun ahdistuksenne

וְצוֹקָה: צָרָה עֲלֵיכֶם בָּבֵא יְאֻתָּה כְּסוּפָה

[H5492](#)

ke-su-fah

myrskytuulena saapuu

[H857](#)

je-'e-teh;

[H935](#)

be-'vo

kun tulee

[H5921](#)

'a-lei-chem,

teidän päälleenne

[H6869](#)

tza-rah

häätä

[H6695](#)

ve-'tzu-kah.

ja ahdistus

kun tulee tuhoisana myrskynä kuin hävityksenä kauhunne kun ahdistuksenne myrskytuulena saapuu kun tulee teidän päälleenne häätä ja ahdistus

²⁸ וְלֹא יִשְׁחַרְנֵנִי אֶעֱנֶה וְלֹא יִקְרָאֵנִי אֲז

[H227](#)

'az

silloin he huutavat minua

[H7121](#)

jik-ra-'un-ni

mutta en minä vastaa

[H3808](#)

ve-'lo

he etsivät minua

[H6030](#)

'e-'e-neh;

mutta eivät

[H7836](#)

je-sha-cha-run-ni,

mutta eivät

[H3808](#)

ve-'lo

mutta eivät

יִמְצְאֵנִי:

[H4672](#)

jim-tza-'un-ni.

minua löydä

silloin he huutavat minua mutta en minä vastaa he etsivät minua mutta eivät minua löydä

²⁹ לֹא יְהִיָּה וְיִרְאֵת דָּעַת שְׂנְאוֹ כִּי־ תַחַת

[H8478](#)

ta-chat

koska

[H3588](#)

ki-

kun

[H8130](#)

sa-ne-'u

he vihasivat opetusta

[H1847](#)

da-'at;

ja pelkoa

[H3374](#)

ve-'jir-'at

ja pelkoa

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN

[H3808](#)

lo

eivät

בְּחָרוּ:

[H977](#)

va·cha·ru.

valinneet

koska kun he vihasivat opetusta ja pelkoa JAHWEH HERRAN eivät valinneet

³⁰ תּוֹכַחְתִּי: כָּל־ נְאֻזוּ לְעֵצָתִי אָבוּ לֹא־

[H3808](#)

lo-
eivät

[H14](#)

'a·vu
he halunneet

[H6098](#)

la·'a·tza·ti;
neuvojani

[H5006](#)

na·'a·tzu,
he halveksivat

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H8433](#)

to·chach·ti.
minun nuhteitani

eivät he halunneet neuvojani he halveksivat kaikki minun nuhteitani

³¹ וְיֹאכְלוּ־ שִׁבְעוּ: וּמִמְעֵצוֹתֵיהֶם דַּרְכָּם מִפְּרִי־

[H398](#)

ve·'jo·che·lu
siksi he saavat syödä

[H6529](#)

mip·pe·ri
hedelmiä

[H1870](#)

dar·kam;
tiensä

[H4156](#)

u·mi·mo·'a·tzo·tei·hem
ja neuvoistaan

[H7646](#)

jis·ba·'u.
saavat tarpeekseen

siksi he saavat syödä hedelmiä tiensä ja neuvoistaan saavat tarpeekseen

³² כְּסִילִים וְשִׁלּוֹת תְּהַרְגֵם פְּתִימִם מְשׁוּבָת כִּי־

[H3588](#)

ki
sillä

[H4878](#)

me·shu·vat
luopumus

[H6612](#)

pe·ta·jim
yksinkertaiset

[H2026](#)

ta·har·gem;
tappaa

[H7962](#)

ve·'shal·vat
ja hyvinvointi

[H3684](#)

ke·si·lim
tyhmien

תִּאֲבֹדֵם:

[H6](#)

te·'ab·be·dem.
tuhoaa heidät

sillä luopumus yksinkertaiset tappaa ja hyvinvointi tyhmien tuhoaa heidät

³³ רָעָה: מִפְּחַד וְשִׁאֲנָן בְּטַח וְשִׁכָּן־ לִי וְשִׁמְעֵ

[H8085](#)

ve·'sho·me·a'
mutta joka kuuntelee minua

[H0](#)

li
asuu

[H7931](#)

jish·kon-
turvassa

[H983](#)

be·tach;
ja on rauhassa

[H7599](#)

ve·'sha·'a·nan,
pelolta

[H6343](#)

mip·pa·chad
pahan

[H7451](#)

ra·'ah.
pahan

פ

Peh

mutta joka kuuntelee minua asuu turvassa ja on rauhassa pelolta pahan

Sananlaskut 2 (Proverbs 2)

¹ אֶתֶּךָ: תִּצְפֹּן אִמְצוֹתַי אֲמַרִי תִקַּח אִם־בְּנִי

[H1121](#) [H518](#)
be'ni 'im-
poikani jos

[H3947](#)
tik·kach
otat vastaan

[H561](#)
'a·ma·rai;
minun sanani

[H4687](#)
u·mitz·vo·tai,
käskyni

[H6845](#)
titz·pon
säilytät

[H854](#)
'it·tach.
itselläsi

poikani jos otat vastaan minun sanani käskyni säilytät itselläsi

² לְתַבוּנָה: לְבֶךָ תִּטֶּה אֶזְנוֹךָ לְחִכְמָה לְהִקְשִׁיב

[H7181](#)
le·hak·shiv
että annat kuulla

[H2451](#)
la·cha·che·mah
viisautta

[H241](#)
'a·ze·ne·cha;
korvasi

[H5186](#)
tat·teh
ja taivutat

[H3820](#)
lib·be·cha,
sisimpäsi

[H8394](#)
lat·te·vu·nah.
ymmärrykseen

että annat kuulla viisautta korvasi ja taivutat sisimpäsi ymmärrykseen

³ קוֹלְךָ: תִּיתֵן לְתַבוּנָה תִקְרָא לְבִינָה אִם־כִּי

[H3588](#) [H518](#)
ki 'im
sillä jos

[H998](#)
lab·bi·nah
viisautta

[H7121](#)
tik·ra;
kutsut

[H8394](#)
lat·te·vu·nah,
ja ymmärrystä

[H5414](#)
tit·ten
anot

[H6963](#)
ko·le·cha.
ääneen

sillä jos viisautta kutsut ja ymmärrystä anot ääneen

⁴ תַּחֲפֹשֶׁנָּה: וְכַמְטָמוֹנִים כַּכֶּסֶף תִּבְקֹשֶׁנָּה אִם־

[H518](#)
'im-
jos

[H1245](#)
te·vak·shen·nah
etsit sitä

[H3701](#)
chak·ka·sef;
kuin hopeaa

[H4301](#)
ve'·cham·mat·mo·nim
kuin kätkettyä aarretta

[H2664](#)
tach·pe·sen·nah.
etsit

jos etsit sitä kuin hopeaa kuin kätkettyä aarretta etsit

⁵ אֶלֵהִים וְדַעַת יְהוָה! רְאֵת תִּבִּין אֶז

[H227](#) [H995](#)
'az, ta·vin
silloin ymmärrät

[H3374](#)
jir·'at
pelkäämisen

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRAN

[H1847](#)
ve'·da·'at
ja tuntemisen

[H430](#)
E·LO·HIM
ELOHIM Jumalan

תִּמְצָא:

[H4672](#)
tim·tza.
löydät

silloin ymmärrät pelkäämisen JAHWEH HERRAN ja tuntemisen ELOHIM Jumalan löydät

⁶ יְהוָה כִּי־ מְפִיּוֹ חֲכָמָה יִתֵּן דַּעַת
H3588 H3068 H5414 H2451 H6310 H1847
ki- JAH·WEH jit·ten choch·mah mip·piv, da·'at
sillä JAHWEH HERRA antaa viisautta Hänen suustaan tulee tieto

וּתְבוּנָה:

[H8394](#)
u·te·vu·nah.
ja ymmärrys

sillä JAHWEH HERRA antaa viisautta Hänen suustaan tulee tieto ja ymmärrys

⁷ (כּ וְצִפּוֹן) (וְצִפּוֹן) מִגֵּן תּוֹשִׁיָּה לְיִשְׂרָאֵל ק
ve'·tza·fan ch [H6845](#) q [H3477](#) [H8454](#) [H4043](#)
jitz·pon laj·sha·rim tu·shi·jah; ma·gen,
on tallella kätkeytyä vilpittömille tervettä viisautta Hän on kilpi niille

תָּם: לְהֵלְכֵי

[H1980](#) [H8537](#)
le·ho·le·chei tom.
jotka vaeltavat viattomasti

on tallella kätkeytyä vilpittömille tervettä viisautta Hän on kilpi niille jotka vaeltavat viattomasti

⁸ (קַח חֲסִידָיו) (כּ חֲסִידוֹ) וְדֶרֶךְ מִשְׁפָּט אֲרָחוֹת לְנֹצַר
H5341 H734 H4941 H1870 cha·si·dov ch [H2623](#) q
lin·tzor a·re·chot mish·pat; ve'·de·rech cha·si·dav
Hän vartioi polut oikeuden ja tietä uskollisten

יִשְׁמַר:

[H8104](#)
jish·mor.
varjelee

Hän vartioi polut oikeuden ja tietä uskollisten varjelee

⁹ כָּל־ צֶדֶק תְּבִין אֲזַ וּמִי־שָׂרִים וּמִשְׁפָּט
H227 H995 H6664 H4941 H4339 H3605
'az, ta·vin tze·dek u·mish·pat; u·mei·sha·rim, kol-
silloin ymmärrät vanhurskauden ja tuomion ja oikeudenmukaisuuden koko

טוב: מעגל-

[H4570](#)

ma'gal-
polun

[H2896](#)

tov.
hyvyyden

silloin ymmärrät vanhurskauden ja tuomion ja oikeudenmukaisuuden koko polun hyvyyden

¹⁰ וְיָנַעַם: לְנַפְשְׁךָ וְדַעַת בְּלִבְּךָ חֲכָמָה תָּבוֹא כִּי-

[H3588](#)

ki-
kun

[H935](#)

ta-vo
tulee

[H2451](#)

choch·mah
viisaus

[H3820](#)

ve'·lib·be·cha;
sisimpääsi

[H1847](#)

ve'·da'·at,
ja tieto

[H5315](#)

le·naf·she·cha
sielullesi

[H5276](#)

jin'·am.
on mieluinen

kun tulee viisaus sisimpääsi ja tieto sielullesi on mieluinen

¹¹ תִּנְצְרָכָה: תְּבוֹנָה עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר מְזִמָּה

[H4209](#)

me·zim·mah
harkitsevaisuus

[H8104](#)

tish·mor
varjelee

[H5921](#)

'a·lei·cha,
sinua

[H8394](#)

te·vu·nah
ymmärrys

[H5341](#)

tin·tze·rek·kah.
vartioi sinua

harkitsevaisuus varjelee sinua ymmärrys vartioi sinua

¹² תְּהַפְּכוֹת: מְדַבֵּר מֵאִישׁ רָע מְדַרְךָ לְהַצִּילְךָ

[H5337](#)

le·hatz·tzi·le·cha
ne pelastavat sinut tieltä

[H1870](#)

mid·de·rech
pahuuden

[H7451](#)

ra';
pahuuden ja mieheltä

[H376](#)

me'·ish,
joka puhuu

[H1696](#)

me·dab·ber
joka puhuu

[H8419](#)

tah·pu·chot.
petollisesti

ne pelastavat sinut tieltä pahuuden ja mieheltä joka puhuu petollisesti

¹³ חֲשֵׁךְ: בְּדַרְכֵי- לְלַכֵּת יִשָּׁר אֲרָחוֹת הַעֲזָבִים

[H5800](#)

ha'·o·ze·vim
siltä joka jättää

[H734](#)

a·re·chot
polut

[H3476](#)

jo·sher;
suoruuden ja vaeltaa

[H1980](#)

la·le·chet,
poluilla

[H1870](#)

be'·dar·chei-
poluilla

[H2822](#)

cho·shech.
pimeyden

siltä joka jättää polut suoruuden ja vaeltaa poluilla pimeyden

¹⁴ רָע: בְּתֵהֶפְכוֹת אֲגִילוּ רָע לַעֲשׂוֹת הַשְּׂמֵחִים

[H8056](#)

has·se·me·chim
niiltä jotka iloitsevat tehdessään

[H6213](#)

la'·a·sot
pahaa

[H7451](#)

ra';
riemuitsevat

[H1523](#)

ja·gi·lu,
irstailuista

[H8419](#)

be'·tah·pu·chot
irstailuista

[H7451](#)

ra'.
pahan

niiltä jotka iloitsevat tehdessään pahaa riemuitsevat irstailuista pahan

¹⁵ בְּמַעְגְּלוֹתָם: וְנִלְוִיִּם עֲקָשִׁים אֲרַחֲתֵיהֶם אֲשֶׁר

[H834](#)

'a-sher
joiden

[H734](#)

'a-re-cho-tei-hem
tiet

[H6141](#)

'ik-ke-shim;
ovat kieroutuneet ja mutkaiset

[H3868](#)

u-ne-lo-zim,

[H4570](#)

be'ma'ge-lo-tam.
heidän polkunsa

joiden tiet ovat kieroutuneet ja mutkaiset heidän polkunsa

¹⁶ אִמְרֵיהָ מִנְכַּרְיָה זָרָה מֵאִשָּׁה לְהַצִּילָךְ

[H5337](#)

le-hatz-tzi-le-cha
se pelastaa sinut naisesta

[H802](#)

me-'ish-shah

[H2114](#)

za-rah;

[H5237](#)

min-na-che-ri-jah,

[H561](#)

'a-ma-rei-ha
joka sanoillaan

הַחֲלִיקָה:

[H2505](#)

he-che-li-kah.

imartelee

se pelastaa sinut naisesta vieraasta muukalaisesta joka sanoillaan imartelee

¹⁷ אֶלְהֵיהָ בְּרִית וְאֵת־נְעוּרֶיהָ אֵלּוּף הַעֲזָבָת

[H5800](#)

ha'o-ze-vet
joka hylkää

[H441](#)

'al-luf
oppaan

[H5271](#)

ne-'u-rei-ha;
nuoruutensa

[H853](#)

ve'-'et
ET

[H1285](#)

be-'rit
ja liiton

[H430](#)

'E-LO-HEI-HA
ELOHEIHA Jumalansa

שִׁכְחָה:

[H7911](#)

sha-che-chah.

unohtaa

joka hylkää oppaan nuoruutensa ET ja liiton ELOHEIHA Jumalansa unohtaa

¹⁸ רְפָאִים וְאֵל־בֵּיתָהּ מוֹת אֶל־שָׁחָה כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H7743](#)

sha-chah
vaipuu alas

[H413](#)

'el-
kohti

[H4194](#)

ma-vet
kuolemaa

[H1004](#)

be'i-tah;
hänen huoneensa ja kohti

[H413](#)

ve'-'el-

[H7496](#)

re-fa'im,
kuolleiden haamuja

מַעְגְּלוֹתֶיהָ:

[H4570](#)

ma'ge-lo-tei-ha.

hänen polkunsa

sillä vaipuu alas kohti kuolemaa hänen huoneensa ja kohti kuolleiden haamuja hänen polkunsa

¹⁹ בְּאִיהַ כָּל־

[H3605](#) [H935](#)
kol- ba-'ei-ha
kaikki jotka hänen luokseen menevät eivät

יִשְׁיִגּוּ וְלֹא־ יִשׁוּבוּן לָא־

[H3808](#) [H7725](#) [H3808](#) [H5381](#)
lo je-shu-vun; ve'-lo- jas-si-gu,
palaa eivätkä pysy

חַיִּים: אַרְחוֹת

[H734](#) [H2416](#)
a-re·chot chaj·jim.
tiellä elämän

kaikki jotka hänen luokseen menevät eivät palaa eivätkä pysy tiellä elämän

²⁰ צְדִיקִים וְאַרְחוֹת טוֹבִים בְּדָרֶךְ תֵּלֵךְ לְמַעַן

[H4616](#) [H1980](#) [H1870](#) [H2896](#) [H734](#) [H6662](#)
le-ma-'an, te-lech be'-de-rech to·vim; ve'-'a-re·chot tzad-di·kim
sentähden vaella tiellä hyvien ja teistä vanhurskaiden

תִּשְׁמֹר:

[H8104](#)
tish·mor.
pidä kiinni

sentähden vaella tiellä hyvien ja teistä vanhurskaiden pidä kiinni

²¹ בָּהֶ: יִנְתְּרוּ וְתַמִּימִים אֶרֶץ יִשְׁכְּנוּ־ יִשְׂרָיִם כִּי־

[H3588](#) [H3477](#) [H7931](#) [H776](#) [H8549](#) [H3498](#) [H0](#)
ki- je-sha·rim jish·ke-nu- 'a-retz; u-te-mi·mim, jiv·va-te·ru vah.
sillä oikeamieliset asuvat maassa ja nuhteettomat saavat jäädä sinne

sillä oikeamieliset asuvat maassa ja nuhteettomat saavat jäädä sinne

²² פּ מִמְּנָה: יִסְחוּ וְבוֹגְדִים יִכְרְתוּ מֵאֶרֶץ וְרִשְׁעִים

[H7563](#) [H776](#) [H3772](#) [H898](#) [H5255](#) [H4480](#) Peh
u-re-sha·im me-'e-retz jik·ka-re-tu; u·vog·dim, jis-se·chu mi-men·nah.
mutta jumalattomat maasta pois hävitetään ja petolliset repäistään pois siitä

mutta jumalattomat maasta pois hävitetään ja petolliset repäistään pois siitä

Sananlaskut 3 (Proverbs 3)

¹ לִבִּי: יִצָּר וּמִצְוֹתַי תִּשְׁכַּח אֶל- תּוֹרַתִי בְּנִי¹

[H1121](#) [H8451](#)
be'·ni to·ra·ti

poikani opetustani / lakiani älä

[H408](#)
'al-

[H7911](#)
tish·kach;
unohda

[H4687](#)
u·mitz·vo·tai,
ja käskyni

[H5341](#) [H3820](#)
jitz·tzor lib·be·cha.

säilytä sisimmässäsi

poikani opetustani / lakiani älä unohda ja käskyni säilytä sisimmässäsi

² לָךְ: יוֹסִיפוּ אֲנִשְׁלוֹם חַיִּים וְשָׁנוֹת יָמִים אָרְךָ כִּי²

[H3588](#) [H753](#)
ki

sillä pitkän

[H3117](#)
ja·mim

iän

[H8141](#)
u·she·not

ja vuosia

[H2416](#)
chaj·jim;

elämän

[H7965](#)
ve'·sha·lom,

ja rauhaa

[H3254](#)
jo·si·fu

ne lisäävät

[H0](#)
lach.

sinulle

sillä pitkän iän ja vuosia elämän ja rauhaa ne lisäävät sinulle

³ אֲרָגְרוֹתֶיךָ עַל- קַשְׂרֵם יַעֲזֹבֶךָ אֶל- וְאַמֶּת חֶסֶד³

[H2617](#)
che·sed

armoa

[H571](#)
ve'·e·met,

ja totuutta

[H408](#)
'al-

älä

[H5800](#)
ja'·az·vu·cha

hylkää

[H7194](#)
ka·she·rem

sido ne

[H5921](#)
'al-

[H1621](#)
gar·ge·ro·tei·cha;

kaulallesi

לִבִּי: לוֹחַ עַל- כָּתְבֶם

[H3789](#)
ka·te·vem,

kirjoita ne

[H5921](#)
'al-

[H3871](#)
lu·ach

tauluun

[H3820](#)
lib·be·cha.

sydämesi

armoa ja totuutta älä hylkää sido ne kaulallesi kirjoita ne tauluun sydämesi

⁴ פּ וְאָדָם: אֲלֹהִים בְּעֵינַי טוֹב וְשִׁכְל- חֵן וּמִצָּא-⁴

[H4672](#)
u·me·tza-

ja löydät

[H2580](#)
chen

armon

[H7922](#)
ve'·se·chel-

ja ymmärryksen hyvän

[H2896](#)
tov;

[H5869](#)
be'·ei·nei

silmissä

[H430](#)
E·LO·HIM

ELOHIM Jumalan ja ihmisten

[H120](#)
ve'·a·dam.

Peh

ja löydät armon ja ymmärryksen hyvän silmissä ELOHIM Jumalan ja ihmisten

⁵ בְּיַנְתְּךָ וְאֶל- לִבִּי בְּכָל- יְהוָה אֶל- בְּטַח⁵

[H982](#)
be'·tach

turvaa

[H413](#)
'el-

[H3068](#)
JAH·WEH

JAHWEH HERRAAN

[H3605](#)
be'·chol

koko

[H3820](#)
lib·be·cha;

sydämestäsi mutta

[H413](#)
ve'·'el-

[H998](#)
bi·na·te·cha,

ymmärrykseesi

תְּשׁוּעַתְּ: אֵל-

[H408](#) [H8172](#)
'al- tish·sha'en.
älä nojaudu

turvaa JAHWEH HERRAAN koko sydämestäsi mutta ymmärrykseesi älä nojaudu

אֲרַחֲתִיךָ: יִישֵׁר וְהוּא דָעָהוּ דְרָכֶיךָ בְּכָל-

[H3605](#) [H1870](#) [H3045](#) [H1931](#) [H3474](#) [H734](#)
be'chol de-ra·chei·cha da'e·hu; ve'·hu, je-jash·sher 'o·re·cho·tei·cha.
kaikilla teilläsi tunne Hänet niin Hän ohjaa suoraan polkusi

kaikilla teilläsi tunne Hänet niin Hän ohjaa suoraan polkusi

יְהוָה אֶת־ יָרָא בְּעֵינֶיךָ חָכָם תְּהִי אֵל-

[H408](#) [H1961](#) [H2450](#) [H5869](#) [H3372](#) [H853](#) [H3069](#)
'al- te·hi cha·cham be'·ei·nei·cha; je·ra 'et- JAH·WEH
älä ole viisas omissa silmissäsi pelkää ET JAHWEH HERRAA

מֵרָע: וְסוּר

[H5493](#) [H7451](#)
ve'·sur me·ra'.
ja pysy pois pahasta

älä ole viisas omissa silmissäsi pelkää ET JAHWEH HERRAA ja pysy pois pahasta

לְעֶצְמוֹתֶיךָ: וְשָׁקוּי לְשַׁרְרֶךָ תְּהִי רַפְאוֹת-

[H7500](#) [H1961](#) [H8270](#) [H8250](#) [H6106](#)
rif'ut te·hi le·shar·re·cha; ve'·shik·kui, le'·atz·mo·tei·cha.
parantuminen se on navallesi ja virvoitusjuomaa luillesi

parantuminen se on navallesi ja virvoitusjuomaa luillesi

כָּל־ אִמְרַאנְשִׁית מֵהוֹנֶךָ יְהוָה אֶת־ כִּבְדֹ

[H3513](#) [H853](#) [H3068](#) [H1952](#) [H7225](#) [H3605](#)
kab·bed 'et- JAH·WEH me·ho·ne·cha; u·me·re·shit, kol-
kunnioita ET JAHWEH HERRAA varallisuudellasi ja ensihedelmällä kaikista

תְּבוֹאֲתֶךָ:

[H8393](#)
te·vu'·a·te·cha.
tuloistasi

kunnioita ET JAHWEH HERRAA varallisuudellasi ja ensihedelmällä kaikista tuloistasi

¹⁰ פּ יִפְרָצוּ: יִקְבְּרוּ וְתִירוֹשׁ שִׁבְעַ אֶסְמִיךָ וְיִמְלְאוּ.
H4390 H618 H7647 H8492 H3342 H6555 Peh
ve'jim-mal'u 'a-sa-mei-cha sa-va'; ve'ti-roosh, je-ka-vei-cha jif-ro-tzu.
niin täyttivät varastosi runsaudella ja uutta viiniä viinipuristimesi pursuaa

niin täyttivät varastosi runsaudella ja uutta viiniä viinipuristimesi pursuaa

¹¹ תִּקְוָה וְאַל־ תִּמְאַסְ אֶל־ בְּנֵי יְהוָה מוֹסֵר
H4148 H3068 H1121 H408 H3988 H408 H6973
mu-sar JAH-WEH be'ni 'al- tim-'as; ve'-'al- ta-kotz,
kuritusta JAHWEH HERRAN poikani älä pidä halpana äläkä inhoa

בְּתוֹכָהּ:
H8433
be'to-chach-to.
Hänen nuhdettaan

kuritusta JAHWEH HERRAN poikani älä pidä halpana äläkä inhoa Hänen nuhdettaan

kuritusta JAHWEH HERRAN poikani älä pidä halpana äläkä inhoa Hänen nuhdettaan

¹² אֶת־ וְכֵאֵב יוֹכִיחַ יְהוָה יִאָּהֵב אֲשֶׁר אֶת־ כִּי
H3588 H853 H834 H157 H3068 H3198 H1 H853
ki 'et 'a-sher je'e-hav JAH-WEH jo-chi-ach; u-che-'av, 'et-
sillä jota rakastaa JAHWEH HERRA sitä Hän ojentaa niinkuin isä ET

בֶּן יִרְצֶה:
H1121 H7521
ben jir-tzeh.
poikaansa johon Hän on mielistynyt

sillä jota rakastaa JAHWEH HERRA sitä Hän ojentaa niinkuin isä ET poikaansa johon Hän on mielistynyt

sillä jota rakastaa JAHWEH HERRA sitä Hän ojentaa niinkuin isä ET poikaansa johon Hän on mielistynyt

¹³ תְּבוּנָה: יִפְּיֵק וְאָדָם חֲכָמָה מֵצֵא אָדָם אֲשֶׁרִי
H835 H120 H4672 H2451 H120 H6329 H8394
'ash-rei 'a-dom ma-tza choch-mah ve'-'a-dam, ja-fik te-vu-nah.
siunattu on mies joka löytää viisauden ja ihminen joka on saanut ymmärryksen

siunattu on mies joka löytää viisauden ja ihminen joka on saanut ymmärryksen

¹⁴ יִמְחָרוּץ כֶּסֶף מִסְחָר־ סְחָרָה טוֹב כִּי
H3588 H2896 H5504 H5505 H3701 H2742
ki tov sach-rah mis-se-char- ka-sef; u-me-cha-rutz,
sillä parempi on sen hyöty kuin voitto hopeasta ja kullasta

תְּבוּאַתָּה:

[H8393](#)

te·vu·'a·tah.

saatava tulo

sillä parempi on sen hyöty kuin voitto hopeasta ja kullasta saatava tulo

¹⁵ וְכָל־ (ק מִפְּנֵינִים) (כ מִפְּנֵינִים) הִיא יְקָרָה:

[H3368](#)

je·ka·rah

kallisarvoisempi Hän on

[H1931](#)

hi

[mip·pe·ni·jim](#)

ch

[H6443](#)

mip·pe·ni·nim;

jalokiviä

q

[H3605](#)

ve·'chol

ja kaikki

בָּהּ: וְשׁוֹרֵךְ לֹא חֶפְצֵיךְ

[H2656](#)

cha·fa·tzei·cha, lo

toiveesi

[H3808](#)

lo

ei

[H7737](#)

jish·vu-

ole verrattavissa Häneen

[H0](#)

vah.

kallisarvoisempi Hän on jalokiviä ja kaikki toiveesi ei ole verrattavissa Häneen

¹⁶ בְּשֵׁמֹאלָהּ בְּיְמִינָהּ וַיְמִים אָרְךָ

[H753](#)

'o·rech

pituus

[H3117](#)

ja·mim

ikäpäivien on Hänen oikeassa kädessään ja Hänen vasemmassa kädessään

[H3225](#)

bi·mi·nah;

[H8040](#)

bis·mo·lah,

וְעֵשֶׂר: וְכָבוֹד:

[H6239](#)

'o·sher

rikkaus

[H3519](#)

ve·'cha·vod.

ja kunnia

pituus ikäpäivien on Hänen oikeassa kädessään ja Hänen vasemmassa kädessään rikkaus ja kunnia

¹⁷ שְׁלֹום: נְתִיבוֹתֶיהָ וְכָל־ נָעַם דְּרָכֶיהָ דְּרָכֶיהָ

[H1870](#)

de·ra·chei·ha

Hänen tiensä ovat polkuja miellyttäviä ja kaikki

[H1870](#)

dar·chei-

[H5278](#)

no·'am;

[H3605](#)

ve·'chol

[H5410](#)

ne·ti·vo·tei·ha

Hänen askeleensa

[H7965](#)

sha·lom.

rauha

Hänen tiensä ovat polkuja miellyttäviä ja kaikki Hänen askeleensa rauha

¹⁸ וְתִמְכֶּיהָ בָּהּ לְמַחְזִיקִים הִיא חַיִּים עֵץ־

[H6086](#)

'etz-

puu

[H2416](#)

chaj·jim

elämän

[H1931](#)

hi

Hän on sille joka pitää kiinni

[H2388](#)

lam·ma·cha·zi·kim

[H0](#)

bah;

Hänestä ja joka Hänet säilyttää

[H8551](#)

ve·'to·me·chei·ha

פּ מְאֻשָּׁר:

[H833](#) Peh
me-'ush·shar.
onnellinen on

puu elämän Hän on sille joka pitää kiinni Hänestä ja joka Hänet säilyttää onnellinen on

¹⁹ יְהוָה כּוֹנֵן אֶרֶץ וְשָׁמַיִם
[H3068](#) [H2451](#) [H3245](#) [H776](#) [H3559](#) [H8064](#)
JAH·WEH be'·cha·che·mah ja·sad- 'a·retz; ko·nen ma·jim,
JAHWEH HERRA viisaudella on perustanut maan Hän on vahvistanut taivaat

בְּתַבּוּנָה:

[H8394](#)
bit·vu·nah.
ymmärryksellä

JAHWEH HERRA viisaudella on perustanut maan Hän on vahvistanut taivaat ymmärryksellä

²⁰ טַל: יִרְעָפוּ וְשִׁחֲקִים נִבְקָעוּ תְּהוֹמוֹת בְּדַעְתּוֹ
[H1847](#) [H8415](#) [H1234](#) [H7834](#) [H7491](#) [H2919](#)
be'·da'·to te·ho·mot niv·ka'·u; u·she·cha·kim, jir'·a·fu- tal.
Hänen taidolla syvydet avataan ja pilvet pudottavat kasteen

Hänen taidolla syvydet avataan ja pilvet pudottavat kasteen

²¹ וּמִזְמָה: תְּשִׁיחַ נֶצֶר מֵעֵינָיִךְ וְלֹא אֶל־ בְּנִי
[H1121](#) [H408](#) [H3868](#) [H5869](#) [H5341](#) [H8454](#) [H4209](#)
be'·ni 'al- ja·lu·zu me'·ei·nei·cha; ne·tzor tu·shi·jah, u·me·zim·mah.
poikani älä niiden anna väistyä silmiesi edestä säilytä terve viisaus ja harkinta

poikani älä niiden anna väistyä silmiesi edestä säilytä terve viisaus ja harkinta

²² לְגַרְגְּרֹתֶיךָ: אִחֵן לְנַפְשֶׁךָ חַיִּים וְיְהִי
[H1961](#) [H2416](#) [H5315](#) [H2580](#) [H1621](#)
ve'·jih·ju chaj·jim le·naf·she·cha; ve'·chen, le·gar·ge·ro·tei·cha.
ne ovat elämä sielullesi ja armo kaulallesi

ne ovat elämä sielullesi ja armo kaulallesi

²³ תְּגוּף: לֹא אִרְגְּלֶךָ דְּרַכְךָ לְבִטַח תִּלְךָ אֶז
[H227](#) [H1980](#) [H983](#) [H1870](#) [H7272](#) [H3808](#) [H5062](#)
'az te·lech la·ve·tach dar·ke·cha; ve'·rag·le·cha, lo tig·gof.
silloin kuljet turvallisesti tietäsi ja jalkasi eivät kompastu

silloin kuljet turvallisesti tietäsi ja jalkasi eivät kompastu

²⁴ וְעַרְבָה וְשָׁכַבְתָּ תַּפְחָד לֹא־ תִשְׁכַּב אִם־

[H518](#)
'im-
kun

[H7901](#)
tish·kav
menet makuulle et

[H3808](#)
lo-
et

[H6342](#)
tif·chad;
pelkää

[H7901](#)
ve·sha·chav·ta,
ja unesi

[H6149](#)
ve·'a·re·vah
on suloinen

שְׁנֵתְךָ:

[H8142](#)

she·na·te·cha.
nukkuessasi

kun menet makuulle et pelkää ja unesi on suloinen nukkuessasi

²⁵ כִּי וְשָׁעִים וּמִשְׁאַת פְּתָאִם מִפְּחַד תִּירָא אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H3372](#)
ti·ra
pelkää

[H6343](#)
mip·pa·chad
pelkoa

[H6597](#)
pit·'om;
äkillistä

[H7722](#)
u·mish·sho·'at
tuhoutumista

[H7563](#)
re·sha·'im,
jumalattomien

[H3588](#)
ki
sillä

תָּבֵא:

[H935](#)

ta·vo.
se tulee

älä pelkää pelkoa äkillistä tuhoutumista jumalattomien sillä se tulee

²⁶ רָגְלֶךָ וְשָׁמַר בְּכַסְלֶךָ יְהִיָּה יְהוָה כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H1961](#)
jih·jeh
on sinun

[H3689](#)
ve·chis·le·cha;
luottamuksesi

[H8104](#)
ve·sha·mar
Hän varjelee

[H7272](#)
rag·le·cha
sinun jalkaasi

מִלְּכָד:

[H3921](#)

mil·la·ched.
joutumasta vangituksi

sillä JAHWEH HERRA on sinun luottamuksesi Hän varjelee sinun jalkaasi joutumasta vangituksi

²⁷ (כִּי יְדִיךָ) לְאֵל בְּהֵיֹת מִבְּעַלְיוֹ טוֹב תִּמְנַע־ אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H4513](#)
tim·na'-
kiellä

[H2896](#)
tov
hyvä

[H1167](#)
mib·be·'a·lav;
omastasi

[H1961](#)
bih·jot
tarvitsevalta kun

[H410](#)
le·'EL
Jumala

ja·dei·cha ch

לַעֲשׂוֹת: (ק) יְדָה

[H3027](#)

ja·de·cha

käsiisi vallan

q

[H6213](#)

la·'a·sot.

on antanut tehdä sen

älä kiellä hyvää omastasi tarvitsevalta kun EL Jumala käsiisi vallan on antanut tehdä sen

²⁸ וּמָחָר וְשׁוּב לְךָ (ק) לְרַעְיָךְ (כ) לְרַעְיָךְ תִּתְּנֶמָּה אֶל-

[H408](#)

'al-

älä

[H559](#)

to·mar

sano

le·re·'ei·cha

ch

[H7453](#)

le·re·'a·cha

tarvitsevalle

q

[H1980](#)

lech

mene

[H7725](#)

va·shuv

ja palaa

[H4279](#)

u·ma·char

huomenna

אֶתְּךָ: וְיָשׁ אֶתְּךָ

[H5414](#)

'et·ten,

minä annan kun se olemassa on sinulla

[H3426](#)

ve·'jesh

[H854](#)

'it·tach.

älä sano tarvitsevalle mene ja palaa huomenna minä annan kun se olemassa on sinulla

²⁹ יוֹשֵׁב וְהוּא רָעָה רַעְיָךְ עַל- תְּחַרְשׁ אֶל-

[H408](#)

'al-

älä

[H7451](#)

ta·cha·rosh

ahdinkoa

[H5921](#)

'al-

[H7453](#)

re·'a·cha

kumppanillesi

[H2790](#)

ra·'ah;

suunnittele kun hän

[H1931](#)

ve·'hu-

[H3427](#)

jo·shev

asuu

אֶתְּךָ: לְבִטָּח

[H983](#)

la·ve·tach

turvallisesti

[H854](#)

'it·tach.

sinun luonasi

älä ahdinkoa kumppanillesi suunnittele kun hän asuu turvallisesti sinun luonasi

³⁰ לֹא אִם- חַנָּם אָדָם עִם- (ק) תְּרִיב, (כ) תְּרוֹב, אֶל-

[H408](#)

'al-

älä

ta·rov

ch

[H7378](#)

ta·riv

riitele

q

[H5973](#)

'im-

kanssa

[H120](#)

'a·dam

ihmisten

[H2600](#)

chin·nam;

ilman syytä jos

[H518](#)

'im-

jos

[H3808](#)

lo

he eivät

רָעָה: גְּמֻלָּךְ

[H1580](#)

ge·ma·le·cha

sinulle tee

[H7451](#)

ra·'ah.

pahaa

älä riitele kanssa ihmisten ilman syytä jos he eivät sinulle tee pahaa

³¹ בְּכֹל־תְּבַחֵר וְאֶל־חַמָּס בְּאִישׁ תִּקְנֵא אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H7065](#)
te·kan·ne
ole kateellinen miehelle

[H376](#)
be'·ish
miehelle

[H2555](#)
cha·mas;
väkivaltaiselle ja

[H408](#)
ve'·al-
älä

[H977](#)
tiv·char,
valitse

[H3605](#)
be'·chol
mitään kaikista

דְּרָכָיו:

[H1870](#)

de·ra·chav.

hänen teistään

älä ole kateellinen miehelle väkivaltaiselle ja älä valitse mitään kaikista hänen teistään

³² יִשְׁרִים וְאֶת־נְלוֹז יְהוָה תּוֹעֵבַת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H8441](#)

to'·a·vat
kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H3868](#)

na·loz;
kieroutunut ET

[H853](#)

ve'·'et

[H3477](#)

je·sha·rim
mutta oikeamielisten

סוּדוֹ:

[H5475](#)

so·do.

kanssa läheisyys

sillä kauhistus on JAHWEH HERRALLE kieroutunut ET mutta oikeamielisten kanssa läheisyys

³³ וְנִוְה רָשָׁע בְּבֵית יְהוָה מְאֵרַת

[H3994](#)

me'·e·rat
kirous

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H1004](#)

be'·veit
on huoneessa

[H7563](#)

ra·sha';
jumalattoman

[H5116](#)

u·ne·veh
mutta asuinsijaa

יְבָרַךְ: צְדִיקִים

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaiden

[H1288](#)

je·va·rech.

Hän siunaa

kirous JAHWEH HERRAN on huoneessa jumalattoman mutta asuinsijaa vanhurskaiden Hän siunaa

³⁴ (ק וְלַעֲנִיִּים) (כ וְלַעֲנִיִּים) וְלִיץ הוּא־ לְלִצִּים אִם־

[H518](#)

'im-
jos

[H3887](#)

lal·le·tzim
pilkkaut

[H1931](#)

hu-
Hän

[H3887](#)

ja·litz;
sinua pilkkaa

ve'·la'·a·ni·jim

ch

[H6041](#)

ve'·la'·a·na·vim,
mutta nöyrille

q

חַן: יֵתֵן

[H5414](#) [H2580](#)
jit·ten- chen.
Hän antaa armon

jos pilkkaat Hän sinua pilkkaa mutta nöyrille Hän antaa armon

³⁵ פ קָלוֹן: מֵרִים אֲכִסִּילִים! יִנְחָלוּ חֲכָמִים כְּבוֹד

[H3519](#) [H2450](#) [H5157](#) [H3684](#) [H7311](#) [H7036](#) Peh
ka·vod cha·cha·mim jin·cha·lu; u·che·si·lim, me·rim ka·lon.
kirkkauden viisaat perivät mutta tyhmien tarjolla on häpeä

kirkkauden viisaat perivät mutta tyhmien tarjolla on häpeä

Sananlaskut 4 (Proverbs 4)

¹ בִּינָה: לְדַעַת וְהִקְשִׁיבוּ אֵב מוֹסֵר בְּנִים שְׁמָעוּ.

[H8085](#) [H1121](#) [H4148](#) [H1](#) [H7181](#) [H3045](#) [H998](#)
shim·'u va·nim mu·sar 'av; ve'·hak·shi·vu, la·da'at bi·nah.
kuunnelkaa lapset opetusta isän ja ottakaa vastaan tunteaksenne viisauden

kuunnelkaa lapset opetusta isän ja ottakaa vastaan tunteaksenne viisauden

² תַּעֲזֹבוּ: אַל־ תִּוְרָתִי לְכֶם נָתַתִּי טוֹב לְקַח כִּי

[H3588](#) [H3948](#) [H2896](#) [H5414](#) [H0](#) [H8451](#) [H408](#) [H5800](#)
ki le·kach tov na·tat·ti la·chem; to·ra·ti, 'al- ta'·a·zou.
sillä opetuksen hyvän minä annan teille lakiani / opetustani älkää hylätkö

sillä opetuksen hyvän minä annan teille lakiani / opetustani älkää hylätkö

³ אִמִּי: לְפָנַי וַיְחִיד נֶרְךָ לְאָבִי הַיְתִי בֵן כִּי־

[H3588](#) [H1121](#) [H1961](#) [H1](#) [H7390](#) [H3173](#) [H6440](#) [H517](#)
ki- ve'n ha·ji·ti le'·a·vi; rach ve'·ja·chid, lif·nei 'im·mi.
sillä poika minä olin isäni herkkä ja ainoa kasvojen edessä äitini

sillä poika minä olin isäni herkkä ja ainoa kasvojen edessä äitini

⁴ שְׁמֹר לְבָבְךָ דְּבַרִּי וְתִמְךָ־ לִי וַיֹּאמֶר וַיִּזְנֶי

[H3384](#) [H559](#) [H0](#) [H8551](#) [H1697](#) [H3820](#) [H8104](#)
vai·jo·re·ni, vai·jo·mer li, jit·moch- de·va·rai lib·be·cha; she·mor
hän opetti ja sanoi minulle pidä kiinni sanoistani sisimmässäsi pidä

וַחֲיָה: מִצְוֹתַי

[H4687](#) [H2421](#)
mitz·vo·tai ve'ch·jeh.
käskyni niin elät

hän opetti ja sanoi minulle pidä kiinni sanoistani sisimmässäsi pidä käskyni niin elät

⁵ אִתְּ וְאֵל־ תִּשְׁכַּח אַל־ בִּינָה קְנִיה חֲכָמָה קְנִיה

[H7069](#) [H2451](#) [H7069](#) [H998](#) [H408](#) [H7911](#) [H408](#) [H5186](#)
ke·neh choch·mah ke·neh vi'·nah; 'al- tish·kach ve'·'al- tet,
hanki viisautta hanki ymmärrystä älä unohda niitä ja älä käänny pois

פִּי: מֵאֲרִי-

H561	H6310
me'im·rei-	fi.
sanoista	suuni

hanki viisautta hanki ymmärrystä älä unohda niitä ja älä käänny pois sanoista suuni

6 וְתִצְרֹךְ: אֶהְבֶּהּ וְתִשְׁמְרֶךָ תֵּעֲזְבֶהּ אֶל-

H408	H5800	H8104	H157	H5341
'al-	ta'az·ve·ha	ve'tish·me·re·ka;	'e·ha·ve·ha	ve'titz·tze·re·ka.
älä	hylkää Häntä	niin Hän varjelee sinua rakasta Häntä	niin Hän suojelee sinua	

älä hylkää Häntä niin Hän varjelee sinua rakasta Häntä niin Hän suojelee sinua

7 קִנְיָה קִנְיָנְךָ וּבְכָל- חֲכָמָה קִנְיָה חֲכָמָה רֵאשִׁית

H7225	H2451	H7069	H2451	H3605	H7075	H7069
re·shit	choch·mah	ke·neh	choch·mah	u·ve·chol	kin·ja·ne·cha,	ke·neh
alku	viisauden	hanki	viisautta	ja kaikella	varallisuudellasi	hanki

בִּינָה:

[H998](#)
vi'·nah.
ymmärrystä

alku viisauden hanki viisautta ja kaikella varallisuudellasi hanki ymmärrystä

8 תַּחֲבֹקְנָה: כִּי וְתִרְוַמְמֶךָ סִלְסֵלָה תְּכַבְּדֶךָ

H5549	H7311	H3513	H3588	H2263
sal·se·le·ha	u·te·rom·me·ka;	te·chab·be·de·cha,	ki	te·chab·be·ken·nah.
korota Häntä	niin Hän korottaa sinut	Hän kunnioittaa sinua jos		suljet Hänet syliisi

korota Häntä niin Hän korottaa sinut Hän kunnioittaa sinua jos suljet Hänet syliisi

9 תְּפָאֶרֶת עֲטָרֶת חֵן לְוֵית־לְרֵאשִׁיף תִּתֵּן

H5414	H7218	H3880	H2580	H5850	H8597
tit·ten	le·ro·she·cha	liv·jat-	chen;	'a·te·ret	tif·'e·ret
Hän antaa päähäsi	seppeleen	armon	kruunun	kunnian	

תִּמְגַנֶּךָ:

[H4042](#)
te·mag·ge·ne·ka.
Hän lahjoittaa

Hän antaa päähäsi sepeleen armon kruunun kunnian Hän lahjoittaa

¹⁰ חַיִּים: שְׁנוֹת לְךָ וְיָרְבוּ אִמְרֵי וְקַח בְּנֵי שְׁמַע

[H8085](#)

she-ma'
kuule

[H1121](#)

be'-ni

[H3947](#)

ve'-kach
poikani ja ota vastaan

[H561](#)

'a-ma-rai;
minun sanani ja lisääntyvät

[H7235](#)

ve'-jir-bu
sinulle vuodet

[H0](#)

le-cha, she-not
elämäsi

[H8141](#)

le-cha, she-not

[H2416](#)

chaj-jim.
elämäsi

kuule poikani ja ota vastaan minun sanani ja lisääntyvät sinulle vuodet elämäsi

¹¹ וְשָׂרָה: בְּמַעְגְּלֵי הַדְּרָכֶיךָ הִרְתִּיךָ חֲכָמָה בְּדַרְךָ

[H1870](#)

be'-de-rech
tietä

[H2451](#)

choch-mah
viisauden

[H3384](#)

ho-re-ti-cha;
minä opetan

[H1869](#)

hid-rach-ti-cha,
johdatan sinut

[H4570](#)

be'-ma'-ge-lei-
poluille

[H3476](#)

jo-sheer.
suorille

tietä viisauden minä opetan johdatan sinut poluille suorille

¹² לֹא תָרוּץ וְאִם צַעֲדָךָ יִצָר לֹא בְּקִלְכֶתֶךָ

[H1980](#)

be'-lech-te-cha
kun kuljet niillä

[H3808](#)

lo-
eivät

[H3334](#)

je-tzar
joudu ahtaalle

[H6806](#)

tza'-a-de-cha;
askeleesi

[H518](#)

ve'-im-
ja jos

[H7323](#)

ta-rutz,
juokset

[H3808](#)

lo
et

תִּכְשֵׁל:

[H3782](#)

tik-ka-sheer.
kompastu

kun kuljet niillä eivät joudu ahtaalle askeleesi ja jos juokset et kompastu

¹³ הֵיא כִּי נִצְרָה תִּרְרָף אֵל בַּמוֹסָר הַחֲזֵק

[H2388](#)

ha-cha-zek
pidä tiukasti kiinni opetuksesta

[H4148](#)

bam-mu-sar
opetuksesta

[H408](#)

'al-
älä

[H7503](#)

te-ref;
luovu siitä säilytä se

[H5341](#)

nitz-tze-re-ha,
sillä

[H3588](#)

ki-
sillä

[H1931](#)

hi
Hän

תְּיִיךְ:

[H2416](#)

chaj-jei-cha.
on elämäsi

pidä tiukasti kiinni opetuksesta älä luovu siitä säilytä se sillä Hän on elämäsi

¹⁴ בְּדַרְךָ תֵּאשֶׁר וְאֵל תֵּבֵא אֵל רְשָׁעִים בְּאַרְח

[H734](#)

be'-o-rach
tielle

[H7563](#)

re-sha'im
väärintekijöiden älä

[H408](#)

'al-
älä

[H935](#)

ta-vo;
astu

[H408](#)

ve'-al-
ja älä

[H833](#)

te'-ash-sheer,
kulje

[H1870](#)

be'-de-rech
tiellä

רָעִים:

[H7451](#)

ra'im.

pahojen

tielle väärintekijöiden älä astu ja älä kulje tiellä pahojen

¹⁵ וְעָבֹר: מֵעַלְיוֹ שְׁטֵה בּוֹ תֵעָבֵר אַל־פְּרָעֶהוּ.

[H6544](#)

pe-ra'e-hu

vältä sitä

[H408](#)

'al-

älä

[H5674](#)

ta'a-vor-

kulje pitkin

[H0](#)

bo;

sitä

[H7847](#)

se-teh

käännä pois siltä

[H5921](#)

me'a-lav

[H5674](#)

va'a-vor.

ja mene ohi

vältä sitä älä kulje pitkin sitä käännä pois siltä ja mene ohi

¹⁶ וְנִגְזְלָה יָרְעוּ לֹא אִם־ וְשָׁנוּ לֹא כִי

[H3588](#)

ki

sillä

[H3808](#)

lo

eivät

[H3462](#)

jish-nu

he saa nukutuksi jos

[H518](#)

'im-

[H3808](#)

lo

eivät

[H7489](#)

ja-re'u;

he ole tehneet pahaa ja se vie heiltä

[H1497](#)

ve'nig-ze-lah

וְכִשְׁיָלוּ: (כִּי כִשְׁוֹלוּ) לֹא אִם־ שְׁנָתָם ק

[H8142](#)

na-tam,

unet

[H518](#)

'im-

jos

[H3808](#)

lo

eivät

jich-sho-lu

ch

[H3782](#)

jach-shi-lu.

he saa lankeamaan ketään

q

sillä eivät he saa nukutuksi jos eivät he ole tehneet pahaa ja se vie heiltä unet jos eivät he saa lankeamaan ketään

¹⁷ וְשָׁתוּ: חֲמָסִים וַיִּין רָשָׁע לֶחֶם לֶחֶמוּ כִי

[H3588](#)

ki

sillä

[H3898](#)

la-cha-mu

he syövät

[H3899](#)

le-chem

leipänään

[H7562](#)

re-sha';

pahuutta

[H3196](#)

ve'-jein

ja viininään väkivaltaa

[H2555](#)

cha-ma-sim

[H8354](#)

jish-tu.

juovat

sillä he syövät leipänään pahuutta ja viininään väkivaltaa juovat

¹⁸ עַד־אֵאוֹר הוֹלֵךְ נֹגַהּ כְּאֹר צְדִיקִים וְאֶרֶח

[H734](#)

ve'o-rach

mutta polku

[H6662](#)

tzad-di-kim

vanhurskaan

[H216](#)

ke-or

on kuin valo

[H5051](#)

no-gah;

loistava

[H1980](#)

ho-lech

joka johdattaa ja valo

[H215](#)

va-or,

[H5704](#)

'ad-

kunnes asti

הַיּוֹם: נִכּוֹן

[H3559](#)

ne-chon

kirkastuu se päivään valoisaan

[H3117](#)

haj-jom.

mutta polku vanhurskaan on kuin valo loistava joka johdattaa ja valo kunnes asti kirkastuu se päivään valoisaan

¹⁹ פּ כְּשֵׁלוֹ: בְּמַה יִדְעוּ לֹא כְּאִפְלַה רְשָׁעִים דְּרָךְ

[H1870](#)
de·rech
tie

[H7563](#)
re·sha·'im
jumalattomien

[H653](#)
ka·'a·fe·lah;
on pimeys

[H3808](#)
lo
eivät

[H3045](#)
ja·de·'u,
he tiedä

[H4100](#)
bam·meh
mihin

[H3782](#)
jik·ka·she·lu.
he lankeavat

Peh

tie jumalattomien on pimeys eivät he tiedä mihin he lankeavat

²⁰ אֶזְנֶךָ: הֵט־ לְאָמְרֵי הַקְּשִׁיבָה לְדַבְּרֵי בְּנֵי

[H1121](#) [H1697](#)
be·ni lid·va·rai
poikani sanojani

[H7181](#)
hak·shi·vah;
kuuntele

[H561](#)
la·'a·ma·rai,
puheisiini

[H5186](#)
hat-
kallista

[H241](#)
'a·ze·ne·cha.
korvasi

poikani sanojani kuuntele puheisiini kallista korvasi

²¹ לְבַבְךָ: בְּתוֹךְ שְׁמֹרֶם מֵעֵינֶיךָ וְלִיזוּ אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H3868](#)
jal·li·zu
päästä pois niitä

[H5869](#)
me·'ei·nei·cha;
silmistäsi

[H8104](#)
me·rem,
säilytä ne

[H8432](#)
be·'toch
syvällä

[H3824](#)
le·va·ve·cha.
sisimmässäsi

älä päästä pois niitä silmistäsi säilytä ne syvällä sisimmässäsi

²² מִרְפָּא: בְּשָׂרוֹ וְלִכְל־ לְמַצְאֵיהֶם הֵם חַיִּים כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H2416](#)
chaj·jim
elämä

[H1992](#)
hem
ne ovat

[H4672](#)
le·mo·tze·'ei·hem;
jotka ne löytävät

[H3605](#)
u·le·chol-
ja koko

[H1320](#)
be·'sa·ro
ruumiin

[H4832](#)
mar·pe.
parantumiseksi

sillä elämä ne ovat jotka ne löytävät ja koko ruumiin parantumiseksi

²³ תּוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ כִּי־ לְבַבְךָ נִצֵּר מִשְׁמֵר מִכָּל־

[H3605](#)
mik·kol
kaikella

[H4929](#)
mish·mor
ahkeruudella

[H5341](#)
ne·tzor
varjele

[H3820](#)
lib·be·cha;
sisimpäsi

[H3588](#)
ki-
sillä

[H4480](#)
mi·men·nu,
siellä

[H8444](#)
totz·'ot
on lähde

חַיִּים:

[H2416](#)
chaj·jim.
elämän

kaikella ahkeruudella varjele sisimpäsi sillä siellä on lähde elämän

²⁴ הַרְחֵק שְׂפָתַיִם וְלִזְוֹת פֶּה עֵקֶשׁוֹת מִמֶּךָ הַסֵּר

[H5493](#)
ha-ser
poista

[H4480](#)
mi-me·cha
itsestäsi

[H6143](#)
'ik-ke-shut
petollisuus

[H6310](#) [H3891](#)
peh; u-le-zut
suusi ja vääritys

[H8193](#)
fa-ta·jim,
huulten

[H7368](#)
har·chek
karkoita kauas

מִמֶּךָ:

[H4480](#)
mi-me·ka.
itsestäsi

poista itsestäsi petollisuus suusi ja vääritys huulten karkoita kauas itsestäsi

²⁵ נִגְדָהְ: וַיִּשְׂרוּ אֶעֱפֹפִיךָ יַבִּיטוּ לְנֶכַח עֵינֶיךָ

[H5869](#)
'ei-nei·cha
silmäsi

[H5227](#)
le-no·chach
eteesi

[H5027](#)
jab·bi·tu;
katsokoon

[H6079](#)
ve-'af-'ap·pei·cha,
ja silmäluomesi

[H3474](#)
jaj·shi·ru
olkoon suunnattu

[H5048](#)
neg·de·cha.
eteenpäin

silmäsi eteesi katsokoon ja silmäluomesi olkoon suunnattu eteenpäin

²⁶ יָכֵנוּ: דְּרָכֶיךָ וְכָל־ רַגְלֶךָ מִמַּעַל פֶּלֶס

[H6424](#)
pal·les
tee tasaiseksi polut

[H4570](#)
ma'gal
polut

[H7272](#)
rag·le·cha;
jaloillesi

[H3605](#) [H1870](#)
ve'chol de-ra·chei·cha
ja kaikilla teilläsi

[H3559](#)
jik·ko·nu.
ole vakaa

tee tasaiseksi polut jaloillesi ja kaikilla teilläsi ole vakaa

²⁷ מִרְעַ: רַגְלֶךָ הַסֵּר וּשְׂמֹאֹל יָמִין תִּט־ אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H5186](#)
tet-
käännä

[H3225](#)
ja·min
oikealle

[H8040](#)
u·se·mol;
ja vasemmalle

[H5493](#)
ha-ser
käännä pois

[H7272](#)
rag·le·cha
jalkasi

[H7451](#)
me-ra'.
pahasta

älä käännä oikealle ja vasemmalle käännä pois jalkasi pahasta

Sananlaskut 5 (Proverbs 5)

¹ אֲזַנְךָ: הֵט־ לְתַבּוּנָתִי הִקְשִׁיבָה לְחִכְמָתִי בְּנִי¹
[H1121](#) [H2451](#) [H7181](#) [H8394](#) [H5186](#) [H241](#)
be'·ni le·cha·che·ma·ti hak·shi·vah; lit·vu·na·ti, hat- 'a·ze·ne·cha.
poikani kuuntele viisauttani ymmärrykseni puoleen kallista korvasi

² וְנִצְרוּ: שְׁפָתֶיךָ וְדַעַת מְזִמּוֹת לִשְׁמֹר
[H8104](#) [H4209](#) [H1847](#) [H8193](#) [H5341](#)
li·she·mor me·zim·mot; ve'·da'·at, se·fa·tei·cha jin·tzo·ru.
pitääksesi harkinnan ja tiedon huulillasi säilyttäisit

pitääksesi harkinnan ja tiedon huulillasi säilyttäisit

³ וְחֶלֶק זָרָה שְׁפָתֵי תִטְפְּנָה נֹפֶת כִּי
[H3588](#) [H5317](#) [H5197](#) [H8193](#) [H2114](#) [H2509](#)
ki no·fet tit·to·fe·nah sif·tei za·rah; ve'·cha·lak
sillä hunajaa pisaroivat huulet vieraan naisen ja pehmeämmät ovat

חֶכְמָה: מִשְׁמֵן
[H8081](#) [H2441](#)
mish·she·men chik·kah.
kuin öljy hänen suunsa suudelmat

sillä hunajaa pisaroivat huulet vieraan naisen ja pehmeämmät ovat kuin öljy hänen suunsa suudelmat

⁴ פִּיּוֹת: כְּחֶרֶב חֲדָה כְּלַעֲנָה מָרָה וְאַחֲרֵיתָהּ
[H319](#) [H4751](#) [H3939](#) [H2299](#) [H2719](#) [H6310](#)
ve'·'a·cha·ri·tah ma·rah chal·la'·a·nah; chad·dah, ke·che·rev pi·jot.
mutta lopulta hän on karvas kuin koiruoho terävä kuin miekka kaksiteräinen

mutta lopulta hän on karvas kuin koiruoho terävä kuin miekka kaksiteräinen

⁵ צְעָדֶיהָ שְׂאוֹל מוֹת יִרְדּוֹת רַגְלֶיהָ
[H7272](#) [H3381](#) [H4194](#) [H7585](#) [H6806](#)
rag·lei·ha jo·re·dot ma·vet; she·ol, tze'·a·dei·ha
hänen askeleensa kulkevat alas kuolemaan sheoliin / tuonelaan hänen askeleensa

יְתֻמָּוֹת:

[H8551](#)

jit·mo·chu.

johtavat

hänen askeleensa kulkevat alas kuolemaan sheoliin / tuonelaan hänen askeleensa johtavat

⁶ יִדְעוּ: לֹא מִמְעַגְלֹתֶיהָ נָעוּ תְּפִלָּס פֶּן־ חַיִּים אַרְח

[H734](#)

'o·rach

tietä

[H2416](#)

chaj·jim

elämän

[H6435](#)

pen-

ei

[H6424](#)

te·fal·les;

hän mieli

[H5128](#)

na·'u

horjuvat

[H4570](#)

ma'ge·lo·tei·ha,

hänen askeleensa

[H3808](#)

lo

eikä

[H3045](#)

te·da'.

hän sitä tiedä

פ

Peh

tietä elämän ei hän mieli horjuvat hänen askeleensa eikä hän sitä tiedä

⁷ פִּי: מֵאֲמֵרֵי־ תִסּוּרוּ וְאֶל־ לִי שְׁמְעוּ־ בְּנִים וְעַתָּה

[H6258](#)

ve'·at·tah

ja nyt

[H1121](#)

va·nim

lapseni

[H8085](#)

shim·'u-

kuunnelkaa

[H0](#)

li;

minua ja älkää

[H408](#)

ve'·'al-

poiketto pois

[H5493](#)

ta·su·ru,

sanoista

[H561](#)

me'·im·rei-

suuni

[H6310](#)

fi.

suuni

ja nyt lapseni kuunnelkaa minua ja älkää poiketto pois sanoista suuni

⁸ פֶּתַח אֶל־ תִּקְרָב וְאֶל־ דְּרָכָךָ מֵעַלְיָהּ הִרְחַק

[H7368](#)

har·chek

pidä kaukana

[H5921](#)

me'·a·lei·ha

hänen luotaan

[H1870](#)

dar·ke·cha;

tiesi

[H408](#)

ve'·'al-

ja älä

[H7126](#)

tik·rav,

lähesty

[H413](#)

'el-

[H6607](#)

pe·tach

ovea

בֵּיתָהּ:

[H1004](#)

be'·i·tah.

hänen talonsa

pidä kaukana hänen luotaan tiesi ja älä lähesty ovea hänen talonsa

⁹ הוֹדֵךְ לְאַחֲרַיִם תִּתֵּן פֶּן־

[H6435](#)

pen-

ettet

[H5414](#)

tit·ten

antaisi

[H312](#)

la'·a·che·rim

muille

[H1935](#)

ho·de·cha;

hyvyyttäsi / kauneuttasi / loistoasi ja vuosiasi

אִשְׁנֹתֶיךָ

[H8141](#)

u·she·no·tei·cha,

לְאַחֲזָרִי:

[H394](#)

le-'ach·za·ri.

julmille

ettet antaisi muille hyvyttäsi / kauneuttasi / loistoasi ja vuosiasi julmille

¹⁰ כֹּחֶךָ זָרִים יִשְׁבְּעוּ פֶּן - בְּבֵית אֶעֱצֹבֶיךָ

[H6435](#)

[H7646](#)

[H2114](#)

[H3581](#)

[H6089](#)

[H1004](#)

pen- jis·be·'u
etteivät täyttäisi

za·rim ko·che·cha;
muukalaisia omaisuutesi / voimasi ja työsi

va·'a·tza·vei·cha, be·'veit
taloa

נִכְרִי:

[H5237](#)

na·che·ri.

vieraan

etteivät täyttäisi muukalaisia omaisuutesi / voimasi ja työsi taloa vieraan

¹¹ וְשִׂאֲרָךְ: בְּשֶׁרְךָ בְּכָלֹת בְּאַחֲרֵי־תֶךָ וְנִהַמְתָּ

[H5098](#)

[H319](#)

[H3615](#)

[H1320](#)

[H7607](#)

ve·'na·ham·ta
ja huokaisit

ve·'a·cha·ri·te·cha;
ja lopulta

bich·lot
uupuisi

be·'sa·re·cha, u·she·'e·re·cha.
ruumiisi ja lihasi

ja huokaisit ja lopulta uupuisi ruumiisi ja lihasi

¹² לְבִי: נֶאֱזַץ וְתוֹכַחַת מוֹסֵר שִׁנְאַתִּי אֵיךְ וְאָמַרְתָּ

[H559](#)

[H349](#)

[H8130](#)

[H4148](#)

[H8433](#)

[H5006](#)

[H3820](#)

ve·'a·mar·ta,
ja sanot

'eich
miksi

sa·ne·ti
vihasin

mu·sar;
nuhdetta

ve·'to·cha·chat,
ja opetusta

na·'atz lib·bi.
halveksin sisimmässäni

ja sanot miksi vihasin nuhdetta ja opetusta halveksin sisimmässäni

¹³ הִטִּיתִי לֹא- וְלִמְלַמְדֵי מוֹרֵי בְּקוֹל שְׁמַעְתִּי וְלֹא-

[H3808](#)

[H8085](#)

[H6963](#)

[H3384](#)

[H3925](#)

[H3808](#)

[H5186](#)

ve·'lo·sha-
ja en

ma·'ti
kuunnellut

be·'kol
ääntä

mo·rai;
opettajieni ja kallistanut

ve·'lim·lam·me·dai, lo-
en

lo- en
neuvonantajille

אֲזֵנִי:

[H241](#)

'a·ze·ni.

korviani

ja en kuunnellut ääntä opettajieni ja kallistanut en neuvonantajille korviani

¹⁴ וְעַדָּהּ: קָהַל בְּתוֹךְ רָע בְּכָל־הַיְּיָתִי כְּמַעַט

[H4592](#)
kim·'at
melkein

[H1961](#)
ha·ji·ti
minä olin

[H3605](#)
ve'·chol-
kaikessa

[H7451](#)
ra';
pahassa keskellä

[H8432](#)
be'·toch

[H6951](#)
ka·hal
kokousta

[H5712](#)
ve'·'e·dah.
ja väkijoukkoa

melkein minä olin kaikessa pahassa keskellä kokousta ja väkijoukkoa

¹⁵ בְּאַרְךָ: מִתּוֹךְ וְנִזְלִים מִבּוֹרְךָ מֵיִם שְׂתֵה־

[H8354](#)
she·teh-
juo

[H4325](#)
ma·jim
vettä

[H953](#)
mib·bo·re·cha;
säiliöstäsi

[H5140](#)
ve'·no·ze·lim,
ja joka virtaa keskeltä

[H8432](#)
mit·toch

[H875](#)
be'·'e·re·cha.
kaivoasi

juo vettä säiliöstäsi ja joka virtaa keskeltä kaivoasi

¹⁶ מַיִם: פְּלִגִּי־בְּרַחֲבוֹת חוּצָה מֵעִיִּנְתֶיךָ יְפוּצוּ־

[H6327](#)
ja·fu·tzu
virtaisiko

[H4599](#)
ma'·je·no·tei·cha
lähteesi

[H2351](#)
chu·tzah;
kaduille

[H7339](#)
ba·re·cho·vot,
aukioilla

[H6388](#)
pal·gei-
purot

[H4325](#)
ma·jim.
vetesi

virtaisiko lähteesi kaduille aukioilla purot vetesi

¹⁷ אֶתְךָ: לְזָרִים וְאֵין לְבַדְּךָ לָךְ יְהִי־

[H1961](#)
jih·ju-
olkoon

[H0](#)
le·cha
ne

[H905](#)
le·vad·de·cha;
yksin sinun

[H369](#)
ve'·'ein
ja ei

[H2114](#)
le·za·rim
vieraan

[H854](#)
'it·tach.
kanssa yhdessä

olkoon ne yksin sinun ja ei vieraan kanssa yhdessä

¹⁸ נְעוּרְךָ: מֵאַשֶׁת וְשִׁמַּח בְּרוּךְ מִקּוֹרְךָ יְהִי־

[H1961](#)
je·hi-
olkoon

[H4726](#)
me·kor·cha
lähteesi

[H1288](#)
va·ruch;
siunattu

[H8055](#)
u·se·mach,
ja iloitse

[H802](#)
me'·e·shet
vaimosta

[H5271](#)
ne'·u·re·cha.
nuoruutesi

olkoon lähteesi siunattu ja iloitse vaimosta nuoruutesi

¹⁹ וְרַךְ דָּדֶיךָ חֵן וְיַעֲלֶת־ אֶהָבִים אֵילֶת

[H365](#)
'ai·je·let
peura

[H158](#)
'a·ha·vim,
rakastava

[H3280](#)
ve'·ja·'a·lat-
ja kauris

[H2580](#)
chen
viehättävä

[H1717](#)
dad·dei·ha
hänen rintansa

[H7301](#)
je·rav·vu·cha
tyydyttäköön sinut

תְּמִיד׃ תְּשֻׁגָה בְּאֵהֶבְתָּה עֵת בְּכָל־

[H3605](#) [H6256](#) [H160](#) [H7686](#) [H8548](#)
ve'chol- 'et; be'-'a-ha-va-tah, tish-geh ta-mid.
kaiken aikaa hänen rakkaudestaan ole hurmioitunut ainiaan

peura rakastava ja kauris viehättävä hänen rintansa tyydyttäköön sinut kaiken aikaa hänen rakkaudestaan ole hurmioitunut ainiaan

²⁰ נְכַרְיָה׃ חֶק וְתַחֲבֵק בְּזָרָה בְּנִי תְשֻׁגָה וְלָמָּה

[H4100](#) [H7686](#) [H1121](#) [H2114](#) [H2263](#) [H2436](#) [H5237](#)
ve'-lam-mah tish-geh ve'-ni ve'-za-rah; u-te-chab-bek, chek na-che-ri-jah.
miksi hurmaantuisit poikani vieraaseen ja hyväilisit rintoja vieraan

miksi hurmaantuisit poikani vieraaseen ja hyväilisit rintoja vieraan

²¹ וְכָל־ אִישׁ דְּרָכָיו־ יְהוָה׃ עֵינָיו נֹכַח כִּי

[H3588](#) [H5227](#) [H5869](#) [H3069](#) [H1870](#) [H376](#) [H3605](#)
ki no-chach 'ei-nei JAH-WEH dar-chei- 'ish; ve'-chol
sillä ovat silmien edessä JAHWEH HERRAN tiet miehen ja kaikki

מִפְּלִס׃ מַעֲגָלָתָיו

[H4570](#) [H6424](#)
ma'-ge-lo-tav me-fal-les.
hänen askeleensa Hän punnitsee

sillä ovat silmien edessä JAHWEH HERRAN tiet miehen ja kaikki hänen askeleensa Hän punnitsee

²² חֲטָאָתוֹ וּבְחַבְלָיו הֲרַשָּׁע אֶת־! לְכַדְנוּ עֲוֹנוֹתָיו

[H5771](#) [H3920](#) [H853](#) [H7563](#) [H8551](#) [H2403](#)
a-vo-no-tav, jil-ke-du-no 'et- ha-ra-sha'; u-ve-chav-lei chat-ta-to,
vääräys vangitsee ET vääräydentekijän ja tarttuu kiinni hän syntiensä

!תְּמַךְ׃

[H2256](#)
jit-ta-mech.
siteisiin

vääräys vangitsee ET vääräydentekijän ja tarttuu kiinni hän syntiensä siteisiin

²³ וְשֻׁגָה׃ אֶלְתּוֹ וּבְרַב מוֹסָר בָּאִין! מוֹת הוּא פ

[H1931](#) [H4191](#) [H369](#) [H4148](#) [H7230](#) [H200](#) [H7686](#) Peh
hu, ja-mut be'-'ein mu-sar; u-ve-ro iv-val-to jish-geh.
hän kuolee ilman nuhdetta ja runsaassa hulluudessaan hän eksyy harhaan

hän kuolee ilman nuhdetta ja runsaassa hulluudessaan hän eksyy harhaan

Sananlaskut 6 (Proverbs 6)

¹ כְּפִיךָ: לָזַר תִּקְעֶת לְרֵעֶךָ עַרְבַּת אִם־בְּנִי

[H1121](#) [H518](#) [H6148](#) [H7453](#) [H8628](#) [H2114](#) [H3709](#)
be'ni 'im- 'a-rav-ta le-re'e-cha; ta-ka'ta laz-zar kap-pe'i-cha.
poikani jos olet taannut ystäväsi lyönyt vieraalle kättäsi

poikani jos olet taannut ystäväsi lyönyt vieraalle kättäsi

² פִּיךָ: בְּאִמְרֵי־נִלְכָּדֶת פִּיךָ בְּאִמְרֵי־נוֹקְשֵׁת

[H3369](#) [H561](#) [H6310](#) [H3920](#) [H561](#) [H6310](#)
no-kash-ta ve-'im-rei-fi-cha; nil-kad-ta, be-'im-rei-fi-cha.
kietoutunut sanoilla suusi joutunut kiinni sanoista suusi

kietoutunut sanoilla suusi joutunut kiinni sanoista suusi

³ בְּכַף־בָּאֵת כִּי וְהִנָּצֵל בְּנִי אִפּוֹא זֹאת עֲשֵׂה

[H6213](#) [H2063](#) [H645](#) [H1121](#) [H5337](#) [H3588](#) [H935](#) [H3709](#)
'a-seh zot e-fo be'ni ve-'hin-na-tzel, ki va-ta ve'chaf-
tee tämä siis poikani ja vapauta itsesi sillä olet joutunut käsiin

רַעֲיֶךָ: וְרָהַב הִתְרַפֵּס לְךָ יֵרֶעֶךָ

[H7453](#) [H1980](#) [H7511](#) [H7292](#) [H7453](#)
re'e-cha; lech hit-rap-pes, u-re-hav re-'ei-cha.
ystäväsi mene nöyry ja vakuuta ystäväsi

tee tämä siis poikani ja vapauta itsesi sillä olet joutunut käsiin ystäväsi mene nöyry ja vakuuta ystäväsi

⁴ לְעַפְעֹפִיךָ: אוֹתְנוּמָה לְעֵינֶיךָ שִׁנָּה תִתֵּן אֶל־

[H408](#) [H5414](#) [H8142](#) [H5869](#) [H8572](#) [H6079](#)
'al-tit-ten she-nah le-'ei-nei-cha; u-te-nu-mah, le-'af-'ap-pe'i-cha.
älä anna unta silmillesi ja lepoa silmäluomillesi

älä anna unta silmillesi ja lepoa silmäluomillesi

⁵ פ יְקוּשׁ: מִיַּד אוֹכְצִפּוֹר מִיַּד כְּצָבִי הִנָּצֵל

[H5337](#) [H6643](#) [H3027](#) [H6833](#) [H3027](#) [H3353](#) Peh
hin-na-tzel kitz-vi mi-jad; u-che-tzip-por, mi-jad ja-kush.
pelasta itsesi kuin gaselli käsistä ja kuin lintu kädestä linnustajan

pelasta itsesi kuin gaselli käsistä ja kuin lintu kädestä linnustajan Peh

⁶ וַחֲכָמִים: דְּרָכֶיהָ רְאֵה עֲצֵל נְמַלְהָ אֶל-לֶךְ-

[H1980](#) [H413](#) [H5244](#) [H6102](#) [H7200](#) [H1870](#) [H2449](#)
lech- 'el- ne-ma·lah 'a-tzel; re'eh de-ra·chei·ha va·cha·cham.
mene luo muurahaisen laiska katso sen teitä ja viisastu

mene luo muurahaisen laiska katso sen teitä ja viisastu

⁷ וּמִשֵּׁל: שִׁטְר קִצִּין לָהּ אֵין- אֲשֶׁר

[H834](#) [H369](#) [H0](#) [H7101](#) [H7860](#) [H4910](#)
'a-sher 'ein- lah ka-tzin, sho-ter u-mo·shel.
vaikka ei sillä ole hallitsijaa valvojaa ja käskijää

vaikka ei sillä ole hallitsijaa valvojaa ja käskijää

⁸ מֵאֲכָלָהּ: בְּקִצִּיר אֲגָרָה לַחֲמָה בְּקִיץ תִּכְיִן

[H3559](#) [H7019](#) [H3899](#) [H103](#) [H7105](#) [H3978](#)
ta-chin bak·ka·jitz lach·mah; 'a·ge-rah vak·ka·tzir, ma'·a·cha·lah.
hankkii se kesällä ravintonsa kerää sadonkorjuun aikaan ruokansa

hankkii se kesällä ravintonsa kerää sadonkorjuun aikaan ruokansa

⁹ מִשְׁנֶתֶךָ: תְּקוּם מִתִּי תִשְׁכָּב עֲצֵל מִתִּי עַד-

[H5704](#) [H4970](#) [H6102](#) [H7901](#) [H4970](#) [H6965](#) [H8142](#)
'ad- ma·tai 'a-tzel tish·kav; ma·tai, ta·kum mish·she·na·te·cha.
kuinka kauan laiska makaat milloin nouset unestasi

kuinka kauan laiska makaat milloin nouset unestasi

¹⁰ וַיְדִים חִבְּק מְעֵט תְּנוּמוֹת מְעֵט שְׁנוֹת מְעֵט

[H4592](#) [H8142](#) [H4592](#) [H8572](#) [H4592](#) [H2264](#) [H3027](#)
me'at not me'at te·nu·mot; me'at chib·buk ja·da·jim
vähän vielä nuku vähän vielä unta vähän vielä yhteenliittäen kätesi

לְשִׁכָּב:

[H7901](#)
lish·kav.
makaa

vähän vielä nuku vähän vielä unta vähän vielä yhteenliittäen kätesi makaa

¹¹ פ מַגֵּן: כְּאִישׁ אֲמַחֲסֶרְךָ רֵאשֶׁךָ כְּמַהֲלֶךְ וּבֵא־

[H935](#)

u·va-

niin tulee päällesi vauhdilla

[H1980](#)

chim·hal·lech

vauhdilla

[H7389](#)

re·she·cha;

köyhyys

[H4270](#)

u·mach·so·re·cha,

ja puute

[H376](#)

ke·'ish

kuin mies

[H4043](#)

ma·gen.

aseistettu

Peh

niin tulee päällesi vauhdilla köyhyys ja puute kuin mies aseistettu

¹² פֶּה: עֲקָשׁוֹת הוֹלֵךְ אֶן אִישׁ בְּלִיעַל אָדָם

[H120](#)

'a·dam

ihminen

[H1100](#)

be·'li·ja·'al

belialin

[H376](#)

'ish

mies

[H205](#)

'a·ven; ho·lech,

paha kulkee

[H1980](#)

'ik·ke·shut

kierolla

[H6143](#)

'ik·ke·shut

kierolla

[H6310](#)

peh.

suulla

ihminen belialin mies paha kulkee kierolla suulla

¹³ בְּאֶצְבְּעֹתָיו: מָרָה בְּרַגְלוֹ מִלֵּל בְּעֵינָיו קִרַּץ

[H7169](#)

ko·retz

iskee

[H5869](#)

be·'ei·nav

silmiään

[H4448](#)

mo·lel

antaa merkkiä jaloillaan

[H7272](#)

be·'rag·lav;

jaloillaan

[H3384](#)

mo·reh,

osoittelee

[H676](#)

be·'etz·be·'o·tav.

sormillaan

iskee silmiään antaa merkkiä jaloillaan osoittelee sormillaan

¹⁴ עֵת בְּכָל־רַע חִרַּשׁ בְּלִבּוֹ תַּהֲפֹכֹת

[H8419](#)

tah·pu·chot

petos on

[H3820](#)

be·'lib·bo,

hänen sisimmässään suunnittelee pahaa

[H2790](#)

cho·resh

suunnittelee pahaa

[H7451](#)

ra'

kaiken

[H3605](#)

be·'chol

kaiken

[H6256](#)

'et;

aikaa

יְשַׁלַּח: (ק מְדִינִים) (כ מְדִנִים)

me·da·nim

ch

[H4066](#)

mid·ja·nim

riitaa

q

[H7971](#)

je·shal·le·ach.

kylvää

petos on hänen sisimmässään suunnittelee pahaa kaiken aikaa riitaa kylvää

¹⁵ אִשְׁבֵּר פֶּתַע אִידוֹ יָבֹא פֶּתָאם כֵּן עַל־

[H5921](#)

'al-

sen

[H3651](#)

ken,

tähden yhtäkkiä

[H6597](#)

pit·'om

tulee

[H935](#)

ja·vo

tulee

[H343](#)

ei·do;

hänen tuhonsa hetkessä

[H6621](#)

pe·ta'

hetkessä

[H7665](#)

jish·sha·ver,

hänet muserretaan

פ מַרְפֵּא: וְאֵין

[H369](#)

ve·'ein

ja ei

[H4832](#)

mar·pe.

ole selviytymiskeinoa

Peh

sen tähden yhtäkkiä tulee hänen tuhonsa hetkessä hänet muserretaan ja ei ole selviytymiskeinoa

¹⁶ (כ תּוֹעֲבוֹת) אֲשַׁבַּע יְהוָה שָׁנָא הֲנָה נֶפְשׁוֹ-

[H8337](#)
shesh-
kuutta

[H2007](#)
hen·nah
näitä

[H8130](#)
sa·ne
vihaa

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRA ja seitsemää

[H7651](#)

ve'·she·va',

to'·a·vot

ch

נֶפְשׁוֹ: (ק תּוֹעֲבוֹת)

[H8441](#)

to'·a·vat

kauhistuu

q

[H5315](#)

naf·sho.

Hänen sielunsa

kuutta näitä vihaa JAHWEH HERRA ja seitsemää kauhistuu Hänen sielunsa

¹⁷ דָּם־ שִׁפְכוֹת אֵי־דִים שֶׁקַר לְשׁוֹן רְמוֹת עֵינָיִם

[H5869](#)

'ei·na·jim

silmiä

[H7311](#)

ra·mot

ylpeitä

[H3956](#)

le·shon

kieltä

[H8267](#)

sha·ker;

valheellista ja käsiä

[H3027](#)

ve'·ja·da·jim,

[H8210](#)

sho·fe·chot

jotka vuodattavat verta

[H1818](#)

dom-

נָקִי:

[H5355](#)

na·ki.

viatonta

silmiä ylpeitä kieltä valheellista ja käsiä jotka vuodattavat verta viatonta

¹⁸ לְרוּץ מִמְהָרוֹת רַגְלִים אֶן מַחְשְׁבוֹת חֵרֶשׁ לֵב

[H3820](#)

lev,

sydäntä joka juonii

[H2790](#)

cho·resh

[H4284](#)

mach·she·vot

suunnitelmia

[H205](#)

'a·ven;

pahoja jalkoja

[H7272](#)

rag·la·jim

[H4116](#)

me·ma·ha·rot,

jotka kiiruhtavat

[H7323](#)

la·rutz

juoksemaan

לְרַעָה:

[H7451](#)

la·ra·'ah.

pahuuteen

sydäntä joka juonii suunnitelmia pahoja jalkoja jotka kiiruhtavat juoksemaan pahuuteen

¹⁹ בֵּין מְדַנִּים וּמְשַׁלַּח שֶׁקַר עַד כְּזָבִים יִפְיֵחַ

[H6315](#)

ja·fi·ach

joka puhuu

[H3577](#)

ke·za·vim

valheita

[H5707](#)

'ed

todistaja

[H8267](#)

sha·ker;

valheen

[H7971](#)

u·me·shal·le·ach

joka saattaa

[H4090](#)

me·da·nim,

riidan

[H996](#)

be'in

välille

פ אַחִים:

[H251](#) Peh
'a·chim.
veljien

joka puhuu valheita todistaja valheen joka saattaa riidan välille veljien

²⁰ אָמַרְךָ: תּוֹרַת הַתֹּשֵׁשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מִצְוֹת בְּנֵי נֶצֶר

[H5341](#) [H1121](#) [H4687](#) [H1](#) [H408](#) [H5203](#) [H8451](#) [H517](#)
ne·tzor be'ni mitz·vat 'a·vi·cha; ve'·'al- tit·tosh, to·rat 'im·me·cha.
säilytä poikani käskyt isäsi ja älä hylkää opetusta äitisi

säilytä poikani käskyt isäsi ja älä hylkää opetusta äitisi

²¹ גָּרְגַרְתָּךְ: עַל־ עֲנִידֹם תִּמְיֵד לְבָבְךָ עַל־ קִשְׁרֵם

[H7194](#) [H5921](#) [H3820](#) [H8548](#) [H6029](#) [H5921](#) [H1621](#)
ka·she·rem 'al- lib·be·cha ta·mid; 'a·ne·dem, 'al- gar·ge·ro·te·cha.
sido ne sisimpääsi ainiaan solmi ne kaulallesi

sido ne sisimpääsi ainiaan solmi ne kaulallesi

²² עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר בְּשִׁכְבְּךָ אֶתְךָ תִּנְחֶה בְּהִתְהַלְּכְךָ

[H1980](#) [H5148](#) [H853](#) [H7901](#) [H8104](#) [H5921](#)
be'·hit·hal·lech·cha tan·cheh 'o·tach, be'·sha·che·be·cha tish·mor 'a·lei·cha;
kulkiessasi ne johdattavat sinua levätessäsi ne varjelevat sinua

תְּשִׁיחֶךָ: הִיא אֶהְקִיזֹתְךָ

[H6974](#) [H1931](#) [H7878](#)
va·ha·ki·tzo·ta, hi te·si·che·cha.
kun heräät ne puhuttelevat sinua

kulkiessasi ne johdattavat sinua levätessäsi ne varjelevat sinua kun heräät ne puhuttelevat sinua

²³ חַיִּים וְדֶרֶךְ אֹר וְתוֹרָה מִצְוָה נֵר כִּי

[H3588](#) [H5216](#) [H4687](#) [H8451](#) [H216](#) [H1870](#) [H2416](#)
ki ner mitz·vah ve'·to·rah or; ve'·de·rech chaj·jim,
sillä lamppu on käsky ja laki / opetus on valkeus ja tie elämän

מוֹסָר: תּוֹכְחוֹת

[H8433](#) [H4148](#)
toch·chot mu·sar.
nuhteet kasvatuksen

sillä lamppu on käsky ja laki / opetus on valkeus ja tie elämän nuhteet kasvatuksen

²⁴ נְכַרְיָהּ: לְשׁוֹן מִחֻלָּת רַע מֵאִשֶׁת לְשִׁמְרָךְ

[H8104](#)

lish·ma·re·cha
ne varjelevat

[H802](#)

me·'e·shet
naiselta

[H7451](#)

ra';
pahalta

[H2513](#)

me·chel·kat,
imartelevalta

[H3956](#)

la·shon
kieleltä

[H5237](#)

na·che·ri·jah.
vieraan naisen

ne varjelevat naiselta pahalta imartelevalta kieleltä vieraan naisen

²⁵ תִּקְחֶיךָ וְאַל־ בְּלִבְבְּךָ יִפְיֶה תַחֲמֹד אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H2530](#)

tach·mod
himoitse

[H3308](#)

ja·fe·jah
hänen kauneuttaan sydämessäsi

[H3824](#)

bil·va·ve·cha;
sydämessäsi

[H408](#)

ve·'al-
ja älä

[H3947](#)

tik·ka·cha·cha,
anna vietellä

בְּעַפְעָפִיָּהּ:

[H6079](#)

be·'af·'ap·pei·ha.

hänen silmäripsensä

älä himoitse hänen kauneuttaan sydämessäsi ja älä anna vietellä hänen silmäripsensä

²⁶ וְאִשֶׁת לָחֶם כֶּכָר עֵד־ זֹנֶה אִשָּׁה בְּעַד־ כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H1157](#)

ve·'ad-
pois

[H802](#)

'ish·shah
nainen

[H2181](#)

zo·nah,
portto

[H5704](#)

'ad-
vie asti

[H3603](#)

kik·kar
leivänmuruun

[H3899](#)

la·chem
leivän

[H802](#)

ve·'e·shet
ja naimisissa oleva

פ תְּצֹד: יְקָרָה נֶפֶשׁ אִישׁ

[H376](#)

'ish;
nainen

[H5315](#)

ne·fesh
sielua

[H3368](#)

je·ka·rah
kallista

[H6679](#)

ta·tzud.
metsästää

Peh

sillä pois nainen portto vie asti leivänmuruun leivän ja naimisissa oleva nainen sielua kallista metsästää

²⁷ לֹא אִשׁוֹ בְּחִיקוֹ אִשׁ אִישׁ הַיְחַתָּהּ

[H2846](#)

ha·jach·teh
voiko poimia

[H376](#)

'ish
mies

[H784](#)

'esh
tulta

[H2436](#)

be·'chei·ko;
syliinsä

[H899](#)

u·ve·ga·dav,
ja hänen vaatteensa eivät

[H3808](#)

lo

תִּשְׂרַפְנָה:

[H8313](#)

tis·sa·raf·nah.

pala

voiko poimia mies tulta syliinsä ja hänen vaatteensa eivät pala

²⁸ לֹא יִרְגְּלוּ הַגְּחִלִּים עַל-אִישׁ יְהִלָּךְ אָם-

[H518](#)
'im-
jos

[H1980](#)
je-hal-lech
kävelee

[H376](#)
'ish
mies

[H5921](#)
'al-
päällä

[H1513](#)
hag-ge-cha-lim;
palavien hiilien

[H7272](#)
ve-'rag-lav,
ja hänen jalkansa eivätkö

[H3808](#)
lo

תִּכְוִינָה:

[H3554](#)

tik·ka·vei·nah.

kärvenny

jos kävelee mies päällä palavien hiilien ja hänen jalkansa eivätkö kärvenny

²⁹ לֹא יִרְעֶהוּ אִשֶּׁת אֶל-הַבָּא כֵן

[H3651](#)
ken,
niin tapahtuu sille

[H935](#)
hab·ba
joka menee

[H413](#)
'el-
luo

[H802](#)
'e-shet
vaimon

[H7453](#)
re·'e·hu;
toisen

[H3808](#)
lo
ei

בָּהּ: הַנִּגַּע כָּל-יְנֻקָּה

[H5352](#)

jīn·na·keh,

ole vapaa rangaistuksesta joka

[H3605](#)

kol-

[H5060](#)

han·no·ge·a'

yhtyy

[H0](#)

bah.

häneen

niin tapahtuu sille joka menee luo vaimon toisen ei ole vapaa rangaistuksesta joka yhtyy häneen

³⁰ כִּי נִפְשׁוֹ לֹא יִגְנוּב לְמַלְאָכָיו כִּי לֹא יִבְזֹזוּ לֹא-

[H3808](#)
lo-
eikö

[H936](#)
ja·vu·zu
halveksita

[H1590](#)
lag-gan·no
varasta

[H3588](#)
ki
vaikka

[H1589](#)
jig·nov;
hän varastaa

[H4390](#)
le·mal·le
tydyttääksensä

[H5315](#)
naf·sho,
sielunsa

[H3588](#)
ki
kun

יִרְעֵב:

[H7456](#)

jir·'av.

hän on nälkäinen

eikö halveksita varasta vaikka hän varastaa tydyttääksensä sielunsa kun hän on nälkäinen

³¹ כָּל-אֶת-שִׁבְעַתָּם יִשְׁלַם וְנִמְצָא

[H4672](#)

ve·nim·tza

mutta löydetäessä hänet

[H7999](#)

je·shal·lem

hänen on korvattava

[H7659](#)

shiv·'a·ta·jim;

seitsemänkertaisesti ET

[H853](#)

'et-

ET

[H3605](#)

kol-

kaikesta

הוֹן יֵתֵן: בֵּיתוֹ

[H1952](#)

hon

varallisuudesta talonsa

[H1004](#)

be'i-to

[H5414](#)

jit-ten.

annettava

mutta löydettyessä hänet hänen on korvattava seitsemänkertaisesti ET kaikesta varallisuudesta talonsa annettava

³² נֹאֵף אִשָּׁה לֵב חֶסֶד נַפְשׁוֹ מִמְשַׁחִית

[H5003](#)

no-'ef

joka tekee aviorikoksen vaimon kanssa siltä puuttuu sydän

[H802](#)

'ish-shah

[H2638](#)

cha-sar-

[H3820](#)

lev;

[H7843](#)

mash-chit

tuhoaa

[H5315](#)

naf-sho,

sielunsa

יַעֲשֶׂנָה: הוּא

[H1931](#)

hu

hän

[H6213](#)

ja-'a-sen-nah.

joka tekee niin

joka tekee aviorikoksen vaimon kanssa siltä puuttuu sydän tuhoaa sielunsa hän joka tekee niin

³³ תִּמְחָה: לֹא וְחֶרְפָּתוֹ! מִצָּא וְקִלּוֹן נִגַע-

[H5061](#)

ne-ga'-

murheen

[H7036](#)

ve-'ka-lon

ja häpeän

[H4672](#)

jim-tza;

hän saa

[H2781](#)

ve-'cher-pa-to,

ja hänen häpeäänsä ei

[H3808](#)

lo

ei

[H4229](#)

tim-ma-cheh.

pyyhitä pois

murheen ja häpeän hän saa ja hänen häpeäänsä ei pyyhitä pois

³⁴ בְּיוֹם יַחְמוֹל וְלֹא- גִבֹּר חֶמַת- קִנְיָה כִּי-

[H3588](#)

ki-

sillä

[H7068](#)

kin-'ah

mustasukkaisuus on raivo

[H2534](#)

cha-mat-

on raivo

[H1397](#)

ga-ver;

miehen

[H3808](#)

ve-'lo-

ja ei

[H2550](#)

jach-mol,

hän tunne sääliä päivänä

[H3117](#)

be-'jom

נִקְמָ:

[H5359](#)

na-kam.

koston

sillä mustasukkaisuus on raivo miehen ja ei hän tunne sääliä päivänä koston

³⁵ תִּרְבֶּה- כִּי יֵאָבֵה וְלֹא- כִּפֹּר כָּל- פְּנֵי וְנִשָּׂא לֹא-

[H3808](#)

lo-

ei

[H5375](#)

jis-sa

hän ota

[H6440](#)

pe-nei

huomioon mitään

[H3605](#)

chol

lunnaita

[H3724](#)

ko-fer;

ja ei

[H3808](#)

ve-'lo-

ei

[H14](#)

jo-veh,

hän suostu

[H3588](#)

ki

vaikka

[H7235](#)

tar-beh-

moninkertaistat

פּשְׁחָדִי:

[H7810](#) Peh

sho·chad.

lahjukset

ei hän ota huomioon mitään lunnaita ja ei hän suostu vaikka moninkertaistat lahjukset

Sananlaskut 7 (Proverbs 7)

¹ אֶתְךָ: תִּצְפֹּן אִמְצוֹתַי אֲמַרִי שְׁמֹר בְּנִי

[H1121](#) [H8104](#) [H561](#) [H4687](#) [H6845](#) [H854](#)
be'·ni she·mor 'a·ma·rai; u·mitz·vo·tai, titz·pon 'it·tach.
poikani pidä minun sanani ja käskyni säilytä mukanasi

poikani pidä minun sanani ja käskyni säilytä mukanasi

² עֵינֶיךָ: כְּאִישׁוֹן אִתּוֹרְתִי וְחֵיהַ מִצְוֹתַי שְׁמֹר

[H8104](#) [H4687](#) [H2421](#) [H8451](#) [H380](#) [H5869](#)
she·mor mitz·vo·tai ve'ch·jeh; ve'·to·ra·ti, ke'·i·shon 'ei·nei·cha.
pidä käskyni niin elät ja lakini / opetukseni kuin silmäterää silmäsi

pidä käskyni niin elät ja lakini / opetukseni kuin silmäterää silmäsi

³ לְבָרְךָ: לוּחַ עַל־ כְּתִיבֵם אֶצְבְּעֹתֶיךָ עַל־ קַשְׂרֵם

[H7194](#) [H5921](#) [H676](#) [H3789](#) [H5921](#) [H3871](#) [H3820](#)
ka·she·rem 'al-' 'etz·be'·o·tei·cha; ka·te·vem, 'al- lu·ach lib·be·cha.
sido ne sormiisi kirjoita ne tauluihin sydämesi

sido ne sormiisi kirjoita ne tauluihin sydämesi

⁴ תִּקְרָא: לְבִינָה אִמְדַּע אֶתְ אַחֲתִי לַחֲכָמָה אֲמֹר

[H559](#) [H2451](#) [H269](#) [H859](#) [H4129](#) [H998](#) [H7121](#)
'e·mor la·cha·che·mah 'a·cho·ti 'at; u·mo·da', lab·bi·nah tik·ra.
sano viisaudelle sisareni sinä ja sukulaisaksesi ymmärrystä kutsu

sano viisaudelle sisareni sinä ja sukulaisaksesi ymmärrystä kutsu

⁵ אֲמַרְיָהּ מִנְּכַרְיָהּ זָרָה מֵאִשָּׁה לְשִׁמְרֶךָ

[H8104](#) [H802](#) [H2114](#) [H5237](#) [H561](#)
lish·ma·re·cha me'·ish·shah za·rah; min·na·che·ri·jah, 'a·ma·rei·ha
että ne varjelisivat sinut vaimolta toisen muukalaisen sanoilta

הֶחֱלִיקָה:

[H2505](#)
he·che·li·kah.
imartelevilta

että ne varjelisivat sinut vaimolta toisen muukalaisen sanoilta imartelevilta

6 נִשְׁקַפְתִּי: אֲשַׁנְבִּי בְּעַד בֵּיתִי בְּחַלּוֹן כִּי

[H3588](#) [H2474](#) [H1004](#) [H1157](#) [H822](#) [H8259](#)
ki be'chal-lon be'i-ti; be-'ad 'esh-nab-bi nish-ka-fe-ti.
kun ikkunastani talostani takaa ristikon katselin

kun ikkunastani talostani takaa ristikon katselin

7 חֶסֶר נָעַר בְּבָנִים אֲבִינָה בְּפִתְאִים וְאַרְאֵנָה

[H7200](#) [H6612](#) [H995](#) [H1121](#) [H5288](#) [H2638](#)
va'e-re vap-pe-ta-jim, 'a-vi-nah vab-ba-nim, na'ar cha-sar-
näin yksinkertaisten joukossa erotin ryhmässä poikien nuorukaisen älyä vailla

לב:

[H3820](#)

lev.
mieleltään

näin yksinkertaisten joukossa erotin ryhmässä poikien nuorukaisen älyä vailla mieleltään

8 וְצָעַד: בֵּיתָהּ וְדָרְךָ פְּנֵה אֲצֶל בְּשׂוּק עִבֵּר

[H5674](#) [H7784](#) [H681](#) [H6438](#) [H1870](#) [H1004](#) [H6805](#)
'o-ver bash-shuk 'e-tzel pin-nah; ve'-de-rech be'i-tah jitz-'ad.
hän kulki ohi katua lähellä kulmausta ja tietä taloon asteli

hän kulki ohi katua lähellä kulmausta ja tietä taloon asteli

9 וְאַפְלָה: לַיְלָה בְּאִישׁוֹן יוֹם בְּעָרֵב בְּנִשְׁפָּה

[H5399](#) [H6153](#) [H3117](#) [H380](#) [H3915](#) [H653](#)
be'-ne-shef- be-'e-rev jom; be-'i-shon laj-lah, va'a-fe-lah.
iltahämärässä hämärtäessä päivä keskellä syvintä yön kätköä

iltahämärässä hämärtäessä päivä keskellä syvintä yön kätköä

10 לב: וּנְצַרְתָּ זֹנָה נְשִׁית לְקָרְאֲתוֹ אִשָּׁה וְהִנֵּה

[H2009](#) [H802](#) [H7125](#) [H7897](#) [H2181](#) [H5341](#) [H3820](#)
ve'-hin-neh 'ish-shah lik-ra-to; shit zo-nah, u-ne-tzu-rat lev.
ja katso nainen tulee vastaan häntä puvussa porton ja petollinen sydämeltään

ja katso nainen tulee vastaan häntä puvussa porton ja petollinen sydämeltään

11 רַגְלֶיהָ: יִשְׁכְּנוּ לֹא-בְּבֵיתָהּ וְסִרְתָּהּ וְסִרְתָּהּ הִיא הַמִּיָּה

[H1993](#) [H1931](#) [H5637](#) [H1004](#) [H3808](#) [H7931](#) [H7272](#)
ho-mi-jah hi ve'-so-ra-ret; be'-vei-tah, lo- jish-ke-nu rag-lei-ha.
huutaen ääneen hänelle ja itsepäinen talossaan eivät pysy hänen jalkansa

huutaen ääneen hänelle ja itsepäinen talossaan eivät pysy hänen jalkansa

¹² פְּנֵה כָּל־ וְאַצֵּל בְּרַחְבּוֹת פְּעַם בְּחוּץ פְּעַם

[H6471](#)
pa-'am
nyt

[H2351](#)
ba-chutz,
ulkona

[H6471](#)
pa-'am
nyt

[H7339](#)
ba-re-cho-vot;
kaduilla

[H681](#)
ve-'e-tzel
ja vierellä

[H3605](#)
kol-

[H6438](#)
pin-nah
kaikkien kulmausten

תֵּאָרֵב:

[H693](#)

te-'e-ro.

hän väijyy

nyt ulkona nyt kaduilla ja vierellä kaikkien kulmausten hän väijyy

¹³ לוֹ: וַתֹּאמֶר פְּנֵיהָ הַעֲזָה לוֹ וַנִּשְׁקָהּ בּוֹ וְהִחֲזִיקָהּ

[H2388](#)

ve'-he-che-zi-kah
ja ottaa kiinni

[H0](#)

bo
hän

[H5401](#)

ve'-na-she-kah-
ja suutelee

[H0](#)

lo;
häntä kovettaa

[H5810](#)

he-'e-zah

[H6440](#)

fa-nei-ha,
kasvonsa

[H559](#)

vat-to-mar
ja sanoo

[H0](#)

lo.
hänelle

ja ottaa kiinni hän ja suutelee häntä kovettaa kasvonsa ja sanoo hänelle

¹⁴ נְדָרַי: שְׁלִמְתִי הַיּוֹם עָלַי שְׁלָמִים זָבַחְתִּי

[H2077](#)

ziv-chei
uhri

[H8002](#)

she-la-mim
rauhan

[H5921](#)

'a-lai;
on mukanani

[H3117](#)

haj-jom,
täällä

[H7999](#)

shil-lam-ti
olen täyttänyt

[H5088](#)

ne-da-rai.
lupaukseni

uhri rauhan on mukanani tänä päivänä olen täyttänyt lupaukseni

¹⁵ פְּנִיךָ לְשַׁחַר לְקַרְאֲתְךָ יֵצְאֲתִי בֵּן עַל־

[H5921](#)

'al-
sen

[H3651](#)

ken
tähten

[H3318](#)

ja-tza-ti
lähdin ulos

[H7125](#)

lik-ra-te-cha;
kohdatakseni

[H7836](#)

le-sha-cher
sinut etsin

[H6440](#)

pa-nei-cha,
ahkerasti kasvojasi

וַאֲמַצְאֲךָ:

[H4672](#)

va-'em-tza-'e-ka.

ja löysin sinut

sen tähden lähdin ulos kohdatakseni sinut etsin ahkerasti kasvojasi ja löysin sinut

¹⁶ מִצְרַיִם: אֵטוֹן הַטְּבוֹת עֲרִשְׁי רַבְדֹּתִי מִרְבְּדִים

[H4765](#)

mar-vad-dim
peitteitä

[H7234](#)

ra-vad-ti
olen levittänyt

[H6210](#)

'ar-si;
vuoteelleni

[H2405](#)

cha-tu-vot,
koristeellista

[H330](#)

'e-tun
pellavaa

[H4714](#)

Mitz-ra-im.
Egyptin

peitteitä olen levittänyt vuoteelleni koristeellista pellavaa Egyptin

¹⁷ וְקָנְמוֹן: אֶהְלִים מִרְ מִשְׁכָּבִי נִפְתִּי

[H5130](#)

naf-ti

olen sirotellut sängylleni

[H4904](#)

mish-ka-vi;

[H4753](#)

mor

[H174](#)

'a-ha-lim,

mirhaa aloea

[H7076](#)

ve'-kin-na-mon.

ja kanelia

olen sirotellut sängylleni mirhaa aloea ja kanelia

¹⁸ נִתְעַלְסָה הַבְּקָר עַד־ דְּדִים נִרוּה לָכָה

[H1980](#)

le-chah

tule

[H7301](#)

nir-veh

nauttikaamme

[H1730](#)

do-dim

rakkaudesta saakka

[H5704](#)

'ad-

[H1242](#)

hab-bo-ker;

aamuun

[H5965](#)

nit-'al-le-sah,

riemuitkaamme

בְּאֵהָבִים:

[H159](#)

bo-'o-ha-vim.

rakkaudessa

tule nauttikaamme rakkaudesta saakka aamuun riemuitkaamme rakkaudessa

¹⁹ מִרְחֹק: בְּדַרְךְ הֵלֵךְ בְּבֵיתוֹ הָאִישׁ אֵין כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H369](#)

'ein

ei

[H376](#)

ha-'ish

aviomieheni

[H1004](#)

be'-vei-to;

ole kotona

[H1980](#)

ha-lach,

hän lähti

[H1870](#)

be'-de-rech

matkalle

[H7350](#)

me-ra-chok.

kaus

sillä ei aviomieheni ole kotona hän lähti matkalle kaus

²⁰ בֵּיתוֹ: יָבֵא הַכֶּסֶּף לְיוֹם בְּיָדוֹ לָקַח הַכֶּסֶּף צָרוֹר־

[H6872](#)

tze-ror-

kukkaron

[H3701](#)

hak-ke-sef

rahojen

[H3947](#)

la-kach

hän otti

[H3027](#)

be'-ja-do; le-jom

käteensä päivänä

[H3117](#)

hak-ke-se,

täydenkuun

[H3677](#)

ja-vo

hän tulee kotiin

[H935](#)

ve'i-to.

kukkaron rahojen hän otti käteensä päivänä täydenkuun hän tulee kotiin

²¹ תְּדִיחֵנוּ: שְׂפָתֶיהָ בְּחֶלֶק לְקַחָהּ בְּרַב הִטָּתוּ-

[H5186](#)

hit-tat-tu

taivuttaen

[H7230](#)

be'-ro

paljolla

[H3948](#)

lik-chah;

houkuttelulla

[H2506](#)

be'-che-lek

viettelevällä

[H8193](#)

fa-tei-ha,

puheella

[H5080](#)

tad-di-chen-nu.

harhaanjohti hänet

taivuttaen paljon houkuttelulla viettelevällä puheella harhaan johti hänet

²² יְבוֹא טַבַּח אֶל־ כְּשׁוֹר פְּתָאִם אַחֲרֶיהָ הוֹלֵךְ
[H1980](#) [H310](#) [H6597](#) [H7794](#) [H413](#) [H2874](#) [H935](#)
ho·lech 'a·cha·rei·ha, pit·'om ke·shor 'el- ta·vach ja·vo;
hän lähti hänen jälkeensä heti kuin härkä teurastettavaksi joka menee

אֵוִיל: מוֹסֵר אֶל־ וְכַעֲסִים

[H5914](#) [H413](#) [H4148](#) [H191](#)
u·che·'e·ches, 'el- mu·sar 'e·vil.
jalkaraudoilla kuritettava hullu

hän lähti hänen jälkeensä heti kuin härkä teurastettavaksi joka menee jalkaraudoilla kuritettava hullu

²³ כָּפַח אֶל־ צִפּוֹר כְּמַהֵר כְּבִדּוֹ הֵץ יַפְלֹחַ עַד
[H5704](#) [H6398](#) [H2671](#) [H3516](#) [H4116](#) [H6833](#) [H413](#) [H6341](#)
'ad je·fal·lach chetz ke·ve·do, ke·ma·her tzip·por 'el- pach;
kunnes lävistää nuoli hänen maksansa niinkuin kiiruhtaa lintunen ansaan

פ הוּא: בְּנַפְשׁוֹ כִּי־ יָדַע וְלֹא־

[H3808](#) [H3045](#) [H3588](#) [H5315](#) [H1931](#) Peh
ve·'lo- ja·da', ki- ve·naf·sho hu.
eikä hän tiedä että hänen sielunsa se on

kunnes lävistää nuoli hänen maksansa niinkuin kiiruhtaa lintunen ansaan eikä hän tiedä että hänen sielunsa se on

²⁴ פִּי: לְאִמְרֵי־ וְהִקְשִׁיבוּ לִי שִׁמְעוּ־ בְּנִים וְעַתָּה
[H6258](#) [H1121](#) [H8085](#) [H0](#) [H7181](#) [H561](#) [H6310](#)
ve·'at·tah va·nim shim·'u- li; ve·hak·shi·vu, le·'im·rei- fi.
ja nyt lapseni kuunnelkaa minua huomioikaa sanat minun suuni

ja nyt lapseni kuunnelkaa minua huomioikaa sanat minun suuni

²⁵ תִּתַּע אֶל־ לִבְךָ דְרָכֶיהָ אֶל־ יִשְׁט אֶל־

[H408](#) [H7847](#) [H413](#) [H1870](#) [H3820](#) [H408](#) [H8582](#)
'al- je·set 'el- de·ra·chei·ha lib·be·cha; 'al- te·ta'
älä anna kääntyä hänen teilleen sydämesi älä eksy

בְּנִתֵיבוֹתֶיהָ:

[H5410](#)
bin·ti·vo·tei·ha.
hänen poluilleen

älä anna kääntyä hänen teilleen sydämesi älä eksy hänen poluilleen

²⁶ הַרְגִּיהָ: כָּל־יַעֲצָמַיִם הַפִּילָה חֲלָלִים רַבִּים כִּי־

[H3588](#)

ki-sillä

[H7227](#)

rab·bim monet

[H2491](#)

cha·la·lim hän on lävistäen kaatanut

[H5307](#)

hip·pi·lah; ja mahtavia

[H6099](#)

va·'a·tzu·mim, ja mahtavia

[H3605](#)

kol-niin monia

[H2026](#)

ha·ru·gei·ha. tappanut

sillä monet hän on lävistäen kaatanut ja mahtavia niin monia tappanut

²⁷ חֲדָרַי־אֶל־יִרְדּוֹת בֵּיתָהּ שְׂאוֹל דְּרָכָי

[H1870](#)

dar·chei tiet

[H7585](#)

she·'ol

sheoliin / manalaan hänen huoneestaan vievät alas

[H1004](#)

be'i·tah;

[H3381](#)

jo·re·dot,

[H413](#)

'el-

[H2315](#)

chad·rei-

kammioihin

פַּמּוֹת:

[H4194](#)

Peh

ma·vet.

kuoleman

tiet sheoliin / manalaan hänen huoneestaan vievät alas kammioihin kuoleman

Sananlaskut 8 (Proverbs 8)

¹ קוֹלָהּ: תִּתֵּן אוֹתְבוֹנָה תִּקְרָא חֲכָמָה הֲלֹא-

[H3808](#)
ha·lo-
eikö

[H2451](#)
choch·mah
viisaus

[H7121](#)
tik·ra;
kutsu

[H8394](#)
u·te·vu·nah,
ja ymmärrys

[H5414](#)
tit·ten
anna

[H6963](#)
ko·lah.
ääntään

eikö viisaus kutsu ja ymmärrys anna ääntään

² נִצָּבָה: נְתִיבוֹת בַּיִת דְּרָךְ עָלַי מְרוֹמִים בְּרֹאשׁ-

[H7218](#)
be'·rosh-
huipuilla

[H4791](#)
me·ro·mim
korkeilla

[H5921](#)
'a·lei-
vieressä

[H1870](#)
da·rech;
tien

[H1004](#)
beit
ulkona

[H5410](#)
ne·ti·vot
poluilla

[H5324](#)
nitz·tza·vah.
Hän seisoo

huipuilla korkeilla vieressä tien ulkona poluilla Hän seisoo

³ פְּתָחַיִם מְבֹאָ קָרַת לְפִי- שְׁעָרִים לְיָד-

[H3027](#)
le·jad-
luona

[H8179](#)
she·'a·rim
porttien

[H6310](#)
le·fi-
sisäänkäynneillä

[H7176](#)
ka·ret;
kaupungin

[H3996](#)
me·vo
sisääntulo

[H6607](#)
fe·ta·chim
ovilla

תִּרְנָה:

[H7442](#)

ta·ron·nah.
Hän huutaa

luona porttien sisäänkäynneillä kaupungin sisääntulo ovilla Hän huutaa

⁴ אָדָם: בְּנֵי אֶל- יְקוֹלֵי אֶקְרָא אִישִׁים אֶלֵיכֶם-

[H413](#)
'a·lei·chem
teitä

[H376](#)
'i·shim
miehet

[H7121](#)
'ek·ra;
minä kutsun

[H6963](#)
ve'·ko·li,
äänelläni

[H413](#)
'el-
lapsia

[H1121](#) [H120](#)
be'·nei 'a·dam.
ihmisen

teitä miehet minä kutsun äänelläni lapsia ihmisen

⁵ לֵב: הֲבִינוּ אֶכְסִילִים עֲרָמָה פְּתָאִים הֲבִינוּ-

[H995](#)
ha·vi·nu
ymmärtäkää

[H6612](#)
fe·ta·jim
yksinkertaiset

[H6195](#)
'a·re·mah;
viisautta

[H3684](#)
u·che·si·lim,
ja tyhmät

[H995](#)
ha·vi·nu
ymmärtäkää

[H3820](#)
lev.
sydämessänne

ymmärtäkää yksinkertaiset viisautta ja tyhmät ymmärtäkää sydämessänne

6 שְׁפָתַי וּמִפֶּתַח אֲדַבֵּר נְגִידִים כִּי־ שְׁמָעוּ.

[H8085](#)

me-'u

kuunnelkaa

[H3588](#)

ki-

sillä

[H5057](#)

ne-gi-dim

Ruhtinaasta

[H1696](#)

'a-dab-ber;

minä puhun

[H4669](#)

u-mif-tach

ja avaan

[H8193](#)

fa-tai,

huuleni

מִישָׁרִים:

[H4339](#)

mei-sha-rim.

oikeudenmukaisuuteen

kuunnelkaa sillä Ruhtinaasta minä puhun ja avaan huuleni oikeudenmukaisuuteen

7 רָשָׁע: שְׁפָתַי וְתוֹעֵבֹת חֲכִי יִהְיֶה אֱמֶת כִּי־

[H3588](#)

ki-

sillä

[H571](#)

'e-met

totuutta

[H1897](#)

jeh-geh

puhuu

[H2441](#)

chik-ki;

suuni

[H8441](#)

ve-'to-'a-vat

ja kauhistus

[H8193](#)

se-fa-tai

on huulilleni

[H7562](#)

re-sha'.

vääryys / pahuus

sillä totuutta puhuu suuni ja kauhistus on huulilleni vääryys / pahuus

8 וְעַקְשׁ: נִפְתַּל בָּהֶם אֵין פִּי אֲמַרִי כָּל־ בְּצַדֵּק

[H6664](#)

be-'tze-dek

oikein ovat

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H561](#)

'im-rei-

puheet

[H6310](#)

fi;

suuni

[H369](#)

'ein

eikä mitään niissä

[H0](#)

ba-hem,

ole vilppiä

[H6617](#)

nif-tal

ja vääryyttä

[H6141](#)

ve-'ik-kesh.

ja vääryyttä

oikein ovat kaikki puheet suuni eikä mitään niissä ole vilppiä ja vääryyttä

9 לְמַצְאֵי וַיִּשְׁרִים לְמַבֵּין נִכְחִים כָּל־

[H3605](#)

kul-lam

kaikki

[H5228](#)

ne-cho-chim

ne ovat selkeät niille jotka ymmärtävät ja suorat niille

[H995](#)

lam-me-vin;

[H3477](#)

vi-'sha-rim,

jotka ovat löytäneet

[H4672](#)

le-mo-tze-'ei

דַּעַת:

[H1847](#)

da-'at.

tietämyksen

kaikki ne ovat selkeät niille jotka ymmärtävät ja suorat niille jotka ovat löytäneet tietämyksen

10 נִבְחָר: מִחְרוּץ וְדַעַת כֶּסֶף וְאֶל־ מוֹסְרִי קָחוּ־

[H3947](#)

ke-chu-

ottakaa vastaan

[H4148](#)

mu-sa-ri

varoitukseni

[H408](#)

ve-'al-

älkää

[H3701](#)

ka-sef;

hopeaa

[H1847](#)

ve-'da-'at,

ja opetukseni

[H2742](#)

me-cha-rutz

kuin kultaa

[H977](#)

niv-char.

valittua

ottakaa vastaan varoitukseni älkää hopeaa ja opetukseni kuin kultaa valittua

¹¹ לֹא הַפְּצִים וְכֹל־ מִפְּנִינִים חֲכָמָה טוֹבָה כִּי־

[H3588](#)

ki-sillä

[H2896](#)

to-vah parempi on

[H2451](#)

choch-mah viisaus

[H6443](#)

mip-pe-ni-nim; kuin jalokivet

[H3605](#)

ve'-chol ja kaikki

[H2656](#)

cha-fa-tzim, kalleudet

[H3808](#)

lo eivät

בָּהּ: וְשׁוּוּ־

[H7737](#)

jish-vu-

ole vertaisia Hänen

[H0](#)

vah.

sillä parempi on viisaus kuin jalokivet ja kaikki kalleudet eivät ole vertaisia Hänen

¹² מְזִמּוֹת וְדַעַת עֲרָמָה שְׂכַנְתִּי חֲכָמָה אֲנִי־

[H589](#)

'ani-Minä

[H2451](#)

choch-mah viisaus

[H7931](#)

sha-chan-ti asun kanssa

[H6195](#)

'a-re-mah; ymmärryksen ja tietämyksen

[H1847](#)

ve'-da-'at

[H4209](#)

me-zim-mot

harkitseva

אֶמְצָא:

[H4672](#)

'em-tza.

minut löytää

Minä viisaus asun kanssa ymmärryksen ja tietämyksen harkitseva minut löytää

¹³ וְדַרְךְ וְגֵאוֹן גֵּאָה רָע שְׂנֵאת יְהוָה! יִרְאֵת

[H3374](#)

jir-'at pelko

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN on vihaamista pahan

[H8130](#)

se-not

[H7451](#)

ra'

[H1344](#)

ge-'ah

ylpeyttä

[H1347](#)

ve-'ga-'on

ja pöyhkeyttä tietä

[H1870](#)

ve-'de-rech

שְׂנֵאתִי: תְּהַפְּכוֹת וּפִי רָע

[H7451](#)

ra'

pahuuden ja suuta petollista

[H6310](#)

u-fi

[H8419](#)

tah-pu-chot

[H8130](#)

sa-ne-ti.

minä vihaan

pelko JAHWEH HERRAN on vihaamista pahan ylpeyttä ja pöyhkeyttä tietä pahuuden ja suuta petollista minä vihaan

¹⁴ גְּבוּרָה: לִי בִינָה אֲנִי וְתוֹשִׁיָה עֲצָה לִי־

[H0](#)

li-

minun on neuvo

[H6098](#)

'e-tzah

[H8454](#)

ve-'tu-shi-jah;

ja viisaus

[H589](#)

'a-ni

Minä olen ymmärrys

[H998](#)

vi-'nah,

[H0](#)

li

minun on valta

[H1369](#)

ge-vu-rah.

minun on neuvo ja viisaus Minä olen ymmärrys minun on valta

¹⁵ בִּי מִלְכֵי מְלָכִים יְחַקְּקוּ אֶרְוֹזְנִים יְחַקְּקוּ: צְדָק:

[H0](#)

bi

Minussa kuninkaat

[H4428](#)

me·la·chim

[H4427](#)

jim·lo·chu;

hallitsevat

[H7336](#)

ve'·roz·nim,

ja hallitsijat

[H2710](#)

je·cho·ke·ku

kauttani säätävät oikeutta

[H6664](#)

tze·dek.

Minussa kuninkaat hallitsevat ja hallitsijat kauttani säätävät oikeutta

¹⁶ בִּי שְׁפִטֵי כָּל־ אֲנִדִּיבִים יִשְׂרוּ שָׁרִים יְחַקְּקוּ:

[H0](#)

bi

Minussa päämiehet

[H8269](#)

sa·rim

[H8323](#)

ja·so·ru;

hallitsevat ja ruhtinaalliset

[H5081](#)

u·ne·di·vim,

kaikki

[H3605](#)

kol-

tuomarit

[H8199](#)

sho·fe·tei

tuomarit

[H776](#)

tze·dek.

maan

Minussa päämiehet hallitsevat ja ruhtinaalliset kaikki tuomarit maan

¹⁷ אֶהָב (ק אֶהָבִי) (כ אֶהָבִיהָ) אֲנִי אֶמְשַׁחֲרֵי

[H589](#)

'a·ni

Minä

'o·ha·vei·ha

ch

[H157](#)

'o·ha·vai

rakastan niitä

q

[H157](#)

'e·hav;

jotka rakastavat minua ja jotka varhain etsivät

[H7836](#)

u·me·sha·cha·rai,

יִמְצְאוּנִי:

[H4672](#)

jim·tza·'un·ni.

löytävät minut

Minä rakastan niitä jotka rakastavat minua ja jotka varhain etsivät löytävät minut

¹⁸ וְצִדְקָה: עֲתֶק הוֹן אֶתִּי וְכָבוֹד עֲשֶׂר-

[H6239](#)

'o·sher-

rikkaus

[H3519](#)

ve'·cha·vod

ja kunnia

[H854](#)

'it·ti;

ovat minun luonani varallisuus kestävä

[H1952](#)

hon

varallisuus

[H6276](#)

'a·tek,

kestävä

[H6666](#)

u·tze·da·kah.

ja vanhurskaus

rikkaus ja kunnia ovat minun luonani varallisuus kestävä ja vanhurskaus

¹⁹ וְתְבוּאָתֵי וּמִפָּז מִחֲרוּץ פְּרִי טוֹב

[H2896](#)

tov

parempia

[H6529](#)

pir·ji

minun hedelmäni

[H2742](#)

me·cha·rutz

ovat

[H6337](#)

u·mip·paz;

kuin hieno kulta

[H8393](#)

u·te·vu·'a·ti,

ja minun tuloni

נִבְחָר: מִכְּסֵף

[H3701](#)

mik·ke·sef

kuin hopea

[H977](#)

niv·char.

valittu

parempia minun hedelmäni ovat kuin hieno kulta ja puhtain kulta ja minun tuloni kuin hopea valittu

²⁰ מִשְׁפָּט: נְתִיבוֹת בְּתוֹךְ אֶהְלֵךְ צְדָקָה בְּאֵרֶח־

[H734](#)

be'·o·rach-
tiellä

[H6666](#)

tze·da·kah
vanhurskauden minä johdatan

[H1980](#)

'a·hal·lech;

[H8432](#)

be'·toch,

[H5410](#)

ne·ti·vot
polkuja

[H4941](#)

mish·pat.
oikeuden

tiellä vanhurskauden minä johdatan keskellä polkuja oikeuden

²¹ וְאַצְרֵתֵיהֶם יֵשׁ לְהַנְחִיל אֶהְבִּי

[H5157](#)

le·han·chil

antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarrekammion

[H157](#)

'o·ha·vai

[H3426](#)

jesh;

[H214](#)

ve'·'o·tze·ro·tei·hem

פֹּאֵמֶלֶא:

[H4390](#)

Peh

'a·mal·le.

täyttääkseni

antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarrekammion täyttääkseni

²² מִפְעֻלָּיו קֶדֶם דְּרָכּוֹ רֵאשִׁית קָנִי יְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H7069](#)

ka·na·ni

omisti minut

[H7225](#)

re·shit

alus

[H1870](#)

dar·ko;

tiensä

[H6924](#)

ke·dem

muinaisia

[H4659](#)

mif·'a·lav

tekojaan

מֵאֵז:

[H227](#)

me·'az.

ennen

JAHWEH HERRA omisti minut alussa tiensä muinaisia tekojaan ennen

²³ אֶרֶץ: מִקְדָּמִי מֵרֹאשׁ נִסְכָּתִי מֵעוֹלָם

[H5769](#)

me·'o·lom

iankaikkisuudesta minut on asetettu pääksi

[H5258](#)

nis·sach·ti

[H7218](#)

me·rosh,

[H6924](#)

mik·kad·mei-

ennen olemassaoloa maan

[H776](#)

'a·retz.

iankaikkisuudesta minut on asetettu pääksi ennen olemassaoloa maan

²⁴ נִכְבְּדִי מֵעֵינֹת בָּאֵין חוֹלְלֵתִי תְהִמוֹת בָּאֵין

[H369](#)

be'·'ein-

ei vielä

[H8415](#)

te·ho·mot

syvyiksiä ollut

[H2342](#)

cho·lal·ti;

minut tuotiin esiin

[H369](#)

be'·'ein

kun ei vielä lähteitä ollut

[H4599](#)

ma'·ja·not,

lähteitä ollut

[H3513](#)

nich·bad·dei-

runsaan

מַיִם:

[H4325](#)

ma·jim.

veden

ei vielä syvyysksiä ollut minut tuotiin esiin kun ei vielä lähteitä ollut runsaan veden

²⁵ חוֹלְלֵתִי: גְּבַעוֹת לְפָנַי הַטְּבָעוּ הַרִים בְּטָרֵם

[H2962](#)

be'te-rem

ennen kuin

[H2022](#)

ha·rim

vuoret

[H2883](#)

ha·te·ba·'u;

asettuivat

[H6440](#)

lif·nei

ennen kuin kukkulat

[H1389](#)

ge·va·'ot

[H2342](#)

cho·lal·ti.

tuotiin esiin

ennen kuin vuoret asettuivat ennen kuin kukkulat tuotiin esiin

²⁶ עֲפָרוֹת וְרֵאשׁ עֲפָרוֹת אֶרֶץ עֲשָׂה לֹא עַד-

[H5704](#)

'ad-

kun

[H3808](#)

lo

ei

[H6213](#)

'a·sah

Hän ollut tehnyt maata

[H776](#)

'e·retz

ja mitä sen päällä on

[H2351](#)

ve·chu·tzot;

ja korkeimpia osia

[H7218](#)

ve·rosh,

[H6083](#)

a·fe·rot

תֵּבֵל:

[H8398](#)

te·vel.

maailman

kun ei Hän ollut tehnyt maata ja mitä sen päällä on ja korkeimpia osia maailman

²⁷ פָּנַי עַל-חֹג בְּחֹקוֹ אֲנִי שָׁם שָׁמַיִם בְּהַכִּינּוּ

[H3559](#)

ba·ha·chi·no

kun Hän valmisti taivaat

[H8064](#)

ma·jim

[H8033](#)

sham

siellä

[H589](#)

'a·ni;

minä olin

[H2710](#)

be·chu·kov

kun Hän piirsi rajan

[H2329](#)

chug,

[H5921](#)

'al-

päälle

[H6440](#)

pe·nei

pinnan

תְּהוֹם:

[H8415](#)

te·hom.

syvyyden

kun Hän valmisti taivaat siellä minä olin kun Hän piirsi rajan päälle pinnan syvyyden

²⁸ תְּהוֹם: עֵינֹת בְּעֵזֹז מִמַּעַל שְׁחֻקִים בְּאַמְצוּ

[H553](#)

be·'am·me·tzo

kun Hän vahvisti pilvet

[H7834](#)

she·cha·kim

[H4605](#)

mi·ma·'al;

yläpuolelle

[H5810](#)

ba·'a·zoz,

teki vahvaksi lähteet

[H5869](#)

i·not

[H8415](#)

te·hom

syvyyden

kun Hän vahvisti pilvet yläpuolelle teki vahvaksi lähteet syvyyden

²⁹ בְּחֹקוֹ פִּיּוֹ יַעֲבֹרוּ לֹא וּמַיִם חִקּוֹ לַיָּם בְּשׂוּמוֹ

[H7760](#)

be'su·mo

kun Hän määräsi merelle

[H3220](#)

lai·jam

[H2706](#)

chuk·ko,

rajat

[H4325](#)

u·ma·jim

ja vedelle

[H3808](#)

lo

etteivät ne ylittäisi

[H5674](#)

ja·'av·ru-

[H6310](#)

fiv;

rantoja ja asetti

[H2710](#)

be'·chu·ko,

אֶרֶץ: מוֹסְדֵי

[H4144](#)

mos·dei

perustukset

[H776](#)

'a·retz.

maan

kun Hän määräsi merelle rajat ja vedelle etteivät ne ylittäisi rantoja ja asetti perustukset maan

³⁰ אָמֹן וְאֶהְיֶה אֶצְלוֹ וְאֶהְיֶה

[H1961](#)

va'eh·jeh

silloin olin

[H681](#)

etz·lo,

Hänen vierellään rakennusmestarina / arkkitehtinä * ja olin

[H525](#)

a·mon

[H1961](#)

va'eh·jeh

בְּכָל־ לְפָנָיו מִשְׁחֶקֶת יוֹם יוֹם שְׁעֵשְׂעֵים

[H8191](#)

'a·shu·'im

iloinen

[H3117](#)

jom

päivästä päivään ja

[H3117](#)

jom;

iloitsin

[H7832](#)

me·sa·che·ket

[H6440](#)

le·fa·nav

Hänen kasvojen edessä kaiken

[H3605](#)

be'·chol

עֵת:

[H6256](#)

'et.

aikaa

silloin olin Hänen vierellään rakennusmestarina / arkkitehtinä * ja olin iloinen päivästä päivään ja

iloitsin Hänen kasvojen edessä kaiken aikaa

* jos kyseessä on kirjoitusvirhe ja sana on אָדוֹן

Adon, joka tarkoittaa Herraa, Jumalaa. Joka tapauksessa tarkoittaa Poikaa Jeshuaa Luojana.

³¹ אָדָם: בְּנֵי אֶת־ וְשְׁעֵשְׂעֵי אֶרְצוֹ בְּתִבְלִ מִשְׁחֶקֶת

[H7832](#)

me·sa·che·ket

iloitsin

[H8398](#)

be·te·vel

maan

[H776](#)

ar·tzo;

pinnalla

[H8191](#)

ve·sha·'a·shu·'ai,

ja ilonani olivat

[H853](#)

'et-

ET

[H1121](#)

be·nei

lapset

[H120](#)

'a·dam.

ihmisten

פ

Peh

iloitsin maan pinnalla ja ilonani olivat ET lapset ihmisten

³² דְּרָכָי אֲשֶׁר לִי שִׁמְעוּ בְּנִים וְעַתָּה
H6258 H1121 H8085 H0 H835 H1870
ve'·'at-tah va-nim shim·'u- li; ve'·'ash-rei, de-ra-chai
nyt lapset kuunnelkaa minua sillä siunattuja ovat ne jotka tieni

יִשְׁמְרוּ:

H8104
jish·mo·ru.
pitävät

nyt lapset kuunnelkaa minua sillä siunattuja ovat ne jotka tieni pitävät

³³ תִּפְרָעוּ: וְאַל- וְחִכְמוּ מוֹסֵר שִׁמְעוּ
H8085 H4148 H2449 H408 H6544
shim·'u mu·sar va·cha·cha·mu, ve'·'al- tif·ra·'u.
kuunnelkaa varoitusta olkaa viisaat ja älkää päästäkö irti siitä

kuunnelkaa varoitusta olkaa viisaat ja älkää päästäkö irti siitä

³⁴ יוֹם דַּלְתֹתַי עַל- לְשֹׁקֵד לִי שִׁמְעֵ אָדָם אֲשֶׁר יִסְיִן
H835 H120 H8085 H0 H8245 H5921 H1817 H3117
'ash-rei 'a-dam sho·me·a' li lish·kod 'al- dal·to·tai jom
siunattu se ihminen joka kuuntelee minua joka vahtii ovillani päivästä

פֶּתַחַי: מְזוֹזַת לְשֹׁמֵר יוֹם

H3117 H8104 H4201 H6607
jom; li-she-mor, me-zu-zot pe-ta·chai.
päivään joka vartioi sisäänkäynnillä porttieni

siunattu se ihminen joka kuuntelee minua joka vahtii ovillani päivästä päivään joka vartioi sisäänkäynnillä porttieni

³⁵ רָצוֹן וַיִּפֶּק חַיִּים (ק מְצָא) (כ מְצָא) מְצָאִי כִי
H3588 H4672 mo·tze·'ei ch H4672 q H2416 H6329 H7522
ki mo·tze·'i ma·tza löytää chaj·jim; vai·ja·fek ra·tzon,
sillä joka löytää minut löytää elämän ja saa mielisuosion

מִיְהוָה:

H3068
JAH·WEH.
JAHWEH HERRAN

sillä joka löytää minut löytää elämän ja saa mielisuosion JAHWEH HERRAN

³⁶ וְחֹטְאֵי

[H2398](#)

ve'·cho·te·i

mutta joka tekee syntiä tekee väkivaltaa sielulleen

חַמְס

[H2554](#)

cho·mes

כָּל־נַפְשׁוֹ

[H5315](#)

naf·sho;

[H3605](#)

kol-

[H8130](#)

me·san·'ai,

kaikki

jotka vihaavat minua rakastavat

אֲהָבוּ

[H157](#)

'a·ha·vu

פּ מוֹת:

[H4194](#)

Peh

ma·vet.

kuolemaa

mutta joka tekee syntiä tekee väkivaltaa sielulleen kaikki jotka vihaavat minua rakastavat kuolemaa

Sananlaskut 9 (Proverbs 9)

¹ שְׁבַעָה: עֲמוּדֵיהָ חֲצֵבָה בֵּיתָהּ בְּנִתָהּ חֲכָמוֹת

[H2454](#)

cha-che-mot
viisaus

[H1129](#)

ba-ne-tah
on rakentanut talonsa

[H1004](#)

ve'i-tah;

[H2672](#)

cha-tze-vah
hakannut siihen pylvästä

[H5982](#)

'am-mu-dei-ha

[H7651](#)

shiv-'ah.
seitsemän

viisaus on rakentanut talonsa hakannut siihen pylvästä seitsemän

² נְשֻׁלְחָנָה: עֵרְכָה אֵף יֵינָה מְסַכָּה טְבַחָה טְבַחָה

[H2873](#)

ta-ve-chah
teurastanut

[H2874](#)

tiv-chah
teuraan

[H4537](#)

ma-se-chah
sekoittanut

[H3196](#)

jei-nah;
viinin

[H637](#)

'af,
myös

[H6186](#)

'a-re-chah
kattanut

[H7979](#)

shul-cha-nah.
pöydän

teurastanut teuraan sekoittanut viinin myös kattanut pöydän

³ קָרַת: מְרֹמֵי אֲפִי עַל-תְּקָרָא נְעֻרְתֵּיהָ שְׁלָחָה

[H7971](#)

sha-le-chah
lähettänyt

[H5291](#)

na-'a-ro-tei-ha
palvelijattarensa

[H7121](#)

tik-ra;
huutaa

[H5921](#)

'al-
päällä

[H1610](#)

gap-peï,
korkeimpien paikkojen

[H4791](#)

me-ro-mei
kaupungin

[H7176](#)

ka-ret.
kaupungin

lähettänyt palvelijattarensa huutaa päällä korkeimpien paikkojen kaupungin

⁴ לוֹ: אָמְרָה לֵב חֲסָר־הֵנָּה יִסֹּר פְּתִי מִי-

[H4310](#)

mi-
kuka on yksinkertainen

[H6612](#)

fe-ti
poiketkoon tänne

[H5493](#)

ja-sur
ilman

[H2008](#)

hen-nah;
ilman

[H2638](#)

cha-sar-
sydäntä oleville

[H3820](#)

lev,
sanoo

[H559](#)

'a-me-rah
sanoo

[H0](#)

lo.
Hän

kuka on yksinkertainen poiketkoon tänne ilman sydäntä oleville sanoo Hän

⁵ מְסַכְּתִי: בֵּיַן אֲנִשְׁתּוֹ בְּלַחְמֵי לַחְמוֹ לְכוּ.

[H1980](#)

le-chu
tule

[H3898](#)

la-cha-mu
syö

[H3899](#)

ve-'la-cha-mi;
leipääni

[H8354](#)

u-she-tu,
ja juo

[H3196](#)

be-'ja-jin
viiniä

[H4537](#)

ma-sa-che-ti.
sekoittamaani

tule syö leipääni ja juo viiniä sekoittamaani

⁶ בִּינָה: בְּדַרְךְ וְאֲשֵׁרוֹ וְחָיו פְּתָאִים עֲזָבוּ.

[H5800](#)

'iz-vu
hylkää

[H6612](#)

fe-ta-jim
yksinkertaisuus

[H2421](#)

vi'ch-ju;
elä

[H833](#)

ve-'ish-ru,
ja kulje

[H1870](#)

be-'de-rech
tiellä

[H998](#)

bi-nah.
ymmärryksen

hylkää yksinkertaisuus elä ja kulje tiellä ymmärryksen

⁷ לְרַשָּׁע וּמוֹכִיחַ קָלוֹן לוֹ לִקְחָ לֵץ יֹסֵר

[H3256](#)

jo-ser

[H3887](#)

letz,

[H3947](#)

lo-ke-ach

[H0](#)

lo

[H7036](#)

ka-lon;

[H3198](#)

u-mo-chi-ach

[H7563](#)

le-ra-sha'

joka kurittaa pilkkaajaa vastaanottaa itselleen häpeän ja joka nuhtelee pahantekijää

מוֹמִי:

[H3971](#)

mu-mo.

häpeätahran

joka kurittaa pilkkaajaa vastaanottaa itselleen häpeän ja joka nuhtelee pahantekijää häpeätahran

⁸ לְחַכְּמֵי הַחֵחֵךְ יִשְׁנֹאֲרָה פֶּן־ לֵץ תִּוְכַח אֶל־

[H408](#)

'al-

älä

[H3198](#)

to-chach

nuhtele

[H3887](#)

letz

pilkkaajaa ettei

[H6435](#)

pen-

hän

[H8130](#)

jis-na-'e-ka;

hän vihaisi sinua

[H3198](#)

ho-chach

nuhtele

[H2450](#)

le-cha-cham,

viisasta

וַיֶּאֱהָבָהּ:

[H157](#)

ve-'je-'e-ha-ve-ka.

ja hän rakastaa sinua

älä nuhtele pilkkaajaa ettei hän vihaisi sinua nuhtele viisasta ja hän rakastaa sinua

⁹ וַיֹּסֵף לְצַדִּיק הַדָּע עוֹד וַיְחַכְּמֵם לְחַכְּמֵי תֵן

[H5414](#)

ten

anna

[H2450](#)

le-cha-chom

viisaalle

[H2449](#)

ve-'jech-kam-

ja hän viisastuu yhä

[H5750](#)

od;

opeta

[H3045](#)

ho-da'

opeta

[H6662](#)

le-tzad-dik,

vanhurskasta

[H3254](#)

ve-'jo-sef

ja hän lisääntyy

לְקַח:

[H3948](#)

le-kach.

oppineisuudessa

Peh

anna viisaalle ja hän viisastuu yhä opeta vanhurskasta ja hän lisääntyy oppineisuudessa

¹⁰ קְדוּשִׁים וְדַעַת יְהוָה יִרְאֵת נְחֻמָּה תְּחִלַּת

[H8462](#)

te-chil-lat

alku

[H2451](#)

choch-mah

viisauden on

[H3374](#)

jir-'at

pelko

[H3069](#)

JAH-WEH;

JAHWEH HERRAN ja tunteminen pyhän

[H1847](#)

ve-'da-'at

ve-'da-'at

[H6918](#)

ke-do-shim

ke-do-shim

בִּינָה:

[H998](#)

bi-nah.

on ymmärrys

alku viisauden on pelko JAHWEH HERRAN ja tunteminen pyhän on ymmärrys

¹¹ חַיִּים: שָׁנוֹת לְךָ וַיּוֹסִיפוּ יַמֵּיךָ יָרְבוּ בִּי כִּי-

[H3588](#) [H0](#)

ki-vi'

sillä

[H7235](#)

jir-bu

lisääntyvät päiväsi

[H3117](#)

ja-mei-cha;

päiväsi

[H3254](#)

ve'jo-si-fu

ja tulee lisää

[H0](#)

le-cha,

sinulle

[H8141](#)

she-not

vuosia

[H2416](#)

chaj-jim.

elämäsi

sillä minussa lisääntyvät päiväsi ja tulee lisää sinulle vuosia elämäsi

¹² תִּשָּׂא: לְבַדְּךָ וְלֹצֶתְךָ לְךָ חֲכָמָתְךָ חֲכָמָתְךָ אִם-

[H518](#)

'im-

jos

[H2449](#)

cha-cham-ta

olet viisas

[H2449](#)

cha-cham-ta

olet viisas

[H0](#)

lach;

itsellesi

[H3887](#)

ve'latz-ta,

jos pilkkaat yksin

[H905](#)

le-vad-de-cha

kannat sen

[H5375](#)

tis-sa.

kannat sen

jos olet viisas olet viisas itsellesi jos pilkkaat yksin kannat sen

¹³ מָה: יִדְעָה וּבַל- פְּתִיּוֹת הַמַּיָּה נְסִילוֹת אִשֶּׁת

[H802](#)

'e-shet

nainen

[H3687](#)

ke-si-lut

tyhmä

[H1993](#)

ho-mi-jah;

huutaa

[H6615](#)

pe-tai-jut,

on yksinkertainen ja tuskin

[H1077](#)

u-val-

tietää

[H3045](#)

ja-de-'ah

mitään

[H4100](#)

mah.

mitään

nainen tyhmä huutaa on yksinkertainen ja tuskin tietää mitään

¹⁴ קָרַת: מְרֹמֵי כֹסֶא עַל- בֵּיתָהּ לְפֶתַח וַיִּשְׁבָּה

[H3427](#)

ve'ja-she-vah

hän istuu

[H6607](#)

le-fe-tach

ovella

[H1004](#)

be'i-tah;

talonsa

[H5921](#)

'al-

istuimella

[H3678](#)

kis-se,

korkeilla

[H4791](#)

me-ro-mei

paikoilla

[H7176](#)

ka-ret.

paikoilla

hän istuu ovella talonsa istuimella korkeilla paikoilla

¹⁵ אַרְחוֹתֵם: הַמֵּי־שָׁרִים דֶּרֶךְ לְעֵבְרֵי- לְקָרָא

[H7121](#)

lik-ro

hän kutsuu

[H5674](#)

le-'oe-rei-

ohikulkijoita

[H1870](#)

da-rech;

tiellä

[H3474](#)

ham-jash-she-rim,

jotka kulkevat suoraa polkua

[H734](#)

o-re-cho-tam.

hän kutsuu ohikulkijoita tiellä jotka kulkevat suoraa polkua

¹⁶ לֹא: וְאָמְרָה לֵב וְחָסֵר הִנֵּה יִסַּר פְּתֵי מִי-

[H4310](#)

mi-

kuka on typerä

[H6612](#)

fe-ti

[H5493](#)

ja-sur

poiketkoon tänne

[H2008](#)

hen-nah;

ja ilman

[H2638](#)

va-cha-sar-

lev,

[H3820](#)

sydäntä oleville

sanoo

[H559](#)

ve-'a-me-rah

hän

[H0](#)

lo.

hän

kuka on typerä poiketkoon tänne ja ilman sydäntä oleville sanoo hän

¹⁷ וְיָנֵעַם: סִתְרִים וְלֶחֶם! מִתְּקוּ גְנוּבִים מֵי-

[H4325](#)

ma-jim-

vesi

[H1589](#)

ge-nu-vim

varastettu

[H4985](#)

jim-ta-ku;

on makeaa

[H3899](#)

ve-'le-chem

ja leipä

[H5643](#)

se-ta-rim

salattu

[H5276](#)

jin-'am.

on suloista

vesi varastettu on makeaa ja leipä salattu on suloista

¹⁸ נְשֹׂאֵל בְּעַמְקֵי שָׁם רְפָאִים כִּי יָדַע וְלֹא-

[H3808](#)

ve-'lo-

mutta ei

[H3045](#)

ja-da'

hän tiedä että

[H3588](#)

ki-

[H7496](#)

re-fa-'im

haamut kuolleiden ovat siellä / syvyyksissä

[H8033](#)

sham;

sheolin / manalan

[H6012](#)

be-'im-kei

sheolin / manalan

[H7585](#)

she-'ol

sheolin / manalan

פּ קְרָאִיהָ:

[H7121](#)

ke-ru-'ei-ha.

hännen vieraansa

Peh

mutta ei hän tiedä että haamut kuolleiden ovat siellä / syvyyksissä sheolin / manalan hänen vieraansa

Sananlaskut 10 (Proverbs 10)

¹ וּבֵן אָב יִשְׁמַח חֲכָם בֵּן פֹּ שְׁלֵמָה מִשְׁלֵי

[H4912](#) [H8010](#) Peh [H1121](#) [H2450](#) [H8055](#) [H1](#) [H1121](#)
mish·lei, She·lo·moh ben cha·chom je·sam·mach·'av; u·ven
sananlaskut Shalomon pojasta viisaasta iloitsee isä mutta poika

אָמֹ: תּוֹגַת כָּסִיל

[H3684](#) [H8424](#) [H517](#)
ke·sil, tu·gat im·mo.
tyhmä on murhe äidilleen

sananlaskut Shalomon Peh pojasta viisaasta iloitsee isä mutta poika tyhmä on murhe äidilleen

² מִמּוֹת: תִּצִיל אוֹצְרוֹת יוֹעִילוּ לֹא

[H3808](#) [H3276](#) [H214](#) [H7562](#) [H6666](#) [H5337](#) [H4194](#)
lo- jo·i·lu otz·rot re·sha'; u·tze·da·kah, tatz·tzil mi·ma·vet.
ei hyödytä aarteet vääryyden mutta vanhurskaus vapauttaa kuolemasta

ei hyödytä aarteet vääryyden mutta vanhurskaus vapauttaa kuolemasta

³ יְהוָה צְדִיק נֶפֶשׁ יִרְעִיב לֹא

[H3808](#) [H7456](#) [H3068](#) [H5315](#) [H6662](#) [H1942](#)
lo- jar·iv JAH·WEH ne·fesh tzad·dik; ve·hav·vat
ei anna kärsiä nälkää JAHWEH HERRA sielun vanhurskaan mutta vääryydellä saadut

יְהִדֹף: רֶשָׁעִים

[H7563](#) [H1920](#)
re·sha·'im jeh·dof.
väärintekijän Hän heittää pois

ei anna kärsiä nälkää JAHWEH HERRA sielun vanhurskaan mutta vääryydellä saadut väärintekijän Hän heittää pois

⁴ תַּעֲשִׂיר: חֲרוּצִים וְיָד רְמִיָה כֹף עֵשָׂה רָאשׁ

[H7326](#) [H6213](#) [H3709](#) [H7423](#) [H3027](#) [H2742](#) [H6238](#)
rash, 'o·seh chaf- re·mi·jah; ve·jad cha·ru·tzim ta·'a·shir.
köyhäksi tekee käsi laiska mutta käsi ahkera kasvattaa vaurautta

köyhäksi tekee käsi laiska mutta käsi ahkera kasvattaa vaurautta

⁵ בֵּן בְּקִיץ אֶגֶר   בְּקִצִּיר נִרְדָּם מִשְׁכִּיל   בֵּן

[H103](#)

'o·ger
kerää

[H7019](#)

bak·ka·jitz
kesällä

[H1121](#)

ben
poika

[H7919](#)

mas·kil;
älykäs

[H7290](#)

nir·dam
nukkuu

[H7105](#)

bak·ka·tzir,
sadonkorjuun aikana

[H1121](#)

ben
poika

מְבִישׁ:

[H954](#)

me·vish.

häpeällinen

kerää kesällä poika älykäs nukkuu sadonkorjuun aikana poika häpeällinen

⁶ וְכִסֶּה   רְשָׁעִים   וּפִי   צְדִיק   לְרֹאשׁ בְּרָכוֹת

[H1293](#)

be'·ra·chot
siunaus

[H7218](#)

le·rosh

[H6662](#)

tzad·dik;

[H6310](#)

u·fi

[H7563](#)

re·sha'·im,

[H3680](#)

je·chas·seh

pään päällä on vanhurskaan mutta suun väärydentekijöiden peittää

חַמָּס:

[H2555](#)

cha·mas.

vääryys / väkivalta

siunaus pään päällä on vanhurskaan mutta suun väärydentekijöiden peittää vääryys / väkivalta

⁷ וְרָקַב: רְשָׁעִים וְשֵׁם   לְבָרָכָה   צְדִיק זֵכֶר

[H2143](#)

ze·cher

[H6662](#)

tzad·dik

[H1293](#)

liv·ra·chah;

[H8034](#)

ve'·shem

[H7563](#)

re·sha'·im

[H7537](#)

jir·kav.

muisto vanhurskaan on siunauksen lähde mutta nimi jumalattoman mätänee

muisto vanhurskaan on siunauksen lähde mutta nimi jumalattoman mätänee

⁸ וְלִבָּט: שְׁפָתַיִם וְאֵוִיל מִצְוֹת   וְקַח לֵב חָכָם

[H2450](#)

cha·cham-
viisas

[H3820](#)

lev
sydän

[H3947](#)

jik·kach

[H4687](#)

mitz·vot;

[H191](#)

ve'·'e·vil

[H8193](#)

fa·ta·jim,

[H3832](#)

jil·la·vet.

mutta hullu suustaan ne heittää pois

viisas sydän ottaa vastaan käskyt mutta hullu suustaan ne heittää pois

⁹ וְדָרְכוֹ   וּמַעַקֵּשׁ   בְּטַח יִלֵּךְ   בְּתָם הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho·lech

[H8537](#)

bat·tom

[H1980](#)

je·lech

[H983](#)

be'·tach;

[H6140](#)

u·me'·ak·kesh

[H1870](#)

de·ra·chav,

joka vaeltaa viattomuudessa vaeltaa turvallisesti mutta joka vääristää tiensä

יָדַע:

[H3045](#)

jiv·va·de·a'.

tulee tunnetuksi

joka vaeltaa viattomuudessa vaeltaa turvallisesti mutta joka vääristää tiensä tulee tunnetuksi

¹⁰ יָדַע: שְׁפָתַיִם וְאֵוִל עֲצָבַת יָתֵן עֵינַי קִרְץ

[H7169](#)

ko·retz

joka iskee

[H5869](#)

'a·jin

aiheuttaa

[H5414](#)

jit·ten

murhetta

[H6094](#)

'atz·tza·vet;

ja tyhmä

[H191](#)

ve'·e·vil

suustaan

[H8193](#)

fa·ta·jim,

suustaan

[H3832](#)

jil·la·vet.

kaatuu

joka iskee silmää aiheuttaa murhetta ja tyhmä suustaan kaatuu

¹¹ יְכַסֶּה רְשָׁעִים וּפִי צְדִיק פִּי חַיִּים מְקוֹר

[H4726](#)

me·kor

lähde

[H2416](#)

chaj·jim

elämän

[H6310](#)

pi

on suu

[H6662](#)

tzad·dik;

vanhurskaan

[H6310](#)

u·fi

mutta suun

[H7563](#)

re·sha'·im,

jumalattoman

[H3680](#)

je·chas·seh

peittää

חַמָּס:

[H2555](#)

cha·mas.

väkivalta / vääritys (1776 Biblia)

lähde elämän on suu vanhurskaan mutta suun jumalattoman peittää väkivalta / vääritys (Biblia)

¹² תְּכַסֶּה פְּשָׁעִים כָּל־ וְעַל מְדַנִּים תְּעוֹרֵר שְׂנֵאָה

[H8135](#)

ne'·ah

viha

[H5782](#)

te'·o·rer

herättää

[H4090](#)

me·da·nim;

riitoja

[H5921](#)

ve'·al

mutta

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H6588](#)

pe·sha'·im,

synnit

[H3680](#)

te·chas·seh

pois pyyhkii

אַהֲבָה:

[H160](#)

'a·ha·vah.

rakkaus

viha herättää riitoja mutta kaikki synnit pois pyyhkii rakkaus

¹³ חֲסֵר־ לִגּוֹ אִשְׁבֵּט חֲכָמָה תִּמְצָא נָבוֹן בְּשִׁפְתָי

[H8193](#)

be'·sif·tei

huulilta

[H995](#)

na·von

ymmärtäväisen löytyy

[H4672](#)

tim·ma·tze

löytyy

[H2451](#)

choch·mah

viisus

[H7626](#)

ve'·she·vet,

mutta kepillä selkään

[H1460](#)

le·gev

selkään

[H2638](#)

cha·sar-

selkään

לב:

[H3820](#)

lev.

sydämettömälle

huulilta ymmärtäväisen löytyy viisaus mutta kepillä selkään sydämettömälle

¹⁴ קְרִבָּה: מִחֲתָה אֲוִיל וּפִי־ דַעַת יִצְפְּנוּ־ חֲכָמִים

[H2450](#)

cha·cha·mim

viisaat

[H6845](#)

jitz·pe·nu-

keräävät

[H1847](#)

da·'at;

tietämystä mutta suu tyhmän

[H6310](#)

u·fi-

tuhoa on lähellä

[H191](#)

'e·vil

tuhoa

[H4288](#)

me·chit·tah

tuhoa

[H7138](#)

ke·ro·vah.

on lähellä

viisaat keräävät tietämystä mutta suu tyhmän tuhoa on lähellä

¹⁵ דְּלִים מִחֲתָת עֲזוֹ קְרִית עֲשִׂיר הוֹן

[H1952](#)

hon

varallisuus rikkaan

[H6223](#)

'a·shir

rikkaan

[H7151](#)

kir·jat

hänen kaupunkinsa on vahva

[H5797](#)

uz·zo;

kauhu on

[H4288](#)

me·chit·tat

on köyhän

[H1800](#)

dal·lim

on köyhän

רִישָׁם:

[H7389](#)

rei·sham.

hänen köyhyytensä

varallisuus rikkaan hänen kaupunkinsa on vahva kauhu on köyhän hänen köyhyytensä

¹⁶ לְחַטָּאת: רָשָׁע תְּבוּאָת לְחַיִּים צְדִיק פְּעֻלַּת

[H6468](#)

pe·ul·lat

työ

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan tuottaa elämää

[H2416](#)

le·chaj·jim;

mutta tulot

[H8393](#)

te·vu·'at

mutta tulot

[H7563](#)

ra·sha'

jumalattoman syntiä

[H2403](#)

le·chat·tat.

mutta tulot

työ vanhurskaan tuottaa elämää mutta tulot jumalattoman syntiä

¹⁷ תּוֹכַחַת וְעוֹזֵב מוֹסָר שׁוֹמֵר לְחַיִּים אֲרַח

[H734](#)

'o·rach

polulla

[H2416](#)

le·chaj·jim

elämän on se joka ottaa huomioon

[H8104](#)

sho·mer

mutta joka hylkää

[H4148](#)

mu·sar;

mutta joka hylkää

[H5800](#)

ve·'o·zev

mutta joka hylkää

[H8433](#)

to·cha·chat

moitteet

מִתְּעָה:

[H8582](#)

mat·'eh.

eksyy

polulla elämän on se joka ottaa huomioon varoituksen mutta joka hylkää moitteet eksyy

¹⁸ הוּא דְבָהּ וּמוֹצֵא שֶׁקֶר שְׂפִתַי־ שִׁנְאָה מְכַסֶּה

[H3680](#)

me·chas·seh
joka kätkee

[H8135](#)

ne·'ah
vihansa

[H8193](#)

sif·tei-
huulilla

[H8267](#)

sha·ker;
petollisilla ja levittää

[H3318](#)

u·mo·tzi

[H1681](#)

dib·bah,

pahaa puhetta hän on

[H1931](#)

hu

כְּסִיל:

[H3684](#)

che·sil.

tyhmä

joka kätkee vihansa huulilla petollisilla ja levittää pahaa puhetta hän on tyhmä

¹⁹ שְׂפִתָיו וְחִשְׁךָ פִּנְשֵׁעַ יְחַדְּל־ לֹא דְבָרִים בְּרֹב

[H7230](#)

be·'ro

runsaudessa sanojen

[H1697](#)

de·va·rim

sanojen

[H3808](#)

lo

ei

[H2308](#)

jech·dal-

lopu

[H6588](#)

pa·sha';

synti

[H2820](#)

ve·'cho·sech

mutta joka hillitsee huulensa

[H8193](#)

se·fa·tav

huulensa

מִשְׁכִּיל:

[H7919](#)

mas·kil.

on älykäs

runsaudessa sanojen ei lopu synti mutta joka hillitsee huulensa on älykäs

²⁰ כְּמַעַט: רְשָׁעִים לֵב צְדִיק לְשׁוֹן נִבְחָר כְּסֵף

[H3701](#)

ke·sef

hopeaa

[H977](#)

niv·chor

valituinta

[H3956](#)

le·shon

on kieli

[H6662](#)

tzad·dik;

vanhurskaan sydän

[H3820](#)

lev

sydän

[H7563](#)

re·sha·'im

jumalattoman

[H4592](#)

kim·'at.

vähäärvoinen

hopeaa valituinta on kieli vanhurskaan sydän jumalattoman vähäärvoinen

²¹ לֵב בְּחֶסֶר־ יֵאָוִילִים רַבִּים יָרְעוּ צְדִיק שְׂפִתָיו

[H8193](#)

sif·tei

huulet

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan ruokkivat monia

[H7462](#)

jir·'u

monia

[H7227](#)

rab·bim;

monia

[H191](#)

ve·'e·vi·lim,

mutta tyhmät

[H2638](#)

ba·cha·sar-

puutteessa

[H3820](#)

lev

älyn

יָמוּתוּ:

[H4191](#)

ja·mu·tu.

kuolevat

huulet vanhurskaan ruokkivat monia mutta tyhmät puutteessa älyn kuolevat

²² עֲצַב יוֹסֵף וְלֹא־תַעֲשִׂיר הִיא יְהוָה בְּרִכָּת

[H1293](#)
bir·kat
siunaus

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN se

[H1931](#)
hi

[H6238](#)
ta·'a·shir;
tekee rikkaaksi eikä

[H3808](#)
ve·'lo-

[H3254](#)
jo·sif
Hän lisää

[H6089](#)
'e·tzev
surua

עִמָּה:

[H5973](#)

'im·mah.

mukaan siihen

siunaus JAHWEH HERRAN se tekee rikkaaksi eikä Hän lisää surua mukaan siihen

²³ לְאִישׁ אִחְכְּמָה זְמָה עֲשׂוֹת לְכִסִּיל כְּשִׁחּוֹק

[H7814](#)
kis·chok
nauraa

[H3684](#)
lich·sil
tyhmä

[H6213](#)
a·sot
tehdessään

[H2154](#)
zim·mah;

[H2451](#)
ve·'cha·che·mah,

[H376](#)
le·'ish
mies

תְּבוּנָה:

[H8394](#)

te·vu·nah.

on älykäs

nauraa tyhmä tehdessään ilkeyttä mutta viisas mies on älykäs

²⁴ וְתַאֲוֹת תְּבוּאָנוּ הִיא רָשָׁע מְגוֹרָת צְדִיקִים

[H4034](#)
me·go·rat
pelot

[H7563](#)
ra·sho'
jumalattoman ne

[H1931](#)
hi

[H935](#)
te·vo·'en·nu;
heitä kohtaa

[H8378](#)
ve·'ta·'a·vat
mutta sydämen toiveet

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaalle

יֵתֵן:

[H5414](#)

jit·ten.

annetaan

pelot jumalattoman ne heitä kohtaa mutta sydämen toiveet vanhurskaalle annetaan

²⁵ כְּעֵבוֹר וְאִין סוֹפָה וְצְדִיק רָשָׁע יְסוֹד

[H5674](#)
ka·'a·vor
niinkuin menee

[H5492](#)
su·fah

[H369](#)
ve·'ein

[H7563](#)
ra·sha';

[H6662](#)
ve·'tzad·dik,

[H3247](#)
je·sod
perustus

niinkuin menee ohi myrskytuuli niin ei enää ole jumalatonta mutta vanhurskaan perustus

עולם:

[H5769](#)

o·lam.

on iankaikkinen

niinkuin menee ohi myrskytuuli niin ei enää ole jumalatonta mutta vanhurskaan perustus on iankaikkinen

²⁶ הָעֵצֶל כֵּן לְעֵינָיִם וְכַעֲשֵׁן לְשֵׁנָיִם כְּחֶמֶץ

[H2558](#)

ka·cho·metz
kuin etikka

[H8127](#)

lash·shin·na·jim,
hampaille

[H6227](#)

ve'·che·'a·shan
ja savu

[H5869](#)

la·'ei·na·jim;
silmille

[H3651](#)

ken

niin on

[H6102](#)

he·'a·tzel,
laiska

לְשֵׁלְחָיו:

[H7971](#)

le·sho·le·chav.

lähettäjälleen

kuin etikka hampaille ja savu silmille niin on laiska lähettäjälleen

²⁷ רְשָׁעִים וּשְׁנוֹת יָמִים תּוֹסִיף יְהוָה יִרְאַת

[H3374](#)

jir·'at
pelko

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

[H3254](#)

to·sif

tuo lisää

[H3117](#)

ja·mim;
päiviä

[H8141](#)

u·she·not

mutta vuodet väärydentekijöiden

[H7563](#)

re·sha·'im

תִּקְצְרְנָה:

[H7114](#)

tik·tzo·re·nah.

vähenevät

pelko JAHWEH HERRAN tuo lisää päiviä mutta vuodet väärydentekijöiden vähenevät

²⁸ תֵּאבֹד: רְשָׁעִים וְתִקְוֹת שְׂמֵחָה צְדִיקִים תּוֹחֵלֶת

[H8431](#)

to·che·let
odotus

[H6662](#)

tzad·di·kim
vanhurskaiden

[H8057](#)

sim·chah;
on ilo

[H8615](#)

ve'·tik·vat
mutta toivo

[H7563](#)

re·sha·'im

pahantekijöiden katoaa

[H6](#)

to·ved.

odotus vanhurskaiden on ilo mutta toivo pahantekijöiden katoaa

²⁹ לְפַעֲלֵי זִמְחָתָה יְהוָה דֶּרֶךְ לְתֹם מְעוֹז

[H4581](#)

ma·'oz
turvapaikka

[H8537](#)

lat·tom

oikeamielisten on tie

[H1870](#)

de·rech

tie

[H3068](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN mutta tuho

[H4288](#)

u·me·chit·tah,

tuho

[H6466](#)

le·fo·'a·lei

tekijöille

אָוֵן:

[H205](#)

'a·ven.

pahuuden

turvapaikka oikeamielisten on tie JAHWEH HERRAN mutta tuho tekijöille pahuuden

³⁰ וְשָׁכְנוּ לֹא אֲרֻשָׁעִים יִמּוּט בַּל־לְעוֹלָם צַדִּיק

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas iankaikkisesti

[H5769](#)

le·'o·lam

[H1077](#)

bal-

ei

[H4131](#)

jim·mot;

järky

[H7563](#)

u·re·sha·'im,

mutta vääryydentekijät eivät

[H3808](#)

lo

saa asua

[H7931](#)

jish·ke·nu-

saa asua

אֶרֶץ:

[H776](#)

'a·retz.

maan päällä

vanhurskas iankaikkisesti ei järky mutta vääryydentekijät eivät saa asua maan päällä

³¹ תְּהִפְכוּת וְלִשׁוֹן חֲכָמָה יָנוּב צַדִּיק פִּי-

[H6310](#)

pi-

suu

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan

[H5107](#)

ja·nuv

tuottaa hedelmää viisauden

[H2451](#)

choch·mah

viisauden

[H3956](#)

u·le·shon

mutta kieli

[H8419](#)

tah·pu·chot,

ilkeämielinen

תִּכְרֵת:

[H3772](#)

tik·ka·ret.

hävitetään

suu vanhurskaan tuottaa hedelmää viisauden mutta kieli ilkeämielinen hävitetään

³² אֲרֻשָׁעִים וּפִי רָצוֹן יִדְעוּן צַדִּיק שְׂפָתָי

[H8193](#)

sif·tei

huulet

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan tietävät

[H3045](#)

je·de·'un

mikä on sopivaa

[H7522](#)

ra·tzon;

mutta suu

[H6310](#)

u·fi

mutta suu vääryydentekijän

[H7563](#)

re·sha·'im,

תְּהִפְכוּת:

[H8419](#)

tah·pu·chot.

on petollinen

huulet vanhurskaan tietävät mikä on sopivaa mutta suu vääryydentekijän on petollinen

Sananlaskut 11 (Proverbs 11)

¹ שְׁלֵמָה וְאָבֹן יְהוָה תּוֹעֵבֵת מְרֻמָּה מֵאֲזֹנָי
H3976 H4820 H8441 H3068 H68 H8003
moz·nei mir·mah to·'a·vat JAH·WEH; ve'·'e·ven she·le·mah
vaaka väärä on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta paino täysi

רְצוֹנוֹ:

H7522

re·tzo·no.

on Hänen ilonsa

vaaka väärä on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta paino täysi on Hänen ilonsa

² חֲכָמָה: צְנוּעִים וְאֵת קָלוֹן וַיָּבֵא זָדוֹן בָּא
H935 H2087 H935 H7036 H854 H6800 H2451
ba- za·don vai·ja·vo ka·lon; ve'·'et tze·nu·'im choch·mah
ylpeys tulee ja mukana tulee häpeä ET mutta nöyrillä on viisaus

H935
ba-
ylpeys

H2087
za·don
tulee

H935
vai·ja·vo
ja mukana tulee

H7036
ka·lon;
häpeä

H854
ve'·'et
ET

H6800
tze·nu·'im
mutta nöyrillä

H2451
choch·mah
on viisaus

ylpeys tulee ja mukana tulee häpeä ET mutta nöyrillä on viisaus

³ (כ וְשָׂדָם) בּוֹגְדִים וְשָׂדָם תִּתְחַם וְשָׂרִים תִּתְמַת
H8538 H3477 H5148 H5558 H898
tum·mat je·sha·rim tan·chem; ve'·se·lef bog·dim
rehellisyys oikeamielisiä ohjaa mutta petollisten vääräys
ve'·shad·dam ch

(ק וְשָׂדָם):

H7703

je·shad·dem.

tuhoaa heidät

“rehellisyys oikeamielisiä ohjaa mutta petollisten vääräys tuhoaa heidät”

⁴ תִּצִיל תִּצְדָּקָה עֲבָרָה בְּיוֹם הוֹן יוֹעִיל לֹא
H3808 H3276 H1952 H3117 H5678 H6666 H5337
lo- jo·'il hon be'·jom 'ev·rah; u·tze·da·kah, tatz·tzil
ei hyödytä rikkaus päivänä vihan mutta vanhurskaus vapauttaa

H3808
lo-
ei

H3276
jo·'il
hyödytä

H1952
hon
rikkaus

H3117
be'·jom
päivänä

H5678
'ev·rah;
vihan

H6666
u·tze·da·kah,
mutta vanhurskaus

H5337
tatz·tzil
vapauttaa

מִמּוֹת:

H4194

mi·ma·vet.

kuolemasta

ei hyödytä rikkaus päivänä vihan mutta vanhurskaus vapauttaa kuolemasta

⁵ וְפִלּוֹ אֲבִירְשָׁעָתוֹ דַּרְכּוֹ תִישֵׁר תְּמִים צְדָקָת

[H6666](#)
tzid·kat
vanhurskaus

[H8549](#)
ta·mim
täydellinen

[H3474](#)
te·jash·sher
ohjaa suoraan tietä

[H1870](#)
dar·ko;
mutta

[H7564](#)
u·ve·rish·'a·to,
pahuus

[H5307](#)
jip·pol
kaataa

רָשָׁע:

[H7563](#)

ra·sha'.

vääryydentekijän

vanhurskaus täydellinen ohjaa suoraan tietä mutta pahuus kaataa vääryydentekijän

⁶ וְלִכְדּוֹ: בְּגֵדִים אֲבֵהוֹת תְּצִילֵם יִשְׂרָיִם צְדָקָת

[H6666](#)
tzid·kat
vanhurskaus

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeamieliset

[H5337](#)
tatz·tzi·lem;
pelastaa

[H1942](#)
u·ve·hav·vat,
mutta tuho

[H898](#)
bo·ge·dim
petollisesti toimivan

[H3920](#)
jil·la·che·du.
vangitsee

vanhurskaus oikeamieliset pelastaa mutta tuho petollisesti toimivan vangitsee

⁷ אֲוֵנִים וְתוֹחֶלֶת תְּקוּהָ תֵאבְדַּרְשָׁע אָדָם בְּמוֹת

[H4194](#)
be'·mot
kuolemassa

[H120](#)
'a·dam
ihmisen

[H7563](#)
ra·sho'
pahan

[H6](#)
to·vad
katoaa

[H8615](#)
tik·vah;
toivo

[H8431](#)
ve'·to·che·let
ja odotus

[H205](#)
o·nim
väärintekijän

אֲבָדָה:

[H6](#)

'a·va·dah.

katoaa

kuolemassa ihmisen pahan katoaa toivo ja odotus väärintekijän katoaa

⁸ תַּחֲתָיו: רָשָׁע וַיָּבֵא נֶחֱלָץ מִצָּרָה צְדִיק

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskas

[H6869](#)
mitz·tza·rah
hädästä

[H2502](#)
ne·che·latz;
pelastuu

[H935](#)
vai·ja·vo
ja tulee

[H7563](#)
ra·sha'
vääryydentekijä

[H8478](#)
tach·tav.
hänen tilalleen

vanhurskas hädästä pelastuu ja tulee vääryydentekijä hänen tilalleen

⁹ וַיְחַלְצוּ: צְדִיקִים אֲבִדְעַת רֵעֵהוּ יִשְׁתַּחֲטֵחַ נְהַיֵּךְ בְּפֶה

[H6310](#)
be'·peh,
suullaan

[H2611](#)
cha·nef
tekopyhä

[H7843](#)
jash·chit
tuhoaa

[H7453](#)
re·'e·hu;
läheisensä

[H1847](#)
u·ve·da·'at,
mutta ymmärrys

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaat

[H2502](#)
je·cha·le·tzu.
pelastaa

suullaan tekopyhä tuhoaa läheisensä mutta ymmärrys vanhurskaat pelastaa

¹⁰ רְשָׁעִים וּבְאֶבֶד קָרְיָה תַעֲלֶץ צְדִיקִים בְּטוֹב
[H2898](#) [H6662](#) [H5970](#) [H7151](#) [H6](#) [H7563](#)
be'tuv tzad·di·kim ta'a·lotz kir·jah; u·va'a·vod re·sha'im
menestyksestä vanhurskaiden riemuitsee kaupunki ja häviämisestä väärydentekijöiden

רְנָה:

[H7440](#)
rin·nah.
huutaa ilosta

menestyksestä vanhurskaiden riemuitsee kaupunki ja häviämisestä väärydentekijöiden huutaa ilosta

¹¹ רְשָׁעִים וּבְפִי קָרַת תְּרוֹם יִשְׂרָאֵל בְּבִרְכַּת
[H1293](#) [H3477](#) [H7311](#) [H7176](#) [H6310](#) [H7563](#)
be'vir·kat je·sha·rim ta·rum ka·ret; u·ve·fi re·sha'im,
siunauksesta oikeamielisten kohoa kaupunki mutta suu väärydentekijöiden

תִּהְרֵס:

[H2040](#)
te·ha·res.
sen hajottaa

siunauksesta oikeamielisten kohoa kaupunki mutta suu väärydentekijöiden sen hajottaa

¹² תְּבוּנוֹת וְאִישׁ לֵב חָסֵר לְרַעְהוּ בֶזֶז
[H936](#) [H7453](#) [H2638](#) [H3820](#) [H376](#) [H8394](#)
boz- le·re'e·hu cha·sar- lev; ve'ish te·vu·not
halveksii läheistään ymmärtämätön sydämeltään mutta mies ymmärtäväinen

יַחְרִישׁ:

[H2790](#)
ja·cha·rish.
pysyy hiljaa

halveksii läheistään ymmärtämätön sydämeltään mutta mies ymmärtäväinen pysyy hiljaa

¹³ מְכַסֶּה רוּחַ וְנֶאֱמַן סוּד מְגַלָּה רְכִיל הוֹלֵךְ
[H1980](#) [H7400](#) [H1540](#) [H5475](#) [H539](#) [H7307](#) [H3680](#)
ho·lech ra·chil me·gal·leh- sod; ve'ne'e·man- ru·ach, me·chas·seh
joka kulkee panettelijana paljastaa salaisuudet mutta uskollinen henki pitää salassa

דָּבָר:

[H1697](#)

da·var.

asian

joka kulkee panettelijana paljastaa salaisuudet mutta uskollinen henki pitää salassa asian

¹⁴ בְּרַב אֲתִשׁוּעָה עִם יִפְלֹ-תְחַבְּלוֹת בְּאֵין

[H369](#)

be'·ein

missä ei mitään neuvoa ole

[H8458](#)

tach·bu·lot

neuvoa ole

[H5307](#)

jip·pol-

sortuu

[H5971](#)

'am;

kansa

[H8668](#)

u·te·shu·'ah,

mutta pelastaa sen

[H7230](#)

be'·ro

runsaus

יוֹעֵץ:

[H3289](#)

jo·etz.

neuvonantajien

missä ei mitään neuvoa ole sortuu kansa mutta pelastaa sen runsaus neuvonantajien

¹⁵ בּוֹטַח: תְּקַעִים וְשֹׁנֵא זָר עֵרֵב כִּי-יְרוּעַ רָע-

[H7451](#)

ra'-

pahoin

[H7489](#)

je·ro·a'

käy sen

[H3588](#)

ki-

joka

[H6148](#)

'a·rav

takaa

[H2114](#)

zar;

vierasta

[H8130](#)

ve'·so·ne

mutta joka

[H8628](#)

to·ke·'im

vihaa

[H982](#)

bo·te·ach.

lyöntiä käden

[H982](#)

bo·te·ach.

on luotettava

pahoin käy sen joka takaa vierasta mutta joka vihaa lyöntiä käden on luotettava

¹⁶ וְתִמְכוּ-וּ עֲרִיצִים כְּבוֹד תְּתַמְּךָ חַן אִשֶּׁת-

[H802](#)

'e·shet-

nainen

[H2580](#)

chen

armollinen

[H8551](#)

tit·moch

säilyttää

[H3519](#)

ka·vod;

kunnian

[H6184](#)

ve'·'a·ri·tzim,

ja voimakkaat

[H8551](#)

jit·me·chu-

säilyttävät

עֲשָׂר:

[H6239](#)

'o·sher.

rikkaudet

nainen armollinen säilyttää kunnian ja voimakkaat säilyttävät rikkaudet

¹⁷ אֲכַזְרִי: שְׂאֲרוֹ וְעִכְרָ וְחֶסֶד אִישׁ נִפְשׁוֹ גִּמְלָ

[H1580](#)

go·mel

jakaa runsaasti

[H5315](#)

naf·sho

sielu

[H376](#)

'ish

miehen

[H2617](#)

cha·sed;

kunniallisen

[H5916](#)

ve'·'o·cher

mutta ahdistaa

[H7607](#)

e·ro,

läheistään

[H394](#)

'ach·za·ri.

julmat

jakaa runsaasti sielu miehen kunniallisen mutta ahdistaa läheistään julmat

¹⁸ וְזָרַע שֶׁקֶר פְּעֻלַּת עֲשֵׂה רָשָׁע צְדָקָה
[H7563](#) [H6213](#) [H6468](#) [H8267](#) [H2232](#) [H6666](#)
ra-sha', 'o-seh fe-'ul-lat- sha-ker; ve'-zo-re-a' tze-da-kah,
paha tekee työtä vääryyden mutta joka kylvää vanhurskautta

שֶׁכֶּר אֱמֶת:
[H7938](#) [H571](#)
se-cher 'e-met.
sen palkka on totuus

paha tekee työtä vääryyden mutta joka kylvää vanhurskautta sen palkka on totuus

¹⁹ לְמוֹתוֹ: רָעָה וּמְרַדֵּף לְחַיִּים צְדָקָה כֵּן- לְמוֹתוֹ
[H3651](#) [H6666](#) [H2416](#) [H7291](#) [H7451](#) [H4194](#)
ken- tze-da-kah le-chaj-jim; u-me-rad-def ra'ah le-mo-to.
siksi vanhurskaus tekee eläväksi mutta joka seuraa pahaa saa kuoleman

siksi vanhurskaus tekee eläväksi mutta joka seuraa pahaa saa kuoleman

²⁰ תּוֹעֲבַת יְהוָה עִקְשֵׁי לֵב
[H8441](#) [H3068](#) [H6141](#) [H3820](#)
to-'a-vat JAH-WEH 'ik-ke-shei- lev;
kauhistus / iljettävyys on JAHWEH HERRALLE kieroutunut / luonnoton sydän

אֲרֻצוֹנוֹ דְּרָךְ: תְּמִימֵי
[H7522](#) [H8549](#) [H1870](#)
u-re-tzo-no, te-mi-mei da-rech.
mutta Hänen tahtonsa nuhteettomat tiellä

kauhistus / iljettävyys on JAHWEH HERRALLE kieroutunut / luonnoton sydän mutta Hänen tahtonsa nuhteettomat tiellä

²¹ צְדִיקִים וְזָרַע רָע וְיָד לֹא- לְיָד יִנְקָה
[H3027](#) [H3027](#) [H3808](#) [H5352](#) [H7451](#) [H2233](#) [H6662](#)
jad le-jod lo- jin-na-keh ra'; ve'-ze-ra' tzad-di-kim
käsi käteen ei jää rankaisematta paha mutta siemen vanhurskaiden

נִמְלָט:
[H4422](#)
nim-lat.
pelastuu

käsi käteen ei jää rankaisematta paha mutta siemen vanhurskaiden pelastuu

²² טַעַם: וְסֵרֶת יִפֶּה אִשָּׁה חֲזִיר בְּאֶף זֶהָב נְזֶם

[H5141](#)

ne-zem

nenärengas

[H2091](#)

za-ho

kultainen

[H639](#)

be-'af

kärsässä

[H2386](#)

cha-zir;

sian

[H802](#)

'ish-shah

on nainen

[H3303](#)

ja-fah,

kaunis

[H5493](#)

ve'sa-rat

vailla

[H2940](#)

ta-'am.

älyä

nenärengas kultainen kärsässä sian on nainen kaunis vailla älyä

²³ רְשָׁעִים תִּקְוַת טוֹב אַךְ צְדִיקִים תִּאֲוֹת

[H8378](#)

ta-'a-vat

sydämen kaipuu

[H6662](#)

tzad-di-kim

vanhurskaiden

[H389](#)

'ach-

on ainoastaan hyvä

[H2896](#)

tov;

odotus

[H8615](#)

tik-vat

odotus

[H7563](#)

re-sha'im

väärydentekijäin

עֲבָרָה:

[H5678](#)

'ev-rah.

on viha

sydämen kaipuu vanhurskaiden on ainoastaan hyvä odotus väärydentekijäin on viha

²⁴ מִיִּשְׂרָאֵל וְחוֹשֵׁךְ עוֹד וְנוֹסֵף וְיֵשׁ מִפִּזְרֵי יֵשׁ

[H3426](#)

jesh

on

[H6340](#)

me-faz-zer

jotka jakavat

[H3254](#)

ve'no-saf

anteliaasti mutta saavat lisää yhä

[H5750](#)

od;

ja

[H2820](#)

ve'cho-sech

ja jotka säästävät yli soveliaisuuden

[H3476](#)

mi-jo-sheh,

לְמַחְסוֹר: אַךְ

[H389](#)

'ach-

[H4270](#)

le-mach-sor.

kuitenkin köyhtyvät

on jotka jakavat anteliaasti mutta saavat lisää yhä ja jotka säästävät yli soveliaisuuden kuitenkin köyhtyvät

²⁵ הוּא גַם־ אִמְרוּהָ תְדַשֵּׁן בְּרִכָּה נְפֹשׁ-

[H5315](#)

ne-fesh-

sielu

[H1293](#)

be'ra-chah

siunauksessa

[H1878](#)

te-dush-shan;

vaurastuu

[H7301](#)

u-mar-veh,

ja joka kastelee runsaasti myös

[H1571](#)

gam-

myös

[H1931](#)

hu

itse

יֹרָא:

[H3384](#)

jo-re.

saa kastelun

sielu siunauksessa vaurastuu ja joka kastelee runsaasti myös itse saa kastelun

²⁶ מִנֵּעַ אֲבָרְכָה לְאֹם! יִקְבְּהוּ בָר לְרֹאשׁ
H4513 H1250 H5344 H3816 H1293 H7218
mo-ne-a' bar jik-ke-vu-hu le-'om; u-ve-ra-chah, le-rosh
joka pidättää viljan sitä herjaa kansa mutta on siunaus sen pään päällä

מִשְׁבִּיר:

H7666
mash·bir.
joka myy viljaa

joka pidättää viljan sitä herjaa kansa mutta on siunaus sen pään päällä joka myy viljaa

²⁷ תְּבוֹאֵנוּ: רָעָה וְדֹרֵשׁ רָצוֹן! יִבְקֶשׁ טוֹב שְׂחָר
H7836 H2896 H1245 H7522 H1875 H7451 H935
sho-cher tov je-vak-kesh ra-tzon; ve-'do-resh ra'ah te-vo'en-nu.
joka etsii hyvää hankkii suosiota mutta joka etsii pahaa se häntä kohtaa

joka etsii hyvää hankkii suosiota mutta joka etsii pahaa se häntä kohtaa

²⁸ צְדִיקִים יִכְעָלָה! פֶּל הוּא בְּעֶשְׂרוֹ בּוֹטַח
H982 H6239 H1931 H5307 H5929 H6662
bo-te-ach be-'a-she-ro hu jip-pol; ve-'che-'a-leh, tzad-di-kim
joka luottaa rikkauteen hän kaatuu mutta kuin lehvistö vanhurskaat

יִפְרָחוּ:

H6524
jif-ra·chu.
kukoistavat

joka luottaa rikkauteen hän kaatuu mutta kuin lehvistö vanhurskaat kukoistavat

²⁹ לְחַכְמֵי-אֵוִיל וְעַבְדֵי רוּחַ! יִנְחַל-בֵּיתוֹ עוֹכֵר
H5916 H1004 H5157 H7307 H5650 H191 H2450
o-cher be'i-to jin-chal- ru-ach; ve-'e-ved 'e-vil, la-cha-cham-
joka ahdistaa taloa omaansa perii tuulta ja palvelija tyhmä on viisaan

לֵב:

H3820
lev.
sydämen

joka ahdistaa taloa omaansa perii tuulta ja palvelija tyhmä on viisaan sydämen

³⁰ חֶכֶם: נְפֹשׁוֹת וְלִקְחָ חַיִּים עֵץ צְדִיק פְּרִי־

[H6529](#)

pe-ri-
hedelmä

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan on puu

[H6086](#)

'etz

elämän

[H2416](#)

chaj·jim;

ja voittaa

[H3947](#)

ve'·lo·ke·ach

sieluja

[H5315](#)

ne·fa·sot

sieluja

[H2450](#)

cha·cham.

viisas

hedelmä vanhurskaan on puu elämän ja voittaa sieluja viisas

³¹ רָשָׁע כִּי־ אֵף יִשְׁלַם בְּאֶרֶץ צְדִיק הֵן

[H2005](#)

hen

katso

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas päällä maan

[H776](#)

ba'·a·retz

saa palkkansa

[H7999](#)

je·shul·lam;

paljoa enemmän

[H637](#)

'af,

sitten

[H3588](#)

ki-

väärydentekijä

[H7563](#)

ra·sha'

väärydentekijä

וְחֹטֵא:

[H2398](#)

ve'·cho·te.

ja synnintekijä

katso vanhurskas päällä maan saa palkkansa paljoa enemmän sitten väärydentekijä ja synnintekijä

Sananlaskut 12 (Proverbs 12)

¹ בָּעַר: תּוֹכַחַת וְשִׁנָּא דַּעַת אֱהֵב מוֹסֵר אֱהֵב

[H157](#)

'o·hev

joka rakastaa opetusta

[H4148](#)

mu·sor

[H157](#)

'o·hev

rakastaa

[H1847](#)

da·'at;

tietämystä ja

[H8130](#)

ve·'so·ne

[H8433](#)

to·cha·chat

joka vihaa

[H1197](#)

ba·'ar.

nuhdetta on älyä vailla

joka rakastaa opetusta rakastaa tietämystä ja joka vihaa nuhdetta on älyä vailla

² מְזִמּוֹת וְאִישׁ רָצוֹן יִפְיֵק טוֹב מִיְהוָה

[H2896](#)

tov,

hyvä

[H6329](#)

ja·fik

saa

[H7522](#)

ra·tzon

mielisuosion JAHWEH HERRAN

[H3069](#)

JAH·WEH;

[H376](#)

ve·'ish

mutta ihmisen

[H4209](#)

me·zim·mot

pahoja juonivan

וְרָשִׁיעַ:

[H7561](#)

jar·shi·a'.

Hän tuomitsee

hyvä saa mielisuosion JAHWEH HERRAN mutta ihmisen pahoja juonivan Hän tuomitsee

³ יְמוּט: בַּל־ צַדִּיקִים וְשֹׁרֵשׁ בְּרָשָׁע אָדָם יְכוֹן לֹא־

[H3808](#)

lo-
ei

[H3559](#)

jik·kon

vahvistu ihminen

[H120](#)

'a·dam

ihminen

[H7562](#)

be·'re·sha';

vääryydellä

[H8328](#)

ve·'sho·resh

mutta juuri

[H6662](#)

tzad·di·kim,

vanhurskaiden

[H1077](#)

bal-

ei

[H4131](#)

jim·mot.

horju

ei vahvistu ihminen vääryydellä mutta juuri vanhurskaiden ei horju

⁴ בְּעֶצְמוֹתָיו וְכִרְקַב בְּעֵלָה עֵטְרַת חַיִּל אִשֶּׁת־

[H802](#)

'e·shet-

vaimo

[H2428](#)

cha·jil

hyveellinen on sepele

[H5850](#)

'a·te·ret

on sepele

[H1167](#)

ba·'lah;

aviomiehensä

[H7538](#)

u·che·ra·kav

mutta kuin mätä luissa

[H6106](#)

be·'atz·mo·tav

luissa

מְבִיֶּשֶׁה:

[H954](#)

me·vi·shah.

häpeää tuottava

vaimo hyveellinen on sepele aviomiehensä mutta kuin mätä luissa häpeää tuottava

⁵ רְשָׁעִים תַּחְבֵּלוּת מִשְׁפָּט צַדִּיקִים מִחֲשָׁבוֹת

[H4284](#)

mach·she·vot

aikomukset

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaiden

[H4941](#)

mish·pat;

ovat oikeita

[H8458](#)

tach·bu·lot

neuvot

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijöiden

מַרְמָה:

[H4820](#)

mir·mah.

ovat petosta

aikomukset vanhurskaiden ovat oikeita neuvot vääryydentekijöiden ovat petosta

⁶ וְצִילִים: יְשָׁרִים וּפִי דָם אָרַב־ וְשָׁעִים דְּבַר־

[H1697](#)

div·rei

sanat

[H7563](#)

re·sha·'im

vääryydentekijän väijyvät

[H693](#)

'e·rov-

väijyvät

[H1818](#)

dam;

verta

[H6310](#)

u·fi

mutta suu oikeamielisen pelastaa

[H3477](#)

je·sha·rim,

pelastaa

[H5337](#)

jatz·tzi·lem.

pelastaa

sanat vääryydentekijän väijyvät verta mutta suu oikeamielisen pelastaa

⁷ יַעֲמֹד: צְדִיקִים וּבֵית וְאִינָם וְשָׁעִים הַפּוֹךְ

[H2015](#)

ha·foch

kukistuvat

[H7563](#)

re·sha·'im

vääryydentekijät

[H369](#)

ve·'ei·nam;

eikä heitä ole

[H1004](#)

u·veit

mutta huone vanhurskaan

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaan

[H5975](#)

ja·'a·mod.

pysyy pystyssä

kukistuvat vääryydentekijät eikä heitä ole mutta huone vanhurskaan pysyy pystyssä

⁸ הִיָּה לֵב וְנִעְוָה־ אִישׁ יְהִלֵּל־ שְׂכָלוֹ לְפִי־

[H6310](#)

le·fi·si-

suusta

[H7922](#)

che·lov

ymmärtävästä

[H1984](#)

je·hul·lal-

saa kiitosta

[H376](#)

'ish;

mies

[H5753](#)

ve·'na·'a·veh-

mutta turmeltunut

[H3820](#)

lev,

sydämeltään

[H1961](#)

jih·jeh

on

לְבוֹז:

[H937](#)

la·vuz.

halveksittu

suusta ymmärtävästä saa kiitosta mies mutta turmeltunut sydämeltään on halveksittu

⁹ וְחֶסֶר־ מְמַתְכֵּבֵד לּוֹ וְעַבְד־ נִקְלָה טוֹב

[H2896](#)

tov

parempi on olla

[H7034](#)

nik·leh

olla halpa-arvoinen

[H5650](#)

ve·'e·ved

palvelija

[H0](#)

lo;

eikä

[H3513](#)

mi·me·tak·kab·bed,

kuin rikasta

[H2638](#)

va·cha·sar-

puutteessa

לֶחֶם:

[H3899](#)

la·chem.

leivän

parempi on olla halpa-arvoinen palvelija eikä kuin rikasta teeskentelevä puutteessa leivän

¹⁰ וְרָשָׁעִים וְרַחֲמֵי בְּהֵמָתוֹ נֶפֶשׁ צְדִיק יוֹדֵעַ
H3045 H6662 H5315 H929 H7356 H7563
jo-de-a' tzad-dik ne-fesh be'-hem-to; ve'-ra-cha-mei re-sha'im,
tuntee vanhurskas eläimet karjansa mutta myötätunto vääryydentekijän

אַכְזָרִי:

H394
'ach-za-ri.
on julmaa

tuntee vanhurskas eläimet karjansa mutta myötätunto vääryydentekijän on julmaa

¹¹ וּמְרִדָּף לֶחֶם וְשִׁבַּע־ אֲדָמָתוֹ עֵבֶד רֵיקִים
H5647 H127 H7646 H3899 H7291 H7386
'o-ved ad-ma-to jis-ba'- la-chem; u-me-rad-def rei-kim
viljelevä maata saa kylläkseen leipää mutta tavoittevalta turhuutta

לֵב: חֶסֶר־

H2638 H3820
cha-sar- lev.
puuttuu ymmärrys

viljelevä maata saa kylläkseen leipää mutta tavoittevalta turhuutta puuttuu ymmärrys

¹² וְשָׁרֵשׁ רָעִים מְצוֹד וְרָשָׁע חָמַד צְדִיקִים
H2530 H7563 H4685 H7451 H8328 H6662
cha-mad ra-sho' me-tzod ra'im; ve'-sho-resh tzad-di-kim
haluavat vääryydentekijät saalista pahojen mutta juuri perustan vanhurskaan

יָתֵן:

H5414
jit-ten.
antaa

haluavat vääryydentekijät saalista pahojen mutta juuri perustan vanhurskaan antaa

¹³ מִצָּרָה וַיֵּצֵא רָע מוֹקֵשׁ שְׂפָתַיִם בְּפִשְׁעֵי
H6588 H8193 H4170 H7451 H3318 H6869
be'-fe-sha' fa-ta-jim mo-kesh ra'; vai-je-tze mitz-tza-rah
synti huulten on ansa paha mutta pääsee ulos hädästä

צְדִיק:

[H6662](#)

tzad·dik.

vanhurskas

synti huulten on ansa paha mutta pääsee ulos hädästä vanhurskas

¹⁴ אָדָם יְדִי־ וּגְמוּל טוֹב יִשְׁבַּע־ אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

[H6529](#)

mip·pe·ri

hedelmistä

[H6310](#)

fi-

suunsa

[H376](#)

'ish

ihminen

[H7646](#)

jis·ba'-

saa tyydytyksen hyvän

[H2896](#)

tov;

hyvän

[H1576](#)

u·ge·mul

ja palkka

[H3027](#)

je·dei-

käsien

[H120](#)

'a·dam,

ihmisen

לֹ: (ק) יָשִׁיב (כ) יָשׁוּב

ja·shuv

ch

[H7725](#)

ja·shiv

palaa takaisin

q

[H0](#)

lo.

hänelle

hedelmistä suunsa ihminen saa tyydytyksen hyvän ja palkka käsien ihmisen palaa takaisin hänelle

¹⁵ חָכָם: לְעֵצָה וְשִׁמְעַ וּבְעֵינָיו יִשָּׂר אֲוִיל דָּרֶךְ

[H1870](#)

de·rech

tie

[H191](#)

'e·vil

tyhmän

[H3477](#)

ja·shar

on oikea

[H5869](#)

be·'ei·nav;

hänen silmissään

[H8085](#)

ve·'sho·me·a'

mutta joka kuuntelee neuvon

[H6098](#)

le·'e·tzah

on viisas

[H2450](#)

cha·cham.

on viisas

tie tyhmän on oikea hänen silmissään mutta joka kuuntelee neuvon on viisas

¹⁶ עָרוּם: קָלוֹן וְכֹסֶה כַּעֲסוֹ וְיָדַע בַּיּוֹם אֲוִיל

[H191](#)

'e·vil,

tyhmän

[H3117](#)

bai·jom

päivässä

[H3045](#)

jiv·va·da'

on tiedossa

[H3708](#)

ka·'so;

viha

[H3680](#)

ve·'cho·seh

ja kätkee

[H7036](#)

ka·lon

häpeänsä

[H6175](#)

'a·rum.

viekas

tyhmän päivässä on tiedossa viha ja kätkee häpeänsä viekas

¹⁷ יְגִיד אֲמוּנָה יְפִיחַ וְעַד צֶדֶק וְשִׁקְרִים

[H6315](#)

ja·fi·ach

tuo esiin

[H530](#)

'e·mu·nah

totuuden

[H5046](#)

jag·gid

tehden tunnetuksi

[H6664](#)

tze·dek;

vanhurskas

[H5707](#)

ve·'ed

mutta todistaja

[H8267](#)

she·ka·rim

valheellinen

מִרְמָה:

[H4820](#)

mir·mah.

petosta

tuo esiin totuuden tehdn tunnetuksi vanhurskas mutta todistaja valheellinen petosta

¹⁸ בּוֹטָה יֵשׁ חֲכָמִים וְלִשׁוֹן חָרֵב כְּמִדְקָרוֹת
[H3426](#) [H981](#) [H4094](#) [H2719](#) [H3956](#) [H2450](#)
jesh bo-teh ke-mad-ke-rot cha-rev; u-le-shon cha-cha-mim
on puheet ajattelemattoman kuin pistot miekan vaan kieli viisaan

מַרְפֵּא:

[H4832](#)
mar-pe.
on parantava

on puheet ajattelemattoman kuin pistot miekan vaan kieli viisaan on parantava

¹⁹ לִשׁוֹן אֲרָגִיעָה וְעַד־ לַעֲד תִּכּוֹן אֶמֶת שְׁפַת־
[H8193](#) [H571](#) [H3559](#) [H5703](#) [H5704](#) [H7281](#) [H3956](#)
se-fat- 'e-met tik-kon la-'ad; ve-'ad- 'ar-gi-'ah, le-shon
suu totuuden pysyy vahvana iankaikkisesti mutta vain hetken kieli

שֶׁקֶר:

[H8267](#)
sha-ker.
valheellinen

suu totuuden pysyy vahvana iankaikkisesti mutta vain hetken kieli valheellinen

²⁰ שְׂמֵחָה: שְׁלוֹם וְלִיעֵצִי רַע חֲרָשִׁי בְּלֵב־ מִרְמָה
[H4820](#) [H3820](#) [H2790](#) [H7451](#) [H3289](#) [H7965](#) [H8057](#)
mir-mah be-'lev- cho-re-shei ra'; u-le-jo-'a-tzei sha-lom sim-chah.
petosta sydämessään suunnittelee paha mutta neuvojilla rauhaan on ilo

petosta sydämessään suunnittelee paha mutta neuvojilla rauhaan on ilo

²¹ רַע: מְלֹאוֹ אֲרָשָׁעִים אֲוֹן כָּל־ לַצַּדִּיק יֵאָנֶה לֹא־
[H3808](#) [H579](#) [H6662](#) [H3605](#) [H205](#) [H7563](#) [H4390](#) [H7451](#)
lo- je-'un-neh latz-tzad-dik kol- 'a-ven; u-re-sha-'im, mal-'u ra'.
ei kohtaa vanhurskasta mikään turmio mutta vääryydentekijät ovat täynnä pahuutta

ei kohtaa vanhurskasta mikään turmio mutta vääryydentekijät ovat täynnä pahuutta

²² וְעֵשִׂי שֶׁקֶר שְׁפַתִּי־ יְהוָה תּוֹעֵבֹת
[H8441](#) [H3068](#) [H8193](#) [H8267](#) [H6213](#)
to-'a-vat JAH-WEH sif-tei- sha-ker; ve-'o-sei
kauhistus ovat JAHWEH HERRALLE huulet valheelliset mutta jotka tekevät

רְצוֹנוֹ: אֱמוּנָה

[H530](#)

'e-mu·nah

totuuden

[H7522](#)

re-tzo·no.

ovat Hänen mielihyvä

kauhistus ovat JAHWEH HERRALLE huulet valheelliset mutta jotka tekevät totuuden ovat Hänen mielihyvä

²³ אִוְלֵת: יִקְרָא כְּסִילִים וְלֵב דָּעַת כְּסֵה עָרוֹם אָדָם

[H120](#)

'a·dam

mies

[H6175](#)

'a·rum

viekas

[H3680](#)

ko·seh

kätkee

[H1847](#)

da·'at;

tietonsa

[H3820](#)

ve·'lev

ja sydän tyhmien

[H3684](#)

ke·si·lim,

[H7121](#)

jik·ra

huutaa julki hulluutensa

[H200](#)

'iv·ve·let.

mies viekas kätkee tietonsa ja sydän tyhmien huutaa julki hulluutensa

²⁴ לַמָּס: תְּהִיָּה אוֹרְמִיָּה תִמְשׁוּל חֲרוּצִים יָד-

[H3027](#)

jad-

käsi

[H2742](#)

cha·ru·tzim

ahkeran

[H4910](#)

tim·shol;

hallitsee

[H7423](#)

u·re·mi·jah,

mutta laiska joutuu

[H1961](#)

tih·jeh

joutuu

[H4522](#)

la·mas.

työveron alaiseksi

käsi ahkeran hallitsee mutta laiska joutuu työveron alaiseksi

²⁵ טוֹב וְדָבָר יִשְׁחַנָּה אִישׁ בְּלֵב- דָּאָגָה

[H1674](#)

de·'a·gah

ahdistus / huoli sydämen

[H3820](#)

ve·'lev-

sydämen

[H376](#)

'ish

miehen

[H7812](#)

jash·chen·nah;

painaa kumaraan

[H1697](#)

ve·'da·var

mutta sana hyvä

[H2896](#)

tov

hyvä

יִשְׂמְחַנָּה:

[H8055](#)

je·sam·me·chen·nah.

tekee iloiseksi

ahdistus / huoli sydämen miehen painaa kumaraan mutta sana hyvä tekee iloiseksi

²⁶ תִּתַּעַם: רְשָׁעִים וְדָרֶךְ צִדִּיק מִרְעָהוּ יִתֵּר

[H8446](#)

ja·ter

opastaa ystäväänsä

[H7453](#)

me·re·'e·hu

vanhurskas

[H6662](#)

tzad·dik;

mutta tie

[H1870](#)

ve·'de·rech

mutta tie

[H7563](#)

re·sha·'im

vääryyden tekijän vie harhaan

[H8582](#)

tat·'em.

vie harhaan

opastaa ystäväänsä vanhurskas mutta tie vääryyden tekijän vie harhaan

²⁷ יִסְרֹךְ לֹא- וְהוֹן- צִידוֹ רְמִיָּה יִקְרֵא אָדָם
H3808 H2760 H7423 H6718 H1952 H120 H3368
lo- ja·cha·roch re·mi·jah tzei·do; ve'·hon- 'a·dam ja·kar
ei saa pyydystettyä laiska riistaa mutta omaisuus miehen kallisarvoinen

חֲרוּץ:

H2742
cha·rutz.
on ahkeruus

ei saa pyydystettyä laiska riistaa mutta omaisuus miehen kallisarvoinen on ahkeruus

²⁸ מוֹת: אֵל- נְתִיבָה וְדַרְךְ חַיִּים צְדָקָה בְּאֵרֶח-
H734 H6666 H2416 H1870 H5410 H408 H4194
be'·o·rach- tze·da·kah chaj·jim; ve'·de·rech ne·ti·vah 'al- ma·vet.
tiellä vanhurskauden on elämä ja sen tien varrella ei ole kuolemaa

tiellä vanhurskauden on elämä ja sen tien varrella ei ole kuolemaa

Sananlaskut 13 (Proverbs 13)

¹ גְּעֵרָה: שְׁמַע לֹא־ מוֹסֵר חָכָם בֵּן אֶבֶן וְלֹץ אֶבֶן
H1121 H2450 H4148 H1 H3887 H3808 H8085 H1606
ben cha·chom mu·sar 'av; ve'·letz, lo- sha·ma' ge'·a·rah.
poika viisas kuuntelee opetusta isänsä mutta pilkkaaja ei kuuntele nuhteita

poika viisas kuuntelee opetusta isänsä mutta pilkkaaja ei kuuntele nuhteita

² חָמָס: בְּגֵדִים וְנֶפֶשׁ טוֹב וְאֹכֵל אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי
H6529 H6310 H376 H398 H2896 H5315 H898 H2555
mip·pe·ri fi- 'ish jo·chal tov; ve'·ne·fesh bo·ge·dim cha·mas.
hedelmää suunsa ihminen syö hyvää mutta sielu petollisten väkivaltaa

hedelmää suunsa ihminen syö hyvää mutta sielu petollisten väkivaltaa

³ מְחִתָּה־ שְׁפָתָיו פֶּיֶשֶׁק נֶפְשׁוֹ שֹׁמֵר פִּיּוֹ נִצֵּר
H5341 H6310 H8104 H5315 H6589 H8193 H4288
no·tzer piv sho·mer naf·sho; po·sek fa·tav, me·chit·tah-
joka vartioi suutaan vahtii sieluaan joka avaa levälleen huulensa saa tuhon

לוֹ:

[H0](#)
lo.
hän

joka vartioi suutaan vahtii sieluaan joka avaa levälleen huulensa saa tuhon hän

⁴ חָרָצִים וְנֶפֶשׁ עֵצֶל נֶפְשׁוֹ וְאִין מִתְאַוֶּה
H183 H369 H5315 H6102 H5315 H2742
mit'·av·vah va'·a·jin naf·sho 'a·tzel; ve'·ne·fesh cha·ru·tzim
haluaa saamatta mitään sielu laiskan mutta sielu ahkeran

תִּדְּשָׁן:

[H1878](#)
te·dush·shan.
saa yltäkylläisesti

haluaa saamatta mitään sielu laiskan mutta sielu ahkeran saa yltäkylläisesti

⁵ וְבְאִישׁ אִרְשָׁע צְדִיק יִשְׁנָא שְׁקֵר דְּבַר־
H1697 H8267 H8130 H6662 H7563 H887
de·va·ro·she- ker jis·na tzad·dik; ve'·ra·sha', jav'·ish
sanaa valheellista vihaa vanhurskas mutta väärudentekijälle se on vastenmielistä

וַיַּחֲפִיר:

[H2659](#)

ve'·jach·pir.

ja hän joutuu häpeään

sanaa valheellista vihaa vanhurskas mutta vääräyden tekijälle se on vastenmielistä ja hän joutuu häpeään

⁶ חַטָּאת: תְּסַלֵּף אֶרְשָׁעָה דְּרָךְ תָּם־ תִּצֹר צְדָקָה

[H6666](#)

tze·da·kah

oikeudenmukaisuus suojelee

[H5341](#)

titz·tzor

suojelee

[H8537](#)

tom-

viatonta

[H1870](#)

da·rech;

tiellä

[H7564](#)

ve'·rish·'ah,

mutta pahuus

[H5557](#)

te·sal·lef

turmelee

[H2403](#)

chat·tat.

syntisen

oikeudenmukaisuus suojelee viatonta tiellä mutta pahuus turmelee syntisen

⁷ יֵשׁ מִתְּרוֹנְשׁ כָּל־ אֵין מִתְּעַשֵּׂר

[H3426](#)

jesh

on olemassa

[H6238](#)

mit·'ash·sher

joitka teeskentelevät

[H369](#)

ve'·'ein

rikasta

[H3605](#)

kol;

vaikka ei

[H7326](#)

mit·ro·shesh,

toiset teeskentelevät

köyhää

וְהוֹן: רַב־

[H1952](#)

ve'·hon

rikkaudessa

[H7227](#)

rav.

suuressa

on olemassa joitka teeskentelevät rikasta vaikka ei heillä mitään ole toiset teeskentelevät köyhää rikkaudessa suuressa

⁸ גְּעָרָה: שָׁמַע לֹא־ אֶרְשׁ עֲשֶׂרוֹ אִישׁ נֶפֶשׁ־ כֹּפֶר

[H3724](#)

ko·fer

tyydytys

[H5315](#)

ne·fesh-

sielun

[H376](#)

'ish

miehen

[H6239](#)

a·she·ro;

on rikkaudessa

[H7326](#)

ve'·rash,

mutta köyhä ei

[H3808](#)

lo-

ei

[H8085](#)

sha·ma'

kuule

[H1606](#)

ge·'a·rah.

nuhteita

tyydytys sielun miehen on rikkaudessa mutta köyhä ei kuule nuhteita

⁹ וְדַעַךְ: רְשָׁעִים וְנֵר־ יִשְׂמַח צְדִיקִים אֹר־

[H216](#)

'or-

Valkeus

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaiden

[H8055](#)

jis·mach;

loistaa iloa

[H5216](#)

ve'·ner

mutta kynttilä

[H7563](#)

re·sha·'im

vääräyden tekijäin

[H1846](#)

jid·'ach.

sammuu

Valkeus vanhurskaiden loistaa iloa mutta kynttilä vääräyden tekijäin sammuu

¹⁰ חִכְמָה: נוֹעְצִים וְאֶת־ מַצָּה יִתֵּן בְּזָדוֹן רַק־
[H7535](#) [H2087](#) [H5414](#) [H4683](#) [H854](#) [H3289](#) [H2451](#)
rak- be'za-don jit-ten matz-tzah; ve-'et no-'a-tzim choch-mah
vain pelkkää ylpeys tuottaa riitaa ET mutta antaa neuvoja viisas

vain pelkkää ylpeys tuottaa riitaa ET mutta antaa neuvoja viisas

¹¹ יְרֵבָה: יָד עַל־ וְקִבֵּץ יִמְעָט מִהֶבֶל הוֹן
[H1952](#) [H1892](#) [H4591](#) [H6908](#) [H5921](#) [H3027](#) [H7235](#)
hon me-he-vel jim-'at; ve'-ko-vez 'al- jad jar-beh.
rikkaus turhamaisuudella saatu vähenee mutta koottu työllä käsien lisääntyy

rikkaus turhamaisuudella saatu vähenee mutta koottu työllä käsien lisääntyy

¹² חַיִּים וְעֵץ לֵב מִחֻלָּה־ מִמְשַׁכָּה תוֹחֵלֶת
[H8431](#) [H4900](#) [H2470](#) [H3820](#) [H6086](#) [H2416](#)
to-che-let me-mush-sha-chah ma-cha-lah- lev; ve-'etz chaj-jim,
odotus joka pitkittyy tekee sairaaksi sydämen mutta puu elämän on

בָּאָה: תְּאוּה

[H8378](#) [H935](#)
ta-'a-vah va-'ah.
toive täyttynyt

odotus joka pitkittyy tekee sairaaksi sydämen mutta puu elämän on toive täyttynyt

¹³ הוּא מְצִוָּה וַיֵּרָא לוֹ יַחֲבֵל לְדָבָר בַּז
[H936](#) [H1697](#) [H2254](#) [H0](#) [H3373](#) [H4687](#) [H1931](#)
baz le-da-vor je-cha-vel lo; vi-'re mitz-vah, hu
joka ylenkatsoo sanan tuhoutuu hän mutta joka kunnioittaa käskyä hän

יִשְׁלָם:

[H7999](#)
je-shul-lam.
lähtee rauhassa

joka ylenkatsoo sanan tuhoutuu hän mutta joka kunnioittaa käskyä hän lähtee rauhassa

¹⁴ מִּוֹת: מִמְּקִשֵׁי לְסוֹר חַיִּים מִקּוֹר חֲכָם תּוֹרַת
[H8451](#) [H2450](#) [H4726](#) [H2416](#) [H5493](#) [H4170](#) [H4194](#)
to-rat cha-chom me-kor chaj-jim; la-sur, mi-mo-ke-shei ma-vet.
opetus viisaan on lähde elämän välttämään ansoja kuoleman

opetus viisaan on lähde elämän välttämään ansoja kuoleman

¹⁵ אֵי־תָן בְּגֵדִים וְדָרֶךְ חַן יִתֶּן טוֹב שֵׁכֶל-

[H7922](#)

se·chel-
ymmärrys

[H2896](#)

tov
hyvä

[H5414](#)

jit·ten-
antaa

[H2580](#)

chen;
armon

[H1870](#)

ve'·de·rech
mutta tie

[H898](#)

bo·ge·dim
pettäjien

[H386](#)

'ei·tan.
on kova

ymmärrys hyvä antaa armon mutta tie pettäjien on kova

¹⁶ אֹלֶת: יִפְרֹשׁ וְכִסִּיל בְּדַעַת יַעֲשֶׂה עָרוֹם כָּל-

[H3605](#)

kol-
jokainen

[H6175](#)

'a·rum
järkevä

[H6213](#)

ja·'a·seh
käyttää

[H1847](#)

ve'·da'·at;
ymmärrystä

[H3684](#)

u·che·sil,
mutta tyhmä

[H6566](#)

jif·ros
tuo julki

[H200](#)

'iv·ve·let.
hulluutensa

jokainen järkevä käyttää ymmärrystä mutta tyhmä tuo julki hulluutensa

¹⁷ מְרַפֵּא: אֲמוּנִים וְצִיר בְּרַע יִפֹּל רִשָׁע מִלְּאָף

[H4397](#)

mal'·ach
sanansaattaja

[H7563](#)

ra·sho'
pahuuden

[H5307](#)

jip·pol
kaatuu

[H7451](#)

be'·ra';
pahuuteensa

[H6735](#)

ve'·tzir
mutta lähettiläs

[H529](#)

'e·mu·nim
totuuden

[H4832](#)

mar·pe.
parantaa

sanansaattaja pahuuden kaatuu pahuuteensa mutta lähettiläs totuuden parantaa

¹⁸ תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵר מוֹסֵר פּוֹרֵעַ וְקִלּוֹן רִישׁ

[H7389](#)

reish
köyhyys

[H7036](#)

ve'·ka·lon
ja häpeä

[H6544](#)

po·re·a'
sille joka hylkää

[H4148](#)

mu·sar;
opetuksen

[H8104](#)

ve'·sho·mer
mutta joka ottaa vastaan

[H8433](#)

to·cha·chat
nuhteen

יִכְבֹּד:

[H3513](#)

je·chub·bad.
saa kunnian

köyhyys ja häpeä sille joka hylkää opetuksen mutta joka ottaa vastaan nuhteen saa kunnian

¹⁹ סוֹר כְּסִילִים וְתוֹעֵבַת לְנַפְשׁ תִּעְרַב נְהִיָּה תֹאֵוָה

[H8378](#)

ta'·a·vah
toive

[H1961](#)

nih·jah
toteutunut

[H6149](#)

te'·e·rav
on suloinen

[H5315](#)

le·na·fesh;
sielulle

[H8441](#)

ve'·to'·a·vat
mutta kauhistus

[H3684](#)

ke·si·lim,
tyhmille

[H5493](#)

sur
on luopua

מֵרָע:

[H7451](#)

me·ra'.
pahasta

toive toteutunut on suloinen sielulle mutta kauhistus tyhmille on luopua pahasta

²⁰ (כְּהַלֹּךְ) (ק הוֹלֵךְ) אֶת־ (כ וְחָכַם) (יְחַכֵּם)
 ha·loch ch [H1980](#) q [H853](#) [H2450](#) va·cha·cham ch [H2449](#)
 ho·lech 'et- cha·cha·mim jech·kam;
 vaeltaminen ET kanssa viisaiden tekee viisaaksi

וְרֵעָה (ק) יְרוּעַ: כְּסִילִים
 q [H7462](#) [H3684](#) [H7321](#)
 ve'·ro·'eh che·si·lim je·ro·a'.
 mutta seuralainen tyhmien tuhoutuu

vaeltaminen ET kanssa viisaiden tekee viisaaksi mutta seuralainen tyhmien tuhoutuu

²¹ יְשָׁלֵם־ צְדִיקִים וְאֶת־ רָעָה תְּרַדֵּף חַטָּאִים
[H2400](#) [H7291](#) [H7451](#) [H853](#) [H6662](#) [H7999](#)
 chat·ta·'im te·rad·def ra·'ah; ve'·'et tzad·di·kim, je·shal·lem-
 syntisiä ajaa takaa pahuus ET mutta vanhurskaat palkitaan

טוֹב:
[H2896](#)
 tov.
 hyvyydellä

syntisiä ajaa takaa pahuus ET mutta vanhurskaat palkitaan hyvyydellä

²² חֵיל לְצַדִּיק וְצִפּוֹן בְּנִים בְּנֵי־ יִנְחִיל טוֹב
[H2896](#) [H5157](#) [H1121](#) [H1121](#) [H6845](#) [H6662](#) [H2428](#)
 tov, jan·chil be'·nei- va·nim; ve'·tza·fun latz·tzad·dik, cheil
 hyvä jättää perinnon lastensa lapsillekin mutta on varattu vanhurskaille omaisuus

חַטָּאִים:
[H2398](#)
 cho·te.
 syntisten

hyvä jättää perinnon lastensa lapsillekin mutta on varattu vanhurskaille omaisuus syntisten

²³ בְּלֹא נִסְפָּה וְיֵשׁ רֵאשִׁים נִיר אֶכֶל רַב־
[H7230](#) [H400](#) [H5215](#) [H7326](#) [H3426](#) [H5595](#) [H3808](#)
 rov- 'o·chel nir ra·shim; ve'·jesh nis·peh, be'·lo
 runsas sato on maassa viljellyssä köyhän myös on joka tuhoutuu puutteessa

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish·pat.

oikeudenmukaisuuden

runsas sato on maassa viljellyssä köyhän myös on joka tuhoutuu puutteessa oikeudenmukaisuuden

²⁴ מוֹסֵר: שְׁחָרוּ אֶלֶּהֶבּוּ בְּנֹו שׁוֹנֵא שְׁבִטּוּ חוֹשֵׁךְ

[H2820](#)

cho·sech

joka säästää vitsaansa

[H7626](#)

ve'·tov

[H8130](#)

so·ne

vihaa

[H1121](#)

ve'·no; ve'·'o·ha·vo,

lastaan mutta joka rakastaa ajoissa häntä hillitsee

[H157](#)

[H7836](#)

shi·cha·ro

[H4148](#)

mu·sar.

joka säästää vitsaansa vihaa lastaan mutta joka rakastaa ajoissa häntä hillitsee

²⁵ רְשָׁעִים וּבֶטֶן נַפְשׁוֹ לְשִׁבַּע אֲכִיל צְדִיק

[H6662](#)

tzad·dik,

vanhurskas syö

[H398](#)

'o·chel

[H7648](#)

le·soa'

ravitakseen kylläiseksi sielunsa

[H5315](#)

naf·sho;

[H990](#)

u·ve·ten

mutta vatsa väärydentekijän

[H7563](#)

re·sha·'im

פֶּתַח־סָר:

[H2637](#)

Peh

tech·sar.

kärsii puutetta

vanhurskas syö ravitakseen kylläiseksi sielunsa mutta vatsa väärydentekijän kärsii puutetta

Sananlaskut 14 (Proverbs 14)

¹ בִּידֵיהָ יְאֻלֶּת בֵּיתָהּ בְּנִתָּהּ נָשִׁים חֲכָמוֹת

[H2454](#)

chach·mot
viisaus

[H802](#)

na·shim
vaimojen

[H1129](#)

ba·ne·tah
rakentaa

[H1004](#)

ve'i·tah;
huoneen

[H200](#)

ve'·iv·ve·let,
mutta tyhmä

[H3027](#)

be'·ja·dei·ha
käsillään

תֵּהָרֶסֶנּוּ:

[H2040](#)

te·her·sen·nu.
sen repii alas

viisaus vaimojen rakentaa huoneen mutta tyhmä käsillään sen repii alas

² דַּרְכָּיו וְנִלְוֹז יְהוָה יֵרָא בְּיִשְׂרוֹ הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho·lech
joka kulkee

[H3476](#)

be'·ja·she·ro

[H3373](#)

je·re

[H3068](#)

JAH·WEH;

[H3868](#)

u·ne·loz

[H1870](#)

de·ra·chav

joka kulkee suoruudessa kunnioittaa JAHWEH HERRAA mutta joka kääntyy pois tieltä

בוֹזֵהוּ:

[H959](#)

bo·ze·hu.
halveksii Häntä

joka kulkee suoruudessa kunnioittaa JAHWEH HERRAA mutta joka kääntyy pois tieltä halveksii Häntä

³ תִּשְׁמְרוּם: חֲכָמִים וְשֹׁפְטֵי גְאוּהַ חֲטֹר אֵוִיל בְּפִי-

[H6310](#)

be'·fi-
suussa

[H191](#)

'e·vil
tyhmän

[H2415](#)

cho·ter
on valtikka

[H1346](#)

ga'·a·vah;
ylpeyden

[H8193](#)

ve'·sif·tei
mutta huulia

[H2450](#)

cha·cha·mim,
viisaat

[H8104](#)

tish·mu·rem.
varjelevat

suussa tyhmän on valtikka ylpeyden mutta huulia viisaat varjelevat

⁴ בְּכֹחַ תְּבוּאוֹת וְרֵב־ בָּר אֵבּוֹס אֶלְפִים בְּאֵין

[H369](#)

be'·ein
ellei ole

[H504](#)

'a·la·fim
karjaa

[H18](#)

'e·vus
on karsina

[H1249](#)

bar;
puhdas ja

[H7230](#)

ve'·rov-
runsas

[H8393](#)

te·vu'·ot,
sato

[H3581](#)

be'·cho·ach
saadaan voimalla

שׁוֹר:

[H7794](#)

shor.
härän

ellei ole karjaa on karsina puhdas ja runsas sato saadaan voimalla härän

⁵ שְׁקֵרָה: עֵד כְּזָבִים וַיִּפְיֵחַ יְכֶזֶב לֹא אֲמוּנִים עֵד
[H5707](#) [H529](#) [H3808](#) [H3576](#) [H6315](#) [H3577](#) [H5707](#) [H8267](#)
 'ed 'e-mu-nim lo je-chaz-zev; ve'-ja-fi-ach ke-za-vim, 'ed sha-ker.
 todistaja totuuden ei valehtelee mutta syyttää valheita todistaja valheellinen

todistaja totuuden ei valehtelee mutta syyttää valheita todistaja valheellinen

⁶ לְנַבּוֹן וַדַּעַת וְאֵין חֲכָמָה לֵץ בִּקְשׁ-
[H1245](#) [H3887](#) [H2451](#) [H369](#) [H1847](#) [H995](#)
 bik-kesh- letz choch-mah va-'a-jin; ve-'da'at le-na-von
 etsii pilkkaaja viisautta ja ei löydä mutta saa tietämyksen ymmärtäväinen

נֶקֶל:

[H7043](#)
 na-kal.
 nopeasti

etsii pilkkaaja viisautta ja ei löydä mutta saa tietämyksen ymmärtäväinen nopeasti

⁷ שְׁפִתַי- וַדַּעַת וּבַל- כְּסִיל לְאִישׁ מִנְּגַד לֵךְ
[H1980](#) [H5048](#) [H376](#) [H3684](#) [H1077](#) [H3045](#) [H8193](#)
 lech min-ne-ged le-'ish ke-sil; u-val- ja-da'ta, sif-tei-
 mene pois edestä ihmisen tyhmän sillä et tule tuntemaan hänen huuliltaan

דַּעַת:

[H1847](#)
 da'at.
 tietämystä

mene pois edestä ihmisen tyhmän sillä et tule tuntemaan hänen huuliltaan tietämystä

⁸ כְּסִילִים וְאוֹלַת דְּרָכּוֹ הַבֵּין עָרוֹם חֲכָמַת
[H2451](#) [H6175](#) [H995](#) [H1870](#) [H200](#) [H3684](#)
 cha-che-mat 'a-rum ha-vin dar-ko; ve-'iv-ve-let ke-si-lim
 viisaus ymmärtäväisen opastaa häntä tiellä ja hulluus tyhmien

מִרְמָה:

[H4820](#)
 mir-mah.
 on petosta

viisaus ymmärtäväisen opastaa häntä tiellä ja hulluus tyhmien on petosta

⁹ רָצוֹן: יְשָׁרִים וּבֵין אַנְשֵׁם יְלִיץ אֲוִלִים

[H191](#)
'e·vi·lim
tyhmät

[H3887](#)
ja·litz
pilkkaavat

[H817](#)
'a·sham;
syyllisyyttä

[H996](#)
u·vein
mutta keskuudessa

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeudenmukaisten on

[H7522](#)
ra·tzon.
hyväntahtoisuus

tyhmät pilkkaavat syyllisyyttä mutta keskuudessa oikeudenmukaisten on hyväntahtoisuus

¹⁰ יִתְעַרֵב לֹא־ וּבְשִׁמְחָתוֹ נִפְשׁוֹ מִרַת יוֹדַע לֵב

[H3820](#)
lev,
sydän

[H3045](#)
jo·de·a'
tuntee

[H4751](#)
mar·rat
katkeruuden

[H5315](#)
naf·sho;
sielun

[H8057](#)
u·ve·sim·cha·to,
ja sen iloon

[H3808](#)
lo-
ei

[H6148](#)
jit·a·rav
voi ottaa osaa

זָר:

[H2114](#)
zar.
vieras

sydän tuntee katkeruuden sielun ja sen iloon ei voi ottaa osaa vieras

¹¹ יַפְרִיחַ: יְשָׁרִים וְאַהֶל יִשְׁמַד רְשָׁעִים בַּיִת

[H1004](#)
beit
huone

[H7563](#)
re·sha·'im
vääräydyntekijän

[H8045](#)
jish·sha·med;
hävitetään

[H168](#)
ve·'o·hel
mutta maja

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeudenmukaisten

[H6524](#)
jaf·ri·ach.
kukoistaa

huone vääräydyntekijän hävitetään mutta maja oikeudenmukaisten kukoistaa

¹² דַּרְכֵי־ וְאַחֲרֵיתָהּ אִישׁ לִפְנֵי־ יִשָּׁר דָּרֶךְ יֵשׁ

[H3426](#)
jesh
on olemassa

[H1870](#)
de·rech
tie

[H3477](#)
ja·shor
suora

[H6440](#)
lif·nei-
mielestä

[H376](#)
'ish;
ihmisen

[H319](#)
ve·'a·cha·ri·tah,
joka lopulta on

[H1870](#)
dar·chei-
tie

מֹוֹת:

[H4194](#)
ma·vet.
kuoleman

on olemassa tie suora mielestä ihmisen joka lopulta on tie kuoleman

¹³ שִׂמְחָה וְאַחֲרֵיתָהּ לֵב יְכָאֵב־ בְּשִׁחּוֹק גַּם־

[H1571](#)
gam-
myös

[H7814](#)
bis·chok
nauraessa

[H3510](#)
jich·'av-
voi olla murheellinen

[H3820](#)
lev;
sydän

[H319](#)
ve·'a·cha·ri·tah
ja lopuksi

[H8057](#)
sim·chah
ilon

תּוֹגָה:

[H8424](#)

tu·gah.

on suru

myös nauraessa voi olla murheellinen sydän ja lopuksi ilon on suru

¹⁴ טוֹב: אִישׁ אִמְעָלָיו לֵב סוּג וְשִׁבַּע מִדְרָכָיו

[H1870](#)

mid·de·ra·chav

[H7646](#)

jis·ba'

[H5472](#)

sug

[H3820](#)

lev;

[H5921](#)

u·me·'a·lav,

[H376](#)

'ish

[H2896](#)

tov.

omista teistään saa kylläkseen luopion sydän mutta teoistaan ihminen hyvä

omista teistään saa kylläkseen luopion sydän mutta teoistaan ihminen hyvä

¹⁵ לְאִשְׁרוֹ: יְבִין אִעֲרוֹם דְּבַר לְכָל־ יְאֲמִין פְּתִי

[H6612](#)

pe·ti

yksinkertainen uskoo

[H539](#)

ja·'a·min

[H3605](#)

le·chol

jokaisen

[H1697](#)

da·var;

sanan

[H6175](#)

ve·'a·rum,

mutta ymmärtäinen

[H995](#)

ja·vin

harkitsee

[H838](#)

la·'a·shu·ro.

askeleensa

yksinkertainen uskoo jokaisen sanan mutta ymmärtäinen harkitsee askeleensa

¹⁶ וּבוֹטָח: מִתְעַבֵּר אִכְסִיל מֵרַע וְסָר יִרְא חָכָם

[H2450](#)

cha·cham

viisas

[H3373](#)

ja·re

pelkää

[H5493](#)

ve·'sar

ja kääntyy pois

[H7451](#)

me·ra';

pahasta

[H3684](#)

u·che·sil,

mutta tyhmä

[H5674](#)

mit·'ab·ber

kulkee

[H982](#)

u·vo·te·ach.

ja on huoleton

viisas pelkää ja kääntyy pois pahasta mutta tyhmä kulkee ja on huoleton

¹⁷ שֵׁנָא: מְזִמּוֹת וְאִישׁ אֹלֶת יַעֲשֶׂה אֶפְיִם קָצָר־

[H7116](#)

ke·tzar-

pika

[H639](#)

'ap·pa·jim

vihainen

[H6213](#)

ja·'a·seh

tekee

[H200](#)

'iv·ve·let;

tyhmyyksiä ja miestä

[H376](#)

ve·'ish

juonittelevaa

[H4209](#)

me·zim·mot,

juonittelevaa

[H8130](#)

jis·sa·ne.

vihataan

pika vihainen tekee tyhmyyksiä ja miestä juonittelevaa vihataan

¹⁸ דַּעַת: יַכְתִּירוּ אִעֲרוּמִים אֹלֶת פְּתָאִים נְחָלוּ

[H5157](#)

na·cha·lu

yksinkertainen perii

[H6612](#)

fe·ta·jim

perii

[H200](#)

'iv·ve·let;

hulluutta

[H6175](#)

va·'a·ru·mim,

mutta ymmärtäväisiä ympäröi

[H3803](#)

jach·ti·ru

harkinta

[H1847](#)

da·'at.

harkinta

yksinkertainen perii hulluutta mutta ymmärtäväisiä ympäröi harkinta

¹⁹ עַל־ אֲרֻשָׁעִים טוֹבִים לְפָנַי רָעִים שְׁחוּ־

[H7817](#)

sha·chu

tulevat kumartumaan pahat

[H7451](#)

ra·'im

[H6440](#)

lif·nei

edessä

[H2896](#)

to·vim;

hyvien

[H7563](#)

u·re·sha·'im,

ja vääryydenkijät

[H5921](#)

'al-

צְדִיק: שְׁעָרַי

[H8179](#)

sha·'a·rei

porteilla

[H6662](#)

tzad·dik.

oikeuden

tulevat kumartumaan pahat edessä hyvien ja vääryydenkijät porteilla oikeuden

²⁰ רַבִּים: עֲשִׂיר וְאֶהְיֶה רָשׁ יִשְׁנֵא לְרֵעֵהוּ גַם־

[H1571](#)

gam-

myös

[H7453](#)

le·re·'e·hu

ystävä

[H8130](#)

jis·sa·ne

vihaa

[H7326](#)

rash;

köyhää

[H157](#)

ve·'o·ha·vei

mutta rakastavat

[H6223](#)

'a·shir

rikasta

[H7227](#)

rab·bim.

monet

myös ystävä vihaa köyhää mutta rakastavat rikasta monet

²¹ בָּז־ וּמְחוּנֵן חוּטֵא לְרֵעֵהוּ (כַּעֲנַיִים)

[H936](#)

boz-

joka halveksii lähimmäistään tekee syntiä mutta joka on armollinen

[H7453](#)

le·re·'e·hu

[H2398](#)

cho·te;

[H2603](#)

u·me·cho·nen

'a·na·jim

ch

אֲשֶׁרִיו: (קַעֲנַיִים)

[H6041](#)

'a·na·vim

köyhille

q

[H835](#)

'ash·rav.

on siunattu

joka halveksii lähimmäistään tekee syntiä mutta joka on armollinen köyhille on siunattu

²² חֲרָשֵׁי יִתְעוּ הַלּוֹא־ וְאֶמֶת וְחֶסֶד רַע

[H3808](#)

halo-

eivätkö ne

[H8582](#)

jit·'u

erehdy

[H2790](#)

cho·re·shei

jotka suunnittelevat pahaa

[H7451](#)

ra';

mutta armo

[H2617](#)

ve·'che·sed

ja totuus

[H571](#)

ve·'e·met,

niille

חֲרָשֵׁי טוֹב:

[H2790](#)

cho·re·shei

jotka suunnittelevat hyvää

[H2896](#)

tov.

eivätkö ne erehdy jotka suunnittelevat pahaa mutta armo ja totuus niille jotka suunnittelevat hyvää

23 אַרְיִשׁ שְׂפָתַיִם וְדַבֵּר מוֹתָר יְהוָה עֶצֶב בְּכָל־

[H3605](#)

be'chol
kaikesta

[H6089](#)

'e-tzev
työstä

[H1961](#)

jih-jeh
on

[H4195](#)

mo-tar;
hyötyä

[H1697](#)

u-de-var-
mutta sanoista

[H8193](#)

se-fa-ta-jim,
huulten

[H389](#)

'ach-
vain

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)

le-mach-sor.
köyhyyttä

kaikesta työstä on hyötyä mutta sanoista huulten vain köyhyyttä

24 אֲוֵלֶת: כְּסִילִים אֲוֵלֶת עֶשְׂרָם חֲכָמִים עֶטְרֶת

[H5850](#)

'a-te-ret
sepele

[H2450](#)

cha-cha-mim
viisaiden

[H6239](#)

'a-she-ram;
on heidän rikkautensa hulluudet

[H200](#)

'iv-ve-let

[H3684](#)

ke-si-lim
tyhmien

[H200](#)

'iv-ve-let.
hulluutta

sepele viisaiden on heidän rikkautensa hulluudet tyhmien hulluutta

25 מַרְמָה: כְּזָבִים וַיִּפַּח אָמֶת עַד נִפְשׁוֹת מַצִּיל

[H5337](#)

matz-tzil
pelastaa

[H5315](#)

ne-fa-shot
sielun

[H5707](#)

'ed
todistaja totuuden

[H571](#)

'e-met;

[H6315](#)

ve'ja-fi-ach

mutta syytää valheita

[H3577](#)

ke-za-vim

[H4820](#)

mir-mah.
petollinen

pelastaa sielun todistaja totuuden mutta syytää valheita petollinen

26 יְהוָה אֲוֵלָבְנָיו עֹז מִבְּטַח יְהוָה בְּיָרֵאת

[H3374](#)

be'jir-at
pelossa

[H3069](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN on turva

[H4009](#)

miv-tach-

[H5797](#)

'oz;

vahva

[H1121](#)

u-le-va-nav,

ja lapsillekin on

[H1961](#)

jih-jeh

מַחְסֵה:

[H4268](#)

mach-seh.
turvapaikka

pelossa JAHWEH HERRAN on turva vahva ja lapsillekin on turvapaikka

27 מִמְקַשִּׁי לְסוֹר חַיִּים מְקוֹר יְהוָה יָרֵאת

[H3374](#)

jir-at
pelko

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN on lähde

[H4726](#)

me-kor

[H2416](#)

chaj-jim;

elämän

[H5493](#)

la-sur,

välttämiseksi ansoja

[H4170](#)

mi-mo-ke-shei

מוֹת:

[H4194](#)

ma·vet.

kuoleman

pelko JAHWEH HERRAN on lähde elämän välttämiseksi ansoja kuoleman

²⁸ מַחֲתֵת לְאֵם וּבְאֶפֶס מֶלֶךְ הַדָּרֶת עִם בְּרַב-

[H7230](#)

be·rov-

paljoudessa

[H5971](#)

'am

kansan on kunnia

[H1927](#)

had·rat-

kunnia

[H4428](#)

me·lech;

kuninkaan mutta vähyys

[H657](#)

u·ve·'e·fes

mutta vähyys

[H3816](#)

le·'om,

kansan

[H4288](#)

me·chit·tat

on tuho

רָזוֹן:

[H7333](#)

ra·zon.

ruhtinaan

paljoudessa kansan on kunnia kuninkaan mutta vähyys kansan on tuho ruhtinaan

²⁹ מֵרִים רוּחַ וְקֶצֶר תְּבוּנָה רַב־אֵפִים אָרֶךְ

[H750](#)

'e·rech

hitaalla

[H639](#)

'ap·pa·jim

vihaan

[H7227](#)

rav-

suuri on ymmärrys

[H8394](#)

te·vu·nah;

ymmärrys

[H7116](#)

u·ke·tzar-

mutta kärsimätön henki

[H7307](#)

ru·ach,

henki

[H7311](#)

me·rim

korottaa

אוֹלֵת:

[H200](#)

'iv·ve·let.

tyhmyyttä

hitaalla vihaan suuri on ymmärrys mutta kärsimätön henki korottaa tyhmyyttä

³⁰ עֲצָמוֹת וְרֶקֶב מֵרֶפֶא לֵב בְּשָׂרִים חַיִּי

[H2416](#)

chaj·jei

eläväksi tekee ruumiin

[H1320](#)

ve·sa·rim

ruumiin

[H3820](#)

lev

sydän

[H4832](#)

mar·pe;

terve

[H7538](#)

u·re·kav

mutta mätä on luissa

[H6106](#)

a·tza·mot

luissa

קִנְיָה:

[H7068](#)

kin·'ah.

kateus / mustasukkaisuus

eläväksi tekee ruumiin sydän terve mutta mätä on luissa kateus / mustasukkaisuus

³¹ דָּל עֵשֶׂק -

[H6231](#)

'o-shek-

joka sortaa

[H1800](#)

dal

vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää pilkkaa

עֵשֶׂהוּ חֵרֶף

[H2778](#)

che-ref

[H6213](#)

'O-se-hu;

hänen Luojaansa

וּמְכַבְּדוֹ

[H3513](#)

u-me-chab-be-do,

mutta kunnioittaa Häntä joka on armollinen köyhälle

חֵנּוּן

[H2603](#)

cho-nen

אֲבִיוֹן:

[H34](#)

ev-jon.

joka sortaa vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää pilkkaa hänen Luojaansa mutta kunnioittaa Häntä joka on armollinen köyhälle

³² צְדִיק: בְּמוֹתוֹ וְחֹסֶה רָשָׁע יִדְחָה בְּרַעְתּוֹ

[H7451](#)

be'ra'a-to

pahuuteensa

[H1760](#)

jid-da-cheh

sortuu

[H7563](#)

ra-sha';

vääryydentekijä mutta on turva

[H2620](#)

ve'cho-seh

kuollessaan

[H4194](#)

ve'mo-to

vanhurskaalla

[H6662](#)

tzad-dik.

pahuuteensa sortuu vääryydentekijä mutta on turva kuollessaan vanhurskaalla

³³ כְּסִילִים וּבְקֶרֶב חֲכָמָה תְּנוּחַ וְנָבוֹן בְּלֵב

[H3820](#)

be'lev

sydämessä ymmärtävän lepää

[H995](#)

na-von

ymmärtävän lepää

[H5117](#)

ta-nu-ach

viisautta

[H2451](#)

choch-mah

viisautta

[H7130](#)

u-ve-ke-rev

ja keskuudessa tyhmien

[H3684](#)

ke-si-lim,

תִּוְדַע:

[H3045](#)

tiv·va·de·a'.

se tulee tunnetuksi

sydämessä ymmärtävän lepää viisautta ja keskuudessa tyhmien se tulee tunnetuksi

³⁴ חֲטָאת: לְאֻמִּים וְחֹסֵד גְּוֵי תְרוּמָם - צְדָקָה

[H6666](#)

tze-da-kah

vanhurskaus korottaa

[H7311](#)

te-ro-mem-

korottaa

[H1471](#)

goj;

kansan mutta häpeä kansakuntien

[H2617](#)

ve'che-sed

häpeä kansakuntien

[H3816](#)

le'um-mim

kansakuntien

[H2403](#)

chat-tat.

on synti

vanhurskaus korottaa kansan mutta häpeä kansakuntien on synti

³⁵ תְּהִיָּה וְעִבְרָתוֹ מִשְׁכִּיל לְעֶבֶד מֶלֶךְ רְצוֹן -

[H7522](#)

re-tzon-

suosio

[H4428](#)

me-lech

kuninkaan on palvelijalle viisaalle

[H5650](#)

le'e-ved

viisaalle

[H7919](#)

mas-kil;

viisaalle

[H5678](#)

ve'ev-ra-to,

mutta hänen vihansa saa

[H1961](#)

tih-jeh

vihansa saa

מְבִישׁ:

[H954](#)

me·vish.

häpeällinen

suosio kuninkaan on palvelijalle viisaalle mutta hänen vihansa saa häpeällinen

Sananlaskut 15 (Proverbs 15)

¹ אָרַף: יַעֲלֶה- יַעֲצֹב וְדַבֵּר- חֲמָה יִשְׁיב רֶךְ מִעֲנָה-

[H4617](#)
ma'a-neh-
vastaus

[H7390](#) [H7725](#)
rach ja-shiv
lempeä kääntää pois kiukun

[H2534](#) [H1697](#)
che-mah; u-de-var-
ja sana

[H6089](#) [H5927](#)
'e-tzev, ja'a-leh-
loukkaava nostaa

[H639](#)
'af.
vihan

vastaus lempeä kääntää pois kiukun ja sana loukkaava nostaa vihan

² יַבִּיעַ כְּסִילִים וּפִי דַעַת תֵּיטִיב חֲכָמִים לְשׁוֹן

[H3956](#)
le-shon
kieli

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaiden

[H3190](#)
tei-tiv
tekee miellyttäväksi

[H1847](#)
da-'at;

[H6310](#)
u-fi
opetuksen mutta suu tyhmien

[H3684](#)
che-si-lim,

[H5042](#)
jab-bi-a'
pulppuaa

אוֹלָת:

[H200](#)

'iv-ve-let.
hulluutta

kieli viisaiden tekee miellyttäväksi opetuksen mutta suu tyhmien pulppuaa hulluutta

³ וְטוֹבִים: רְעִים צְפוֹת יְהוָה עֵינֵי מְקוֹם בְּכָל-

[H3605](#)
be'-chol
kaikissa

[H4725](#)
ma-kom
paikoissa

[H5869](#)
'ei-nei
ovat silmät

[H3068](#)
JAH-WEH;
JAHWEH HERRAN

[H6822](#)
tzo-fot,
tarkkaillen

[H7451](#)
ra-'im
pahaa

[H2896](#)
v-to-vim
ja hyvää

kaikissa paikoissa ovat silmät JAHWEH HERRAN tarkkaillen pahaa ja hyvää

⁴ בְּרוּחַ: שֶׁבֶר בָּהּ וְסֵלֶף חַיִּים עֵץ לְשׁוֹן מַרְפֵּא

[H4832](#)
mar-pe
terve

[H3956](#)
la-shon
kieli

[H6086](#)
'etz
on puu

[H2416](#)
chaj-jim;
elämän

[H5558](#)
ve'-se-lef
mutta vääräys sen

[H0](#)
bah,

[H7667](#)
she-ver
murtaa

[H7307](#)
be'-ru-ach.
hengen

terve kieli on puu elämän mutta vääräys sen murtaa hengen

⁵ יַעֲרָם: תּוֹכַחַת וְשִׁמֵּר אָבִיו מוֹסֵר וְנֶאֱזַץ אֵוִיל

[H191](#)
'e-vil,
tyhmä

[H5006](#)
jin-'atz
halveksii

[H4148](#)
mu-sar
opetusta

[H1](#)
'a-viv;
isänsä

[H8104](#)
ve'-sho-mer
mutta joka pitää nuhteen

[H8433](#)
to-cha-chat
on älykäs

[H6191](#)
ja'-rim.
on älykäs

tyhmä halveksii opetusta isänsä mutta joka pitää nuhteen on älykäs

⁶ רָשַׁע וּבְתוֹאֵת רַב חֶסֶן צְדִיק בֵּית

[H1004](#)

beit

[H6662](#)

tzad·dik

[H2633](#)

cho·sen

[H7227](#)

rav;

[H8393](#)

u·vit·vu·'at

[H7563](#)

ra·sha'

huoneessa vanhurskaan on rikkaudet runsaat mutta tulot

väärydentekijän

נְעֻכָּרִת:

[H5916](#)

ne'·ka·ret.

ovat sekasortoiset

huoneessa vanhurskaan on rikkaudet runsaat mutta tulot väärydentekijän ovat sekasortoiset

⁷ לֹא־כִסִּילִים וְלֵב דָּעַת יָזְרוּ חֲכָמִים שְׁפִתַי

[H8193](#)

sif·tei

huulet

[H2450](#)

cha·cha·mim

viisaiden

[H2219](#)

je·za·ru

jakavat

[H1847](#)

da·'at;

neuvoja

[H3820](#)

ve'·lev

mutta sydän tyhmän

[H3684](#)

ke·si·lim

[H3808](#)

lo-

ei

כֵּן:

[H3651](#)

chen.

ole sellainen

huulet viisaiden jakavat neuvoja mutta sydän tyhmän ei ole sellainen

⁸ וְתַפְּלַת יְהוָה תוֹעֵבַת רָשָׁעִים זָבַח

[H2077](#)

ze·vach

uhri

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijöiden on kauhistus

[H8441](#)

to·'a·vat

[H3068](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRALLE mutta rukous

[H8605](#)

u·te·fil·lat

רְצוֹנוֹ: יְשָׁרִים

[H3477](#)

je·sha·rim

oikeamielisten on Hänelle ilo

[H7522](#)

re·tzo·no.

uhri väärydentekijöiden on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta rukous oikeamielisten on Hänelle ilo

⁹ וּמִרְדֵּף רָשָׁע דֶּרֶךְ יְהוָה תוֹעֵבַת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE on tie

[H1870](#)

de·rech

[H7563](#)

ra·sha';

väärydentekijöiden mutta joka seuraa

[H7291](#)

u·me·rad·def

יָאֵהָב׃ צְדָקָהּ

[H6666](#)

tze·da·kah

[H157](#)

je·e·hav.

vanhurskautta sitä Hän rakastaa

kauhistus JAHWEH HERRALLE on tie väärydentekijöiden mutta joka seuraa vanhurskautta sitä Hän rakastaa

¹⁰ יְמוֹת׃ תּוֹכַחַת שׁוֹנֵא אֶרַח לְעֵזֵב רָע מוֹסָר

[H4148](#)

mu·sar

rangaistus

[H7451](#)

ra'

paha sille joka hylkää tien

[H5800](#)

le·o·zev

[H734](#)

'o·rach;

[H8130](#)

so·ne

joka vihaa

[H8433](#)

to·cha·chat

nuhdetta

[H4191](#)

ja·mut.

kuolee

rangaistus paha sille joka hylkää tien joka vihaa nuhdetta kuolee

¹¹ כִּי־אֶרְףּ יְהוָה! נֶגַד וְאֶבְדֹן שְׂאוֹל

[H7585](#)

she·'ol

sheol / tuonela ja kadotus

[H11](#)

va·'a·vad·don

[H5048](#)

ne·ged

on edessä JAHWEH HERRAN

[H3069](#)

JAH·WEH;

[H637](#)

'af,

[H3588](#)

ki-

paljon enemmän

אָדָם׃ בְּנֵי־לְבוֹת

[H3826](#)

lib·bot

sydämet

[H1121](#)

be·nei-

lasten

[H120](#)

'a·dam.

ihmisen

sheol / tuonela ja kadotus on edessä JAHWEH HERRAN kuinka paljon enemmän sydämet lasten ihmisen

¹² לֹא תִכְמְּוּ אֶל־לוֹ הוֹכַחַת לִי יָאֵהָב־לֹא

[H3808](#)

lo

ei

[H157](#)

je·e·hav-

rakasta

[H3887](#)

letz

pilkkaaja että nuhdellaan häntä

[H3198](#)

ho·che·ach

luo

[H0](#)

lo;

häntä

[H413](#)

'el-

luo

[H2450](#)

cha·cha·mim,

viisaiden

[H3808](#)

lo

ei

יֵלֵךְ׃

[H1980](#)

je·lech.

hän mene

ei rakasta pilkkaaja että nuhdellaan häntä luo viisaiden ei hän mene

¹³ רוּחַ לֵב וּבְעֵצְבַת־פְּנִים יֵיטֵב שְׂמִיחַ לֵב

[H3820](#)

lev

sydän

[H8056](#)

me·ach

iloinen

[H3190](#)

jei·tiv

tekee kauniiksi kasvot

[H6440](#)

pa·nim;

kasvot

[H6094](#)

u·ve·'atz·tze·vat-

mutta suru

[H3820](#)

lev

sydämen

[H7307](#)

ru·ach

hengon

נְכֹאָה:

[H5218](#)

ne·che·'ah.

murtaa

sydän iloinen tekee kauniiksi kasvot mutta suru sydämen hengen murtaa

¹⁴ נְכֹאָה (כּ וּפְנֵי) דַעַת יְבֻן לֵב

[H3820](#) [H995](#)

lev na·von

sydän ymmärtäväisen janoaa

[H1245](#)

je·vak·kesh-

janoaa

[H1847](#)

da·'at;

viisautta

u·fe·nei ch

[H6310](#)

u·fi

mutta suu

q

[H3684](#)

che·si·lim,

tyhmien

אֶלֶת: יְרֵעָה

[H7462](#)

jir·'eh

ruokitaan

[H200](#)

'iv·ve·let.

hulluudella

sydän ymmärtäväisen janoaa viisautta mutta suu tyhmien ruokitaan hulluudella

¹⁵ תָּמִיד: מְשִׁתָּה לֵב וְטוֹב רַעִים עֲנִי יְמֵי כָּל-

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H3117](#)

je·mei

päivät

[H6041](#)

'a·ni

kärsivän ovat

[H7451](#)

ra·'im;

pahoja

[H2896](#)

ve·tov-

mutta iloisella

[H3820](#)

lev,

sydämellä on

[H4960](#)

mish·teh

juhla

[H8548](#)

ta·mid.

jatkuva

kaikki päivät kärsivän ovat pahoja mutta iloisella sydämellä on juhla jatkuva

¹⁶ רָב מְאוֹצָר יְהוָה בִּירְאָת מְעַט טוֹב-

[H2896](#)

tov-

parempi

[H4592](#)

me·'at

vähän

[H3374](#)

be·'jir·'at

pelossa

[H3068](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN

[H214](#)

me·'o·tzar

kuin aarre

[H7227](#)

rav,

suuri

בּוֹ: וּמְהוּמָה

[H4103](#)

u·me·hu·mah

ja ahdistus

[H0](#)

vo.

sen kanssa

parempi vähän pelossa JAHWEH HERRAN kuin aarre suuri ja ahdistus sen kanssa

¹⁷ אָבוֹס מִנְשׂוֹר שָׁם וְאַהֲבָה יֵרֶק אֶרְחַת טוֹב

[H2896](#)

tov

parempi

[H737](#)

'a·ru·chat

ruoka

[H3419](#)

ja·rok

vihanneksista

[H160](#)

ve·'a·ha·vah-

rakkaudessa

[H8033](#)

sham;

kuin

[H7794](#)

mish·shor

härkä

[H75](#)

'a·vus,

lihotettu

בּוֹ: וְשִׁנְאָה

[H8135](#)

ve'·sin·'ah-
vihan

[H0](#)

vo.
kanssa

parempi ruoka vihanneksista rakkaudessa kuin härkä lihotettu vihan kanssa

¹⁸ רִיב: יִשְׁקִיט אַפִּים וְאָרֶךְ מְדוֹן יְגֵרָה חֲמָה אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H2534](#)

che·mah
vihainen

[H1624](#)

je·ga·reh
lietsoo

[H4066](#)

ma·don;
riitaa

[H750](#)

ve'·'e·rech
mutta hidas

[H639](#)

'ap·pa·jim,
vihaan

[H8252](#)

jash·kit
rauhottaa

[H7379](#)

riv.
kiistan

mies vihainen lietsoo riitaa mutta hidas vihaan rauhoittaa kiistan

¹⁹ יִשְׂרָיִם וְאֶרֶח חֶדֶק כְּמִשְׁכַּת עֵצִל דְּרֹךְ

[H1870](#)

de·rech
tie

[H6102](#)

'a·tzel
laiskan

[H4881](#)

kim·su·chat
on kuin pensasaita

[H2312](#)

cha·dek;
piikkinen

[H734](#)

ve'·'o·rach
mutta polku

[H3477](#)

je·sha·rim
oikeudenmukaisen

סֻלָּה:

[H5549](#)

se·lu·lah.

on tasoitettu

tie laiskan on kuin pensasaita piikkinen mutta polku oikeudenmukaisen on tasoitettu

²⁰ אָמוֹ: בּוֹזָה אָדָם וְכִסִּיל אָב יִשְׁמַח חֶכֶם בֵּן

[H1121](#)

ben
poika

[H2450](#)

cha·chom
viisas

[H8055](#)

je·sam·mach-
tekee iloiseksi

[H1](#)

'av;
isänsä

[H3684](#)

u·che·sil
mutta tyhmä

[H120](#)

'a·dam,
ihminen

[H959](#)

bo·zeh
halveksii

[H517](#)

im·mo.
äitiänsä

poika viisas tekee iloiseksi isänsä mutta tyhmä ihminen halveksii äitiänsä

²¹ תְּבוּנָה וְאִישׁ לֵב לְחֶסֶר שְׂמִחָה אֶלֶת

[H200](#)

'iv·ve·let
hulluus

[H8057](#)

sim·chah
on ilo

[H2638](#)

la·cha·sar-
älyä vailla

[H3820](#)

lev;
olevalle

[H376](#)

ve'·'ish
miehelelle

[H8394](#)

te·vu·nah,
mutta mies ymmärtäväinen

לֶכֶת: יִישֵׁר

[H3474](#)

je·jash·sher-
kulkee suoraan

[H1980](#)

la·chet.
eteenpäin

hulluus on ilo älyä vailla olevalle mielelle mutta mies ymmärtäväinen kulkee suoraan eteenpäin

²² יוֹעֲצִים וּבְרַב סוּד בְּאֵין מַחְשְׁבוֹת הַפֶּר
[H6565](#) [H4284](#) [H369](#) [H5475](#) [H7230](#) [H3289](#)
ha-fer ma·cha·sha·vot be'·ein sod; u·ve-ro jo'·a·tzim
turhia ovat suunnitelmat ilman neuvoja mutta runsaus neuvonantajien

תְּקוּם:

[H6965](#)
ta·kum.
tekee ne vahvaksi

turhia ovat suunnitelmat ilman neuvoja mutta runsaus neuvonantajien tekee ne vahvaksi

²³ בְּעֵתוֹ וְדָבַר פִּיּוֹ בְּמַעֲנֵה־ לְאִישׁ שְׂמִחָה
[H8057](#) [H376](#) [H4617](#) [H6310](#) [H1697](#) [H6256](#)
sim·chah la'·ish be'·ma'·a·neh- fiv; ve'·da·var be'·it·to
ilo miehen on vastauksessa hänen suunsa ja sana oikealla ajalla

טוֹב: מָה־

[H4100](#) [H2896](#)
mah- tov.
kuinka onkaan hyvä

ilo miehen on vastauksessa hänen suunsa ja sana oikealla ajalla kuinka onkaan hyvä

²⁴ סוּר לְמַעַן לְמַשְׁכִּיל לְמַעַלָּה חַיִּים אַרְח
[H734](#) [H2416](#) [H4605](#) [H7919](#) [H4616](#) [H5493](#)
'o·rach chaj·jim le·ma'·lah le·mas·kil; le·ma'·an sur,
tie elämään on ylöspäin viisaalle sen tähden että hän välttäisi

מִטָּה: מִשְׁאוֹל

[H7585](#) [H4295](#)
mish·she'·ol mat·tah.
tuonelan alhaalla

tie elämään on ylöspäin viisaalle sen tähden että hän välttäisi tuonelan alhaalla

²⁵ אֶלְמָנָה: גְּבוּל וַיֵּצֵב יְהוָה! יִסַּח גְּאִים בֵּית
[H1004](#) [H1343](#) [H5255](#) [H3068](#) [H5324](#) [H1366](#) [H490](#)
beit ge'·im jis·sach JAH·WEH; ve'·jatz·tzev, ge·vul 'al·ma·nah.
talot ylpeiden repii alas JAHWEH HERRA ja vahvistaa rajan lesken

talot ylpeiden repii alas JAHWEH HERRA ja vahvistaa rajan lesken

²⁶ אֲבֹהִים רַע מִחֻשְׁבוֹת יְהוָה תּוֹעֵבֹת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE tarkoitusset

[H4284](#)

mach·she·vot

[H7451](#)

ra';

pahan

[H2889](#)

u·te·ho·rim,

mutta puhtaat

נְעָם: אִמְרֵי

[H561](#)

'im·rei-

sanat

[H5278](#)

no·'am.

Häntä miellyttävät

kauhistus on JAHWEH HERRALLE tarkoitusset pahan mutta puhtaat sanat Häntä miellyttävät

²⁷ יְחִיָּה: מִתְנַת וְשׂוֹנֵא בְצַע וְבוֹצֵעַ בְּיַתּוֹ עֵינָר

[H5916](#)

'o·cher

ahdistaa taloansa

[H1004](#)

be'i·to

[H1214](#)

bo·tze·a'

joka ahnehtii voittoa

[H1215](#)

ba·tza';

[H8130](#)

ve·'so·ne

mutta joka vihaa lahjuksia

[H4979](#)

mat·ta·not

lahjuksia saa elää

[H2421](#)

jich·jeh.

saa elää

ahdistaa taloansa joka ahnehtii voittoa mutta joka vihaa lahjuksia saa elää

²⁸ וּבִיעַ רְשָׁעִים וּפִי לַעֲנוֹת יְהִיָּה צְדִיק לֵב

[H3820](#)

lev

sydän

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan mieltii

[H1897](#)

jeh·geh

vastausta

[H6030](#)

la·'a·not;

[H6310](#)

u·fi

mutta suu vääryyden tekijän pursuaa

[H7563](#)

re·sha·'im,

[H5042](#)

jab·bi·a'

רָעוֹת:

[H7451](#)

ra·'ot.

pahaa

sydän vanhurskaan mieltii vastausta mutta suu vääryyden tekijän pursuaa pahaa

²⁹ צְדִיקִים וְתַפְּלוֹת מִרְשָׁעִים יְהוָה רָחוֹק

[H7350](#)

ra·chok

kaukana on JAHWEH HERRA

[H3068](#)

JAH·WEH

[H7563](#)

me·re·sha·'im;

[H8605](#)

u·te·fil·lat

mutta rukoukset vanhurskaiden

[H6662](#)

tzad·di·kim

יִשְׁמָע:

[H8085](#)

jish·ma'.

Hän kuulee

kaukana on JAHWEH HERRA vääryyden tekijöistä mutta rukoukset vanhurskaiden Hän kuulee

³⁰ תִּדְשֹׁן טוֹבָה שְׂמוּעָה לֵב יִשְׁמַח עֵינַיִם מְאוֹר-

[H3974](#)
me-'or-
loiste

[H5869](#)
'ei-na-jim
silmien

[H8055](#)
je-sam-mach-
ilahduttaa

[H3820](#)
lev;
sydämen

[H8052](#)
she-mu-'ah
uutinen

[H2896](#)
to-vah,
hyvä

[H1878](#)
te-dash-shen-
voitelee

עֲצָם:

[H6106](#)
'a-tzem.
luut

loiste silmien ilahduttaa sydämen uutinen hyvä voitelee luut

³¹ תְּלִין: חֲכָמִים בְּקָרֵב חַיִּים תּוֹכַחַת שְׁמַעַת אֲזֵן

[H241](#)
'o-zen,
korva

[H8085](#)
sho-ma-'at
joka kuuntelee

[H8433](#)
to-cha-chat
ojennuksen

[H2416](#)
chaj-jim;
elämän

[H7130](#)
be-'ke-rev
keskuudessa

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaiden

[H3885](#)
ta-lin.
pysyy

korva joka kuuntelee ojennuksen elämän keskuudessa viisaiden pysyy

³² תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵעַ נִפְשׁוֹ מוֹאֵס מוֹסֵר פּוֹרֵעַ

[H6544](#)
po-re-a'
joka kieltäytyy

[H4148](#)
mu-sor
opetuksesta

[H3988](#)
mo-'es
halveksii

[H5315](#)
naf-sho;
sieluaan

[H8085](#)
ve-'sho-me-a'
mutta joka kuuntelee

[H8433](#)
to-cha-chat,
nuhteet

לֵב: קוֹנָה

[H7069](#)
ko-neh
saa

[H3820](#)
lev.
ymmärrystä

joka kieltäytyy opetuksesta halveksii sieluaan mutta joka kuuntelee nuhteet saa ymmärrystä

³³ עֲנָוָה: כְּבוֹד וְלִפְנֵי חֲכָמָה מוֹסֵר יְהוָה יִרְאַת

[H3374](#)
jir-'at
pelko

[H3068](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRAN on opetus

[H4148](#)
mu-sar
viisauden

[H2451](#)
choch-mah
ja edellä

[H6440](#)
ve-'lif-nei
kunnian

[H3519](#)
cha-vod
on nöyryys

[H6038](#)
'a-na-vah.
on nöyryys

pelko JAHWEH HERRAN on opetus viisauden ja edellä kunnian on nöyryys

Sananlaskut 16 (Proverbs 16)

¹ לְשׁוֹן: מַעֲנֶה אִמִּיהוּהָ לֵב מֵעֲרֵכִי לְאָדָם

[H120](#)

le'a·dam
ihmisellä

[H4633](#)

ma'ar·chei-
suunnitelmat

[H3820](#)

lev;
sydämessä JAHWEH HERRALTA

[H3068](#)

JAH·WEH

[H4617](#)

ma'a·neh

vastaus

[H3956](#)

la·shon.
kielen

ihmisellä suunnitelmat sydämessä JAHWEH HERRALTA vastaus kielen

² רוּחֹת וְתִכְן בְּעֵינָיו זָךְ אִישׁ דְּרֵכֵי כָל־

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H1870](#)

dar·chei-
tiet

[H376](#)

'ish
miehen

[H2134](#)

zach
ovat puhtaat

[H5869](#)

be'ei·nav;

omissa silmissä

[H8505](#)

ve'to·chen

mutta punnitsee

[H7307](#)

ru·chot

henget

!הוּהָ:

[H3069](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRA

kaikki tiet miehen ovat puhtaat omissa silmissä mutta punnitsee henget JAHWEH HERRA

³ מַחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִיכָּנוּ מֵעֲשִׂיךָ יְהוָה אֵל־ גֹּל

[H1556](#)

gol
luovuta

[H413](#)

'el-

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE

[H4639](#)

ma'a·sei·cha;

tekosi

[H3559](#)

ve'jik·ko·nu,

niin vahvistuvat

[H4284](#)

mach·she·vo·tei·cha.

ajatuksesi

luovuta JAHWEH HERRALLE tekosi niin vahvistuvat ajatuksesi

⁴ לְיֹום רִשָּׁע וְגַם־ לַמַּעֲנֶהוּ יְהוָה פָּעַל כָּל־

[H3605](#)

kol
kaiken

[H6466](#)

pa'al

on tehnyt

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H4617](#)

lam·ma'a·ne·hu;

tarkoituksella

[H1571](#)

ve'gam-

ja myös

[H7563](#)

ra·sha',

väärydentekijän päivälle

[H3117](#)

le·jom

רָעָה:

[H7451](#)

ra'ah.

pahalle

kaiken on tehnyt JAHWEH HERRA tarkoituksella ja myös väärydentekijän päivälle pahalle

⁵ לֹא לְיָד לֵב גְּבַה־ כָּל־ יְהוָה תּוֹעֵבֹת

[H8441](#)

to'a·vat

kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H1362](#)

ge·vah-

ylpeät

[H3820](#)

lev;

sydämeltään

[H3027](#)

jad

käsi

[H3027](#)

le·jad,

käteen

[H3808](#)

lo

eivät

יְנָקָה:

[H5352](#)

jin·na·keh.

he jää rankaisematta

kauhistus on JAHWEH HERRALLE kaikki ylpeät sydämeltään käsi käteen eivät he jää rankaisematta

⁶ יְהוָה וּבִירְאֵת עֵוֹן יִכְפֹּר וְאָמַת בְּחֶסֶד

[H2617](#)

be'·che·sed

armolla

[H571](#)

ve'·'e·met

ja totuudella

[H3722](#)

je·chup·par

puhdistetaan

[H5771](#)

'a·von;

vääryys

[H3374](#)

u·ve·jir·'at

ja pelko

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

מִרְעָ: סוּר

[H5493](#)

sur

kääntää pois pahasta

[H7451](#)

me·ra'.

armolla ja totuudella puhdistetaan vääryys ja pelko JAHWEH HERRAN kääntää pois pahasta

⁷ יִשְׁלַם אֹיְבָיו גַּם־ אִישׁ דְּרִכֵּי־ יְהוָה בְּרִצּוֹת

[H7521](#)

bir·tzot

kun miellyttävät JAHWEH HERRAA tiet

[H3068](#)

JAH·WEH

[H1870](#)

dar·chei-

tiet

[H376](#)

'ish;

miehen

[H1571](#)

gam-

myös

[H341](#)

'oi·vav,

viholliset

[H7999](#)

jash·lim

ovat sovinnossa

אִתּוֹ:

[H854](#)

it·to.

hänen kanssaan

kun miellyttävät JAHWEH HERRAA tiet miehen myös viholliset ovat sovinnossa hänen kanssaan

⁸ בְּלֹא תְבוּאוֹת מִרְבַּ בְּצִדְקָה מְעַט טוֹב־

[H2896](#)

tov-

parempi

[H4592](#)

me·'at

vähän

[H6666](#)

bitz·da·kah;

oikeudenmukaisuudessa kuin runsaat tulot

[H7230](#)

me·ro

ilman

[H8393](#)

te·vu·'ot,

ilman

[H3808](#)

be·'lo

ilman

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish·pat.

laillisuutta / laillista oikeutta

parempi vähän oikeudenmukaisuudessa kuin runsaat tulot ilman laillisuutta / laillista oikeutta

⁹ צַעֲדוּ: יְכִין יְיָ הַדָּרְכֹוּ! יַחֲשֵׁב אָדָם לֵב

[H3820](#) [H120](#)

lev 'a-dom
sydän ihmisen

[H2803](#)

je-chash-shev
suunnittelee

[H1870](#)

dar-ko;
tietään

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H3559](#)

ja·chin

[H6806](#)

tza·'a·do.

JAHWEH HERRA vahvistaa hänen askeleensa

sydän ihmisen suunnittelee tietään JAHWEH HERRA vahvistaa hänen askeleensa

¹⁰ לֹא בְּמִשְׁפָּט מֶלֶךְ שִׁפְתֵי-עַל- קָסָם

[H7081](#)

ke·sem

julistus rangaistuksen

[H5921](#)

'al-

[H8193](#)

sif·tei-

on huulilla

[H4428](#)

me·lech;

Kuninkaan tuomiossa

[H4941](#)

be·'mish·pat,

[H3808](#)

lo

ei

פִּיּוֹ: יַמְעַל-

[H4603](#)

jim·'al-

ole petollinen Hänen suunsa

[H6310](#)

piv.

julistus rangaistuksen on huulilla Kuninkaan tuomiossa ei ole petollinen Hänen suunsa

¹¹ כָּל- מַעֲשָׂהוּ לִיהוָה מִשְׁפָּט וּמֵאֲזֵנֵי פֶלֶס

[H6425](#)

pe·les

paino

[H3976](#)

u·moz·nei

ja vaa'at

[H4941](#)

mish·pot

ovat määräykset

[H3068](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN

[H4639](#)

ma·'a·se·hu,

Hänen tekoansa

[H3605](#)

kol-

kaikki

כִּיס: אֲבֵנֵי-

[H68](#)

'av·nei-

punnukset

[H3599](#)

chis.

kukkaron

paino ja vaa'at ovat määräykset JAHWEH HERRAN Hänen tekoansa kaikki punnukset kukkaron

¹² בְּצַדִּיקָה כִּי רָשַׁע עֲשׂוֹת מְלָכִים תּוֹעֵבֹת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus on

[H4428](#)

me·la·chim

kuninkaille

[H6213](#)

a·sot

tehdä

[H7562](#)

re·sha';

vääryyttä

[H3588](#)

ki

sillä

[H6666](#)

vi'tz·da·kah,

oikeudenmukaisuudella

כִּסָּא: יְכִין

[H3559](#)

jik·kon

vahvistuu valtaistuin

[H3678](#)

kis·se.

kauhistus on kuninkaille tehdä vääryyttä sillä oikeudenmukaisuudella vahvistuu valtaistuin

¹³ יָאֵהָב: יִשְׂרָיִם וְדָבָר צֶדֶק שְׂפָתַי־ מַלְכִים רָצוֹן
[H7522](#) [H4428](#) [H8193](#) [H6664](#) [H1696](#) [H3477](#) [H157](#)
re-tzon me-la-chim sif-tei- tze-dek; ve'-do-ver je-sha-rim je-'e-hav.
miellyttävät kuninkaita huulet oikeamieliset ja puhetta rehellistä he rakastavat

miellyttävät kuninkaita huulet oikeamieliset ja puhetta rehellistä he rakastavat

¹⁴ חָכָם וְאִישׁ מוֹת מַלְאָכִי־ מֶלֶךְ חַמַּת־
[H2534](#) [H4428](#) [H4397](#) [H4194](#) [H376](#) [H2450](#)
cha-mat- me-lech mal-'a-chei- ma-vet; ve-'ish cha-cham
raivo kuninkaan on sanansaattaja kuoleman mutta mies viisas

יִכְפַּרְנָה:

[H3722](#)
je-chap-pe-ren-nah.
saa leppymään hänet

raivo kuninkaan on sanansaattaja kuoleman mutta mies viisas saa leppymään hänet

¹⁵ כָּעָב אֲרָצוֹנוֹ חַיִּים מֶלֶךְ פְּנֵי־ בְּאוֹר־
[H216](#) [H6440](#) [H4428](#) [H2416](#) [H7522](#) [H5645](#)
be-'or- pe-nei- me-lech chaj-jim; u-re-tzo-no, ke'av
loisteessa kasvojen kuninkaan on elämä ja hänen suosionsa kuin pilvi

מַלְקוֹשׁ:

[H4456](#)
mal-koosh.
jälkimmäisen sateen

loisteessa kasvojen kuninkaan on elämä ja hänen suosionsa kuin pilvi jälkimmäisen sateen

¹⁶ בִּינָה וְקִנּוֹת מִחֲרוֹץ טוֹב מֵה־ חֲכָמָה קְנָה־
[H7069](#) [H2451](#) [H4100](#) [H2896](#) [H2742](#) [H7069](#) [H998](#)
ke-noh- choch-mah mah- tov me-cha-rutz; u-ke-not bi-nah,
hankkia viisautta kuinka on parempaa kuin kaivaa kultaa ja hankkia ymmärrystä

מִכְסָּף: נִבְחָר

[H977](#) [H3701](#)
niv-char mik-ka-sef.
kuin valituinta hopeaa

hankkia viisautta kuinka on parempaa kuin kaivaa kultaa ja hankkia ymmärrystä kuin valituinta hopeaa

¹⁷ נִצֵּר נִפְשׁוֹ שְׂמֵר מִרַּע סוּר יִשְׂרִים מְסִלַּת

[H4546](#)

me-sil-lat
tiet

[H3477](#)

je-sha-rim

oikeamielisten on välttää pahaa

[H5493](#)

sur

[H7451](#)

me-ra';

[H8104](#)

sho-mer

vartioida

[H5315](#)

naf-sho,

sieluaan

[H5341](#)

no-tzer

tarkkaillen

דַּרְכוֹ:

[H1870](#)

dar-ko.

tietään

tiet oikeamielisten on välttää pahaa vartioida sieluaan tarkkaillen tietään

¹⁸ רוּחַ: גְּבִיהַ כְּשִׁלּוֹן וְלִפְנֵי גְּאוֹן שֶׁבֶר לְפָנָי-

[H6440](#)

lif-nei-
edellä

[H7667](#)

she-ver

tuhon

[H1347](#)

ga'on;

on ylpeys ja edellä

[H6440](#)

ve'-lif-nei

[H3783](#)

chish-sha-lon,

lankeemuksen ylpeä

[H1363](#)

goah

[H7307](#)

ru-ach.

henki

edellä tuhon on ylpeys ja edellä lankeemuksen ylpeä henki

¹⁹ מִחַלֵּק (ק) עֲנִיִּים) (כ עֲנִיִּים) אֶת־ רוּחַ שְׁפִל־ טוֹב

[H2896](#)

tov

parempi nöyrä

[H8217](#)

she-fal-

nöyrä

[H7307](#)

ru-ach

henki

[H853](#)

'et-

ET

'a-ni-jim

ch

[H6041](#)

'a-na-vim;

kanssa nöyrien

q

[H2505](#)

me-chal-lek

kuin jakaa

גְּאִים: אֶת־ שְׁפִל

[H7998](#)

lal,

saalista

[H853](#)

'et-

ET

[H1343](#)

ge'im.

kanssa ylpeiden

parempi nöyrä henki ET kanssa nöyrien kuin jakaa saalista ET kanssa ylpeiden

²⁰ בִּיהוָה וּבוֹטַח טוֹב! מְצָא־ דְּבַר עַל־ מְשֻׁכָּל

[H7919](#)

mas-kil

harkitsevainen

[H5921](#)

'al-

[H1697](#)

da-vor

puheissaan

[H4672](#)

jim-tza-

saa aikaan

[H2896](#)

tov;

hyvää

[H982](#)

u-vo-te-ach

ja joka turvaa

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAAN

אֲשֻׁרָיו:

[H835](#)

'ash-rav.

on siunattu

harkitsevainen puheissaan saa aikaan hyvää ja joka turvaa JAHWEH HERRAAN on siunattu

²¹ שְׂפָתַיִם וּמֵתֶק נָבוֹן יִקְרָא לֵב לְחָכָם־
[H2450](#) [H3820](#) [H7121](#) [H995](#) [H4986](#) [H8193](#)
 la·cha·cham- lev jik·ka·re na·von; u·me·tek fa·ta·jim,
 viisasta sydämeltään kutsutaan ymmärtäväiseksi ja suloisuus huulien

לְקַח: יוֹסִיף

[H3254](#) [H3948](#)
 jo·sif le·kach.
 lisää oppimista

viisasta sydämeltään kutsutaan ymmärtäväiseksi ja suloisuus huulien lisää oppimista

²² אֹלֶת: אֲוִלִים וּמוֹסָר בְּעָלָיו שֵׁכֶל חַיִּים מְקוֹר
[H4726](#) [H2416](#) [H7922](#) [H1167](#) [H4148](#) [H191](#) [H200](#)
 me·kor chay·jim se·chel be·'a·lav; u·mu·sar 'e·vi·lim 'iv·ve·let.
 lähde elämän on ymmärrys omistajalleen mutta opetus tyhmien on hulluutta

lähde elämän on ymmärrys omistajalleen mutta opetus tyhmien on hulluutta

²³ יוֹסִיף שְׂפָתָיו וְעַל־ פִּיהוּ יִשְׁכִּיל חָכָם לֵב
[H3820](#) [H2450](#) [H7919](#) [H6310](#) [H5921](#) [H8193](#) [H3254](#)
 lev cha·chom jas·kil pi·hu; ve·'a·is- fa·tav, jo·sif
 sydän viisas on harkitseva suustaan ja vuoksi sen hänen huulensa lisäävät

לְקַח:

[H3948](#)
 le·kach.
 opetuksen mielenkiintoa

sydän viisas on harkitseva suustaan ja vuoksi sen hänen huulensa lisäävät opetuksen mielenkiintoa

²⁴ וּמְרַפָּא לְנַפְשׁ מְתוֹק נְעָם אֲמָרִי דְּבַשׁ צוּף־
[H6688](#) [H1706](#) [H561](#) [H5278](#) [H4966](#) [H5315](#) [H4832](#)
 tzuf- de·vash 'im·rei- no·'am; ma·tok lan·ne·fesh u·mar·pe
 kenno hunajaa valuva ovat sanat ystävälliset makeat sielulle ja parantavaa

לְעֵצָם:

[H6106](#)
 la·'a·tzem.
 luille

kenno hunajaa valuva ovat sanat ystävälliset makeat sielulle ja parantavaa luille

²⁵ דְּרֵכֵי-אֲחֵרֵיתָהּ אִישׁ לְפָנֵי-יֵשׁוּר דְּרֹךְ יֵשׁ

[H3426](#)
jesh
on

[H1870](#)
de-rech
tie

[H3477](#)
ja-shor
suoralta

[H6440](#)
lif-nei-
näyttävä edessä

[H376](#)
'ish;
ihmisen

[H319](#)
ve-'a-cha-ri-tah,
mutta joka lopulta

[H1870](#)
dar-chei-
on tie

מָוֶת:

[H4194](#)

ma·vet.

kuoleman

on tie suoralta näyttävä edessä ihmisen mutta joka lopulta on tie kuoleman

²⁶ פִּיהוּ: עָלָיו אָכַף כִּי- לֹא עֲמָלָה עֲמַל נַפְשׁ

[H5315](#)
ne-fesh
sielu

[H6001](#)
'a-mel
työntekijän

[H5998](#)
'a-me-lah
tekee työtä

[H0](#)
lo;
itselleen

[H3588](#)
ki-
sillä

[H404](#)
'a-chaf
pakottaa

[H5921](#)
'a-lav
siihen

[H6310](#)
pi-hu.
suunsa hänen

sielu työntekijän tekee työtä itselleen sillä pakottaa siihen suunsa hänen

²⁷ (כ שִׁפְתָיו) וְעַל-רָעָה כָּרָה בְּלִיעַל אִישׁ

[H376](#)
'ish
mies

[H1100](#)
be-'li-ja-'al
belialin

[H3738](#)
ko-reh
kaivaa esiin

[H7451](#)
ra-'ah;
pahaa

[H5921](#)
ve-'al-
ja

se-fa-tav

ch

פָּתוֹ

[H8193](#)

fa-to,

hänen huulensa ovat

צָרְבֶת: כְּאֵשׁ (ק)

q

[H784](#)

ke-'esh

kuin tuli

[H6867](#)

tza-ra-vet.

polttava

mies belialin kaivaa esiin pahaa ja hänen huulensa ovat kuin tuli polttava

²⁸ אִנְרָגָן מְדוֹן יִשְׁלַח תְּהִפְכוֹת אִישׁ

[H376](#)
'ish
mies

[H8419](#)
tah·pu·chot
petollinen

[H7971](#)
je·shal·lach
kylvää

[H4066](#)
ma·don;
riitaa

[H5372](#)
ve-'nir·gan,
ja kuiskuttelija / takanapuhuja

אֵלּוּף: מַפְרִיד

[H6504](#)

maf-rid

erottaa

[H441](#)

'al-luf.

ystävät

mies petollinen kylvää riitaa ja kuiskuttelija / takanapuhuja erottaa ystävät

²⁹ טוב: לא־ בְּדַרְךָ יְהוֹלִיכוּ רַעְהוּ יִפְתֶּה חָמֵס אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H2555](#)

cha·mos

väkivaltainen pettää

[H6601](#)

je·fat·teh

ystävänä

[H7453](#)

re·'e·hu;

ystävänä

[H1980](#)

ve·'ho·li·cho,

ja vie hänet

[H1870](#)

be·'de·rech

tielle

[H3808](#)

lo-

joka ei

[H2896](#)

tov.

ole hyvä

mies väkivaltainen pettää ystävänä ja vie hänet tielle joka ei ole hyvä

³⁰ קָרַץ תְּהַפְּכוֹת לַחֲשָׁב עֵינָיו עֲצָה שְׁפָתָיו

[H6095](#)

'o·tzeh

joka iskee silmää

[H5869](#)

'ei·nav

suunnittelee

[H2803](#)

lach·sho

suunnittelee

[H8419](#)

tah·pu·chot;

kavaluutta

[H7169](#)

ko·retz

joka antaa merkkiä huulillaan

[H8193](#)

fa·tav,

huulillaan

רַעְהוּ: כְּלָה

[H3615](#)

kil·lah

on valmis pahaan

[H7451](#)

ra·'ah.

joka iskee silmää suunnittelee kavaluutta joka antaa merkkiä huulillaan on valmis pahaan

³¹ שֵׁיבָה תִּפְּאֶרֶת עֶטְרֶת צְדָקָה בְּדַרְךָ

[H5850](#)

'a·te·ret

sepele

[H8597](#)

tif·'e·ret

kaunis

[H7872](#)

sei·vah;

ovat harmaat hiukset tiellä

[H1870](#)

be·'de·rech

tiellä

[H6666](#)

tze·da·kah,

vanhurskauden

תִּמְצָא:

[H4672](#)

tim·ma·tze.

ne saavutetaan

sepele kaunis ovat harmaat hiukset tiellä vanhurskauden ne saavutetaan

³² בְּרוּחוֹ וּמִשֵּׁל מִגְבוֹר אֲפִים אָרַךְ טוֹב

[H2896](#)

tov

parempi on hidas

[H750](#)

'e·rech

hidas

[H639](#)

'ap·pa·jim

vihaan

[H1368](#)

mig·gib·bor;

kuin sankari

[H4910](#)

u·mo·shel

ja joka hallitsee mielensä / hermonsa

[H7307](#)

be·'ru·cho,

hermonsa

עִיר: מְלֹכֵד

[H3920](#)

mil·lo·ched

valloittaa

[H5892](#)

'ir.

kaupungin

parempi on hidas vihaan kuin sankari ja joka hallitsee mielensä / hermonsa valloittaa kaupungin

מְשֹׁפְטוֹ: כָּל־ אִמִּיהֶן הַגּוֹרֵל אֶת־ יוֹטֵל בְּחֵיק

[H2436](#)

ba·cheik
syliin

[H2904](#)

ju·tal
heitetään ET

[H853](#)

'et-

[H1486](#)

hag·go·ral;
arpa

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALTA kaikki

[H3605](#)

kol-

[H4941](#)

mish·pa·to.
ovat ratkaisut

syliin heitetään ET arpa JAHWEH HERRALTA kaikki ovat ratkaisut

Sananlaskut 17 (Proverbs 17)

¹ מְלֵא מַבֵּית בָּהּ וְשִׁלוֹה־חַרְבָּה פַּת טוֹב
[H2896](#) [H6595](#) [H2720](#) [H7962](#) [H0](#) [H1004](#) [H4392](#)
tov pat cha-re-vah ve'-shal-vah- vah; mib-ba-jit, ma-le
parempi palanen leipää kuivaa ja hiljaisuus sen kanssa kuin talo täynnä

רִיב: זְבַח־יִי
[H2077](#) [H7379](#)
ziv-chei- riv.
teuraslihaa riidassa

parempi palanen leipää kuivaa ja hiljaisuus sen kanssa kuin talo täynnä teuraslihaa riidassa

² אֲחִים וּבְתוֹךְ מִבֵּישׁ בְּבֵן וּמִשַׁל מִשְׁכִּיל עֶבֶד
[H5650](#) [H7919](#) [H4910](#) [H1121](#) [H954](#) [H8432](#) [H251](#)
'e-ved- mas-kil, jim-shol be'-ven me-vish; u-ve-toch 'a-chim,
palvelija ymmärtäväinen hallitsee poikaa häpeällistä ja kesken veljesten

נְחֻלָּה: יַחְלֹק
[H2505](#) [H5159](#)
ja-cha-lok na-cha-lah.
jakaa perinnön

palvelija ymmärtäväinen hallitsee poikaa häpeällistä ja kesken veljesten jakaa perinnön

³ הֵוָה: לִבּוֹת וּבַחַן לִזְהָב וְכוֹר לְכֶסֶף מִצִּיר
[H4715](#) [H3701](#) [H3564](#) [H2091](#) [H974](#) [H3826](#) [H3068](#)
matz-ref lak-ke-sef ve'-chur laz-za-hav; u-vo-chen lib-bot JAH-WEH.
sulatusuuni hopealle uuni kullalle mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

sulatusuuni hopealle uuni kullalle mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

⁴ עַל־ מִזִּין נְשָׁקָר אֶן שְׂפַת־עַל־ מִקְשִׁיב מֵרַע
[H7489](#) [H7181](#) [H5921](#) [H8193](#) [H205](#) [H8267](#) [H238](#) [H5921](#)
me-ra' mak-shiv 'al- se-fat- 'a-ven; she-ker me-zin 'al-
pahantekijä kuuntelee huulia vääryyden valehtelija on kuuliainen

הֵוָה: לְשׁוֹן
[H3956](#) [H1942](#)
le-shon hav-vot.
kielelle himojen

pahantekijä kuuntelee huulia vääryyden valehtelija on kuuliainen kielelle himojen

⁵ לֹעֵג לְרֹשׁ עֲשֵׂהוּ חֵרֶף לְרֹשׁ לֹא לֹא יֵאֵד שְׂמֵחַ
[H3932](#) [H7326](#) [H2778](#) [H6213](#) [H8056](#) [H343](#) [H3808](#)
 lo'eg la-rosh che-ref 'O-se-hu; sa-me-ach le'eid, lo
 joka pilkkaa köyhää herjaa Luojaansa hänen joka iloitsee onnettomuudesta ei

יִנְקֶה:

[H5352](#)
 jin·na·keh.
 jää rankaisematta

joka pilkkaa köyhää herjaa Luojaansa hänen joka iloitsee onnettomuudesta ei jää rankaisematta

⁶ אָבוֹתָם: בְּנֵים וְתִפְאָרֶת בְּנֵים בְּנֵי זְקֵנִים עֶטְרוֹת
[H5850](#) [H2205](#) [H1121](#) [H1121](#) [H8597](#) [H1121](#) [H1](#)
 'a-te-ret ze-ke-nim be'nei va-nim; ve'tif'e-ret ba-nim a-vo-tam.
 kruunu vanhusten on lapset lapsien ja kunnia lasten on heidän isänsä

kruunu vanhusten on lapset lapsien ja kunnia lasten on heidän isänsä

⁷ לְנִדִּיב כִּי־אֶף יִתֵּר שְׂפַת־ לְנַבֵּל נְאוּה לֹא־
[H3808](#) [H5000](#) [H5036](#) [H8193](#) [H3499](#) [H637](#) [H3588](#) [H5081](#)
 lo- na-vah le-na-val se-fat- je-ter; 'af, ki- le-na-div
 ei sovi tyhmälle puhe erinomainen vielä vähemmän ruhtinaalliselle

שִׁקֵּר: שְׂפַת־

[H8193](#) [H8267](#)
 se-fat- sha-ker.
 huulet valheelliset

ei sovi tyhmälle puhe erinomainen vielä vähemmän ruhtinaalliselle huulet valheelliset

⁸ כָּל־ אֶל־ בְּעֵלָיו בְּעֵינָיו הַשְׁחָד חֵן אָבֹן־
[H68](#) [H2580](#) [H7810](#) [H5869](#) [H1167](#) [H413](#) [H3605](#)
 'e-ven- chen hash-sho-chad be'ei-nei ve'a-lav; 'el- kol-
 kivi kallisarvoinen lahja on sen silmissä joka saa sen kaikkialle

יִשְׁכִּיל: יִפְנֶה אֲשֶׁר

[H834](#) [H6437](#) [H7919](#)
 'a-sheh jif-neh jas-kil.
 jonne hän kääntyy hän menestyy

kivi kallisarvoinen lahja on sen silmissä joka saa sen kaikkialle jonne hän kääntyy hän menestyy

⁹ בְּדַבָּר וְשָׁנָה אֶהְיֶה מְבַקֵּשׁ פְּשַׁע מְכַסֶּה

[H3680](#)

me-chas-seh-
joka peittää

[H6588](#)

pe-sha'
syntiä

[H1245](#)

me-vak-kesh
etsii

[H160](#)

'a-ha-vah;
rakkautta

[H8138](#)

ve'-sho-neh
ja joka muuttelee sanojaan

[H1697](#)

ve'-da-var,
joka muuttelee sanojaan

אֵלֹוֹף: מַפְרִיד

[H6504](#)

maf-rid
erottaa

[H441](#)

'al-luf.
ystävät

joka peittää syntiä etsii rakkautta ja joka muuttelee sanojaan erottaa ystävät

¹⁰ מֵאָה: כְּסִיל בְּמִבֵּין גְּעָרָה תַּחַת מֵהַכּוֹת

[H5181](#)

te-chat
tunkeutuu

[H1606](#)

ge-'a-rah
nuhde

[H995](#)

ve-'me-vin;
ymmärtäväiseen

[H5221](#)

me-hak-kot
enemmän

[H3684](#)

ke-sil
tyhmään

[H3967](#)

me-'ah.
sata

tunkeutuu nuhde ymmärtäväiseen enemmän kuin lyöntiä tyhmään sata

¹¹ וְשָׁלַח אֶכְזָרִי וּמִלְאָךְ רָע יְבַקֵּשׁ מֵרִי אֶרֶץ

[H389](#)

'ach-
todella

[H4805](#)

me-ri
kapinaa

[H1245](#)

je-vak-kesh-
etsii

[H7451](#)

ra';
paha

[H4397](#)

u-mal-'ach
ja sanansaattaja

[H394](#)

'ach-za-ri,
julma

[H7971](#)

je-shul-lach-
lähetetään

בּוֹ:

[H0](#)

bo.

häntä vastaan

todella kapinaa etsii paha ja sanansaattaja julma lähetetään häntä vastaan

¹² בְּאוֹלְתוֹ: כְּסִיל וְאֵל בְּאִישׁ שֶׁכּוֹל דָּב פָּגוּשׁ

[H6298](#)

pa-goosh
kohdatkoon

[H1677](#)

do
karhu

[H7909](#)

shak-kul
pennut menettänyt

[H376](#)

be-'ish;
miestä

[H408](#)

ve-'al-
eikä

[H3684](#)

ke-sil,
tyhmä

[H200](#)

be-'iv-val-to.
hulluudessaan

kohdatkoon karhu pennut menettänyt miestä eikä tyhmä hulluudessaan

¹³ תְּמוּשׁ (כ תְּמִישׁ) לֹא טוֹבָה תַּחַת רָעָה מִשִּׁיב

[H7725](#)

me-shiv
joka palkitsee

[H7451](#)

ra-'ah
pahalla

[H8478](#)

ta-chat
vastaan

[H2896](#)

to-vah;
hyvän

[H3808](#)

lo-
ei

ta-mish

ch

[H4185](#)

ta-mush
poistu

מִבֵּיתוֹ: רָעָה ק)

q [H7451](#) [H1004](#)
ra·'ah, mib·bei·to.
paha sen talosta

joka palkitsee pahalla vastaan hyvän ei poistu paha sen talosta

¹⁴ הָרִיב הַתְּגָלֶע וְלִפְנֵי מָדוֹן רֵאשִׁית מַיִם פּוֹטֵר

[H6362](#) [H4325](#) [H7225](#) [H4066](#) [H6440](#) [H1566](#) [H7379](#)
po·ter ma·jim re·shit ma·don; ve·lif·nei hit·gal·la', ha·riv
puhkeaa kuin vesi alku riidan ennenkuin puhkeaa riita

נְטוֹשׁ:

[H5203](#)
ne·toosh.
heitä se pois

puhkeaa kuin vesi alku riidan ennenkuin puhkeaa riita heitä se pois

¹⁵ תּוֹעֲבַת צְדִיק וּמְרֻשִׁיעַ רָשָׁע מַצְדִּיק

[H6663](#) [H7563](#) [H7561](#) [H6662](#) [H8441](#)
matz·dik ra·sho' u·mar·shi·a' tzad·dik; to·'a·vat

joka vanhurskauttaa vääryydentekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus

שְׁנֵיהֶם: גַּם־ יְהוָה

[H3069](#) [H1571](#) [H8147](#)
JAH·WEH gam- she·nei·hem.
JAHWEH HERRALLE ovat molemmat

joka vanhurskauttaa vääryydentekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus JAHWEH HERRALLE ovat molemmat

¹⁶ חֲכָמָה לְקִנּוֹת כְּסִיל בְּיַד־ מְחִיר זֶה לְמָה־

[H4100](#) [H2088](#) [H4242](#) [H3027](#) [H3684](#) [H7069](#) [H2451](#)
lam·mah- zeh me·chir be·jad- ke·sil; lik·not choch·mah
minkätähden tämä maksu on kädessä tyhmän hankkimiseksi viisautta

אֵין: וְלֵב־

[H3820](#) [H369](#)
ve·lev- 'a·jin.
ymmärrystä ei ole hänellä

minkätähden tämä maksu on kädessä tyhmän hankkimiseksi viisautta ymmärrystä ei ole hänellä

¹⁷ וְיָלֵד׃ לְצָרָה וְאָח הָרֵעַ אֲהֵב עֵת בְּכָל־

[H3605](#)

be'chol

kaiken

[H6256](#)

'et

aikaa

[H157](#)

'o-hev

rakastaa

[H7453](#)

ha-re-a';

ystävä

[H251](#)

ve'ach

ja veli

[H6869](#)

le-tza-rah,

ahdingossa

[H3205](#)

jiv-va-led.

syntyy

kaiken aikaa rakastaa ystävä ja veli ahdingossa syntyy

¹⁸ עֵרֶב כָּף תּוֹקֵעַ לֵב חֶסֶר אָדָם עֵרְבָה

[H120](#)

'a-dam

ihminen

[H2638](#)

cha-sar-

älyä vailla

[H3820](#)

lev

mieleltään lyö

[H8628](#)

to-ke-a'

lyö

[H3709](#)

kaf;

kättään

[H6148](#)

'o-rev

ja menee takuuseen velan

[H6161](#)

'a-rub-bah,

velan

רַעְהוּ׃ לִפְנֵי

[H6440](#)

lif-nei

edestä

[H7453](#)

re'e-hu.

ystävänsä

ihminen älyä vailla mieleltään lyö kättään ja menee takuuseen velan edestä ystävänsä

¹⁹ מִבְּקֶשׁ־ פֶּתַח מִגְבִּיָּה מִצָּה אֲהֵב פֶּשַׁע אֲהֵב

[H157](#)

'o-hev

joka rakastaa

[H6588](#)

pe-sha'

syntiä

[H157](#)

'o-hev

rakastaa

[H4683](#)

matz-tzah;

riitaa

[H1361](#)

mag-bi-ah

joka korottaa

[H6607](#)

pit-cho,

ovensa

[H1245](#)

me-vak-kesh-

etsii

שָׁבֵר׃

[H7667](#)

sha-ver.

tuhoa

joka rakastaa syntiä rakastaa riitaa joka korottaa ovensa etsii tuhoa

²⁰ וְיָפֹל בְּלִשׁוֹנוֹ וְנִהְפָּךְ טוֹב! מִצָּא־ לֹא לֵב עֲקָשׁ־

[H6141](#)

'ik-kesh-

väärästynyt

[H3820](#)

lev

sydän

[H3808](#)

lo

ei

[H4672](#)

jim-tza-

saavuta

[H2896](#)

tov;

hyvää

[H2015](#)

ve'neh-pach

ja kiero

[H3956](#)

bil-sho-no,

kieleltään

[H5307](#)

jip-pol

lankeaa

בְּרַעְהוּ׃

[H7451](#)

be'ra-ah.

pahuuteen

väärästynyt sydän ei saavuta hyvää ja kiero kieleltään lankeaa pahuuteen

²¹ נָבֵל: אָבִי! שְׂמַח וְלֹא- לֹו לְתוֹגָה כְּסִיל יוֹד

[H3205](#)
jo-led

[H3684](#)
ke-sil

[H8424](#)
le-tu-gah

[H0](#)
lo;

[H3808](#)
ve'-lo-

[H8055](#)
jis-mach,
ole iloa

[H1](#)
'a-vi
isällä

[H5036](#)
na-val.
typerän

synnyttävä tyhmän saa murheen itselleen eikä ole iloa isällä typerän

²² גָּרֵם: תִּיבֶשׁ נִכְאָה וְרוּחַ גֵּהָה יֵיטֵב שְׂמַח לֵב

[H3820](#)
lev
sydän

[H8056](#)
me-ach
iloinen

[H3190](#)
jei-tiv
on hyvä

[H1456](#)
ge-hah;
lääke

[H7307](#)
ve'-ru-ach
mutta henki

[H5218](#)
ne-che-'ah,
murtunut

[H3001](#)
te-jab-besh-
kuivattaa

[H1634](#)
ga-rem.
luut

sydän iloinen on hyvä lääke mutta henki murtunut kuivattaa luut

²³ אֲרָחוֹת לְהַטּוֹת יִקַּח רָשָׁע מִחֵיק שְׁחָד

[H7810](#)
sho-chad
lahjuksen

[H2436](#)
me-cheik
povesta

[H7563](#)
ra-sha'
paha

[H3947](#)
jik-kach;
ottaa

[H5186](#)
le-hat-tot,
työntääkseen

[H734](#)
a-re-chot
syrjään tiet

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish-pat.
oikeuden

lahjuksen povesta paha ottaa työntääkseen syrjään tiet oikeuden

²⁴ בְּקִצָּה- כְּסִיל וְעֵינַי חֲכָמָה מִבֵּין פְּנֵי אֶת-

[H853](#)
'et-
ET

[H6440](#)
pe-nei
kasvoista

[H995](#)
me-vin
erottaa

[H2451](#)
choch-mah
viisaan

[H5869](#)
ve-'ei-nei
mutta silmät

[H3684](#)
che-sil,
tyhmän

[H7097](#)
bik-tzeh-
ovat äärissä

אֶרֶץ:

[H776](#)

'a-retz.
maan

ET kasvoista erottaa viisaan mutta silmät tyhmän ovat äärissä maan

²⁵ לְיוֹלָדָתוֹ: וְמִמֶּר כְּסִיל בֶּן לְאָבִיו כָּעַס

[H3708](#)
ka-'as
suruksi

[H1](#)
le-'a-viv
on isälleen

[H1121](#)
ben
poika

[H3684](#)
ke-sil;
tyhmä

[H4470](#)
u-me-mer,
ja katkeruudeksi

[H3205](#)
le-jo-lad-to.
synnyttäjälleen

suruksi on isälleen poika tyhmä ja katkeruudeksi synnyttäjälleen

²⁶ עַל־נְדִיבִים לְהַכּוֹת טוֹב לֹא־לְצַדִּיק עֲנוּשׁ גָּם

[H1571](#)
gam
myöskään

[H6064](#)
a·noosh
rangaista

[H6662](#)
latz·tzad·dik
vanhurskaita

[H3808](#)
lo-
ei ole

[H2896](#)
tov;
hyvä

[H5221](#)
le·hak·kot
lyödä

[H5081](#)
ne·di·vim
ruhtinaallisia

[H5921](#)
'al-
tähten

יֵשֶׁר:

[H3476](#)

jo·sher.

oikeudenmukaisuuden

myöskään rangaista vanhurskaita ei ole hyvä lyödä ruhtinaallisia tähten oikeudenmukaisuuden

²⁷ (ק) יְקַרְּ (כ וְקַרְּ) דַּעַת יוֹדַע אֲמָרִיו חוֹשֵׁךְ

[H2820](#)
cho·sech
joka hillitsee

[H561](#)
'a·ma·rav
sanansa

[H3045](#)
jo·de·a'
tuntee

[H1847](#)
da·'at;
ymmärryksen

ve·'kar-

ch

[H7119](#)
je·kar-
ja itsensä hillitsevä

q

תְּבוּנָה: אִישׁ

[H376](#)

'ish

mies

[H8394](#)

te·vu·nah.

on älykäs

joka hillitsee sanansa tuntee ymmärryksen ja itsensä hillitsevä mies on älykäs

²⁸ נְבוֹן: שְׁפָתָיו אֵטֵם יַחֲשֵׁב חָכָם מִחֲרִישׁ אֲוִיל גָּם

[H1571](#)
gam

[H191](#)
'e·vil
hullukin

[H2790](#)
ma·cha·rish
joka on hiljaa

[H2450](#)
cha·cham
viisaaksi

[H2803](#)
je·cha·shev;
voi lukea

[H331](#)
'o·tem
joka sulkee

[H8193](#)
se·fa·tav
huulensa

[H995](#)
na·von.
on järkevä

hullukin joka on hiljaa viisaaksi voi lukea joka sulkee huulensa on järkevä

Sananlaskut 18 (Proverbs 18)

¹ יִתְגַּלֵּעַ: תּוֹשִׁיָה בְּכָל־ נִפְרָד יִבְקֶשׁ לְתַאֲוָה

[H8378](#)

le-ta-'a-vah
ahne

[H1245](#)

je-vak-kesh
etsii

[H6504](#)

nif-rad;
saa hajaannusta kaikessa

[H3605](#)

be'-chol

[H8454](#)

tu-shi-jah,
viisauteen

[H1566](#)

jit-gal-la'.
sekaantuu

ahne etsii saa hajaannusta kaikessa viisauteen sekaantuu

² בְּהִתְגַּלּוֹת אִם־ כִּי בְּתַבּוּנָה כְּסִיל יִחְפֹּץ לֹא־

[H3808](#)

lo-
ei

[H2654](#)

jach-potz
nauti

[H3684](#)

ke-sil
tyhmä

[H8394](#)

bit-vu-nah;
ymmärryksestä

[H3588](#)

ki,
sillä

[H518](#)

'im-
jos

[H1540](#)

be'-hit-gal-lot
paljastuu

לְבוֹ:

[H3820](#)

lib-bo.

hänen sisimpänsä

ei nauti tyhmä ymmärryksestä sillä jos paljastuu hänen sisimpänsä

³ חֶרְפָּה: קָלוֹן וְעַם־ בּוֹז גַּם־ בָּא רָשָׁע בְּבוֹא־

[H935](#)

be-'vo-
tulee sisään

[H7563](#)

ra-sho'
pahuus

[H935](#)

ba
tulee

[H1571](#)

gam-
myös

[H937](#)

buz;
halveksunta ja kanssa

[H5973](#)

ve-'im-
häpeän

[H7036](#)

ka-lon
pilikka

[H2781](#)

cher-pah.

tulee sisään pahuus tulee myös halveksunta ja kanssa häpeän pilikka

⁴ מְקוֹר נֵיֶעַ גַּחַל אִישׁ פִּי־ דְבָרֵי עֲמֻקִּים מַיִם

[H4325](#)

ma-jim
vedet

[H6013](#)

'a-muk-kim
syvät

[H1697](#)

div-rei
ovat sanat suun

[H6310](#)

fi-
miehen

[H376](#)

'ish;
puro

[H5158](#)

na-chal
virtaava

[H5042](#)

no-ve-a',
lähde

[H4726](#)

me-kor

חֶכְמָה:

[H2451](#)

choch-mah

viisauden

vedet syvät ovat sanat suun miehen puro virtaava lähde viisauden

⁵ צְדִיק לְהִטּוֹת טוֹב לֹא־ רָשָׁע פְּנֵי־ שְׂאֵת

[H5375](#)

se-'et
korottaa

[H6440](#)

pe-nei-
kasvoja

[H7563](#)

ra-sha'
pahan

[H3808](#)

lo-
ei ole

[H2896](#)

tov;
hyvä

[H5186](#)

le-hat-tot
kaataa

[H6662](#)

tzad-dik,
vanhurskasta

בַּמִּשְׁפָּט:

[H4941](#)

bam·mish·pat.

tuomiossa

korottaa kasvoja pahan ei ole hyvä kaataa vanhurskasta tuomiossa

לְמַהֲלֹמוֹת אֲפִיו בְּרִיב יִבְאוּ כְּסִיל שְׁפִיתִי⁶

[H8193](#)

sif·tei

huulet

[H3684](#)

che·sil

tyhmän

[H935](#)

ja·vo·'u

tuovat

[H7379](#)

ve·'riv;

riidan

[H6310](#)

u·fiv,

ja hänen suunsa iskuja

[H4112](#)

le·ma·ha·lu·mot

יְקָרָא:

[H7121](#)

jik·ra.

vaativat

huulet tyhmän tuovat riidan ja hänen suunsa iskuja vaativat

נִפְשׁוֹ: מוֹקֵשׁ אֲשֶׁפְּתִיו לֹוּ מִחֲתָהּ כְּסִיל פִּי⁷

[H6310](#)

pi-

suu

[H3684](#)

che·sil

tyhmän

[H4288](#)

me·chit·tah-

on tuhonsa

[H0](#)

lo;

hänen ja hänen huulensa ansa

[H8193](#)

u·se·fa·tav,

hänen ja hänen huulensa ansa

[H4170](#)

mo·kesh

ansa

[H5315](#)

naf·sho.

hänen sielunsa

suu tyhmän on tuhonsa hänen ja hänen huulensa ansa hänen sielunsa

בְּטֶן: חֲדָרֵי יִרְדּוּ אֲנֵיהֶם כְּמִתְלַהֲמִים נִרְגָּן דְּבַרִּי⁸

[H1697](#)

div·rei

sanat

[H5372](#)

nir·gon

panettelijan polttavat

[H3859](#)

ke·mit·la·ha·mim;

ja ne

[H1992](#)

ve·'hem, ja·re·du

ja ne

[H3381](#)

ja·re·du

tunkeutuvat syvälle

[H2315](#)

chad·rei-

syvälle

[H990](#)

va·ten.

sisimpään

sanat panettelijan polttavat ja ne tunkeutuvat syvälle sisimpään

מִשְׁחִית: לְבַעַל הָאֵחַ בְּמִלְאֲכָתּוֹ מִתְרַפָּה גַם⁹

[H1571](#)

gam

myös

[H7503](#)

mit·rap·peh

vajoaa alas

[H4399](#)

vi'm·lach·to;

hän työssään

[H251](#)

'ach

veli

[H1931](#)

hu,

hän on

[H1167](#)

le·ba·'al

baalin

[H7843](#)

mash·chit.

joka tuhoaa

myös vajoaa alas hän työssään veli hän on baalin joka tuhoaa

צִדִּיק יְרוּץ בּוֹ- יְהוָה שֵׁם עַז מִגְדֵּל¹⁰

[H4026](#)

mig·dal-

torni

[H5797](#)

'oz

vahva

[H8034](#)

shem

on nimi

[H3069](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN

[H0](#)

bov-

sinne

[H7323](#)

ja·rutz

juoksee

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas

וְנִשְׁגָּב:

[H7682](#)

ve'-nis-gav.

korkealle turvaan

torni vahva on nimi JAHWEH HERRAN sinne juoksee vanhurskas korkealle turvaan

¹¹ הוֹן קִרְיַת עֵשֶׂיר וְנִשְׁגָּבָה וְכַחוּמָה עֲזוֹ

[H1952](#)

hon

varallisuus rikkaan

[H6223](#)

'a-shir

on hänen kaupunkinsa

[H7151](#)

kir-jat

vahva ja suojamuuri

[H5797](#)

uz-zo;

[H2346](#)

u-che-cho-mah

[H7682](#)

nis-ga-vah,

korkea

בְּמִשְׁכִּיתוֹ:

[H4906](#)

be'-mas-ki-to.

hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

varallisuus rikkaan on hänen kaupunkinsa vahva ja suojamuuri korkea hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

¹² עֲנִיָּה: כְּבוֹד וְלִפְנֵי אִישׁ לֵב- יִגְבֶּה שֹׁבֵר לִפְנֵי-

[H6440](#)

lif-nei-

edellä

[H7667](#)

she-ver

tuhon

[H1361](#)

jig-bah

on ylpeä

[H3820](#)

lev-

sydän

[H376](#)

'ish;

ihmisen

[H6440](#)

ve'-lif-nei

mutta edellä

[H3519](#)

cha-vod

kunnian

[H6038](#)

'a-na-vah.

nöyryys

edellä tuhon on ylpeä sydän ihmisen mutta edellä kunnian nöyryys

¹³ לֹא הִיא- אֲוֶלֶת! שִׁמְעַע בְּטָרֵם דְּבַר מִשִּׁיב

[H7725](#)

me-shiv

antaa

[H1697](#)

da-vor

vastauksen ennen kuin

[H2962](#)

be'-te-rem

kuulee

[H8085](#)

jish-ma';

tyhmä

[H200](#)

'iv-ve-let

se on

[H1931](#)

hi-

hänelle

[H0](#)

lo,

hänelle

וְכִלְמָה:

[H3639](#)

u-che-lim-mah.

häpeäksi

antaa vastauksen ennen kuin kuulee tyhmä se on hänelle häpeäksi

¹⁴ מִי נִכְאָה וְרוּחַ מִחֲלָהוּ יְכַלְכֵּל אִישׁ רוּחַ-

[H7307](#)

ru-ach-

henki

[H376](#)

'ish

miehen

[H3557](#)

je-chal-kel

hoitaa

[H4245](#)

ma-cha-le-hu;

hänen sairauttaan

[H7307](#)

ve'-ru-ach

mutta henkeä

[H5218](#)

ne-che-'ah,

murrettua

[H4310](#)

mi

kuka

ישאנה:

[H5375](#)

jis·sa·'en·nah.

kantaa

henki miehen hoitaa hänen sairauttaan mutta henkeä murrettua kuka kantaa

¹⁵ תְּבַקֵּשׁ חֲכָמִים וְאֶזֶן דַּעַת יִקְנֶה נָבוֹן לֵב

[H3820](#)

lev

sydän

[H995](#)

na·von

ymmärtävä

[H7069](#)

jik·neh-

hankkii

[H1847](#)

da·'at;

viisautta

[H241](#)

ve·'o·zen

ja korvat

[H2450](#)

cha·cha·mim,

viisaan

[H1245](#)

te·vak·kesh-

etsivät

דעת:

[H1847](#)

da·'at.

ymmärrystä

sydän ymmärtävä hankkii viisautta ja korvat viisaan etsivät ymmärrystä

¹⁶ וְיִנְחֵנוּ: גְּדֹלִים וְלִפְנֵי לֹו יִרְחִיב אָדָם מִתָּן

[H4976](#)

mat·tan

lahja

[H120](#)

'a·dom

miehen

[H7337](#)

jar·chiv

tekee tilaa

[H0](#)

lo;

hänelle ja eteen

[H6440](#)

ve·'lif·nei

mahtavien

[H1419](#)

ge·do·lim

mahtavien

[H5148](#)

jan·chen·nu.

hänet johdattaa

lahja miehen tekee tilaa hänelle ja eteen mahtavien hänet johdattaa

¹⁷ רֵעָהוּ (ק וּבָא־) (כ וּבָא־) בְּרִיבוֹ הָרִאשׁוֹן צְדִיק

[H6662](#)

tzad·dik

oikeassa on ensimmäinen

[H7223](#)

ha·ri·shon

ensimmäinen

[H7379](#)

be·ri·vo;

riidassa

ja·vo-

ch

[H935](#)

u·va-

mutta tulee

q

[H935](#)

re·e·hu

sisään hän

וּמְקָרוֹ:

[H2713](#)

va·cha·ka·ro.

joka tutkii hänet

oikeassa on ensimmäinen riidassa mutta tulee sisään hän joka tutkii hänet

¹⁸ וּפְרִיד: עֲצוּמִים וּבֵין הַגּוֹרָל יִשְׁבִּית מִדִּינִים

[H4079](#)

mid·ja·nim

riidat

[H7673](#)

jash·bit

lopettaa

[H1486](#)

hag·go·ral;

arpa

[H996](#)

u·vein

ja välit

[H6099](#)

'a·tzu·mim

erottaa

[H6504](#)

jaf·rid.

mahtavien

riidat lopettaa arpa ja välit erottaa mahtavien

¹⁹ (ק אִמְדִּינִים) (כ וּמְדוֹנִים) עַז מְקָרִית־ נִפְשָׁע אַח

[H251](#)
'ach,
veli

[H6586](#)
nif-sha'
petetty

[H7151](#)
mik-kir-jat-
on kuin kaupunki

[H5797](#) u-me-do-nim
'oz;
vahva

ch [H4066](#) q
u-mid-ja-nim,
ja heidän riitansa

אַרְמוֹן: כְּבָרִיחַ

[H1280](#)

kiv-ri-ach
kuin kalterit

[H759](#)

ar-mon.
linnan

veli petetty on kuin kaupunki vahva ja heidän riitansa kuin kalterit linnan

²⁰ שְׁפָתָיו תְּבוֹאֵת בְּטָנוֹ תִשְׁבַּע אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

[H6529](#)
mip-pe-ri
hedelmistä

[H6310](#) [H376](#)
fi- 'ish
suunsa mies

[H7646](#)
tis-ba'
saa kylläiseksi

[H990](#)
bit-no;
vatsansa

[H8393](#)
te-vu-'at
ja sadosta

[H8193](#)
se-fa-tav
huultensa

יִשְׁבַּע:

[H7646](#)

jis-ba'.
hän on tyytyväinen

hedelmistä suunsa mies saa kylläiseksi vatsansa ja sadosta huultensa hän on tyytyväinen

²¹ פְּרִיָה: יֹאכֵל אֶהְיֶה לְשׁוֹן בְּיַד־ וְחַיִּים מוֹת

[H4194](#)
ma-vet
kuolema

[H2416](#)
ve-'chaj-jim
ja elämä

[H3027](#)
be-'jad-
ovat vallassa

[H3956](#)
la-shon;
kielen

[H157](#)
ve-'o-ha-vei-ha,
ja jotka sitä rakastavat

[H398](#)
jo-chal
syövät sen

[H6529](#)
pir-jah.
hedelmää

kuolema ja elämä ovat vallassa kielen ja jotka sitä rakastavat syövät sen hedelmää

²² מִיְהוָה: רָצוֹן נִיפֶק טוֹב מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא

[H4672](#)
ma-tza
joka löytää

[H802](#)
'ish-shah
vaimon

[H4672](#)
ma-tza
löytää

[H2896](#)
tov;
onnen

[H6329](#)
vai-ja-fek
ja saa

[H7522](#)
ra-tzon,
mielisuosion

[H3068](#)
JAH-WEH.
JAHWEH HERRAN

joka löytää vaimon löytää onnen ja saa mielisuosion JAHWEH HERRAN

²³ עֲזוֹת: יַעֲנֶה יְעֲשִׂיר רָשׁ יְדַבֵּר־ תַּחֲנוּנִים

[H8469](#)
ta-cha-nu-nim
anoen

[H1696](#)
je-dab-ber-
puhuu

[H7326](#)
rash;
köyhä

[H6223](#)
ve-'a-shir,
mutta rikas

[H6030](#)
ja-'a-neh
vastaa

[H5794](#)
az-zot.
tylysti

anoen puhuu köyhä mutta rikas vastaa tylysti

²⁴ וַיֵּשׁ לְהִתְרַעֵץ רְעִים אִישׁ

[H376](#)

'ish

miehelle

[H7453](#)

re'im

ystäviä

[H7489](#)

le-hit-ro'e-a';

on surukseen

[H3426](#)

ve'jesh

mutta on olemassa ystäviä

דָּבַק אֹהֵב

[H157](#)

'o-hev,

ystäviä

[H1695](#)

da-vek

jotka ovat rakkaampia

מֵאָח:

[H251](#)

me'ach.

kuin veli

miehelle ystäviä on surukseen mutta on olemassa ystäviä jotka ovat rakkaampia kuin veli

Sananlaskut 19 (Proverbs 19)

¹ וְהוּא שֹׁפֵטִיו מֵעֵקֶשׁ בְּתִמּוֹ הוֹלֵךְ רֶשׁ טוֹב¹

[H2896](#)

tov-
parempi

[H7326](#)

rash
köyhänä

[H1980](#)

ho-lech
kulkea

[H8537](#)

be'tum-mo;
rehellisydessä

[H6141](#)

me'ik-kesh
kuin kieron

[H8193](#)

fa-tav,
huuliltaan

[H1931](#)

ve'hu
ja vielä

כְּסִיל:

[H3684](#)

che-sil.
tyhmänä

parempi köyhänä kulkea rehellisydessä kuin kieron huuliltaan ja vielä tyhmänä

² בְּרַגְלָיִם וְאֵץ טוֹב לֹא־ נִפְשׁ דַּעַת בְּלֹא־ גָם

[H1571](#)

gam
myös

[H3808](#)

be'lo-
ilman

[H1847](#)

da'at
tietämystä

[H5315](#)

ne-fesh
sielulla

[H3808](#)

lo-
ei ole

[H2896](#)

tov;
hyvä

[H213](#)

ve'at-
ja joka kiirehtii

[H7272](#)

be'rag-la-jim
jaloillaan

חֹטֵא:

[H2398](#)

cho-te.
astuu harhaan

myös ilman tietämystä sielulla ei ole hyvä ja joka kiirehtii jaloillaan astuu harhaan

³ אִהְיֶה וְעַל־ דְּרָכּוֹ תִסְלַף אָדָם אֶלֶת

[H200](#)

'iv-ve-let
tyhmyys

[H120](#)

'a-dom
ihmisen

[H5557](#)

te-sal-lef
vääristää

[H1870](#)

dar-ko;
hänen tiensä ja

[H5921](#)

ve'al-
JAHWEH

[H3068](#)

JAHWEH HERRALLE

לְבוֹ: זִעַף

[H2196](#)

jiz'af
hän kiukuttelee

[H3820](#)

lib-bo.
sisimmässään

tyhmyys ihmisen vääristää hänen tiensä ja JAHWEH HERRALLE hän kiukuttelee sisimmässään

⁴ וְפִרְדֵּ: מִרְעֵהוּ אֶדְל רַבִּים רַעִים וְסִיף הוֹן

[H1952](#)

hon,
rikkaus lisää

[H3254](#)

jo-sif
ystäviä

[H7453](#)

re'im
ystäviä

[H7227](#)

rab-bim;
paljon

[H1800](#)

ve'-dal,
mutta köyhä

[H7453](#)

me-re-'hu
ystävistään

[H6504](#)

jip-pa-red.
joutuu erilleen

rikkaus lisää ystäviä paljon mutta köyhä ystävistään joutuu erilleen

⁵ לֹא כְּזָבִים וַיִּפְיחַ יְנֻקָּה לֹא שִׁקְרִים עַד

H5707	H8267	H3808	H5352	H6315	H3577	H3808
'ed	ka·rim	lo	jin·na·keh;	ve'·ja·fi·ach	ke·za·vim,	lo
todistaja	valheellinen	ei	jää rankaisematta	ja joka puhuu	valhetta	ei

יַמְלִט:

[H4422](#)

jim·ma·let.

pääse pakoon

todistaja valheellinen ei jää rankaisematta ja joka puhuu valhetta ei pääse pakoon

⁶ לְאִישׁ הָרֵעַ וְכָל־נְדִיב פְּנֵי־יַחֲלוּ־רַבִּים

H7227	H2470	H6440	H5081	H3605	H7453	H376
rab·bim	je·chal·lu	fe·nei-	na·div;	ve'·chol	ha·re·a',	le'·ish
monet	imartelevat	kasvojen edessä	ylhäisten	ja kaikki	ovat ystäviä	miehen

מַתָּן:

[H4976](#)

mat·tan.

anteliaan

monet imartelevat kasvojen edessä ylhäisten ja kaikki ovat ystäviä miehen anteliaan

⁷ מְרֵעָהּ כִּי אָף שְׂנֵאָהּ רַשׁ אַחֵי־כָּל

H3605	H251	H7326	H8130	H637	H3588	H4828
kal	'a·chei-	rash	se·ne·'u·hu,	'af	ki	me·re·'e·hu
kaikki	veljet	köyhän	vihaavat häntä	kuinka paljon	enemmän	hänen ystävänsä

יְהִמָּה: לוֹ- (כ לֹא-) אֲמַרִים מְרַדֵּף מִמֶּנּוּ רַחֲקוּ

H7368	H4480	H7291	H561	lo-	ch	H3808	H1992
ra·cha·ku	mi·men·nu;	me·rad·def	'a·ma·rim			lov-	hem·mah.
pysyvät kaukana	hänestä	hän ajaa takaa	puhuakseen heille	ilman	heitä		

ק)

q

kaikki veljet köyhän vihaavat häntä kuinka paljon enemmän hänen ystävänsä pysyvät kaukana hänestä hän ajaa takaa puhuakseen heille lo- ilman heitä

⁸ לְמִצָּא־תְבוּנָה שִׁמֵּר נִפְשׁוֹ אֲהֵב לֵב קָנָה־

H7069	H3820	H157	H5315	H8104	H8394	H4672
ko·neh-	lev	'o·hev	naf·sho;	sho·mer	te·vu·nah,	lim·tzo-
joka hankkii	ymmärrystä	rakastaa	sieluaan	joka pitää kiinni	viisaudesta	löytää

טוב:

[H2896](#)

tov.

onnen

joka hankkii ymmärrystä rakastaa sieluaan joka pitää kiinni viisaudesta löytää onnen

⁹ פ' יאבד: כזבים ויפיח' ונקה לא שקרים עד

[H5707](#)

'ed

todistaja väärä

[H8267](#)

ka·rim

[H3808](#)

lo

ei

[H5352](#)

jin·na·keh;

jää rankaisematta ja puhuja

[H6315](#)

ve'·ja·fi·ach

[H3577](#)

ke·za·vim

valheiden

[H6](#)

jo·ved.

tuhoutuu

Peh

todistaja väärä ei jää rankaisematta ja puhuja valheiden tuhoutuu

¹⁰ לעבד כִּי־ אֶף תַּעֲנוּג לְכִסִּיל נֶאֱוָה לֹא־

[H3808](#)

lo-

ei

[H5000](#)

na·veh

ole sopivaa tyhmälle

[H3684](#)

lich·sil

[H8588](#)

ta·'a·nug;

ylellisyys

[H637](#)

'af,

vielä

[H3588](#)

ki-

vähemmän palvelijalle

[H5650](#)

le·'e·ved

בְּשָׂרִים: מְשֹׁל

[H4910](#)

me·shol

että hän hallitsee ruhtinaita

[H8269](#)

be'·sa·rim.

ei ole sopivaa tyhmälle ylellisyys vielä vähemmän palvelijalle että hän hallitsee ruhtinaita

¹¹ עֵבֶר וְתַפְאֲרָתוֹ אֶפּוֹ הָאָרִיךְ אָדָם שֶׁכֵּל

[H7922](#)

se·chel

harkinta

[H120](#)

'a·dom

miehen

[H748](#)

he·'e·rich

tekee hitaaksi hänet vihaan

[H639](#)

ap·po;

[H8597](#)

ve'·ti·peh·'ar·to,

ja on hänelle kunniaksi antaa anteeksi

[H5674](#)

'a·vor

פְּשָׁע: עַל־

[H5921](#)

'al-

[H6588](#)

pa·sha'.

rikos

harkinta miehen tekee hitaaksi hänet vihaan ja on hänelle kunniaksi antaa anteeksi rikos

¹² עֵשֶׂב עַל־ וְכִטְל מֶלֶךְ זַעַף בְּכַפִּיר נְהָם

[H5099](#)

na·ham

karjunta

[H3715](#)

kak·ke·fir

kuin nuoren leijonan on viha

[H2197](#)

za·'af

[H4428](#)

me·lech;

kuninkaan mutta

[H2919](#)

u·che·tal

kuin kaste

[H5921](#)

'al-

[H6212](#)

'e·sev

ruohikolle

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)

re·tzo·no.

hänen suosionsa

karjunta kuin nuoren leijonan on viha kuninkaan mutta kuin kaste ruohikolle hänen suosionsa

¹³ מְדִינֵי טוֹד וְדָלָף כְּסִיל בֶּן לְאָבִיו הַזֹּת

[H1942](#)

hav·vot

onnettomuus on isälleen

[H1](#)

le·a·viv

isälleen

[H1121](#)

ben

poika

[H3684](#)

ke·sil;

hölmö

[H1812](#)

ve·de·lef

ja kuin vuoto jatkuva

[H2956](#)

to·red,

riitaisa

[H4079](#)

mid·je·nei

riitaisa

אִשָּׁה:

[H802](#)

'ish·shah.

vaimo

onnettomuus on isälleen poika hölmö ja kuin vuoto jatkuva riitaisa vaimo

¹⁴ אִשָּׁה אִמִּי הוֹה אָבוֹת נַחֲלַת וְהוֹן בְּיַת

[H1004](#)

ba·jit

talo

[H1952](#)

va·hon

ja varallisuus

[H5159](#)

na·cha·lat

ovat perintö

[H1](#)

a·vot;

isien

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALTA

[H802](#)

'ish·shah

vaimo

מִשְׁכָּלֶת:

[H7919](#)

mas·ka·let.

järkevä / viisas

talo ja varallisuus ovat perintö isien JAHWEH HERRALTA vaimo järkevä / viisas

¹⁵ תִּרְעֵב: רְמִיָּה וְנִפְשׁ תִּרְדָּמָה תִּפְּוֹל עֵצְלָה

[H6103](#)

'atz·lah

laiskuus

[H5307](#)

tap·pil

vaivuttaa

[H8639](#)

tar·de·mah;

syvään uneen

[H5315](#)

ve·ne·fesh

ja sielu

[H7423](#)

re·mi·jah

veltto

[H7456](#)

tir·'av.

kärsii nälkää

laiskuus vaivuttaa syvään uneen ja sielu veltto kärsii nälkää

¹⁶ בּוֹזֵה נַפְשׁוֹ שֹׁמֵר מְצֹוֹה שֹׁמֵר (כַּ יוֹמַת) דְּרָכָיו

[H8104](#)

sho·mer

joka pitää

[H4687](#)

mitz·vah

käskyt

[H8104](#)

sho·mer

pitää

[H5315](#)

naf·sho;

sielunsa

[H959](#)

bo·zeh

joka pitää halpana

[H1870](#)

de·ra·chav

Hänen tiensä

ju·mat

ch

(ק יְמוּתִי)

[H4191](#) q
ja·mut.
kuolee

joka pitää käskyt pitää sielunsa joka pitää halpana Hänen tiensä kuolee

¹⁷ מְלוּחַ יְהוָה מְלוּחַ חוֹנֵן אֲגַמְלוּ דָל

[H3867](#)
mal·veh
lainaa

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H2603](#)
cho·nen
armollinen

[H1800](#)
dal;
köyhälle

[H1576](#)
u·ge·mu·lo,
joka on hänen hyvän tekonsa

יְשַׁלֵּם לֹ:

[H7999](#)
je·shal·lem-

[H0](#)
lo.

Hän maksaa takaisin hänelle

lainaa JAHWEH HERRALLE armollinen joka on köyhälle ja hänen hyvän tekonsa Hän maksaa takaisin hänelle

¹⁸ תִּשָּׂא אֶל־הַמִּיתוֹ וְאֶל־תִּקְוָה יֵשׁ כִּי־בְנֵי יִסֵּר

[H3256](#)
jas·ser
kasvata

[H1121](#)
bin·cha
poikaasi

[H3588](#)
ki-
kun

[H3426](#)
jesh
on

[H8615](#)
tik·vah;
toivoa

[H413](#)
ve'·'el-
ethän

[H4191](#)
ha·mi·to,
kuoleman

[H408](#)
'al-

[H5375](#)
tis·sa
halua ottavan

נִפְשָׁהּ:

[H5315](#)
naf·she·cha.
hänen sieluaan

kasvata poikaasi kun on toivoa ethän kuoleman halua ottavan hänen sieluaan

¹⁹ אִם־כִּי עֲנֵשׁ נִשָּׂא (ק חִמָּה גְדֹל־) (כ גֹּר־ל־)

go·ral-

ch

[H1419](#)
ge·dol-
suuri

[H2534](#)
che·mah
viha

q

[H5375](#)
no·se
saa kantaa

[H6066](#)
'o·nesh;
rangaistuksen

[H3588](#)
ki
sillä

[H518](#)
'im-
jos

תּוֹסֵף: וְעוֹד תִּצִּיל

[H5337](#)
tatz·tzil,

[H5750](#)
ve'·'od

[H3254](#)
to·sif.

vapautat hänet kuitenkin hän uudelleen tekee sen

suuri viha saa kantaa rangaistuksen sillä jos vapautat hänet kuitenkin hän uudelleen tekee sen

²⁰ תַּחְכַּם לְמַעַן מוֹסֵר וְקִבַּל עֲצָה שְׂמַע

[H8085](#)

she·ma'
kuuntele

[H6098](#)

'e·tzah
neuvoa

[H6901](#)

ve'·kab·bel
ja ota vastaan

[H4148](#)

mu·sar;
opetus

[H4616](#)

le·ma'·an,
sen tähden

[H2449](#)

tech·kam
että olisit viisaampi

בְּאַחֲרֵי־תֵּךְ:

[H319](#)

be'·'a·cha·ri·te·cha.
tulevaisuudessa

kuuntele neuvoa ja ota vastaan opetus sen tähden että olisit viisaampi tulevaisuudessa

²¹ הֲוֵה וְעֲצַת אִישׁ בְּלֵב־ מַחְשָׁבוֹת רַבּוֹת

[H7227](#)

rab·bot
suuria

[H4284](#)

ma·cha·sha·vot
ajatuksia

[H3820](#)

be'·lev-
on sydämessä ihmisen

[H376](#)

'ish;

[H6098](#)

va'·a·tzat

[H3069](#)

JAH·WEH
mutta neuvo JAHWEH HERRAN

תְּקוּם: הֵיא

[H1931](#)

hi
se

[H6965](#)

ta·kum.
pysyy

suuria ajatuksia on sydämessä ihmisen mutta neuvo JAHWEH HERRAN se pysyy

²² מֵאִישׁ רָשׁ וְטוֹב־ חֲסֵדוֹ אָדָם תֵּאוֹת

[H8378](#)

ta'·a·vat
viehättävyys

[H120](#)

'a·dam

[H2617](#)

chas·do;

on hänen laupeutensa ja parempi

[H2896](#)

ve'·tov-

[H7326](#)

rash

on olla köyhä kuin ihminen

[H376](#)

me'·ish

כָּזָב:

[H3577](#)

ka·zav.
valheen

viehättävyys ihmisen on hänen laupeutensa ja parempi on olla köyhä kuin ihminen valheen

²³ וְשִׁבַּע לְחַיִּים הֵוֵה יִרְאַת

[H3374](#)

jir'at
pelko

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H2416](#)

le·chaj·jim;

tekee eläväksi

[H7649](#)

ve'·sa·ve·a'

saa tyytyväisenä levätä

[H3885](#)

ja·lin,

eikä

[H1077](#)

bal-

[H6485](#)

jip·pa·ked
käy

רַע:

[H7451](#)

ra'.

pahoin

pelko JAHWEH HERRAN tekee eläväksi saa tyytyväisenä levätä eikä käy pahoin

²⁴ לֹא פִּיהוּ אֶל־גַּם־בַּצִּלְחַת יָדוֹ עֵצֶל טֹמֶן

[H2934](#)

ta·man

upottaa

[H6102](#)

'a·tzel

laiska

[H3027](#)

ja·do

kätensä

[H6747](#)

batz·tzal·la·chat;

astiaan

[H1571](#)

gam-

mutta

[H413](#)

'el-

[H6310](#)

pi·hu,

suuhunsa

[H3808](#)

lo

ei

יְשִׁיבֶנָּה:

[H7725](#)

je·shi·ven·nah.

saa takaisin

upottaa laiska kätensä astiaan mutta suuhunsa ei saa takaisin

²⁵ לְנִבּוֹן וְהוֹכִיחַ יְעָרָם וּפְתִי תָכָה לֵץ

[H3887](#)

letz

pilkkaajaa lyö

[H5221](#)

tak·keh

ja yksinkertainen

[H6612](#)

u·fe·ti

varoo

[H6191](#)

ja'·rim;

nuhtelee

[H3198](#)

ve'·ho·chi·ach

nuhtelee

[H995](#)

le·na·von,

ymmärtäväistä

וְיָבִין:

דַּעַת:

[H995](#)

ja·vin

ja hän ymmärtää opetuksen

[H1847](#)

da'·at.

pilkkaajaa lyö ja yksinkertainen varoo nuhtelee ymmärtäväistä ja hän ymmärtää opetuksen

²⁶ וּמַחֲפִיר: מִבֵּישׁ בֶּן אִם יִבְרִיחַ אָב מִשָּׂדֶד־

[H7703](#)

me·shad·ded-

joka pahoinpitelee isäänsä ja ajaa pois

[H1](#)

'av

[H1272](#)

jav·ri·ach

äitinsä

[H517](#)

'em;

[H1121](#)

ben,

on poika

[H954](#)

me·vish

häpeällinen

[H2659](#)

u·mach·pir.

ja joutuu häpeään

joka pahoinpitelee isäänsä ja ajaa pois äitinsä on poika häpeällinen ja joutuu häpeään

²⁷ מֵאֲמָרֵי־ לְשִׁגְוֹת מוֹסֵר לְשִׁמְעַ בְּנֵי חֶדְל־

[H2308](#)

cha·dal-

lopeta

[H1121](#)

be'·ni

poikani

[H8085](#)

li·she·mo·a'

kuuntelemasta opetusta

[H4148](#)

mu·sar;

opetusta

[H7686](#)

lish·got,

joka eksyttää sinut

[H561](#)

me'·im·rei-

sanoista

דַּעַת:

[H1847](#)

da'at.

viisauden

lopeta poikani kuuntelemasta opetusta joka eksyttää sinut sanoista viisauden

²⁸ וְיַבִּיעַ-רְשָׁעִים וּפִי מִשְׁפָּט יִלְיָץ בְּלִיעַל עַד

[H5707](#)

'ed

todistaja belialin / epäjumalan pilkkaa

[H1100](#)

be'li-ja'al

[H3887](#)

ja·litz

[H4941](#)

mish·pat;

oikeutta

[H6310](#)

u·fi

ja suu

[H7563](#)

re·sha'im,

pahantekijän

[H1104](#)

je·val·la'-

nielee

אָוֶן:

[H205](#)

'a·ven.

vääryyttä

todistaja belialin / epäjumalan pilkkaa oikeutta ja suu pahantekijän nielee vääryyttä

²⁹ כְּסִילִים: לִגְוֹ אִמְהַלְמוֹת שְׁפָטִים לְלִצִּים נְכוֹנוֹ

[H3559](#)

na·cho·nu

on valmiina pilkkaajille

[H3887](#)

lal·le·tzim

pilkkaaajille

[H8201](#)

she·fa·tim;

tuomion toimeenpano ja lyönnit

[H4112](#)

u·ma·ha·lu·mot,

ja lyönnit

[H1460](#)

le·gev

selkään tyhmien

[H3684](#)

ke·si·lim.

tyhmien

on valmiina pilkkaajille tuomion toimeenpano ja lyönnit selkään tyhmien

Sananlaskut 20 (Proverbs 20)

¹ יְחָכְמִים: לֹא בֹי שִׁגְהָ וְכָל־ שִׁכָּר הַחַמָּה הַיַּיִן לֶץ
[H3887](#) [H3196](#) [H1993](#) [H7941](#) [H3605](#) [H7686](#) [H0](#) [H3808](#) [H2449](#)
letz hai·jain ho·meh she·char; ve'·chol sho·geh bo, lo jech·kam.
pilkkaaja viini mölyävä väkevä juoma kaikki jotka hoipertelevat niistä eivät ole viisaita

pilkkaaja viini mölyävä väkevä juoma kaikki jotka hoipertelevat niistä eivät ole viisaita

² חוּטָא מִתְעַבְרוּ מֶלֶךְ אֵימַת כַּכְּפִיר נְהַם
[H5099](#) [H3715](#) [H367](#) [H4428](#) [H5674](#) [H2398](#)
na·ham kak·ke·fir 'ei·mat me·lech; mit'·ab·be·ro, cho·te
karjunta kuin nuoren leijonan on pelottavuus kuninkaan joka rikkoo lakia vaarantaa

נַפְשׁוֹ:

[H5315](#)
naf·sho.
henkensä

karjunta kuin nuoren leijonan on pelottavuus kuninkaan joka rikkoo lakia vaarantaa henkensä

³ יִתְגַּלֵּעַ: אָוִיל וְכָל־ מֵרִיב שֵׁבֶת לְאִישׁ כְּבוֹד
[H3519](#) [H376](#) [H7674](#) [H7379](#) [H3605](#) [H191](#) [H1566](#)
ka·vod la'·ish she·vet me·riv; ve'·chol 'e·vil, jit·gal·la'.
kunniaksi miehelle on lopettaminen riidan mutta jokainen hullu sekaantuu siihen

kunniaksi miehelle on lopettaminen riidan mutta jokainen hullu sekaantuu siihen

⁴ (ק וְשֹׂאֵל) (כ וְשֹׂאֵל) יִחַרְשׁ לֹא־ עֵצֶל מַחֲרֹף
[H2779](#) [H6102](#) [H3808](#) [H2790](#) jish'·al ch [H7592](#) q
me·cho·ref 'a·tsel lo- ja·cha·rosh; ve'·sha'·al
syksyllä laiska ei kynnä ja kerjää

בַּקְּצִיר וְאֵין:

[H7105](#) [H369](#)
bak·ka·tzir va'·a·jin.
sanonkorjuun aikana saamatta mitään

syksyllä laiska ei kynnä ja kerjää sanonkorjuun aikana saamatta mitään

⁵ תְּבוּנָה וְאִישׁ אִישׁ בְּלֵב־ עֵצָה עֲמֻקִּים מַיִם
[H4325](#) [H6013](#) [H6098](#) [H3820](#) [H376](#) [H376](#) [H8394](#)
ma·jim 'a·muk·kim 'e·tzah ve'·lev- 'ish; ve'·ish te·vu·nah
vedet syvät on neuvot sydämessä ihmisen mutta ihminen viisas

יְדַלְנָה:

[H1802](#)

jid·len·nah.

vetää ne ulos

vedet syvät on neuvot sydämässä ihmisen mutta ihminen viisas vetää ne ulos

⁶ מִי אֲמוּנִים וְאִישׁ חַסְדּוֹ אִישׁ יִקְרָא אָדָם רַב-

[H7230](#)

rov-

suuri joukko ihmisiä

[H120](#)

'a·dam,

ihmisiä

[H7121](#)

jik·ra

huutaa

[H376](#)

'ish

ihmisen

[H2617](#)

chas·do;

hyvyttä

[H376](#)

ve·'ish

mutta miehen uskollisen

[H529](#)

'e·mu·nim,

uskollisen

[H4310](#)

mi

kuka

יִמְצָא:

[H4672](#)

jim·tza.

löytää

suuri joukko ihmisiä huutaa ihmisen hyvyttä mutta miehen uskollisen kuka löytää

⁷ בְּתִמּוֹ מִתְהַלֵּךְ אֲשֶׁרִי צְדִיק בְּנֵיוֹ

[H1980](#)

mit·hal·lech

vaeltaa

[H8537](#)

be·'tum·mo

nuhteettomuudessa

[H6662](#)

tzad·dik;

vanhurskas

[H835](#)

'ash·rei

siunattuja ovat

[H1121](#)

va·nav

hän lapsensa

אֲחֵרָיו:

[H310](#)

'a·cha·rav.

hän jälkeensä

vaeltaa nuhteettomuudessa vanhurskas siunattuja ovat hänen lapsensa hänen jälkeensä

⁸ כָּל־בְּעֵינָיו מְזַרְהָ דִין יוֹשֵׁב מֶלֶךְ כִּסֵּא־עַל־

[H4428](#)

me·lech,

Kuningas

[H3427](#)

jo·shev

istuu

[H5921](#)

'al-

valtaistuimelle

[H3678](#)

kis·se-

tuomion

[H1779](#)

din;

ja heittää

[H2219](#)

me·za·reh

pois

[H5869](#)

ve·'ei·nav

silmistään

[H3605](#)

kol-

kaikki

רָע:

[H7451](#)

ra'.

pahat

Kuningas istuu valtaistuimelle tuomion ja heittää pois silmistään kaikki pahat

⁹ מִחַטָּאתַי: טְהַרְתִּי לִבִּי זָכִיתִי וְאָמַר מִי-

[H4310](#) [H559](#)
mi- jo-mar
kuka sanoo

[H2135](#)
zik·ki·ti
olen puhdistanut

[H3820](#)
lib·bi;
sisimpäni

[H2891](#)
ta·har·ti,
olen puhdas

[H2403](#)
me·chat·ta·ti.
synneistäni

kuka sanoo olen puhdistanut sisimpäni olen puhdas synneistäni

¹⁰ גַּם- יְהוָה תּוֹעֵבֹת וְאִיפָּה וְאִיפָּה וְאָבֹן אָבֹן

[H68](#)
'e·ven
punnukset ja painot

[H68](#)
va·'e·ven
mitat

[H374](#)
'ei·fah
mitat

[H374](#)
ve·'ei·fah;
ja mitta-astiat

[H8441](#)
to·'a·vat
kauhistus ovat

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H1571](#)
gam-
gam-

שְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)
she·nei·hem.
kahtalaiset

punnukset ja painot mitat ja mitta-astiat kauhistus ovat JAHWEH HERRALLE kahtalaiset

¹¹ וְאִם- זָךְ אִם- נָעַר יִתְנַכֵּר- בְּמַעַלְלָיו גַּם

[H1571](#) [H4611](#)
gam be·ma·'a·la·lav
teoistaankin

[H5234](#)
jit·nak·ker-
tunnistaa

[H5288](#)
na·'ar;
nuorukaisen onko

[H518](#) [H2134](#)
'im- zach
hän puhdas ja onko

[H518](#)
ve·'im-
onko

פְּעָלוֹ: יִשָּׂר

[H3477](#) [H6467](#)
ja·shar po·'o·lo.
suorat hänen tekonsa

teoistaankin tunnistaa nuorukaisen onko hän puhdas ja onko suorat hänen tekonsa

¹² גַּם- עָשָׂה יְהוָה רֹאֶה וְעֵין שִׁמְעַת אָזֶן

[H241](#) [H8085](#)
'o·zen ma·'at
korvan kuulevan

[H5869](#) [H7200](#)
ve·'a·jin ro·'ah;
ja silmän näkevän

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA on tehnyt

[H6213](#) [H1571](#)
'a·sah gam-
gam-

שְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)
she·nei·hem.
molemmat

korvan kuulevan ja silmän näkevän JAHWEH HERRA on tehnyt molemmat

¹³ שְׁבַע־ עֵינַיִךְ פְּקַח תְּוֹרֵשׁ פֶּן־ שִׁנָּה תִּאָּהֵב אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H157](#)

te'e-hav
rakasta

[H8142](#)

nah
nukkumista ettet

[H6435](#)

pen-

[H3423](#)

tiv·va·resh;
köyhtyisi

[H6491](#)

pe·kach
avaa

[H5869](#)

'ei·nei·cha
silmäsi

[H7646](#)

se·va'-
niin saat kyllin

לֶחֶם:

[H3899](#)

la·chem.
leipää

älä rakasta nukkumista ettet köyhtyisi avaa silmäsi niin saat kyllin leipää

¹⁴ וְאֵזַל הַקּוֹנֶה יֹאמַר רַע רַע וְתִהְיֶה לְךָ אֵז לֹ

[H7451](#)

ra'

huonoa

[H7451](#)

ra'

huonoa

[H559](#)

jo·mar

sanoo

[H7069](#)

hak·ko·neh;

ostaja

[H235](#)

ve'·'o·zel

mutta mentyään pois hän

[H0](#)

lo,

silloin

[H227](#)

'az

kehuu

[H1984](#)

jit·hal·lal.

huonoa huonoa sanoo ostaja mutta mentyään pois hän silloin kehuu

¹⁵ שְׁפִיתַי־ וְאֶקֶר וְכָלֵי פְּנִינִים וְרַב־ זָהָב יֵשׁ

[H3426](#)

jesh
on

[H2091](#)

za·ho
kultaa

[H7230](#)

ve'·rov-
ja monenlaisia

[H6443](#)

pe·ni·nim;
jalokiviä

[H3627](#)

u·che·li
mutta astia

[H3366](#)

je·kar,
kallisarvoinen

[H8193](#)

sif·tei-
on suu

דַּעַת:

[H1847](#)

da'at.
viisas

on kultaa ja monenlaisia jalokiviä mutta astia kallisarvoinen on suu viisas

¹⁶ נְכַרְיָהּ (כַּ נְכָרִים) וּבְעַד זֶר עָרַב כִּי־ בְּגָדוֹ לְקַח־

[H3947](#)

le·kach-
ottakaa

[H899](#)

big·do
vaatteet

[H3588](#)

ki-
koska

[H6148](#)

'a·rav
hän takasi

[H2114](#)

zar;
vierasta

[H1157](#)

u·ve'·ad
ja puolesta

na·che·rim

ch

[H5237](#)

na·che·ri·jah
vieraan

חֲבֻלָּהּ: ק

[H2254](#)

q
chav·le·hu.
ota pantti

ottakaa vaatteet koska hän takasi vierasta ja puolesta vieraan ota pantti

¹⁷ חֶצֶץ: פִּיהוּ יִמְלֵא - וְאַחֵר שֶׁקָּר לֶחֶם לְאִישׁ עֵרֵב

[H6149](#)

'a·rev

on makea ihmiselle

[H376](#)

la·'ish

ihmiselle

[H3899](#)

le·chem

leipä

[H8267](#)

sha·ker;

petoksen

[H310](#)

ve·'a·char,

mutta jälkeen

[H4390](#)

jim·ma·le-

täyttyy

[H6310](#)

fi·hu

suu

[H2687](#)

cha·tzatz.

soralla

on makea ihmiselle leipä petoksen mutta jälkeen täyttyy suu soralla

¹⁸ עֲשֵׂה וְבִתְחִבָּלוֹת תִּכּוֹן בְּעֵצָה מִחֲשָׁבוֹת

[H4284](#)

ma·cha·sha·vot

suunnitelmat

[H6098](#)

be·'e·tzah

neuvolla

[H3559](#)

tik·kon;

vahvistuvat ja viisailta

[H8458](#)

u·ve·tach·bu·lot,

neuvoilla

[H6213](#)

'a·seh

käydään

מִלְחָמָה:

[H4421](#)

mil·cha·mah.

sotaa

suunnitelmat neuvolla vahvistuvat ja viisailta neuvoilla käydään sotaa

¹⁹ לֹא שִׁפְתָיו וְלִפְתֵּהּ רֵכִיל הוֹלֵךְ סוֹד גּוֹלֵה -

[H1540](#)

go·leh-

paljastaja

[H5475](#)

sod

salaisuuksien kulkee

[H1980](#)

ho·lech

kulkee

[H7400](#)

ra·chil;

juoruillen

[H6601](#)

u·le·fo·teh

ja imartele

[H8193](#)

fa·tav,

puheillaan

[H3808](#)

lo

älä

תִּתְעָרֵב:

[H6148](#)

tit·'a·rav.

sekaannu häneen

paljastaja salaisuuksien kulkee juoruillen ja imartele puheillaan älä sekaannu häneen

²⁰ בְּאֵשׁוֹן (כַּ בְּאֵשׁוֹן) יָרוּ יִדְעַךְ וְאִמּוֹ אָבִיו מִקְלִל

[H7043](#)

me·kal·lel

joka kiroaa

[H1](#)

'a·viv

isäänsä

[H517](#)

ve·'im·mo;

tai äitiänsä

[H1846](#)

jid·'ach

sen sammuu

[H5216](#)

ne·ro,

loisto

be·'i·shon

ch

[H380](#)

be·'e·shun

silmien

חֲשֵׁךְ: ק

q

[H2822](#)

cho·shech.

synkkään pimeyteen

joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä sen sammuu loisto silmien synkkään pimeyteen

²¹ בְּרֵאשִׁיטָה (ק מְבֹהֶלֶת) (כ מְבַחֶלֶת) נִחְלָה

[H5159](#)

na·cha·lah
perintö

me·vu·che·let

ch

[H973](#)

me·vo·he·let
ahneudella saatu

q

[H7223](#)

ba·ri·sho·nah;
aluksi

תְּבַרְךָ: לֹא יֵאָחֲרִיתָהּ

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·tah,
lopulta

[H3808](#)

lo
ei ole

[H1288](#)

te·vo·rach.
siunattu

perintö ahneudella saatu aluksi lopulta ei ole siunattu

²² וַיִּשַׁע לְיִהוָה קִנְיָה רַע אֲשֶׁלְמָה־ תֹּאמַר אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H559](#)

to·mar
sano

[H7999](#)

'a·shal·le·mah-
minä kosten

[H7451](#)

ra';
pahan

[H6960](#)

kav·veh
odota

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H3467](#)

ve·'jo·sha'
Hän pelastaa

לָךְ:

[H0](#)

lach.
sinut

älä sano minä kosten pahan odota JAHWEH HERRAA Hän pelastaa sinut

²³ מִרְמָה וּמֵאֲזֵנֵי יְאָבֵן יְאָבֵן יְהוָה תֹּעֲבָת

[H8441](#)

to·'a·vat
kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H68](#)

'e·ven
punnukset ja painot

[H68](#)

va·'a·ven;
ja vaakakupit

[H3976](#)

u·moz·nei
ja vaakakupit

[H4820](#)

mir·mah
väärät

טוֹב: לֹא־

[H3808](#)

lo-
eivät

[H2896](#)

tov.
ne ole hyväksi

kauhistus on JAHWEH HERRALLE punnukset ja painot ja vaakakupit väärät eivät ne ole hyväksi

²⁴ דַּרְכּוֹ: יְבִין מָה־ יְאָדָם גְּבַר מִצְעָדֵי־ מִיְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALTA

[H4703](#)

mitz·'a·dei-
ovat askeleet

[H1397](#)

ga·ver;
miehen

[H120](#)

ve·'a·dam,
ja ihminen

[H4100](#)

mah-
kuka

[H995](#)

ja·vin
ymmärtää tiensä

[H1870](#)

dar·ko.
tiensä

JAHWEH HERRALTA ovat askeleet miehen ja ihminen kuka ymmärtää tiensä

²⁵ וְלֵעָדָם מוֹקֵשׁ   וְאַחַר קֹדֶשׁ   נְדָרִים

H4170 mo·kesh ansa on	H120 'a·dom ihmiselle	H3216 ja·la' luvata harkitse mattomasti	H6944 ko·desh; pyhä asia	H310 ve'·'a·char ja jälke n vasta	H5088 ne·da·rim lupaustaan
---	---	--	--	--	--

לְבַקֵּר:

[H1239](#)
le·vak·ker.
harkita

ansa on ihmiselle luvata harkitsemattomasti pyhä asia ja jälken vasta lupaustaan harkita

²⁶ אֹפֶן: עֲלֵיהֶם   וַיָּשֶׁב חָכָם מֶלֶךְ רְשָׁעִים מְזַרְהָה

H2219 me·za·reh hajoittaa	H7563 re·sha·'im väär y dentekijät	H4428 me·lech kuningas	H2450 cha·cham; viisas	H7725 vai·ja·shev ja antaa käy dä	H5921 'a·lei·hem heidän ylitse n	H212 o·fan. pyörän
---	---	--	--	--	---	--

hajoittaa väärydentekijät kuningas viisas ja antaa käydä heidän ylitsen pyörän

²⁷ נֶר   יְהוָה   נְשִׁמַּת   אִדָּם   חִפְשׁ   כָּל־   חֲדָרַי־

H5216 ner kynttilä	H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN	H5397 nish·mat on henki	H120 'a·dam; ihmisen	H2664 cho·fes, Hän tutkii	H3605 kol- kaikki	H2315 chad·rei- kammiot
--	---	---	--	---	---	---

בְּטֵן:

[H990](#)
va·ten.
sisimmän

kynttilä JAHWEH HERRAN on henki ihmisen Hän tutkii kaikki kammiot sisimmän

²⁸ כֶּסֶף: בְּחֶסֶד   וְסֶעַד   מֶלֶךְ יִצְרוּל־   וְאַמֶּת חֶסֶד

H2617 che·sed armo	H571 ve'·'e·met ja totuus	H5341 jitz·tze·ru- varjelevat	H4428 me·lech; kuningasta ja hän ylläpitää	H5582 ve'·sa·'ad laupeudella	H2617 ba·che·sed valtaistuimensa	H3678 kis·'o.
--	---	---	--	--	--	----------------------------------

armo ja totuus varjelevat kuningasta ja hän ylläpitää laupeudella valtaistuimensa

²⁹ זְקֵנִים וְהָדָר   כָּחָם בְּחוּרִים תִּפְאָרֶת

H8597 tif·'e·ret kunnia	H970 ba·chu·rim nuorten miesten	H3581 ko·cham; on heidän voimansa	H1926 va·ha·dar ja kauneus	H2205 ze·ke·nim vanhusten
---	---	---	--	---

שיבה:

[H7872](#)

sei-vah.

on harmaat hiukset

kunnia nuorten miesten on heidän voimansa ja kauneus vanhusten on harmaat hiukset

³⁰ אִמְכוֹת בְּרַע (ק תַּמְרוֹק) (כ תַּמְרִיק) פְּצֵעַ חֲבֵרוֹת

[H2250](#)

chab·bu·rot
mustelmat

[H6482](#)

pe·tza'
haavojen

tam·rik

ch

[H4838](#)

tam·ruk
puhdistavat

q

[H7451](#)

be·ra';

pahuuden ja kipu

[H4347](#)

u·mak·kot,

בֶּטֶן: חֲדָרִי

[H2315](#)

chad·rei-
kammiot

[H990](#)

va·ten.

sisimmän

mustelmat haavojen puhdistavat pahuuden ja kipu kammiot sisimmän

Sananlaskut 21 (Proverbs 21)

¹ כָּל־עַל־ יְהוָה בְּיַד־ מֶלֶךְ לֵב־ מַיִם פְּלִגִּי־
H6388 H4325 H3820 H4428 H3027 H3068 H5921 H3605
pal-gei- ma-jim lev- me-lech be'-jad- JAH-WEH; 'al- kol-
kanavat vesien sydän kuninkaan on kädessä JAHWEH HERRAN kaikkialle

דֶּרֶךְ־כָּל־ יִטְנוּ: יַחְפֹּץ אִשֶּׁר
H834 H2654 H5186 H3605 H1870
'a-sher jach-potz jat-ten-nu. kol- de-rech-
jonne Hän haluaa Hän taivuttaa kaikki hänen tiensä

kanavat vesien sydän kuninkaan on kädessä JAHWEH HERRAN kaikkialle jonne Hän haluaa Hän taivuttaa kaikki hänen tiensä

² יְהוָה: לְבוֹת וְתִכֵּן בְּעֵינָיו יִשָּׂר אִישׁ
H376 H3477 H5869 H8505 H3826 H3068
'ish ja-shar be-'ei-nav; ve'-to-chen lib-bot JAH-WEH.
ihminen on oikeassa omissa silmissään mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

ihminen on oikeassa omissa silmissään mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

³ מִזְבֵּחַ: לִיהוָה נִבְחַר וּמִשְׁפָּט צְדָקָה עֲשֵׂה
H6213 H6666 H4941 H977 H3068 H2077
'a-soh tze-da-kah u-mish-pat; niv-char JAH-WEH miz-za-vach.
tehdä vanhurskautta ja oikeutta on valituin JAHWEH HERRALLE uhri

tehdä vanhurskautta ja oikeutta on valituin JAHWEH HERRALLE uhri

⁴ חַטָּאת: רְשָׁעִים נֹר לֵב וְרָחַב עֵינָיִם רוּם־
H7311 H5869 H7342 H3820 H5215 H7563 H2403
rum- 'ei-na-jim u-re-chav- lev; nir re-sha'im chat-tat.
ylpeys silmien ja pilkallinen sydän kylvö vääryydentekijöiden ovat syntiä

ylpeys silmien ja pilkallinen sydän kylvö vääryydentekijöiden ovat syntiä

⁵ אֶרֶץ־ אֶץ וְכָל־ לְמוֹתָר אֶרֶץ־ חָרוּץ מִחֲשָׁבוֹת
H4284 H2742 H389 H4195 H3605 H213 H389
mach-she-vot cha-rutz 'ach- le-mo-tar; ve'-chol 'atz, 'ach-
aikomukset ahkeran varmasti tuovat yltäkylläisyyttä mutta jokainen kiirehtivä varman

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)

le-mach·sor.

puutteen

aikomukset ahkeran varmasti tuovat yltäkylläisyyttä mutta jokainen kiirehtivä varman puutteen

הֶבֶל שֶׁקֶר בְּלִשׁוֹן אֲוֶזְרוֹת פְּעַל⁶

[H6467](#)

po·'al

hankkiminen aarteiden

[H214](#)

o·tza·rot

arteiden

[H3956](#)

bil·shon

kielellä

[H8267](#)

sha·ker;

petollisella on tuulahdus

[H1892](#)

he·vel

נִדְּף

[H5086](#)

nid·daf,

joka heittelee edestakaisin niitä jotka etsivät

מִוֶּת: מִבְּקֵשֵׁי-

[H1245](#)

me·vak·shei-

etsivät

[H4194](#)

ma·vet.

kuolemaa

hankkiminen aarteiden kielellä petollisella on tuulahdus joka heittelee edestakaisin niitä jotka etsivät kuolemaa

לַעֲשׂוֹת מֵאֲנוּ כִּי יְגוּרֵם רְשָׁעִים שֵׁד⁷

[H7701](#)

shod-

väkivaltaisuus

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijöiden

[H1641](#)

je·go·rem;

vetää alas heitä sillä

[H3588](#)

ki

he

[H3985](#)

me·'a·nu,

kieltäytyvät toteuttamasta

[H6213](#)

la·'a·sot

toteuttamasta

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish·pat.

oikeutta

väkivaltaisuus väärydentekijöiden vetää alas heitä sillä he kieltäytyvät toteuttamasta oikeutta

הַפְּכֹפֵךְ⁸

[H2019](#)

ha·fach·pach

vääristynyt / kiero / mutkainen on tie

וְזָר אִישׁ דְּרָךְ

[H1870](#)

de·rech

ihmisen

[H376](#)

'ish

syllisyyttä

[H2054](#)

va·zar;

kantavan mutta puhtaan

אִזְךָ

[H2134](#)

ve·'zach,

puhtaan

פְּעֻלוֹ: יָשָׁר

[H3477](#)

ja·shar

suorat

[H6467](#)

po·'o·'lo.

ovat teot

vääristynyt / kiero / mutkainen on tie ihmisen syllisyyttä kantavan mutta puhtaan suorat ovat teot

⁹ וּבֵית מְדִינִים מֵאִשֶׁת גַּג פְּנֵת עַל־ לְשֶׁבֶת טוֹב

[H2896](#)

tov,
parempi

[H3427](#)

la-she-vet
on asua

[H5921](#)

'al-

[H6438](#)

pin-nat-
kulmalla

[H1406](#)

gag;
katon

[H802](#)

me'e-shet
kuin vaimon

[H4079](#)

mid-ja-nim,
riitaisan kanssa ja talo

[H1004](#)

u-veit

חֶבֶר:

[H2267](#)

cha-ver.

jakaa yhdessä

parempi on asua kulmalla katon kuin vaimon riitaisan kanssa ja talo jakaa yhdessä

¹⁰ יֵחַן לֹא־ רַע אֶתְהָ־ רָשָׁע נִפְשׁ

[H5315](#)

ne-fesh
sielu

[H7563](#)

ra-sho'

vääryydentekijän himoitsee

[H183](#)

'iv-ve-tah-

himoitsee

[H7451](#)

ra';

pahaa

[H3808](#)

lo-

eikä

[H2603](#)

ju-chan

ole armollisuutta

בְּעֵינָיו

רְעָהוּ:

[H5869](#)

be-'ei-nav

hänen silmien edessä toisilla

[H7453](#)

re-'e-hu.

sielu vääryydentekijän himoitsee pahaa eikä ole armollisuutta hänen silmien edessä toisilla

¹¹ לְחָכְם וּבַהֲשָׁכִיל פְּתִי יְחָכְם־ לֵץ בְּעֵנֶשׁ־

[H6064](#)

ba'nosh-

kun rangaistaan pilkkaajaa

[H3887](#)

letz

viisastuu

[H2449](#)

jech-kam-

viisastuu

[H6612](#)

pe-ti;

yksinkertainen ja kun opastetaan

[H7919](#)

u-ve-has-kil

opastetaan

[H2450](#)

le-cha-cham,

viisasta

דַּעַת: יְקַח־

[H3947](#)

jik-kach-

hän saa

[H1847](#)

da-'at.

ymmärrystä

kun rangaistaan pilkkaajaa viisastuu yksinkertainen ja kun opastetaan viisasta hän saa ymmärrystä

¹² מִסְלָף רָשָׁע לְבֵית צְדִיק מִשְׁכִּיל

[H7919](#)

mas-kil

on harkitsevainen

[H6662](#)

tzad-dik

vanhurskas

[H1004](#)

le-veit

kohtaan taloa

[H7563](#)

ra-sha';

koska kukistuvat

[H5557](#)

me-sal-lef

koska kukistuvat

לָרַע: רְשָׁעִים

[H7563](#)

re-sha'im

[H7451](#)

la-ra'.

vääryydentekijät pahuuteensa

on harkitsevainen vanhurskas kohtaan taloa vääryydentekijän koska kukistuvat vääryydentekijät pahuuteensa

¹³ וְלֹא יִקְרָא הוּא גַם־ דָּל מִזְעֶקֶת־ אָזְנוֹ אֹטֵם

[H331](#)

'o-tem

joka sulkee

[H241](#)

a-ze-no

korvansa huudolta

[H2201](#)

miz-za'a-kat-

[H1800](#)

dal;

kärsivän myös

[H1571](#)

gam-

itse

[H1931](#)

hu

[H7121](#)

jik-ra,

huutaa

[H3808](#)

ve'lo

ja ei

יַעֲנֶה:

[H6030](#)

je'a-neh.

saa vastausta

joka sulkee korvansa huudolta kärsivän myös itse huutaa ja ei saa vastausta

¹⁴ עֲזָה: חֲמָה בְּחֶק וְשֹׁחַד אָף יִכְפֹּה בִּסְתֵר מַתָּן

[H4976](#)

mat-tan

palkkio

[H5643](#)

bas-se-ter

salassa

[H3711](#)

jich-peh-

lepyttää

[H639](#)

'af;

vihan

[H7810](#)

ve'sho-chad

ja lahja

[H2436](#)

ba-chek,

keskellä

[H2534](#)

che-mah

kuuman

[H5794](#)

'az-zah.

raivon

palkkio salassa lepyttää vihan ja lahja keskellä kuuman raivon

¹⁵ לְפַעֲלֵי אִמְחֹתָה מִשְׁפָּט עֲשׂוֹת לְצַדִּיק שְׂמִחָה

[H8057](#)

sim-chah

ilo on

[H6662](#)

latz-tzad-dik

vanhurskaille

[H6213](#)

a-sot

tehdä

[H4941](#)

mish-pat;

oikeutta

[H4288](#)

u-me-chit-tah,

mutta kauhu niille jotka tekevät

[H6466](#)

le-fo'a-lei

אֵוֵן:

[H205](#)

'a-ven.

vääryyttä

ilo on vanhurskaille tehdä oikeutta mutta kauhu niille jotka tekevät vääryyttä

¹⁶ רְפָאִים בְּקֶהֱל הַשִּׁיכֵל מִדְּרֹךְ תּוֹעָה אָדָם

[H120](#)

'a-dam,

ihminen

[H8582](#)

to'eh

joka eksyy

[H1870](#)

mid-de-rech

tieltä

[H7919](#)

has-kel;

ymmärryksen joukossa

[H6951](#)

bik-hal

[H7496](#)

re-fa'im

kuolleiden haamujen

יְנוּחַ:

[H5117](#)

ja·nu·ach.

lepää

ihminen joka eksyy tieltä ymmärryksen joukossa kuolleiden haamujen lepää

¹⁷ יִין אֱהָב שְׂמֵחָה אֱהָב מִחְסוֹר אִישׁ

[H376](#)

'ish

ihminen

[H4270](#)

mach·sor

on köyhä

[H157](#)

'o·hev

joka rakastaa juhlia / nautintoja

[H8057](#)

sim·chah;

joka rakastaa viiniä

[H157](#)

'o·hev

[H3196](#)

ja·jin-

אִשְׁמָן יַעֲשִׂיר: לֹא

[H8081](#)

va·she·men,

ja rasvaa / ihraa / öljyä ei

[H3808](#)

lo

[H6238](#)

ja·'a·shir.

rikastu

ihminen on köyhä joka rakastaa juhlia / nautintoja joka rakastaa viiniä ja rasvaa / ihraa / öljyä ei rikastu

¹⁸ בּוֹגֵד: יִשְׂרִים וְתַחַת רָשָׁע לַצְּדִיק כֶּפֶר

[H3724](#)

ko·fer

lunnaat

[H6662](#)

latz·tzad·dik

vanhurskaan

[H7563](#)

ra·sha';

on vääryudentekijä ja sijaan

[H8478](#)

ve·ta·chat

[H3477](#)

je·sha·rim

oikeamielisten

[H898](#)

bo·ged.

petolliset

lunnaat vanhurskaan on vääryudentekijä ja sijaan oikeamielisten petolliset

¹⁹ (כְּמִדּוֹנִים) מֵאֲשֶׁת מִדְּבַר בְּאֶרֶץ שֶׁבֶת טוֹב

[H2896](#)

tov,

miellyttävämpi

[H3427](#)

she·vet

on asua

[H776](#)

be·'e·retz-

alueella

[H4057](#)

mid·bar;

erämaan

[H802](#)

me·'e·shet

kuin vaimon

me·do·nim

ch

יִכְעַס: (קְמִדּוֹנִים)

[H4066](#)

mid·ja·nim

riitaisan

q

[H3708](#)

va·cha·'as.

ja vihaisen

miellyttävämpi on asua alueella erämaan kuin vaimon riitaisan ja vihaisen

²⁰ אָדָם וְכִסִּיל חָכָם בְּנוֹה וְשָׁמֵן נְחֻמָּד אוֹצָר

[H214](#)

o·tzar

aarteita

[H2530](#)

nech·mad

kallisarvoisia ja öljyä

[H8081](#)

va·she·men

[H5116](#)

bin·veh

on asunnossa

[H2450](#)

cha·cham;

viisaan

[H3684](#)

u·che·sil

mutta tyhmä ihminen

[H120](#)

'a·dam

יְבַלְעֵנוּ:

[H1104](#)

je·val·le·'en·nu.

nielee ne alas

aarteita kallisarvoisia ja öljyä on asunnossa viisaan mutta tyhmä ihminen nielee ne alas

²¹ רֹדֵף   צְדָקָה   וְחֶסֶד   וּמִצָּא   חַיִּים   צְדָקָה

[H7291](#)

ro·def

joka tavoittelee vanhurskautta ja armoa

[H6666](#)

tze·da·kah

[H2617](#)

va·cha·sed; jim·tza

[H4672](#)

löytää

[H2416](#)

chaj·jim,

elämän

[H6666](#)

tze·da·kah

vanhurskauden

וְכָבוֹד:

[H3519](#)

ve·cha·vod.

ja kunnian

joka tavoittelee vanhurskautta ja armoa löytää elämän vanhurskauden ja kunnian

²² עִיר   מִבְּטָחָהּ:   עֵז   וְיֵרֵד   חָכְמָה   עָלֶיהָ   גְּבוּרִים

[H5892](#)

'ir

kaupunkiin soturien

[H1368](#)

gib·bo·rim

soturien

[H5927](#)

'a·lah

nousee

[H2450](#)

cha·cham; vai·jo·red,

viisas

[H3381](#)

ja kaataa alas

sen vahvan turvan

[H5797](#)

'oz

sen vahvan turvan

[H4009](#)

miv·te·chah.

sen vahvan turvan

kaupunkiin soturien nousee viisas ja kaataa alas sen vahvan turvan

²³ נַפְשׁוֹ:   מִצָּרוֹת   שִׁמְרָה   וְלִשְׁוֹנוֹ   פִּיּוֹ   שִׁמְרָה

[H8104](#)

sho·mer

joka vahtii

[H6310](#)

piv

suutaan ja kieltään /

[H3956](#)

u·le·sho·no;

varjelee

[H8104](#)

sho·mer

varjelee

[H6869](#)

mitz·tza·rot

ahdistukselta

[H5315](#)

naf·sho.

sielunsa

joka vahtii suutaan ja kieltään / varjelee ahdistukselta sielunsa

²⁴ זֶדּוֹן: בְּעֵבֶרֶת   עוֹשֶׂה   שְׂמֹי   לְצַיְהִיר   זֶדּוֹן

[H2086](#)

zed

röyhkeä ja ylpeä

[H3093](#)

ja·hir

pilkkaaajan

[H3887](#)

letz

nimen

[H8034](#)

she·mo;

nimen

[H6213](#)

o·seh,

saa

[H5678](#)

be·'ev·rat

ylimielisessä

[H2087](#)

za·don.

röyhkeydessä

röyhkeä ja ylpeä pilkkaaajan nimen saa ylimielisessä röyhkeydessä

²⁵ לַעֲשׂוֹת: יָדְיוֹ מֵאֲנוּ כִּי־ תִמְיַתְנוּ עֲצֵל תֵּאָוֹת

H8378 ta-'a-vat himo	H6102 'a-tzel laiskan	H4191 te-mi-ten-nu; tappaa	H3588 ki- sillä	H3985 me-'a-nu kieltäytyvät	H3027 ja-dav hänen kätensä	H6213 la-'a-sot. tekemästä työtä
--	---	--	---------------------------------------	---	--	--

himo laiskan tappaa sillä kieltäytyvät hänen kätensä tekemästä työtä

²⁶ וְלֹא יִתֵּן וְצִדִּיק תֵּאָוֹה הַתֵּאָוֹה הַיּוֹם כָּל־

H3605 kol- kaiken	H3117 hai-jom päivää	H183 hit-'av-vah hän himoitsee	H8378 ta-'a-vah; ahnaasti	H6662 ve-'tzad-dik mutta vanhurskas	H5414 jit-ten, antaa	H3808 ve-'lo eikä
---	--	--	---	---	--	---

יַחֲשׂוּךְ:

[H2820](#)
jach-soch.
säästele

kaiken päivää hän himoitsee ahnaasti mutta vanhurskas antaa eikä säästele

²⁷ בְּזִמָּה כִּי־ אֶף תּוֹעֵבָה רְשָׁעִים זָבַח

H2077 ze-vach uhri	H7563 re-sha-'im vääräydetekijän on	H8441 to-'e-vah; kauhistus	H637 'af, kuinka paljon enemmän	H3588 ki- kun	H2154 ve-'zim-mah viekkauudessa
--	---	--	---	-------------------------------------	---

יְבִיאֵנוּ:

[H935](#)
je-vi-'en-nu.
se tuodaan

uhri vääräydetekijän on kauhistus kuinka paljon enemmän kun viekkauudessa se tuodaan

²⁸ וְדַבֵּר: לְנֹצַח שׁוֹמֵעַ וְאִישׁ יֹאבֵד כְּזָבִים עֵד־

H5707 'ed- todistaja	H3577 ke-za-vim valehteleva	H6 jo-ved; tuhoutuu	H376 ve-'ish mutta mies	H8085 sho-me-a', totteleva	H5331 la-ne-tzach aina	H1696 je-dab-ber. saa puhua
--	---	---	---	--	--	---

todistaja valehteleva tuhoutuu mutta mies totteleva aina saa puhua

²⁹ וְיִשָּׂר בְּפָנָיו רָשָׁע אִישׁ הַעֵז (כִּי כִין) הוּא

H5810 he-'ez kovettaa	H376 'ish mies	H7563 ra-sha' paha	H6440 be-'fa-nav; kasvonsa	H3477 ve-'ja-shar, mutta oikeamieliselle	H1931 ja-chin Hän	ch
---	--------------------------------------	--	--	--	---	----

יָבִין (ק) דְּרָכָו: (כ דְּרָכָיו) (ק)

[H3559](#)

ja·vin

tekee vahvaksi

q de·ra·chav ch

[H1870](#)

dar·ko.

q
tien

kovettaa mies paha kasvonsa mutta oikeamieliselle Hän tekee vahvaksi tien

³⁰ לְנֶגֶד עֵצָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין חִכְמָה אִין

[H369](#)

'ein

ei ole mitään viisautta

[H2451](#)

choch·mah

ei mitään ymmärrystä

[H369](#)

ve'·'ein

ei mitään ymmärrystä

[H8394](#)

te·vu·nah;

ei mitään ymmärrystä

[H369](#)

ve'·'ein

ei mitään neuvoa

[H6098](#)

'e·tzah,

ei mitään neuvoa

[H5048](#)

le·ne·ged

edessä

יְהוָה:

פ

[H3069](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRAN

Peh

ei ole mitään viisautta ei mitään ymmärrystä ei mitään neuvoa edessä JAHWEH HERRAN

³¹ הַתְּשׁוּעָה: אֵלֵי־הוָה מִלְחָמָה לְיוֹם מוֹכֵן סוֹס

[H5483](#)

sus,

hevonen

[H3559](#)

mu·chon

on valmisteltu päivään

[H3117](#)

le·jom

on valmisteltu päivään

[H4421](#)

mil·cha·mah;

taistelun

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

[H8668](#)

hat·te·shu·'ah.

on voitto

hevonen on valmisteltu päivään taistelun JAHWEH HERRAN on voitto

Sananlaskut 22 (Proverbs 22)

¹ טוֹב: חַן וְאַמְזָהָב מִכֶּסֶף רַב מֵעֶשֶׂר שֵׁם נְבָחַר

[H977](#)
niv·char
nimi

[H8034](#)
sham
valittu

[H6239](#)
me·'o·sher
on rikkautta

[H7227](#)
rav;
suurempi

[H3701](#)
mik·ke·sef
hopeaa

[H2091](#)
u·miz·za·hav,
ja kultaa

[H2580](#) [H2896](#)
chen tov.
armo parempi

nimi valittu on rikkautta suurempi hopeaa ja kultaa armo parempi

² יְהוָה: כָּלֵם עֲשֵׂה נִפְגְּשׁוּ וְרֵשׁ עֲשִׂיר

[H6223](#)
'a·shir
rikas

[H7326](#)
va·rash
ja köyhä

[H6298](#)
nif·ga·shu;
kohtaavat

[H6213](#)
'o·seh
luonut on

[H3605](#)
chul·lam
kaiken

[H3068](#)
JAH·WEH.
JAHWEH HERRA

rikas ja köyhä kohtaavat luonut on kaiken JAHWEH HERRA

³ אִפְתִּיּוּם (ק וְנִסְתָּר) (כ וְיִסְתָּר) רָעָה רָאָה עָרוּם

[H6175](#)
'a·rum
viisas

[H7200](#)
ra·'ah
näkee

[H7451](#)
ra·'ah
pahan

ve·'jis·sa·ter ch
ja piiloutuu

[H5641](#)
ve·'nis·tar;
ja piiloutuu

q [H6612](#)
u·fe·ta·jim,
mutta yksinkertaiset

וְנִעַנְשׁוּ: עֲבָרוּ

[H5674](#)
'a·ve·ru
kulkevat eteenpäin

[H6064](#)
ve·'ne·'e·na·shu.
ja heitä rangaistaan

kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan

viisas näkee pahan ja piiloutuu mutta yksinkertaiset kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan

⁴ וְחַיִּים: וְכָבוֹד עֶשֶׂר יְהוָה: יִרְאֵת עֲנוּה עֵקֶב

[H6118](#)
'e·kev
seuraus

[H6038](#)
'a·na·vah
nöyryydestä

[H3374](#)
jir·'at
on pelko

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRAN

[H6239](#)
'o·sher
rikkaus

[H3519](#)
ve·'cha·vod
kunnia

[H2416](#)
ve·'chaj·jim.
ja elämä

seuraus nöyryydestä on pelko JAHWEH HERRAN rikkaus kunnia ja elämä

⁵ מֵהֵם: יִרְחֵק נִפְשׁוֹ שׁוֹמֵר עֵקֶשׁ בְּדַרְךְ פְּחִים צְנִים

[H6791](#)
tzin·nim
piikikkäitä

[H6341](#)
pa·chim
ansoja

[H1870](#)
be·'de·rech
on tiellä

[H6141](#)
'ik·kesh;
kieron

[H8104](#)
sho·mer
joka vartioi

[H5315](#)
naf·sho,
sieluaan

[H7368](#)
jir·chak
on kaukana niistä

[H1992](#)
me·hem.

piikikkäitä ansoja on tiellä kieron joka vartioi sieluaan on kaukana niistä

לֹא־ יִזְקִין כִּי־ גַם דַּרְכּוֹ פִּי עַל־ לַנֶּעַר חֲנֹךְ⁶

[H2596](#) [H5288](#) [H5921](#) [H6310](#) [H1870](#) [H1571](#) [H3588](#) [H2204](#) [H3808](#)
cha·noch lan·na·'ar 'al- pi dar·ko; gam ki- jaz·kin, lo-
kouluta lapsesi puheellasi tielle niin että hän vanhanakaan ei

מִמֶּנָּה: יָסוּר

[H5493](#) [H4480](#)
ja·sur mi·men·nah.
poikkea pois siltä

kouluta lapsesi puheellasi tielle niin että hän vanhanakaan ei poikkea pois siltä

מִלְוֶה: לְאִישׁ לְוָה וְעַבְדִּי מְשׁוּל בְּרָשִׁים עֲשִׂיר⁷

[H6223](#) [H7326](#) [H4910](#) [H5650](#) [H3867](#) [H376](#) [H3867](#)
'a·shir be·ra·shim jim·shol; ve·'e·ved lo·veh, le·'ish mal·veh.
rikas köyhiä hallitsee ja orja on lainaaja jokainen lainanantajan

rikas köyhiä hallitsee ja orja on lainaaja jokainen lainanantajan

וְשֵׁבֶט (ק) אֲוֹן! קְצָר־ (כ) וְקִצּוֹר־ עוֹלָה זֹרַע⁸

[H2232](#) [H5766](#) [jik·tzor-](#) [ch](#) [H7114](#) [H5771](#) [q](#) [H7626](#)
zo·re·a' 'av·lah jik·tzor- jik·tzor- 'a·ven; ve·'she·vet
joka kylvää vääryyttä niittää ahdistusta ja valtikka

וְעִבְרָתוֹ: יְכֻלָּה

[H5678](#) [H3615](#)
ev·ra·to jich·leh.
hänen ylpeytensä saa loppunsa

joka kylvää vääryyttä niittää ahdistusta ja valtikka hänen ylpeytensä saa loppunsa

לְדַל: מִלְחָמוֹ נָתַן כִּי־ יִבְרַךְ הוּא עֵין טוֹב־⁹

[H2896](#) [H5869](#) [H1931](#) [H1288](#) [H3588](#) [H5414](#) [H3899](#) [H1800](#)
tov- 'a·jin hu je·vo·rach; ki- na·tan mil·lach·mo lad·dal.
hyvää tahtovat silmät ne siunataan sillä hän antaa leipäänsä köyhälle

hyvää tahtovat silmät ne siunataan sillä hän antaa leipäänsä köyhälle

וְקָלוֹן: דִּין וְיִשְׁבֵּת מְדוֹן וַיֵּצֵא לֵץ גָּרֵשׁ¹⁰

[H1644](#) [H3887](#) [H3318](#) [H4066](#) [H7673](#) [H1779](#) [H7036](#)
ga·resh letz ve·'je·tze ma·don; ve·'jish·bot, din ve·'ka·lon.
aja pois pilkkaaja niin poistuu riita ja loppuu väittely ja häväistys

aja pois pilkkaaja niin poistuu riita ja loppuu väittely ja häväistys

¹¹ שְׂפָתָיו תֵּן (ק) לֵב טְהוֹר־ (כ) אֱהֵב ^{H157} 'o·hev ^{te·hor-} ^{ch} ^{H2889} te·hor- ^{H2890} lev; ^q ^{H2580} chen ^{H8193} fa·tav,
 joka rakastaa puhtautta sydämen armo on hänen huulillaan

רַעְהוּ: מֶלֶךְ: ^{H7453} re·e·hu ^{H4428} me·lech.
 hänen ystävänsä on kuningas

joka rakastaa puhtautta sydämen armo on hänen huulillaan hänen ystävänsä on kuningas

¹² דְּבַרִּי אִיסְלֵף יְהוָה עֵינָי דַּעַת נָצְרוּ: ^{H5869} 'ei·nei ^{H3068} JAH·WEH ^{H5341} na·tze·ru ^{H1847} da·'at; ^{H5557} vaj·sal·lef, ^{H1697} div·rei
 silmät JAHWEH HERRAN varjelevat viisautta / ymmärrystä ja Hän kumoo sanat

בְּגֵד: ^{H898} vo·ged.
 petollisten

silmät JAHWEH HERRAN varjelevat viisautta / ymmärrystä ja Hän kumoo sanat petollisten

¹³ אֶרְצָח: רְחֹבוֹת בְּתוֹךְ בְּחוּץ אֶרֶץ עֵצֶל אֲמַר ^{H559} 'a·mar ^{H6102} 'a·tzel ^{H738} 'a·ri ^{H2351} va·chutz; ^{H8432} be·toch ^{H7339} re·cho·vot, ^{H7523} 'e·ra·tze·ach.
 sanoo laiska leijona on ulkona keskellä katuja minut tapetaan

sanoo laiska leijona on ulkona keskellä katuja minut tapetaan

¹⁴ שׁוֹחָה שׁוֹחָה פִּי עֲמֻקָּה זָרוֹת יְהוָה זְעוּם! (פּוֹל-) ^{H7745} shu·chah ^{H6013} 'a·muk·kah ^{H6310} pi ^{H2114} za·rot; ^{H2194} ze·'um ^{H3068} JAH·WEH
 kuoppa syvä on suu vieraiden naisten viha JAHWEH HERRAN
 jip·pol-

ק נָשָׁם: (פּוֹל-) (כ) ^{ch} ^{H5307} jip·pol- ^{H5307} sham. ^q
 kaataa siihen

kuoppa syvä on suu vieraiden naisten viha JAHWEH HERRAN kaataa siihen

¹⁵ יְרַחֵקְנָהּ מִזֶּסֶר שִׁבֹּט נַעַר בְּלֵב־ קְשׁוּרָה אֲוֹלֹת

[H200](#)
'iv-ve-let
tyhmyys

[H7194](#)
ke-shu-rah
on sidottu

[H3820](#)
ve'-lev-
sydämeen

[H5288](#)
na-'ar;
nuorukaisen

[H7626](#)
she-vet
vitsa

[H4148](#)
mu-sar,
kurituksen

[H7368](#)
jar-chi-ken-nah
ajaa kauas sen

מִמֶּנּוּ:

[H4480](#)

mi-men-nu.

pois hänestä

tyhmyys on sidottu sydämeen nuorukaisen vitsa kurituksen ajaa kauas sen pois hänestä

¹⁶ אֶךְ־ לְעַשְׂוֹר נִתַּן לוֹ לְהַרְבּוֹת דָּל עֵשֶׂק

[H6231](#)
'o-shek
joka sortaa

[H1800](#)
dal
köyhää

[H7235](#)
le-har-bot
lisätäkseen

[H0](#)
lo;
omaansa

[H5414](#)
no-ten
joka antaa

[H6223](#)
le-'a-shir,
rikkaalle

[H389](#)
'ach-
todella

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)

le-mach-sor.

köyhtyy

joka sortaa köyhää lisätäkseen omaansa joka antaa rikkaalle todella köyhtyy

¹⁷ תְּנִשִּׁית וְלִבְךָ חֲכָמִים דְּבַרִּי וְשָׁמַע אֶזְנְךָ הֵט

[H5186](#)
hat
kallista

[H241](#)
'a-ze-ne-cha,
korvasi

[H8085](#)
u-she-ma'
ja kuuntele

[H1697](#)
div-rei
sanoja

[H2450](#)
cha-cha-mim;
viisaiden

[H3820](#)
ve-'lib-be-cha,
ja sisimpääsi

[H7896](#)
ta-shit
aseta

לְדַעְתִּי:

[H1847](#)

le-da'ti.

opetukseni

kallista korvasi ja kuuntele sanoja viisaiden ja sisimpääsi aseta opetukseni

¹⁸ יַחְדָּו! כִּנּוּ בְּבִטְנְךָ תִּשְׁמְרֵם כִּי־ נָעִים כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H5273](#)
na-'im
se on suloista

[H3588](#)
ki-
kun

[H8104](#)
tish-me-rem
pidät ne

[H990](#)
be-'vit-ne-cha;
sisimmässäsi

[H3559](#)
jik-ko-nu
ne ovat vahvana

[H3162](#)
jach-dav,
yhdessä

שְׂפָתֶיךָ: עַל-

[H5921](#)

[H8193](#)

'al- se·fa·tei·cha.
päällä huuliesi

sillä se on suloista kun pidät ne sisimmässäsäsi ne ovat vahvana yhdessä päällä huuliesi

¹⁹ אַף־ הַיּוֹם הַזֶּה הִוְדַעְתִּיךָ מִבְּטַחְךָ בְּיְהוָה לְהִיּוֹת

[H1961](#)

lih·jot

että olisi

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRASSA luottamuksesi

[H4009](#)

miv·ta·che·cha;

[H3045](#)

ho·da·ti·cha

ja olen opettanut

[H3117](#)

haj·jom

sen tänään myös

[H637](#)

'af-

אַתָּה:

[H859](#)

'at·tah.

sinulle

että olisi JAHWEH HERRASSA luottamuksesi ja olen opettanut sen tänään myös sinulle

²⁰ ק) שְׁלִישִׁים) (כְּשִׁלְשׁוֹם) לְךָ כָּתַבְתִּי הַלֵּא

[H3808](#)

ha·lo

enkö

[H3789](#)

cha·tav·ti

kirjoittanut

[H0](#)

le·cha

sinulle

shil·shom

ch

[H8032](#)

sha·li·shim;

eilen ja toissapäivänä

q

וְדַעַת: בְּמוֹעֲצוֹת

[H4156](#)

be·mo·e·tzot

neuvoen

[H1847](#)

va·da·'at.

ja opettaen

enkö kirjoittanut sinulle eilen ja toissapäivänä neuvoen ja opettaen

²¹ אֲמַרִים לְהַשִּׁיב אֲמַת אֲמַרִי קֹשֶׁט לְהוֹדִיעַךָ

[H3045](#)

le·ho·di·'a·cha,

että tuntisit

[H7189](#)

ko·shet

vahvan

[H561](#)

'im·rei

sanojen

[H571](#)

'e·met;

totuuden

[H7725](#)

le·ha·shiv

että voisit vastata niille puheella

[H561](#)

'a·ma·rim

לְשַׁלְּחֶיךָ: אֲמַת פ Peh

[H571](#)

'e·met,

totuuden

[H7971](#)

le·sho·le·chei·cha.

jotka lähettivät sinut

että tuntisit vahvan sanojen totuuden että voisit vastata niille puheella totuuden jotka lähettivät sinut

²² עֲנִי תִדְכָּא וְאַל־ הוּא דַל־ כִּי דַל תִּגְזַל־ אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H1497](#)
tig-zol-
ryöstä

[H1800](#)
dal

[H3588](#)
ki
köyhää koska

[H1800](#)
dal-
köyhä

[H1931](#)
hu;
hän on

[H408](#)
ve-'al-
ja älä

[H1792](#)
te-dak-ke
sorra

[H6041](#)
'a-ni
kurjaa

בַּשַּׁעַר:

[H8179](#)

vash-sha-'ar.
portissa

älä ryöstä köyhää koska köyhä hän on ja älä sorra kurjaa portissa

²³ קִבְּעֵיהֶם אֶת־ וְקִבַּע רִיבָם יְרִיב יְהוָה כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H3069](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H7378](#)
ja-riv
ajaa hänen

[H7379](#)
ri-vam;
asiaansa

[H6906](#)
ve-'ka-va'
ja riistää

[H853](#)
'et-
ET

[H6906](#)
koe-'ei-hem
hänen riistäjiltään

נַפְשׁ:

[H5315](#)

na-fesh.
sielun

sillä JAHWEH HERRA ajaa hänen asiaansa ja riistää ET hänen riistäjiltään sielun

²⁴ לֹא חֲמוֹת אִישׁ וְאֶת־ אָף בַּעַל אֶת־ תִּתְרַע אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H7462](#)
tit-ra'
ole ystävä

[H853](#)
'et-
ET

[H1167](#)
ba-'al
herran

[H639](#)
'af;
vihaisen

[H854](#)
ve-'et
ET

[H376](#)
'ish
ja miehen

[H2534](#)
che-mot
kiukkuisen

[H3808](#)
lo
älä

תְּבוֹא:

[H935](#)

ta-vo.
kanssa mene

älä ole ystävä ET herran vihaisen ET ja miehen kiukkuisen älä kanssa mene

²⁵ מוֹקֵשׁ וְלִקְחַתָּ (ק אֲרַחֲתִיו) (כ אֲרַחֲתוּ) תִּאֲלַף פֶּן־

[H6435](#)
pen-
ettet

[H502](#)
te-'e-laf
opi

'a-re-cha-tov

ch

[H734](#)

'o-re-cho-tav;
hänen tapojaan

q

[H3947](#)

ve-'la-kach-ta
ja joutuisi

[H4170](#)

mo-kesh
ansaan

לְנַפְשָׁךְ:

[H5315](#)

le·naf·she·cha.

sielusi

ettet opi hänen tapojaan ja joutuisi ansaan sielusi

26 מִשְׁאֹת: בְּעַרְבִים כָּף בְּתֻקְעֵי-תְהִי אַל-

[H408](#)

'al-
älä

[H1961](#)

te·hi
ole niitä

[H8628](#)

ve'·to·ke·'ei-
jotka lyövät

[H3709](#)

chaf;
kättä

[H6148](#)

ba'·o·re·vim,
takaavat

[H4859](#)

mash·sha'·ot.
velkoja

älä ole niitä jotka lyövät kättä takaavat velkoja

27 מִשְׁכָּבְךָ יִקַּח לְמָה לְשַׁלֵּם לְךָ אֵין-אִם-

[H518](#)

'im-
jos

[H369](#)

'ein-
ei ole

[H0](#)

le·cha
sinulla

[H7999](#)

le·shal·lem;
millä maksaa

[H4100](#)

lam·mah
miksi

[H3947](#)

jik·kach
otettaisiin

[H4904](#)

mish·ka·ve·cha,
vuode

מִתְחַתֵּיךְ:

[H8478](#)

mit·tach·tei·cha.

sinun altasi

jos ei ole sinulla millä maksaa miksi otettaisiin vuode sinun altasi

28 אָבוֹתֶיךָ: עָשׂוּ אֲשֶׁר עוֹלָם גְּבוּל תַּסֵּג אַל-

[H408](#)

'al-
älä

[H5253](#)

tas·seg
siirrä pois

[H1366](#)

ge·vul
rajaa

[H5769](#)

o·lam;
vanhaa

[H834](#)

'a·sher
jonka

[H6213](#)

'a·su
ovat asettaneet

[H1](#)

a·vo·tei·cha.
isänne

älä siirrä pois rajaa vanhaa jonka ovat asettaneet isänne

29 וְתִיָּצֵב מִלְכִים לְפָנָי-בְּמַלְאֲכָתּוֹ מִהִיר אִישׁ חַזִּית

[H2372](#)

cha·zi·ta
näetkö

[H376](#)

'ish
miehen

[H4106](#)

ma·hir
taitavan

[H4399](#)

bim·lach·to,
työssään

[H6440](#)

lif·nei-
edessä

[H4428](#)

me·la·chim
kuninkaiden

[H3320](#)

jit·jatz·tzav;
hän seisoo

פַּ חֲשֻׁכִים: לְפָנָי וְתִיָּצֵב בַּל-

[H1077](#)

bal-
ei

[H3320](#)

jit·jatz·tzev
hän seisoo

[H6440](#)

lif·nei
edessä

[H2823](#)

cha·shuk·kim.
alhaisten

Peh

näetkö miehen taitavan työssään edessä kuninkaiden hän seisoo ei hän seisoo edessä alhaisten

Sananlaskut 23 (Proverbs 23)

1 תָּבִין בֵּין מוֹשֵׁל אֶת־ לְלֶחֶם תִּשֵּׁב כִּי־¹

[H3588](#)

ki-kun

[H3427](#)

te-shev
istut

[H3898](#)

lil-chom
syömään

[H853](#)

'et-ET

[H4910](#)

mo-shel;
kanssa hallitsijan

[H995](#)

bin
katso tarkkaan

[H995](#)

ta-vin,
ymmärtäen

לְפָנֶיךָ: אֲשֶׁר אֶת־

[H853](#)

'et-ET

[H834](#)

'a-sher
mitä

[H6440](#)

le-fa-nei-cha.
on kasvojesi edessä

kun istut syömään ET kanssa hallitsijan katso tarkkaan ymmärtäen ET mitä on kasvojesi edessä

2 אֶתָּה: נֶפֶשׁ בְּעַל אִם־ בְּלֶעָךְ שֹׁכִין וְשֹׁמֵת

[H7760](#)

ve'-sam-ta
ja laita

[H7915](#)

sak-kin
veitsi

[H3930](#)

be'-lo-'e-cha;
kurkullesi

[H518](#)

'im-jos

[H1167](#)

ba-'al
herrasi

[H5315](#)

ne-fesh
ruokahalu

[H859](#)

'at-tah.
sinun on

ja laita veitsi kurkullesi jos herrasi ruokahalu sinun on

3 כְּזָבִים: לֶחֶם וְהוּא לְמַטְעַמוֹתָיו תִּתְּאוּ אֶל־³

[H408](#)

'al-älä

[H183](#)

tit-'o
himoitse

[H4303](#)

le-mat-'am-mo-tav;
hänen herkkujaan

[H1931](#)

ve-'hu,
sillä ne ovat ruokaa

[H3899](#)

le-chem
petollista

[H3577](#)

ke-za-vim.

älä himoitse hänen herkkujaan sillä ne ovat ruokaa petollista

4 חֲדַל: מִבִּינְתֶךָ לְהַעֲשִׂיר תִּיגַע אֶל־⁴

[H408](#)

'al-älä

[H3021](#)

ti-ga'
ponnistele

[H6238](#)

le-ha-'a-shir;
rikastuaksesi

[H998](#)

mib-bi-na-te-cha
ymmärrä

[H2308](#)

cha-dal.
lopettaa

älä ponnistele rikastuaksesi ymmärrä lopettaa

5 עֲשֵׂה כִּי וְאִינְנוּ בּוֹ עֵינֶיךָ (ק הַתְּעִיף) (כ הַתְּעוּף)

[ha-ta-'uf](#)

ch

[H5774](#)

ha-ta-'if
kun lentävät

q

[H5869](#)

'ei-nei-cha
silmäsi

[H0](#)

bo,
siihen ei mitään ole

[H369](#)

ve-'ei-nen-nu
sillä

[H3588](#)

ki

[H6213](#)

'a-soh
se on mennyt

לּוֹ יַעֲשֵׂה־ (ק יַעוּף) (כ יַעֲשֵׂה) כְּנֶשֶׁר כְּנַפָּיִם

[H6213](#)

ja-'a-seh-
se tekee

[H0](#)

lo
itselleen siivet

[H3671](#)

che-na-fa-jim;
kuin kotkan

[H5404](#)

ke-ne-sheer,
kuin kotkan

ve-'a-jef

ch

[H5774](#)

ja-'uf
ja lentää

q

פ השמים:

[H8064](#) Peh
hash·sha·ma·jim.
taivaalle

kun lentävät silmäsi siihen ei mitään ole sillä se on mennyt se tekee itselleen siivet kuin kotkan ja lentää taivaalle

⁶ (כ תתאו) ואל עין רע לחם את תלחם אל-

[H408](#) 'al-älä
[H3898](#) til·cham, syö
[H853](#) 'et-ET
[H3899](#) le·chem leipää
[H7451](#) ra' pahan
[H5869](#) 'a·jin; silmissä ja
[H408](#) ve·'al-älä
tit·'av ch

למטעמתי: (ק תתאיו)

[H183](#) tit·'av, himoitse
q
[H4303](#) le·mat·'am·mo·tav.
hänen herkkujaan

älä syö ET leipää pahan silmissä ja älä himoitse hänen herkkujaan

⁷ ושתה אכל הוא כן בנפשו שער כמו כיו

[H3588](#) ki sillä
[H3644](#) ke·mov- niinkuin
[H8176](#) sha·'ar hän laskelmoi
[H5315](#) be·naf·sho, sielussaan
[H3651](#) ken- sellainen
[H1931](#) hu hän on
[H398](#) 'e·chol syö
[H8354](#) u·she·teh ja juo

עמר: בל- אלבו לך אמר

[H559](#) jo·mar sanoo hän
[H0](#) lach; sinulle
[H3820](#) ve·'lib·bo, mutta hänen sisimpänsä ei
[H1077](#) bal- lainkaan ole kanssasi
[H5973](#) 'im·mach.

sillä niinkuin hän laskelmoi sielussaan sellainen hän on syö ja juo sanoo hän sinulle mutta hänen sisimpänsä ei lainkaan ole kanssasi

⁸ הנעימים: דבריך ושתת תקיאנה אכלת פתך-

[H6595](#) pit·te·cha- suupalan
[H398](#) 'a·chal·ta syömäsi
[H6958](#) te·ki·'en·nah; oksennat
[H7843](#) ve·shi·cha·ta, ja tuhoutuu
[H1697](#) de·va·rei·cha sanasi
[H5273](#) han·ne·'i·mim. suloiset

suupalan syömäsi oksennat ja tuhoutuu sanasi suloiset

⁹ לשכל אבוז כיו תדבר אל כסיל באזני

[H241](#) be·'a·ze·nei korvien kuullen
[H3684](#) che·sil tyhmän
[H408](#) 'al-älä
[H1696](#) te·dab·ber; puhu
[H3588](#) ki- sillä
[H936](#) ja·vuz, hän halveksii
[H7922](#) le·se·chel ymmärtämystä

מְלִיָּךְ:

[H4405](#)

mil·lei·cha.

sanojesi

korvien kuullen tyhmän älä puhu sillä hän halveksii ymmärtämystä sanojesi

¹⁰ תָּבֹא: אֶל- יְתוּמִים וּבְשָׂדֵי עוֹלָם גְּבוּל תִּסַּג אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H5253](#)

tas·seg
siirrä

[H1366](#)

ge·vul
rajaa

[H5769](#)

o·lam;
vanhaa

[H7704](#)

u·vis·dei
ja pelloille

[H3490](#)

je·to·mim,
orpojen

[H408](#)

'al-
älä

[H935](#)

ta·vo.
mene

älä siirrä rajaa vanhaa ja pelloille orpojen älä mene

¹¹ אֶת- יְרִיב הוּא- חֲזָק גְּאֵלָם כִּי-

[H3588](#)

ki-
sillä

[H1350](#)

Go·'a·lam

heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa on väkevä Hän

[H2389](#)

cha·zak;

[H1931](#)

hu-

[H7378](#)

ja·riv
ajaa

[H853](#)

'et-
ET

אֶתְךָ: רִיבָם

[H7379](#)

ri·vam

[H854](#)

'it·tach.

heidän riita-asiansa sinua vastaan

sillä heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa on väkevä Hän ajaa ET heidän riita-asiansa sinua vastaan

¹² לְאִמְרֵי- אֶזְנֶךָ לְבָבְךָ לְמוֹסֵר הַבְּיָאָה

[H935](#)

ha·vi·'ah
tuo

[H4148](#)

lam·mu·sar
opetettavaksi

[H3820](#)

lib·be·cha; sisimpäsi

[H241](#)

ve·'a·ze·ne·cha, ja korvasi

[H561](#)

le·'im·rei-
sanoille

דַּעַת:

[H1847](#)

da·'at.

viisauden / ymmärryksen

tuo opetettavaksi sisimpäsi ja korvasi sanoille viisauden / ymmärryksen

¹³ בְּנִשְׁבֹּט תִּכְנֶנוּ כִּי- מוֹסֵר מִנְעָר תִּמְנַע אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H4513](#)

tim·na'
kieltäydy

[H5288](#)

min·na·'ar
lastasi

[H4148](#)

mu·sar;
opettamasta

[H3588](#)

ki-
sillä

[H5221](#)

tak·ken·nu
kurittaessasi

[H7626](#)

vash·she·vet,
häntä vitsalla

יְמוֹתַי לֹא

[H3808](#) [H4191](#)

lo ja·mut.
ei hän kuole

älä kieltäydy lastasi opettamasta sillä kurittaessasi häntä vitsalla ei hän kuole

¹⁴ תִּצִילֵנִי מִשְׁאוֹל וְנַפְשִׁי תִקְנֶנּוּ בַּשֵּׁבֶט אֶתָּה

[H859](#)

'at·tah

sinä

[H7626](#)

bash·she·vet

vitsalla

[H5221](#)

tak·ken·nu;

häntä kuritat

[H5315](#)

ve'·naf·sho,

ja hänen sielunsa

[H7585](#)

mish·she'ol

sheolista / tuonelasta

[H5337](#)

tatz·tzil.

pelastat

sinä vitsalla häntä kuritat ja hänen sielunsa sheolista / tuonelasta pelastat

¹⁵ אֲנִי גַם־ לִבִּי יִשְׁמַח לְבַרְךָ חָכִים אִם־ בְּנִי

[H1121](#)

be'·ni

poikani jos

[H518](#)

'im-

[H2449](#)

cha·cham

viisas on

[H3820](#)

lib·be·cha;

sisimpäsi

[H8055](#)

jis·mach

niin riemuitsee

[H3820](#)

lib·bi

sisimpäni

[H1571](#)

gam-

myös

[H589](#)

'a·ni.

minun

poikani jos viisas on sisimpäsi niin riemuitsee sisimpäni myös minun

¹⁶ מִיִּשְׂרָאֵל שְׂפָתַיךָ בְּדַבָּר כְּלִיֹּתִי וְתִעְלֶזְנָה

[H5937](#)

ve'·ta'·lo·ze·nah

ja iloitsen

[H3629](#)

chil·jo·tai;

syvällä sisimmässäni

[H1696](#)

be'·dab·ber

sanoista

[H8193](#)

fa·tei·cha,

huultesi

[H4339](#)

mei·sha·rim.

oikeista

ja iloitsen syvällä sisimmässäni sanoista huultesi oikeista

¹⁷ בְּיִרְאַת־אֱלֹהִים לִבִּי יִקְנֶא אֶל־

[H408](#)

'al-

älköön

[H7065](#)

je·kan·ne

kadehtiko

[H3820](#)

lib·be·cha

sisimpäsi

[H2400](#)

ba·chat·ta'·im;

syntisiä

[H3588](#)

ki

sillä

[H518](#)

'im-

jos

[H3374](#)

be'·jir'·at-

pelossa

הַיּוֹם כָּל־ יְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN olet kaikki päivät

[H3605](#)

kol-

[H3117](#)

haj·jom.

älköön kadehtiko sisimpäsi syntisiä sillä jos pelossa JAHWEH HERRAN olet kaikki päivät

¹⁸ תַּכְרֵת: לֹא יִתְקַוְתָּךְ אַחֲרֵית יֵשׁ אִם־ כִּי

[H3588](#) [H518](#) [H3426](#) [H319](#) [H8615](#) [H3808](#) [H3772](#)
ki 'im- jesh 'a·cha·rit; ve'·tik·va·te·cha, lo tik·ka·ret.
sillä kun on olemassa loppu niin toivosi ei katkea / häviä

sillä kun on olemassa loppu niin toivosi ei katkea / häviä

¹⁹ לְבַרְךָ: בְּדַרְךָ וְאִשֶׁר וְחָכְמָם בְּנֵי אֶתְהָ שְׁמַע־

[H8085](#) [H859](#) [H1121](#) [H2449](#) [H833](#) [H1870](#) [H3820](#)
she·ma' 'at·tah ve'·ni va·cha·cham; ve'·'ash·sher bad·de·rech lib·be·cha.
kuuntele nyt poikani ja ole viisas ja ohjaa tielle sisimpäsi

kuuntele nyt poikani ja ole viisas ja ohjaa tielle sisimpäsi

²⁰ לְמוֹ: בְּשָׂר בְּזֹלְלֵי יַיִן בְּסֹבְאֵי־ תִהְיֶה אֶל־

[H408](#) [H1961](#) [H5433](#) [H3196](#) [H2151](#) [H1320](#) [H0](#)
'al- te·hi ve'·soe'·ei- ja·jin; be'·zo·la·lei va·sar la·mo.
älä ole joukossa juomarien viinin joukossa ahmattien jotka lihottavat itseään

älä ole joukossa juomarien viinin joukossa ahmattien jotka lihottavat itseään

²¹ נֹמָה: תִּלְבִּישׁ אֶקְרָעִים יִרְשׁ וְזוֹלֵל סֹבָא כִּי־

[H3588](#) [H5433](#) [H2151](#) [H3423](#) [H7168](#) [H3847](#) [H5124](#)
ki- so·ve ve'·zo·lel jiv·va·resh; u·ke·ra'·im, tal·bish nu·mah.
sillä juomari ja ahmatti joutuvat köyhyyteen ja ryysyihin pukeutuu unelias

sillä juomari ja ahmatti joutuvat köyhyyteen ja ryysyihin pukeutuu unelias

²² זָקְנָה כִּי־ תָבוֹז וְאֶל־ יִלְדָךְ זֶה לְאָבִיךָ שְׁמַע־

[H8085](#) [H1](#) [H2088](#) [H3205](#) [H408](#) [H936](#) [H3588](#) [H2204](#)
she·ma' le'·a·vi·cha zeh je·la·de·cha; ve'·'al- ta·vuz, ki- za·ke·nah
kuuntele isääsi tätä kasvattajaasi ja älä halveksi kun tulee vanhaksi

אִמְךָ:

[H517](#)
'im·me·cha.
äitisi

kuuntele isääsi tätä kasvattajaasi ja älä halveksi kun tulee vanhaksi äitisi

23 וְבִינָה: וּמוֹסָר חֲכָמָה תִּמְכֹּר וְאַל־ קִנְיָה אֲמַת

[H571](#)
'e-met
totuutta

[H7069](#)
ke-neh
hanki

[H408](#)
ve-'al-
ja älä

[H4376](#)
tim-kor;
myy

[H2451](#)
choch-mah
viisautta

[H4148](#)
u-mu-sar
opetusta

[H998](#)
u-vi-nah.
ja ymmärrystä

totuutta hanki ja älä myy viisautta opetusta ja ymmärrystä

24 יוֹלֵד (צְדִיק אָבִי ק) יְגִיל (כ יְגוֹל) (ק גִּיל) (כ גּוֹל)

govl ch

[H1523](#)
gil
iloitsee

q ja-gojl

ch [H1523](#)
ja-gil
ja riemuitsee

q [H1](#)
'a-vi
isä

[H6662](#)
tzad-dik;
vanhurskaan

jo-led

ק בּוֹ: יִשְׂמַח־ (כ יִשְׂמַח־) חֲכָמָה (ק וַיּוֹלֵד) (כ)

ch [H3205](#)
ve-'jo-led
ja synnyttäjä

q [H2450](#)
cha-cham,
viisaan

ve-'jis-mach-

ch [H8055](#)
jis-mach-
riemuitsee

[H8055](#) q
bo.
hänestä

govl iloitsee ja riemuitsee isä vanhurskaan ja synnyttäjä viisaan riemuitsee hänestä

25 יוֹלֵדְתֶךָ: וְתַגֵּל וְאָמַרְךָ אָבִיךָ יִשְׂמַח־

[H8055](#)
jis-mach-
riemuitkoon

[H1](#)
'a-vi-cha
isäsi

[H517](#)
ve-'im-me-cha;
ja äitisi

[H1523](#) [H3205](#)
ve-'ta-gel, jo-lad-te-cha.
ja iloitkoon synnyttäjäsi

riemuitkoon isäsi ja äitisi ja iloitkoon synnyttäjäsi

26 (כ תִּרְצְנָה) דְּרַכֵּי יְעִינִיךָ לֵי לִבְךָ בְּנִי תִנָּה־

[H5414](#)
te-nah-
anna

[H1121](#)
ve-'ni
poikani

[H3820](#)
lib-be-cha
sydämesi

[H0](#)
li;
minulle

[H5869](#)
ve-'ei-nei-cha,
ja silmiäsi

[H1870](#)
de-ra-chai
tieni

tir-tze-nah

ch

ק תִּצְרְנָה)

[H7521](#)
titz-tzo-re-nah
miellyttäköön

anna poikani sydämesi minulle ja silmiäsi tieni miellyttäköön

27 נְכַרְיָה: צָרָה וּבְיָר זוּגָה עֵמֶקְנָה שׁוֹחָה כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H7745](#)
shu-chah
kuoppa

[H6013](#)
'a-muk-kah
syvä on

[H2181](#)
zo-nah;
portto

[H875](#)
u-ve-'er
ja kaivo

[H6862](#)
tza-rah,
ahdas

[H5237](#)
na-che-ri-jah.
vieras nainen

sillä kuoppa syvä on portto ja kaivo ahdas vieras nainen

²⁸ בְּאָדָם וּבִוְגֵדִים תִּתְאַרְבּ כְּחִתְּךָ הֲיֵא אֶף-

[H637](#)

'af-
todella

[H1931](#)

hi
hän

[H2863](#)

ke-che-tef
kuin saalista

[H693](#)

te'e-ro;
väijyy

[H898](#)

u-vog-dim,
ja uskottomia

[H120](#)

be'-'a-dam
keskuudessa ihmisten

תּוֹסֵף:

[H3254](#)

to·sif.

lisää

todella hän kuin saalista väijyy ja uskottomia keskuudessa ihmisten lisää

²⁹ (ק מְדִינִים) (כ מְדִוְנִים) לְמִי אֲבֹי לְמִי אֹי לְמִי

[H4310](#)

le-mi
kenellä

[H188](#)

o
ulvominen

[H4310](#)

le-mi
kenellä

[H17](#)

a-vo
suru

[H4310](#)

le-mi
kenellä

mi-do-nim

ch

[H4066](#)

mid-ja-nim
riidat

q

עֵינַיִם: חִכְלָלוֹת לְמִי חָנָם פְּצָעִים לְמִי שְׂיִחַ לְמִי

[H4310](#)

le-mi
kenellä

[H7879](#)

si-ach,
valitus

[H4310](#)

le-mi
kenellä

[H6482](#)

pe-tza-'im
haavat

[H2600](#)

chin-nam;
ilman syytä

[H4310](#)

le-mi,
kenellä

[H2448](#)

chach-li-lut
punoittavat

[H5869](#)

'ei-na-jim.
silmit

kenellä ulvominen kenellä suru kenellä riidat kenellä valitus kenellä haavat ilman syytä kenellä punoittavat silmät

³⁰ מִמְסַךְ: לַחֲקֹר לְבָאִים הַיַּיִן עַל- לְמַאֲחָרִים

[H309](#)

lam-'a-cha-rim
jotka viipyvät

[H5921](#)

'al-
ääressä

[H3196](#)

haj-ja-jin;
viinin

[H935](#)

lab-ba-'im,
tulevat

[H2713](#)

lach-kor
etsimään

[H4469](#)

mim-sach.
sekoitettua viiniä

jotka viipyvät ääressä viinin tulevat etsimään sekoitettua viiniä

³¹ (כ בְּכִיס) יִתֵּן כִּי- יִתְאַדָּם כִּי יִין יִתְרָא אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H7200](#)

te-re
katso

[H3196](#)

ja-jin
viiniä

[H3588](#)

ki
kun

[H119](#)

jit-'ad-dam
se punoittaa

[H3588](#)

ki-
kun

[H5414](#)

jit-ten
se antaa

bak-kis

ch

בְּמִישְׁרִים: יִתְהַלֵּךְ עֵינֹו (ק בְּכֹוס)

[H3599](#)

bak-kos
maljassa

q

[H5869](#)

ei-no;
värinsä

[H1980](#)

jit-hal-lech,
ja menee

[H4339](#)

be-'mei-sha-rim.
tasaisesti alas

älä katso viiniä kun se punoittaa kun se antaa maljassa värinsä ja menee tasaisesti alas

³² יַפְרֹשׁ: וְכַצְּפֵעֵנִי יִשְׁךָ כְּנַחֲשׁ אַחֲרֵיתוֹ

[H319](#)

a·cha·ri·to
lopulta

[H5175](#)

ke·na·chash
kuin käärme

[H5391](#)

jish·shach;
se puree

[H6848](#)

u·che·tzif·o·ni
ja kuin kyykäärme

[H6567](#)

jaf·rish.
pistaa

lopulta kuin käärme se puree ja kuin kyykäärme pistää

³³ תַּהֲפֹכוֹת: יְדַבֵּר אֶלְבָּךְ זָרוֹת יִרְאוּ עֵינֶיךָ

[H5869](#)

'ei·nei·cha
silmäsi

[H7200](#)

jir·'u
katsovat

[H2114](#)

za·rot;
vieraita

[H3820](#)

ve·lib·be·cha,
ja sydämesi

[H1696](#)

je·dab·ber
puhuu

[H8419](#)

tah·pu·chot.
luonnottomia

silmäsi katsovat vieraita naisia ja sydämesi puhuu luonnottomia

³⁴ חִבְּל: בְּרֹאשׁ אֶכְשַׁכְּב יָם בְּלָב־ כְּשֵׁכְב וְהִיִּית

[H1961](#)

ve·ha·ji·ta
ja olet

[H7901](#)

ke·sho·chev
kuin makaisit

[H3820](#)

be·'lev-
keskellä

[H3220](#)

jam;
merta

[H7901](#)

u·che·sho·chev,
ja kuin lepäisit

[H7218](#)

be·'rosh
huipulla

[H2260](#)

chib·bel.
maston

ja olet kuin makaisit keskellä merta ja kuin lepäisit huipulla maston

³⁵ מִתִּי יִדְעָתִי בַל־ הֶלְמוּנִי חֲלִיתִי בַל־ הִכּוּנִי

[H5221](#)

hik·ku·ni
lyöneet minua

[H1077](#)

val-
enkä

[H2470](#)

cha·li·ti
ole kipeä

[H1986](#)

ha·la·mu·ni,
lyöneet maahan

[H1077](#)

bal-
enkä

[H3045](#)

ja·da·'e·ti
tuntenut sitä

[H4970](#)

ma·tai
milloin

עוֹד: אֶבְקַשְׁנוּ אוֹסִיף אֶקִּיץ

[H6974](#)

'a·kitz;
herään

[H3254](#)

o·sif,
lisää

[H1245](#)

'a·vak·shen·nu
sitä etsiäkseni

[H5750](#)

od.
vielä

lyöneet minua enkä ole kipeä lyöneet maahan enkä tuntenut sitä milloin herään lisää sitä etsiäkseni vielä

Sananlaskut 24 (Proverbs 24)

¹ (ק תתאיו) (כ תתאו) ואל רעה באנשי תקנא אל-

[H408](#)

'al-
älä

[H7065](#)

te·kan·ne
kadehdi

[H376](#)

be'·an·shei
ihmisiä

[H7451](#)

ra'·ah;
pahoja

[H408](#)

ve'·'al-
ja älä

tit·'av

ch

[H183](#)

tit·'av,
halua

q

אתם: להיות

[H1961](#)

lih·jot
olla

[H854](#)

'it·tam.
heidän kanssaan

älä kadehdi ihmisiä pahoja ja älä halua olla heidän kanssaan

² שפתיהם ועמל לבם יהגה שד כו

[H3588](#)

ki-
sillä

[H7701](#)

shod
turmelusta juonivat

[H1897](#)

jeh·geh

[H3820](#)

lib·bam;

heidän mielensä ja vääryyttä heidän huulensa

[H5999](#)

ve'·'a·mal,

[H8193](#)

sif·tei·hem

תדברנה:

[H1696](#)

te·dab·be·re·nah.
puhuvat

sillä turmelusta juonivat heidän mielensä ja vääryyttä heidän huulensa puhuvat

³ ותכונן: ובתבונה בית! בבנה בבחמה

[H2451](#)

be'·cha·che·mah
viisaudella

[H1129](#)

jib·ba·neh
rakennetaan talot

[H1004](#)

ba·jit;

[H8394](#)

u·vit·vu·nah,
ja älykkyydellä

[H3559](#)

jit·ko·nan.

ne saadaan vahvaksi

viisaudella rakennetaan talot ja älykkyydellä ne saadaan vahvaksi

⁴ יקר הון כל! מלאו חדרים ובדעת

[H1847](#)

u·ve·da'·at
ja ymmärryksellä

[H2315](#)

cha·da·rim

huoneet

[H4390](#)

jim·mal'·u;
täytetään

[H3605](#)

kol-

kaikella

[H1952](#)

hon

varallisuudella

[H3368](#)

ja·kar

kallisarvoisella

ינעים:

[H5273](#)

ve'·na'·im.

ja suloisella

ja ymmärryksellä huoneet täytetään kaikella varallisuudella kallisarvoisella ja suloisella

⁵ כָּח: מְאַמֵּץ - יָדַעַת וְאִישׁ - בְּעוֹז חָכָם גְּבֵר

[H1397](#)
ge-ver-
mies

[H2450](#)
cha·cham
viisas

[H5797](#)
ba·oz;
on vahva

[H376](#)
ve·'ish-
ja mies

[H1847](#)
da·at,
ymmärryksen

[H553](#)
me·'am·metz-
vahvistaa

[H3581](#)
ko·ach.
vahvuuttaan

mies viisas on vahva ja mies ymmärryksen vahvistaa vahvuuttaan

⁶ וְתִשׁוּעָה מִלְחָמָה לָּךְ תַּעֲשֶׂה - בְּתַחְבֵּלוֹת כִּי

[H3588](#) [H8458](#)
ki ve·tach·bu·lot
sillä neuvoilla

[H6213](#)
ta·'a·seh-
käyt

[H0](#) [H4421](#)
le·cha mil·cha·mah;
sinä taisteluja

[H8668](#)
u·te·shu·'ah,
ja apu

יֹעֵץ: בְּרֹב

[H7230](#) [H3289](#)
be·ro jo·etz.

on runsaus neuvonantajien

sillä neuvoilla käyt sinä taisteluja ja apu on runsaus neuvonantajien

⁷ בְּנִשְׁעַר חֲכָמוֹת לְאֵוִיל רָאמוֹת לֹא

[H7311](#)
ra·mot
on korkeaa

[H191](#)
le·e·vil
hullulle

[H2454](#)
cha·che·mot;
viisaus

[H8179](#) [H3808](#)
bash·sha·'ar, lo
portilla / paikkakunnalla / ääntä ei

פִּיהוּ: יִפְתַּח

[H6605](#) [H6310](#)
jif·tach- pi·hu.
hän avaa suutaan

on korkeaa hullulle viisaus portilla / paikkakunnalla / ääntä ei hän avaa suutaan

⁸ יִקְרְאוּ: מְזַמְּוֹת בְּעַל- לֹא לְהַרְעַ מְחַשֵּׁב

[H2803](#)
me·chash·shev
sitä joka suunnittelee pahaa

[H7489](#)
le·ha·re·a';
häntä

[H0](#)
lo,

[H1167](#)
ba·'al-

[H4209](#)
me·zim·mot
juonittelujen

[H7121](#)
jik·ra·'u.
kutsutaan

sitä joka suunnittelee pahaa häntä päämieheksi juonittelujen kutsutaan

⁹ לֵץ: לְאָדָם וְתוֹעֵבַת חֲטָאת אֲוֹלָת זִמַּת

[H2154](#) [H200](#)
zim·mat 'iv·ve·let
suunnitelma tyhmyyden

[H2403](#)
chat·tat;
on synty

[H8441](#)
ve·to·'a·vat
ja kauhistus on

[H120](#)
le·'a·dam
ihmisille

[H3887](#)
letz.
pilkkaaja

suunnitelma tyhmyyden on synty ja kauhistus on ihmisille pilkkaaja

¹⁰ כְּחֹכְהָ: צָר צָרָה בְּיוֹם הַתְּרַפִּית

[H7503](#)

hit-rap-pi-ta

jos olet veltto

[H3117](#)

be'jom

päivänä

[H6869](#)

tza-rah,

ahdingon

[H6862](#)

tzar

vähäinen on voimasi

[H3581](#)

ko-che-chah.

jos olet veltto päivänä ahdingon vähäinen on voimasi

¹¹ אִם- לְהֵרֵג וּמָטִים לְמֹות לְקַחִים הַצֵּל

[H5337](#)

hatz-tzel

pelasta ne joita viedään

[H3947](#)

le-ku-chim

joita viedään

[H4194](#)

lam-ma-vet;

kuolemaan

[H4131](#)

u-ma-tim

ja jotka horjuvat tapettavaksi jos

[H2027](#)

la-he-reg,

tapettavaksi jos

[H518](#)

'im-

תַּחֲשׂוּר:

[H2820](#)

tach-soch.

voitte sen estää

pelasta ne joita viedään kuolemaan ja jotka horjuvat tapettavaksi jos voitte sen estää

¹² לְבוֹת תִּכְן הַלֵּא- זֶה יִדְעֵנוּ לֵא- הֵן תֵּאמַר כִּי-

[H3588](#)

ki-

sillä

[H559](#)

to-mar,

sanot

[H2005](#)

hen

en

[H3808](#)

lo-

en

[H3045](#)

ja-da'nu

tiennyt

[H2088](#)

zeh

tätä

[H3808](#)

halo-

eikö

[H8505](#)

to-chen

joka tutkii sisimmät

[H3826](#)

lib-bot

לְאָדָם וְהַשִּׁיב יָדַע הוּא נִפְשָׁךְ וְנִצַּר יְבִין הוּא-

[H1931](#)

hu-

Hän

[H995](#)

ja-vin,

tiedä

[H5341](#)

ve'no-tzer

ja joka valvoo sieluasi

[H5315](#)

naf-she-cha

sieluasi

[H1931](#)

hu

Hän

[H3045](#)

je-da';

tuntisi

[H7725](#)

ve'he-shiv

ja joka maksaa ihmiselle

[H120](#)

le'a-dam

כְּפִעְלוֹ:

[H6467](#)

ke-fo'o'lo.

mukaan tekojensa

sillä sanot en tiennyt tätä eikö joka tutkii sisimmät Hän tiedä ja joka valvoo sieluasi Hän tuntisi ja joka maksaa ihmiselle mukaan tekojensa

¹³ עַל- מְתוֹק וְנִפְתּוּ וְטוֹב כִּי- דְבַשׁ בְּנִי אֶכֶל-

[H398](#)

'e-chol-

syö

[H1121](#)

be'ni

poikani

[H1706](#)

de-vash

hunajaa

[H3588](#)

ki-

sillä

[H2896](#)

tov;

se on hyvää ja

[H5317](#)

ve'no-fet

hunajakennoa

[H4966](#)

ma-tok,

makeaa

[H5921](#)

'al-

חֶכְמָה:

[H2441](#)

chik·ke·cha.

suussasi

syö poikani hunajaa sillä se on hyvää ja hunajakennoa makeaa suussasi

¹⁴ וַיֵּשׁ מִצָּאתָ אִם- לְנַפְשֶׁךָ חֶכְמָה דְּעָה כֵּן

[H3651](#)

ken

näin

[H3045](#)

de·eh

tunne

[H2451](#)

choch·mah

viisaus

[H5315](#)

le·naf·she·cha

sielullesi

[H518](#)

'im-

jos

[H4672](#)

ma·tza·ta

olet löytänyt sen niin on sinulla

[H3426](#)

ve'·jesh

פ תְּכַרֵּת: לֹא יִתְקַוְתָּ אַחֲרֵית

[H319](#)

'a·cha·rit;

tulevaisuus

[H8615](#)

ve'tik·va·te·cha, lo

ja toivosi

[H3808](#)

ei

[H3772](#)

tik·ka·ret.

raukea tyhjiin

Peh

näin tunne viisaus sielullesi jos olet löytänyt sen niin on sinulla tulevaisuus ja toivosi ei raukea tyhjiin

¹⁵ תִּשְׁדָּד אֶל- צְדִיק לְנוּה רָשָׁע תֵּאָרֵב אֶל-

[H408](#)

'al-

älä

[H693](#)

te·e·ro

väijy

[H7563](#)

ra·sho'

vääryydenkijä asuinpaikkaa vanhurskaan

[H5116](#)

lin·veh

[H6662](#)

tzad·dik;

älä

[H408](#)

'al-

älä

[H7703](#)

te·shad·ded

tuhoa

רִבְצָו:

[H7258](#)

riv·tzo.

hänen lepopaikkaansa

älä väijy vääryydenkijä asuinpaikkaa vanhurskaan älä tuhoa hänen lepopaikkaansa

¹⁶ וְרָשָׁעִים וְקָם צְדִיק יְפוּל נִשְׁבַּע כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H7651](#)

she·va'

seitsemän kertaa lankeaa

[H5307](#)

jip·pol

lankeaa

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas ja nousee jälleen

[H6965](#)

va·kam;

mutta vääryydenkijät

[H7563](#)

u·re·sha·'im,

בְּרָעָה: יִכְשְׁלוּ

[H3782](#)

jik·ka·she·lu

vajoavat

[H7451](#)

ve'·ra·'ah.

tuhoon

sillä seitsemän kertaa lankeaa vanhurskas ja nousee jälleen mutta vääryydenkijät vajoavat tuhoon

¹⁷ תִּשְׂמַח אֶל- (ק אֲוִיבָרָה) (כ אֲוִיבָרָה) בְּנִפְל

[H5307](#)
bin·fol
kaatuessa

'oi·vei·cha

ch

[H341](#)

'o·jiv·cha
vihollisen

q

[H408](#)

'al-
älä

[H8055](#)

tis·mach;
iloitse

לְבָרָה: יִגַּל אֶל- אֲבִכְשֵׁלוֹ

[H3782](#)

u·vik·ka·she·lo,
ja hänen kompastuessa

[H408](#)

'al-
älä

[H1523](#)

ja·gel

riemuitse sisimmässäsi

[H3820](#)

lib·be·cha.

kaatuessa vihollisen älä iloitse ja hänen kompastuessa älä riemuitse sisimmässäsi

¹⁸ וְהִשִּׁיב בְּעֵינָיו וְרַע יְהוָה יִרְאֶה פֶּן-

[H6435](#)

pen-

ettei kun näkee sen

[H7200](#)

jir·'eh

[H3069](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H7489](#)

ve·'ra'

ja on se paha

[H5869](#)

be·'ei·nav;

Hänen silmissään ja kääntää Hän

[H7725](#)

ve·'he·shiv

אָפּוֹ: מֵעַלְיָו

[H5921](#)

me·'a·lav

pois hänestä vihansa

[H639](#)

ap·po.

ettei kun näkee sen JAHWEH HERRA ja on se paha Hänen silmissään ja kääntää Hän pois hänestä vihansa

¹⁹ בְּרִשְׁעִים: תִּקְנָא אֶל- בְּמִרְעִים תִּתְחַר אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H2734](#)

tit·char

murehdi

[H7489](#)

bam·me·re·'im;

pahantekijöistä

[H408](#)

'al-
älä

[H7065](#)

te·kan·ne,

kadehti

[H7563](#)

ba·re·sha·'im.

rikollisia

älä murehdi pahantekijöistä älä kadehti rikollisia

²⁰ וְרִשְׁעִים נֹר לְרַע אַחֲרֵית תִּהְיֶה לָא- כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H3808](#)

lo-

ei

[H1961](#)

tih·jeh

ole

[H319](#)

'a·cha·rit

tulevaisuutta

[H7451](#)

la·ra';

pahalla

[H5216](#)

ner

silmien loiste

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijöiden

יִדְעָרָה:

[H1846](#)

jid·'ach.

sammuu

sillä ei ole tulevaisuutta pahalla silmien loiste väärydentekijöiden sammuu

21 **עַם- וְמֶלֶךְ בְּנֵי יְהוָה אֶת- יִרְאַ-**

[H3372](#)

je·ra-
pelkää

[H853](#)

'et-
ET

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H1121](#) [H4428](#)

be'·ni va·me·lech;
poikani ja kuningasta

[H5973](#)

'im-

seuraan

שׁוֹנִים

[H8138](#)

sho·nim,
kapinallisten, vihollisten

אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

תִּתְעַרֵב:

[H6148](#)

tit·'a·rav.
antaudu

pelkää ET JAHWEH HERRAA poikani ja kuningasta seuraan kapinallisten, vihollisten, vakoilijoiden älä antaudu

22 **מִי־שְׁנִיָּהֶם וּפִיד אִידָם יְקוּם פְּתָאִם כִּי-**

[H3588](#)

ki-
sillä

[H6597](#)

fit·'om
yhtäkkiä

[H6965](#)

ja·kum
nousee heidän onnettomuutensa ja tuhon

[H343](#)

'ei·dam;

[H6365](#)

u·fid

[H8147](#)

nei·hem,

[H4310](#)

mi
kuka

molempien

ס יוֹדֵעַ:

[H3045](#)

sa·mek

jo·de·a'.

tietää

sillä yhtäkkiä nousee heidän onnettomuutensa ja tuhon molempien kuka tietää

23 **בַּל- בְּמִשְׁפָּט פָּנִים הֵכַר- לַחֲכָמִים אֵלֶּה גַם-**

[H1571](#)

gam-
myös

[H428](#)

'el·leh
näistä

[H2450](#)

la·cha·cha·mim;
viisaan

[H5234](#)

hak·ker-
tunnistaa

[H6440](#)

pa·nim

kasvoja katsoa

[H4941](#)

be'·mish·pat

tuomiossa

[H1077](#)

bal-
ei ole

טוֹב:

[H2896](#)

tov.

hyvä

myös näistä viisaan tunnistaa kasvoja katsoa tuomiossa ei ole hyvä

²⁴ עַמִּים יִקְבְּהוּ אֶתְּהָ צְדִיק לְרָשָׁע אֲמַר

[H559](#)
'o-mer

[H7563](#)
le-ra-sha'

[H6662](#)
tzad-dik

[H859](#)
'at-tah

[H5344](#)
jik-ke-vu-hu

[H5971](#)
'am-mim;

joka sanoo vääryydenkijälle vanhurskas sinä olet kiroaa häntä kansat

לְאֵמִים: יִזְעַמּוּהוּ

[H2194](#)
jiz-'a-mu-hu
innoavat

[H3816](#)
le-'um-mim.
kansakunnat

joka sanoo vääryydenkijälle vanhurskas sinä olet kiroaa häntä kansat innoavat kansakunnat

²⁵ טוֹב: בְּרִכַּת־ תָּבוֹא יַעֲלִיָּהֶם יְנַעַם וְלַמּוֹכִיחִים

[H3198](#)
ve-'lam-mo-chi-chim

[H5276](#)
jin-'am;

[H5921](#)
va-'a-lei-hem,

[H935](#)
ta-vo

[H1293](#)
vir-kat-

[H2896](#)
tov.
runtas

mutta jotka nuhtelevat on oikein ja heille tulee siunaus runsas

mutta jotka nuhtelevat on oikein ja heille tulee siunaus runsas

²⁶ נִכְחִים: דְּבָרִים מְשִׁיבִים יִשָּׁק שְׂפָתַיִם

[H8193](#)
se-fa-ta-jim
huulille

[H5401](#)
jish-shak;

[H7725](#)
me-shiv,
joka antaa

[H1697](#)
de-va-rim
vastauksen

[H5228](#)
ne-cho-chim.
rehellisen

huulille suutelee joka antaa vastauksen rehellisen

²⁷ אַחַר לָךְ בְּשִׂדָּה וְעֵתְדָה מְלֹאכְתְּךָ בְּחוּץ הֵיכָן

[H3559](#)
ha-chen
tee valmiiksi

[H2351](#)
ba-chutz
ulkona

[H4399](#)
me-lach-te-cha,
työsi

[H6257](#)
ve-'at-te-dah
ja valmistele

[H7704](#)
bas-sa-deh
peltosi

[H0](#)
lach;

[H310](#)
'a-char,
sinun jonka jälkeen

פּ בֵּיתְךָ: וּבְנִית

[H1129](#)
u-va-ni-ta
rakenna

[H1004](#)
ve'i-te-cha.
kotisi

Peh

tee valmiiksi ulkona työsi ja valmistele peltosi sinun jonka jälkeen rakenna kotisi

²⁸ בְּשִׂפְתֶיךָ: יִהְפְּתִית בְּרֵעַךְ חֲנָם עַד־ תְּהִי אֶל-

[H408](#)
'al-
älä

[H1961](#)
te-hi
ole

[H5707](#)
'ed-
todistaja

[H2600](#)
chin-nam
ilman syytä

[H7453](#)
be-'re-'e-cha;
vastaan toista

[H6601](#)
va-ha-fit-ti-ta,
ja petä

[H8193](#)
bis-fa-tei-cha.
huulillasi

älä ole todistaja ilman syytä vastaan toista ja petä huulillasi

²⁹ לֹא אֶעֱשֶׂה־ כֵּן לִי עֲשֵׂה־ כַּאֲשֶׁר תֹּאמַר אֵל-

[H408](#)
'al-
älä

[H559](#)
to·mar,
sano

[H834](#)
ka·'a·sher
niinkuin

[H6213](#)
'a·sah-
hän on tehnyt minulle siten

[H0](#)
li

[H3651](#)
ken

[H6213](#)
'e·e·seh-
minä teen

[H0](#)
lo;
hänelle

אָנְשִׁיב כִּפְּעֵלוֹ: לְאִישׁ

[H7725](#)
'a·shiv

minä maksan takaisin ihmiselle

[H376](#)
la·'ish

[H6467](#)

ke·fo·'o·lo.

hänen tekonsa

älä sano niinkuin hän on tehnyt minulle siten minä teen hänelle minä maksan takaisin ihmiselle hänen tekonsa

³⁰ אָדָם כָּרֵם וְעַל־ עֲבַרְתִּי עֵצֶל אִישׁ־ שְׂדֵה עַל־

[H5921](#)

'al-
ohi

[H7704](#)

se·deh
pellon

[H376](#)

'ish-
miehen

[H6102](#)

'a·tzel
laiskan

[H5674](#)

'a·var·ti;
kuljin

[H5921](#)

ve·'al-
ja ohi

[H3754](#)

ke·rem,
viinitarhan

[H120](#)

'a·dam
miehen

חֶסֶר־ לֵב:

[H2638](#)

cha·sar-

ymmärtämättömän mieleltään

[H3820](#)

lev.

ohi pellon miehen laiskan kuljin ja ohi viinitarhan miehen ymmärtämättömän mieleltään

³¹ חֲרָלִים פָּנִיו כָּסוּ קִמְשָׁנִים כְּלוֹ עֵלָה וְהִנֵּה

[H2009](#)

ve·hin·neh

ja katso

[H5927](#)

'a·lah

se oli kasvanut täyteen ohdakkeita

[H3605](#)

chul·lo

[H2738](#)

kim·me·so·nim,

täyteen ohdakkeita

[H3680](#)

kas·su

peitti

[H6440](#)

fa·nav

sen pinnan nokkoset

[H7063](#)

cha·rul·lim;

nokkoset

נְהַרְסָה: אֲבָנִיו וְגֵדֵר

[H1444](#)

ve·ge·der

ja aita

[H68](#)

'a·va·nav

kivinen

[H2040](#)

ne·he·ra·sah.

oli sortunut

ja katso se oli kasvanut täyteen ohdakkeita peitti sen pinnan nokkoset ja aita kivinen oli sortunut

³² מוֹסֵר: לְקַחְתִּי רְאִיתִי לְבִי אֲנִשִּׁית אֲנֹכִי וְאַחֲזָה

[H2372](#)

va·e·che·zeh

ja näin

[H595](#)

'a·no·chi

minä

[H7896](#)

'a·shit

painoin

[H3820](#)

lib·bi;

sisimpääni katselin

[H7200](#)

ra·'i·ti,

ottaan

[H3947](#)

la·kach·ti

ottaen

[H4148](#)

mu·sar.

opikseni

ja näin minä painoin sisimpääni katselin ottaen opikseni

³³ יָדַיִם חִבֵּק מְעֵט תְּנוּמוֹת מְעֵט שְׁנוֹת מְעֵט

[H4592](#)
me·'at
vielä

[H8142](#)
not
nuku

[H4592](#)
me·'at
vähän

[H8572](#)
te·nu·mot;
unta

[H4592](#)
me·'at
vähän

[H2264](#)
chib·buk
yhdessä

[H3027](#)
ja·da·jim
kädet

לְשָׁכָב:

[H7901](#)

lish·kav.

makaa

vielä nuku vähän unta vähän yhdessä kädet makaa

³⁴ פּ מִגֵּן: כְּאִישׁ אֲמִחְסֵרְיָךְ רִישָׁךְ מִתְהַלֵּךְ וּבָא-

[H935](#)
u·va-
ja tulee

[H1980](#)
mit·hal·lech
käy sisään

[H7389](#)
rei·she·cha;
köyhyys

[H4270](#)
u·mach·so·rei·cha,
ja puute

[H376](#)
ke·'ish
kuin mies

[H4043](#)
ma·gen.
aseistettu

Peh

ja tulee käy sisään köyhyys ja puute kuin mies aseistettu

Sananlaskut 25 (Proverbs 25)

¹ אֲנִשֵּׁי הָעֵתִיקוּ אֲנָשָׁר שְׁלֹמֹה מִשְׁלֵי אֵלֶּה גַם-

[H1571](#)

gam-
myös

[H428](#)

'el-leh
nämä

[H4912](#)

mish-lei
ovat sananlaskuja

[H8010](#)

She-lo-moh;
Shelomon

[H834](#)

'a-she
jotka

[H6275](#)

he'ti-ku,
ovat kopioineet

[H376](#)

'an-shei
miehet

חִזְקִיָּהּ יְהוּדָה: מֶלֶךְ-

[H2396](#)

Chiz-ki-jah
Chizkijahun / Hiskian kuninkaan

[H4428](#)

me-lech-
Jehudan

[H3063](#)

Je-hu-dah.

myös nämä ovat sananlaskuja Shelomon jotka ovat kopioineet miehet Chizkijahun / Hiskian kuninkaan Jehudan

² חֶקֶר מְלָכִים וְכָבֵד דְּבַר הַסֵּתֶר אֱלֹהִים כְּבֹד

[H3519](#)

ke-vod
kunnia

[H430](#)

E·LO·HIM
ELOHIM Jumalan

[H5641](#)

has-ter
on salata

[H1697](#)

da-var;
asia

[H3519](#)

u-che-vod
ja kunnia

[H4428](#)

me-la-chim,
kuninkaiden

[H2713](#)

cha-kor
on selvittää

דְּבַר:

[H1697](#)

da-var.
asia

kunnia ELOHIM Jumalan on salata asia ja kunnia kuninkaiden on selvittää asia

³ אֵין מְלָכִים וְלֵב לְעֵמֶק וְאָרֶץ לְרוֹם שָׁמַיִם

[H8064](#)

sha-ma-jim
taivaan

[H7312](#)

la-rum
korkeus

[H776](#)

va'a-retz
ja maan

[H6011](#)

la'o-mek;
syvyys

[H3820](#)

ve'lev
ja sydäntä

[H4428](#)

me-la-chim,
kuninkaiden

[H369](#)

'ein
ei kykene

חֶקֶר:

[H2714](#)

che-ker.
tutkimaan

taivaan korkeus ja maan syvyys ja sydäntä kuninkaiden ei kykene tutkimaan

⁴ כְּלִי: לְצִרְף וַיֵּצֵא מִכֶּסֶף סִיגִים הָגוּ

[H1898](#)

ha-go
poista

[H5509](#)

si-gim
kuonat

[H3701](#)

mik-ka-sef;
hopeasta

[H3318](#)

vai-je-tze
ja tulee siitä

[H6884](#)

latz-tzo-ref
puhdas

[H3627](#)

ke-li.
astia

poista kuonat hopeasta ja tulee siitä puhdas astia

⁵ כִּסְאוֹ: בַּצֶּדֶק וְיִכּוֹן מַלְכְּךָ לְפָנָיִךְ רִשְׁעֵי הַגּוֹיִם
[H1898](#) [H7563](#) [H6440](#) [H4428](#) [H3559](#) [H6664](#) [H3678](#)
 ha·go ra·sho' lif·nei- me·lech; ve'·jik·kon batz·tze·dek kis'·o.
 karkota vääryydentekijä edestä kuninkaan ja vahvistuu vanhurskaudessa hänen valtaistuun

karkota vääryydentekijä edestä kuninkaan ja vahvistuu vanhurskaudessa hänen valtaistuun

⁶ אֶל־גְּדֹלִים וּבְמִקּוֹם מַלְכְּךָ לְפָנָיִךְ תִּתְהַדָּר אֶל־
[H408](#) [H1921](#) [H6440](#) [H4428](#) [H4725](#) [H1419](#) [H408](#)
 'al- tit·had·dar lif·nei- me·lech; u·vim·kom ge·do·lim, 'al-
 älä korota itseäsi edessä kuninkaan ja asetu seisomaan suurten

תַּעֲמֹד:

[H5975](#)
 ta'·a·mod.
 paikalle

älä korota itseäsi edessä kuninkaan ja asetu seisomaan suurten paikalle

⁷ מִהַשְׁפִּילְךָ הֵנָּה עֲלֶיךָ לְךָ אָמַר טוֹב כִּי
[H3588](#) [H2896](#) [H559](#) [H0](#) [H5927](#) [H2008](#) [H8213](#)
 ki tov 'a·mor- le·cha, 'aleh hen·nah me·hash·pi·le·cha
 sillä parempi on että sanotaan sinulle nouse tänne kuin että alennetaan sinut

עֵינֶיךָ: רְאוּ אֲשֶׁר נֹדִיב לְפָנָיִךְ

[H6440](#) [H5081](#) [H834](#) [H7200](#) [H5869](#)
 lif·nei na·div; 'a·sher ra'·u 'ei·nei·cha.
 edessä ruhtinaan jonka näkevät silmäsi

sillä parempi on että sanotaan sinulle nouse tänne kuin että alennetaan sinut edessä ruhtinaan jonka näkevät silmäsi

⁸ תַּעֲשֶׂה מֵה־כֵּן מֵהֵרָא לְרֹב תִּצָּא אֶל־

[H408](#) [H3318](#) [H7378](#) [H4118](#) [H6435](#) [H4100](#) [H6213](#)
 'al- te·tze la·riv, ma·her pen mah- ta'·a·seh
 älä lähde riitelemään hätiköiden kun et tiedä mitä teet

רַעְךָ: אֶתְךָ בְּהַכְלִימֵם בְּאַחֲרֵיתָהּ

[H319](#) [H3637](#) [H853](#) [H7453](#)
 be'·'a·cha·ri·tah; be'·hach·lim 'o·te·cha re'·e·cha.
 lopussa kun on saattanut sinut vastapuolesi häpeään

älä lähde riitelemään hätiköiden kun et tiedä mitä teet lopussa kun on saattanut sinut vastapuolesi häpeään

⁹ יַעֲרֶךָ אֶת־רִיבֶיךָ יִסֹּד אַחַר אֶל־תִּגַּל:

[H7378](#)
ri·ve·cha
riitele

[H7379](#)
riv
riitasi

[H853](#)
'et-
ET

[H7453](#)
re·e·cha;
kanssa vastapuolesi ja salaisuutta

[H5475](#)
ve·sod
toisen

[H312](#)
'a·cher
toisen

[H408](#)
'al-
älä

[H1540](#)
te·gal.
paljasta

riitele riitasi ET kanssa vastapuolesi ja salaisuutta toisen älä paljon

¹⁰ תָּשׁוּב: לֹא יְדַבֵּרְתָּ שִׁמְעֵי יַחֲסֹדֶךָ פֶּן־

[H6435](#)
pen-
ettet

[H2616](#)
je·chas·sed·cha
joudu häpeään

[H8085](#)
sho·me·a';
kun kuullaan pahanpuhumisesi eikä

[H1681](#)
ve·dib·ba·te·cha,

[H3808](#)
lo

[H7725](#)
ta·shuv.
se poistu sinusta

ettet joudu häpeään kun kuullaan pahanpuhumisesi eikä se poistu sinusta

¹¹ עַל־דְּבַר דְּבַר כֶּסֶף בְּמִשְׁכִּיּוֹת זָהָב תִּפְוֹחִי

[H8598](#)
tap·pu·chei
omenia

[H2091](#)
za·ho

[H4906](#)
be·mas·ki·jot
kultaisia toiveita

[H3701](#)
ka·sef;

[H1697](#)
da·var,

[H1696](#)
da·vur

[H5921](#)
'al-
ovat sanat puhutut

אֶפְנִי:

[H655](#)
'a·fe·nav.
ajallaan

omenia kultaisia toiveita hopeisia ovat sanat puhutut ajallaan

¹² אֶזֶן עַל־חֶזֶם מוֹכִיחַ כְּתָם וְחָלִי־זָהָב נֶזֶם

[H5141](#)
ne·zem
korvakoru

[H2091](#)
za·ho

[H2481](#)
va·cha·li-

[H3800](#)
cha·tem;
puhdasta kultaa ovat nuhteet

[H3198](#)
mo·chi·ach

[H2450](#)
cha·cham,

[H5921](#)
'al-

[H241](#)
'o·zen

korvakoru kultainen ja koru puhdasta kultaa ovat nuhteet viisaan korvalle

שֹׁמֵעַת:

[H8085](#)
sho·ma·'at.
kuuntelevalle

korvakoru kultainen ja koru puhdasta kultaa ovat nuhteet viisaan korvalle kuuntelevalle

¹³ לְשִׁלְחִיו נֶאֱמָן צִיר קְצִיר בְּיָוִם נֶשֶׁלַג כְּצִנֹּת־

[H6793](#)
ke·tzin·nat-
kuin lävistävä

[H7950](#)
she·leg
pakkanen

[H3117](#)
be·jom
päivänä

[H7105](#)
ka·tzir,
sadonkorjuun on sanansaattaja

[H6735](#)
tzir
uskollinen

[H539](#)
ne·e·mon

[H7971](#)
le·sho·le·chav;

lähettäjäilleen

פ ישיב: אֲדָנָיו וְנֶפֶשׁ

[H5315](#) [H113](#) [H7725](#) Peh
ve'ne-fesh 'a-do-nav ja-shiv.
ja sielun isännän kääntää pahasta

kuin lävistävä pakkaneen päivänä sadonkorjuun on sanansaattaja uskollinen lähettäjälleen ja sielun isännän kääntää pahasta

¹⁴ בְּמַתַּת־ מִתְהַלֵּל אִישׁ אֵין וְגִשְׁמִים וְרוּחַ נְשִׂימִים

[H5387](#) [H7307](#) [H1653](#) [H369](#) [H376](#) [H1984](#) [H4991](#)
ne-si'im ve'ru-ach ve'ge-shem 'a-jin; 'ish mit-hal-lel, be'-mat-tat-
kuin sumu ja tuuli sadetta ilman on mies joka kerskuu lahjuksella

שְׂקֵרָה:

[H8267](#)
sha-ker.
petoksen

kuin sumu ja tuuli sadetta ilman on mies joka kerskuu lahjuksella petoksen

¹⁵ תִּשְׁבֵּר־ רִכָּה וְלָשׁוֹן קָצִין יִפְתָּה אַפִּים בְּאַרְךָ

[H753](#) [H639](#) [H6601](#) [H7101](#) [H3956](#) [H7390](#) [H7665](#)
be-'o-rech 'ap-pa-jim je-fut-teh ka-tzin; ve'-la-shon rak-kah, tish-bor-
kärsivällisyydellä viha lepytetään hallitsijan ja kieli pehmeä murtaa

גִּרָם:

[H1634](#)
ga-rem.
kovuuden

kärsivällisyydellä viha lepytetään hallitsijan ja kieli pehmeä murtaa kovuuden

¹⁶ וְהִקְאֵתוּ: תִּשְׁבְּעֵנוּ פֶּן־ דִּיךָ אֶכְלֵ מִצָּאת דְּבִשׁ

[H1706](#) [H4672](#) [H398](#) [H1767](#) [H6435](#) [H7646](#) [H6958](#)
de-vash ma-tza-ta 'e-chol dai-je-ka; pen- tis-ba'en-nu, va-ha-ke-to.
hunajaa löytäessä syö kohtuudella ettet kyllästyisi ja oksentaisi sitä

hunajaa löytäessä syö kohtuudella ettet kyllästyisi ja oksentaisi sitä

¹⁷ וּשְׁנֵאָרָה: שְׁבַעְךָ פֶּן־ רַעַךְ מִבֵּית רַגְלְךָ הַקָּר

[H3365](#) [H7272](#) [H1004](#) [H7453](#) [H6435](#) [H7646](#) [H8130](#)
ho-kar rag-le-cha mib-beit re-'e-cha; pen- jis-ba-'a-cha, u-se-ne-'e-cha.
astu harvoin jalallasi taloon ystäväsi ettei hän kyllästyisi ja vihaisi sinua

astu harvoin jalallasi taloon ystäväsi ettei hän kyllästyisi ja vihaisi sinua

¹⁸ עַד בְּרֵעֵהוּ עֲנֵה אִישׁ שָׁנוֹן וְחָזַק וְחָרַב מִפִּיץ

[H4650](#)

me-fitz
moukari

[H2719](#)

ve'che-rev
mieikka

[H2671](#)

ve'chetz
ja nuoli

[H8150](#)

sha-nun; 'ish
teroitettu on mies

[H376](#)

[H6030](#)

'o-neh
joka antaa ystävästään

[H7453](#)

ve're'e-hu,
todistuksen

[H5707](#)

'ed

שָׁקֵר:

[H8267](#)

sha-ker.
väärän

moukari mieikka ja nuoli teroitettu on mies joka antaa ystävästään todistuksen väärän

¹⁹ צָרָה: בְּיוֹם בּוֹגֵד מִבְּטַח מוֹעֵדֶת וְרָגַל רָעָה שֵׁן

[H8127](#)

shen
hammas

[H7465](#)

ro'ah
rikkoutunut ja jalka

[H7272](#)

ve're-gel
liukastuva

[H4154](#)

mu'a-det;
on turva

[H4009](#)

miv-tach

[H898](#)

bo-ged,
petollisen päivänä

[H3117](#)

be'jom
ahdingon

[H6869](#)

tza-rah.

hammas rikkoutunut ja jalka liukastuva on turva petollisen päivänä ahdingon

²⁰ וְשָׂר נִתֵּר עַל- חֲמִץ קָרָה בְּיוֹם בְּגָד מִמְעָדָה

[H5710](#)

ma'a-deh
joka ottaa pois vaatteensa päivänä

[H899](#)

be'ged
kylmänä

[H3117](#)

be'jom
on kuin etikka päälle

[H7135](#)

ka-rah
lipeän

[H2558](#)

cho-metz
ja joka laulaa

[H5921](#)

'al-

[H5427](#)

na-ter;

[H7891](#)

ve'shar

פ רַע: לֵב- עַל בְּנִשְׂרִים

[H7892](#)

bash-shi-rim,
lauluja

[H5921](#)

'al

[H3820](#)

lev-

[H7451](#)

ra'.

Peh

sydämelle murheelliselle

joka ottaa pois vaatteensa päivänä kylmänä on kuin etikka päälle lipeän ja joka laulaa lauluja sydämelle murheelliselle

²¹ צָמָא וְאִם- לֶחֶם הָאֲכָלָהוּ שֵׁנֶאֱרַךְ רַעֲב אִם-

[H518](#)

'im-
jos

[H7456](#)

ra'ev
on nälkäinen

[H8130](#)

na'a-cha
vihamiehesi

[H398](#)

ha'a-chi-le-hu
ruoki hänet

[H3899](#)

la-chem;
leivällä

[H518](#)

ve'-'im-
ja jos

[H6771](#)

tza-me,
on janoinen

מִיָּם: הַשְּׂקָהוּ

[H8248](#)

hash-ke-hu

[H4325](#)

ma-jim.

anna juotavaksi vettä

jos on nälkäinen vihamiehesi ruoki hänet leivällä ja jos on janoinen anna juotavaksi vettä

²² וַיְהִיָּה רֹאשׁוֹ עַל־ חַתָּה אֶתְּהָ גְחָלִים כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H1513](#)

ge·cha·lim,
tulsia hiiliä

[H859](#)

'at·tah
sinä

[H2846](#)

cho·teh
kasaat

[H5921](#)

'al-
päälle

[H7218](#)

ro·sho;
hänen päänsä

[H3069](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRA

לָרִ: יִשְׁלֵם־

[H7999](#)

je·shal·lem-
palkitsee

[H0](#)

lach.
sinut

sillä tulsia hiiliä sinä kasaat päälle hänen päänsä JAHWEH HERRA palkitsee sinut

²³ לְשׁוֹן נִזְעָמִים וּפְנִים גְּשֵׁם תְּחֹלֶל צֶפּוֹן רוּחַ

[H7307](#)

ru·ach
tuuli

[H6828](#)

tza·fon
pohjoisesta

[H2342](#)

te·cho·lel
karkottaa

[H1653](#)

ga·shem;
sateen

[H6440](#)

u·fa·nim
ja kasvot

[H2194](#)

niz·'a·mim,
vihaiset

[H3956](#)

le·shon
kielen

סֵתֵר:

[H5643](#)

sa·ter.
takanapuhuvan

tuuli pohjoisesta karkottaa sateen ja kasvot vihaiset kielen takanapuhuvan

²⁴ (כַּמְדוֹנִים) מֵאֵשֶׁת גַּג פִּנַּת־ עַל־ שֶׁבֶת טוֹב

[H2896](#)

tov,
parempi on asua

[H3427](#)

she·vet
asua

[H5921](#)

'al-
asua

[H6438](#)

pin·nat-
kulmalla

[H1406](#)

gag;
katon

[H802](#)

me·'e·shet
kuin vaimon

mi·do·nim

ch

חֶבֶר: וּבֵית (קַמְדוֹנִים)

[H4066](#)

mid·ja·nim,
riitelevän

q

[H1004](#)

u·veit
ja talo

[H2267](#)

cha·ver.
yhdessä jakaa

parempi on asua kulmalla katon kuin vaimon riitelevän ja talo yhdessä jakaa

²⁵ טוֹבָה וְשִׁמוּעָה עֵיפָה נֶפֶשׁ עַל־ קָרִים מַיִם

[H4325](#)

ma·jim
vesi

[H7119](#)

ka·rim
raikas

[H5921](#)

'al-
sielulle

[H5315](#)

ne·fesh
sielulle

[H5889](#)

'a·je·fah;
janoavalle

[H8052](#)

u·she·mu·'ah
niin on uutinen

[H2896](#)

to·vah,
hyvä

מַרְחָק: מֵאָרֶץ

[H776](#)

me·'e·retz

maasta

[H4801](#)

mer·chak.

kaukaisesta

vesi raikas sielulle janoavalle niin on uutinen hyvä maasta kaukaisesta

²⁶ לַפְּנֵי־ מַט צְדִיק מְשַׁחַת וּמְקוֹר נִרְפָּשׁ מֵעֵין

[H4599](#)

ma·'jan

lähde

[H7515](#)

nir·pos

tallattu

[H4726](#)

u·ma·kor

ja kaivo

[H7843](#)

ma·she·chat;

turmeltu

[H6662](#)

tzad·dik,

on vanhurskas

[H4131](#)

mat

joka horjuu edessä

[H6440](#)

lif·nei-

רָשָׁע:

[H7563](#)

ra·sha'.

pahojen

lähde tallattu ja kaivo turmeltu on vanhurskas joka horjuu edessä pahojen

²⁷ כְּבוֹד: כְּבוֹדָם וְחֶקֶר טוֹב לֹא־ הֵרְבוֹת דְּבַשׁ אֲכָל

[H398](#)

'a·chol

syödä

[H1706](#)

de·vash

hunajaa

[H7235](#)

har·bot

kohtuuttomasti ei ole

[H3808](#)

lo-

[H2896](#)

tov;

hyvä

[H2714](#)

ve'·che·ker

ja etsiminen

[H3519](#)

ke·vo·dam

loiston

[H3519](#)

ka·vod.

kunniaksi

syödä hunajaa kohtuuttomasti ei ole hyvä ja etsiminen loiston kunniaksi

²⁸ מֵעֶצֶר אֵין אֲשֶׁר אִישׁ חוֹמָה אֵין פְּרוּצָה עִיר

[H5892](#)

'ir

kaupunki

[H6555](#)

pe·ru·tzah

murskattu

[H369](#)

'ein

ilman

[H2346](#)

cho·mah;

muuria

[H376](#)

'ish,

on ihminen joka

[H834](#)

'a·sher

[H369](#)

'ein

ei

[H4623](#)

ma·'tzar

valvo

לְרוּחוֹ:

[H7307](#)

le·ru·cho.

henkeään

kaupunki murskattu ilman muuria on ihminen joka ei valvo henkeään

Sananlaskut 26 (Proverbs 26)

¹ נְאוּה לֹא־ כֵן בְּקֶצֶיר וְכַמְטָר בְּקֵיץ כְּשֶׁלֶג
H7950 H7019 H4306 H7105 H3651 H3808 H5000
kash·she·leg bak·ka·jitz, ve'·cham·ma·tar bak·ka·tzir; ken lo- na·veh
lumi kesällä ja sade aikana sadonkorjuun samoin ei ole sopivaa

כְּבוֹד: לְכִסִּיל

H3684 H3519
lich·sil ka·vod.
tyhmälle kunnia

lumi kesällä ja sade aikana sadonkorjuun samoin ei ole sopivaa tyhmälle kunnia

² (כ לֹא) חֲנָם קִלְלַת כֵּן לְעוֹף כְּדָרוֹר לְנוֹד כְּצִפּוֹר

H6833 H5110 H1866 H5774 H3651 H7045 H2600 lo ch
katz·tzip·por la·nud kad·de·ror la·'uf; ken kil·lat chin·nam,
varpunen vaeltaa pääskynen lentää samoin ilman syytä kirous

תָּבֵא: (ק לו)

H3808 q H935
lo ta·vo.
ei tule

varpunen vaeltaa pääskynen lentää samoin ilman syytä kirous ei tule

³ כְּסִילִים: לָגוּ אִשְׁבֵּט לְחַמּוֹר מִתֵּג לְסוֹס שׁוֹט

H7752 H5483 H4964 H2543 H7626 H1460 H3684
shot las·sus me·teg la·cha·mor; ve'·she·vet, le·gev ke·si·lim.
piiska hevoselle kuolaimet aasille ja piiskalla selkään tyhmää

piiska hevoselle kuolaimet aasille ja piiskalla selkään tyhmää

⁴ לֹא תִשְׁוֶה פֶּן־ כְּאוֹלְתּוֹ כְּסִיל תַּעַן אֶל־

H408 H6030 H3684 H200 H6435 H7737 H0
'al- ta·'an ke·sil ke·'iv·val·to; pen- tish·veh- lo
älä vastaa tyhmälle mukaan hänen hulluutensa ettet olisi samankaltainen hänen

אַתָּה: גַּם־

H1571 H859
gam- 'at·tah.
myös sinä

älä vastaa tyhmälle mukaan hänen hulluutensa ettet olisi samankaltainen hänen myös sinä

⁵ חֲכָמִים יְהִי־פֶן־ כְּאֹלְתוֹ כְּסִיל עֵנָה

[H6030](#)

'a-neh

vastaa

[H3684](#)

che-sil

tyhmälle

[H200](#)

ke-'iv-val-to;

mukaan hänen typeryytensä ettei

[H6435](#)

pen-

ettei

[H1961](#)

jih-jeh

hän olisi

[H2450](#)

cha-cham

viisas

בְּעֵינָיו:

[H5869](#)

be-'ei-nav.

omissa silmissään

vastaa tyhmälle mukaan hänen typeryytensä ettei hän olisi viisas omissa silmissään

⁶ בִּיד־דְּבָרִים שְׁלַח שְׁתֵּה חָמַס רַגְלִים מְקַצֵּה

[H7096](#)

me-katz-tzeh

leikkaa irti

[H7272](#)

rag-la-jim

jalat

[H2555](#)

cha-mas

ja väkivaltaa juo

[H8354](#)

sho-teh;

[H7971](#)

sho-le-ach

joka lähettää sanan

[H1697](#)

de-va-rim

sanan

[H3027](#)

be-'jad-

kädessä

כְּסִיל:

[H3684](#)

ke-sil.

tyhmän

leikkaa irti jalat ja väkivaltaa juo joka lähettää sanan kädessä tyhmän

⁷ כְּסִילִים: בְּפִי אִמְשָׁל מִפִּסֵּחַ שְׂקִים דַּלְיוֹ

[H1809](#)

dal-ju

ovat kuivuneet jalat

[H7785](#)

ka-jim

ramman

[H6455](#)

mip-pis-se-ach;

ramman

[H4912](#)

u-ma-shal,

samoin sananlasku

[H6310](#)

be-'fi

suussa

[H3684](#)

che-si-lim.

tyhmän

ovat kuivuneet jalat ramman samoin sananlasku suussa tyhmän

⁸ כְּבֹד: לְכִסִּיל נוֹתֵן כֶּן־ בְּמַרְגְּמָה אָבֵן כְּצִרְוֹר

[H6887](#)

kitz-ror

sitaa kiinni

[H68](#)

'e-ven

kivi

[H4773](#)

be-'mar-ge-mah;

linkoon

[H3651](#)

ken-

samoin on antaa

[H5414](#)

no-ten

tyhmälle

[H3684](#)

lich-sil

tyhmälle

[H3519](#)

ka-vod.

kunniaa

sitaa kiinni kivi linkoon samoin on antaa tyhmälle kunniaa

⁹ כְּסִילִים: בְּפִי אִמְשָׁל שְׂכֹר בִּיד־ עַלְהַ חוּחַ

[H2336](#)

cho-ach

piikki

[H5927](#)

'a-lah

lävistänyt käden

[H3027](#)

ve-'jad-

käden

[H7910](#)

shik-kor;

juopon

[H4912](#)

u-ma-shal,

niin on sananlasku

[H6310](#)

be-'fi

suussa

[H3684](#)

che-si-lim.

tyhmän

piikki lävistänyt käden juopon niin on sananlasku suussa tyhmän

¹⁰ עֲבָרִים: וְשִׁכַּר כְּסִיל וְשִׁכַּר כָּל מְחֹלְלֵי רֶב

[H7227](#) [H2342](#) [H3605](#) [H7936](#) [H3684](#) [H7936](#) [H5674](#)
rav me·cho·lel- kol; ve'·so·cher ke·sil, ve'·so·cher 'oe·rim.
suuri tuska / ahdistus kaikki tavoittaa tyhmät ja käy yli rikollisten

suuri tuska / ahdistus kaikki tavoittaa tyhmät ja käy yli rikollisten

¹¹ בְּאוֹלָתוֹ: שׁוֹנֶה כְּסִיל קָאוּ עַל־ שָׁב גְּכָלָב

[H3611](#) [H7725](#) [H5921](#) [H6892](#) [H3684](#) [H8138](#) [H200](#)
ke·che·lev shav 'al- ke'·o; ke·sil, sho·neh ve'·iv·val·to.
niinkuin koira palaa oksennukselleen on tyhmä joka uusii hulluuksiaan

niinkuin koira palaa oksennukselleen on tyhmä joka uusii hulluuksiaan

¹² מִמֶּנּוּ: לְכִסִּיל תְּקוּהָ בְּעֵינָיו חֲכָם אִישׁ רְאִיתָ

[H7200](#) [H376](#) [H2450](#) [H5869](#) [H8615](#) [H3684](#) [H4480](#)
ra'·i·ta, 'ish cha·cham be'·ei·nav; tik·vah lich·sil mi·men·nu.
näet ihmisen viisaan omissa silmissään toivoa tyhmällä on enemmän

näet ihmisen viisaan omissa silmissään toivoa tyhmällä on enemmän

¹³ הֶרְחֹבוֹת: בֵּין אָרִי בְּדַרְךְ שַׁחַל עֶצֶל אָמַר

[H559](#) [H6102](#) [H7826](#) [H1870](#) [H738](#) [H996](#) [H7339](#)
'a·mar 'a·tzel sha·chal bad·da·rech; 'a·ri, be'in ha·re·cho·vot.
sanoo laiska leijona on tiellä nuori leijona keskellä aukiota

sanoo laiska leijona on tiellä nuori leijona keskellä aukiota

¹⁴ מִטָּתוֹ: עַל־ וְעֶצֶל צִירָה עַל־ תְּסֹבֵב הַדְּלֵת

[H1817](#) [H5437](#) [H5921](#) [H6735](#) [H6102](#) [H5921](#) [H4296](#)
had·de·let tis·sov 'al- tzi·rah; ve'·'a·tzel, 'al- mit·ta·to.
ovi kääntyy saranoillaan ja laiska päällä vuoteensa

ovi kääntyy saranoillaan ja laiska päällä vuoteensa

¹⁵ אֶל־ לְהַשִּׁיבָה נְלֹאָה בְּצִלְחַת יְדוּ עֶצֶל טָמָן

[H2934](#) [H6102](#) [H3027](#) [H6747](#) [H3811](#) [H7725](#) [H413](#)
ta·man 'a·tzel ja·do batz·tzal·la·chat; nil·'ah, la·ha·shi·vah 'el-
piilottaa laiska kätensä astiaan hän väsyä tuomasta takaisin sitä

פִּיו:

[H6310](#)

piv.

suuhunsa

piilottaa laiska kätensä astiaan hän väsyä tuomasta takaisin sitä suuhunsa

¹⁶ טַעַם: מְשִׁיבֵי מִשְׁבָּעָה בְּעֵינָיו עֶצֶל חָכָם

[H2450](#)

cha·cham

viisaampi on laiska

[H6102](#)

'a·tzel

[H5869](#)

be'·'ei·nav;

omissa silmissään kuin seitsemän

[H7651](#)

mish·shiv·'ah,

[H7725](#)

me·shi·vei

jotka vastaavat harkiten

[H2940](#)

ta·'am.

viisaampi on laiska omissa silmissään kuin seitsemän jotka vastaavat harkiten

¹⁷ רִיב עַל־ מִתְעַבֵּר עֹבֵר כָּלֵב בְּאָזְנֵי־ מַחֲזִיק

[H2388](#)

ma·cha·zik

tarttuu

[H241](#)

be'·'a·ze·nei-

korvista

[H3611](#)

cha·lev;

koiraa

[H5674](#)

'o·ver

joka ohikulkiessa

[H5674](#)

mit·'ab·ber,

sekaantuu

[H5921](#)

'al-

[H7379](#)

riv

riitaan

לוֹ: לֹא־

[H3808](#)

lo-

joka ei ole hänen

[H0](#)

lo.

tarttuu korvista koiraa joka ohikulkiessa sekaantuu riitaan joka ei ole hänen

¹⁸ וּמֹת: חֲצִים זְקִים הַיָּרֵה כְּמִתְלַהֵלֶה

[H3856](#)

ke·mit·lah·le·ah

hullu on

[H3384](#)

haj·jo·reh

joka ampuu tulisia

[H2131](#)

zik·kim,

[H2671](#)

chitz·tzim

nuolia

[H4194](#)

va·ma·vet.

ja kuolemaa

hullu on joka ampuu tulisia nuolia ja kuolemaa

¹⁹ מְשַׁחֵק הַלֹא־ וְאָמַר יַעֲהוּ אֶת־ רִמָּה אִישׁ כֵּן־

[H3651](#)

ken-

samoin on mies

[H376](#)

'ish

[H7411](#)

rim·mah

joka pettää ET

[H853](#)

'et-

[H7453](#)

re·'e·hu;

ystäväänsä ja sanoo

[H559](#)

ve'·'a·mar,

[H3808](#)

halo-

enhän

[H7832](#)

me·sa·chek

leikillänihän

אֲנִי:

[H589](#)

'a·ni.

minä

samoin on mies joka pettää ET ystäväänsä ja sanoo enhän leikillänihän minä

²⁰ וְשִׁתְּקֵנִי וְבֵרְגָלַי וְאִישׁ תִּכְבְּהָ עֵצִים בְּאַפְסֵי

[H657](#)

be'·e·fes
loppuessa

[H6086](#)

'e·tzim
puut

[H3518](#)

tich·beh-
sammuu

[H784](#)

'esh;
tuli

[H369](#)

u·ve'·ein
ja kun ei ole

[H5372](#)

nir·gan,

panettelijaa

[H8367](#)

jish·tok

lakkaa

מְדוֹן:

[H4066](#)

ma·don.
riita

loppuessa puut sammuu tuli ja kun ei ole panettelijaa lakkaa riita

²¹ (כְּמִדּוֹנִים) וְאִישׁ לְאִישׁ וְעֵצִים לְגַחְלִים פְּחָם

[H6352](#)

pe·cham
hiilet

[H1513](#)

le·ge·cha·lim
hiillockseen

[H6086](#)

ve'·'e·tzim
ja puut

[H784](#)

le'·esh;
tuleen

[H376](#)

ve'·'ish
niin mies

mi·do·nim

ch

פַּרְיָבִי: לְחַרְחַר־ (קְמִדְיָנִים)

[H4066](#)

mid·ja·nim,
riitaisa

q

[H2787](#)

le·char·char-
sytyttää

[H7379](#)

riv.
riidan

Peh

hiilet hiillockseen ja puut tuleen niin mies riitaisa sytyttää riidan

²² בְּטֶן: חֲדָרִי־ וְרָדוּ וְהֵם כְּמִתְלֵה־מִים וְנִרְגָּן דְּבָרֵי

[H1697](#)

div·rei
sanat

[H5372](#)

nir·gon

panettelijan polttavat

[H3859](#)

ke·mit·la·ha·mim;

[H1992](#)

ve'·hem,
ja ne

[H3381](#)

ja-re·du

tunkeutuvat

[H2315](#)

chad·rei-

syvälle

[H990](#)

va·ten.

sisimpään

sanat panettelijan polttavat ja ne tunkeutuvat syvälle sisimpään

²³ דְּלִקְוִים שְׂפָתַיִם חָרָשׁ עַל־ מְצַפֶּה סִיגִים כְּסֶף

[H3701](#)

ke·sef
hopean

[H5509](#)

si·gim
kuonalla

[H6823](#)

me·tzup·peh
päälystetty

[H5921](#)

'al-

[H2789](#)

cha·res;
savi

[H8193](#)

se·fa·ta·jim
ovat polttavat

[H1814](#)

do·le·kim
huulet

רַע: וְלֵב־

[H3820](#)

ve'·lev-
ja sydän

[H7451](#)

ra'.

paha

hopean kuonalla päälystetty savi ovat polttavat huulet ja sydän paha

²⁴ אֲבִיקְרְבוֹ שׁוֹנֵא יִנְכַר (ק בְּשִׁפְתָיו) (כ בְּשִׁפְתוֹ)
bis·fa·tov ch [H8193](#) q [H5234](#) [H8130](#) [H7130](#)
bis·fa·tav jin·na·cher so·ne; u·ve·kir·bo,
puheesta tunnistaa vihollisen ja sisimmässään

מְרַמָּה: יִשִּׁית

[H7896](#) [H4820](#)
ja·shit mir·mah.
hän hautoo petosta

puheesta tunnistaa vihollisen ja sisimmässään hän hautoo petosta

²⁵ שִׁבַע כִּי בּוֹ תִאֲמַן אֶל־ קוֹלוֹ יַחֲנֵן כִּי־
[H3588](#) [H2603](#) [H6963](#) [H408](#) [H539](#) [H0](#) [H3588](#) [H7651](#)
ki- je·chan·nen ko·lo 'al- ta·'a·men- bo; ki she·va'
sillä imartelee hän äänellään älä luota häneen sillä seitsemän

בְּלִבּוֹ: תֹּעִבּוֹת

[H8441](#) [H3820](#)
to·'e·vot be·'lib·bo.
kauhistusta on hänen sisimmässään

sillä imartelee hän äänellään älä luota häneen sillä seitsemän kauhistusta on hänen sisimmässään

²⁶ רָעַתוֹ תִגְלֶה בְּמִשְׁאֵן שִׁנְאָה תִכְסֶּה
[H3680](#) [H8135](#) [H4860](#) [H1540](#) [H7451](#)
tik·kas·seh ne·'ah be·'mash·sha·'on; tig·ga·leh ra·'a·to
on peitetty hänen vihamielisyytensä kavaluudella tulee esiin hänen pahuutensa

בְּקֵהָל:

[H6951](#)
ve·'ka·hal.
seurakunnalle

on peitetty hänen vihamielisyytensä kavaluudella tulee esiin hänen pahuutensa seurakunnalle

²⁷ אֵלָיו אָבֵן וְגִלְלַל יִפֹּל בְּהַשְׁחַת כָּרָה־
[H3738](#) [H7845](#) [H0](#) [H5307](#) [H1556](#) [H68](#) [H413](#)
ko·re·ho·sha- chat bah jip·pol; ve·'go·lel 'e·ven 'e·lav
joka kaivaa toiselle kuoppaa itse kaatuu siihen ja joka vierittää kiven hänen päälle

תְּשׁוּבָה:

[H7725](#)

ta·shuv.

se takaisin vierii

joka kaivaa toiselle kuoppaa itse kaatuu siihen ja joka vierittää kiven hänen päälle se takaisin vierii

²⁸ לְשׁוֹן־ נֶשֶׁה חֶלֶק וּפֹה דָכְיוּ יִשְׁנָא שְׁקֵר

[H3956](#)

le·sho·no·she-
kieli

[H8267](#)

ker

valheen / petoksen vihaa

[H8130](#)

jis·na

vihaa

[H1790](#)

dak·kav;

sortamiaan ja suu

[H6310](#)

u·peh

imarteleva

[H2509](#)

cha·lak,

aiheuttaa

[H6213](#)

ja·'a·seh

aiheuttaa

מְדָחָה:

[H4072](#)

mid·chah.

tuhoa

kieli valheen / petoksen vihaa sortamiaan ja suu imarteleva aiheuttaa tuhoa

Sananlaskut 27 (Proverbs 27)

¹ מַה־תִּדְעַ לֹא־ כִּי מָחָר בְּיוֹם תִּתְהַלֵּל אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H1984](#)
tit·hal·lel
kersku

[H3117](#)
be'·jom
päivästä

[H4279](#)
ma·char;
huomisesta sillä

[H3588](#)
ki
et

[H3808](#)
lo-
et

[H3045](#)
te·da',
tiedä

[H4100](#)
mah-
mitä

יָוִם: יֵלֵד

[H3205](#)
je·led
synnyttää

[H3117](#)
jom.
päivä

synnyttää päivä

älä kersku päivästä huomista sillä et tiedä mitä synnyttää päivä

² שְׁפֹתֶיךָ: וְאֶל־נֶכְרִי פִיךָ וְלֹא־זָר יִהְיֶה לְךָ

[H1984](#)
je·hal·lel·cha
kehukoon sinua

[H2114](#)
zar
toinen

[H3808](#)
ve'·lo-
eikä

[H6310](#)
fi·cha;
oma suusi

[H5237](#)
na·che·ri,
vieras

[H408](#)
ve'·'al-
eivätkä

[H8193](#)
se·fa·tei·cha.
omat huulesi

kehukoon sinua toinen eikä oma suusi vieras eivätkä omat huulesi

³ כָּבֵד אֵוִיל וְכַעַס הַחֹל וְנֹטֵל אֶבֶן כָּבֵד־

[H3514](#)
koed-
paino

[H68](#)
'e·ven
kiven

[H5192](#)
ve'·ne·tel
ja painavuus

[H2344](#)
ha·chol;
hiekan

[H3708](#)
ve'·cha·'as
niin on viha

[H191](#)
'e·vil,
tyhmän

[H3515](#)
ka·ved
raskaampi

מִשְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)

mish·she·nei·hem.
molempia

paino kiven ja painavuus hiekan niin on viha tyhmän raskaampi molempia

⁴ לְפָנַי יִעַמַד וּמִי אָף וְשֹׁטֵף חֶמָה אֶכְזְרִיֹּת

[H395](#)
'ach·ze·ri·jut
julmuus

[H2534](#)
che·mah
raivon

[H7858](#)
ve'·she·tef
ja tulva

[H639](#)
'af;
vihan

[H4310](#)
u·mi
mutta kuka

[H5975](#)
ja·'a·mod
kestää

[H6440](#)
lif·nei
edessä

קִנְיָה:

[H7068](#)

kin·'ah.
kateuden / mustasukkaisuuden

julmuus raivon ja tulva vihan mutta kuka kestää edessä kateuden / mustasukkaisuuden

⁵ מְסֻתֶּרֶת: מֵאֲהָבָה מְגַלָּה תּוֹכַחַת טוֹבָה

[H2896](#)

toah
parempi

[H8433](#)

to·cha·chat
nuhtelu

[H1540](#)

me·gul·lah;
avoin

[H160](#)

me·'a·ha·vah
kuin rakkaus

[H5641](#)

me·sut·ta·ret.
kätkeyty

parempi nuhtelu avoin kuin rakkaus kätkeyty

⁶ שׁוֹנֵא: נְשִׁיקוֹת וְנִעְתָּרוֹת אוֹהֵב פִּצְעֵי נְאֻמִּים

[H539](#)

ne·'e·ma·nim
vahvistavat

[H6482](#)

pitz·'ei
haavat

[H157](#)

o·hev;
rakastavan

[H6280](#)

ve·'na·'ta·rot,
ja ovat yltäkylläiset

[H5390](#)

ne·shi·kot
suudelmat

[H8130](#)

so·ne.
vihamiehen

vahvistavat haavat rakastavan ja ovat yltäkylläiset suudelmat vihamiehen

⁷ כָּל־רְעֵבָה וְנֶפֶשׁ נֶפֶשׁ תְּבוּס שְׁבַעַה נֶפֶשׁ

[H5315](#)

ne·fesh
sielu

[H7649](#)

ve·'ah
kylläinen

[H947](#)

ta·vus
inhoa

[H5317](#)

no·fet;
juoksevaa hunajaa

[H5315](#)

ve·'ne·fesh
mutta sielulle

[H7457](#)

re·'e·vah,
nälkäiselle

[H3605](#)

kol-
kaikki

מְתוֹק: מֵר

[H4751](#) [H4966](#)

mar ma·tok.

katkera on makeaa

sielu kylläinen inhoa juoksevaa hunajaa mutta sielulle nälkäiselle kaikki katkera on makeaa

⁸ נוֹדֵד אִישׁ כֵּן־ קָנָה מִן־ נוֹדֵדֵת כְּצִפּוֹר

[H6833](#)

ke·tzip·por
kuin lintunen

[H5074](#)

no·de·det
lähtee

[H4480](#)

min-
pois

[H7064](#)

kin·nah;
pesästään

[H3651](#)

ken-
niin on

[H376](#)

'ish,
ihminen

[H5074](#)

no·ded
joka on jättänyt

מִמְקוֹמוֹ:

[H4725](#)

mi·me·ko·mo.

paikkansa

kuin lintunen lähtee pois pesästään niin on ihminen joka on jättänyt paikkansa

⁹ מֵעֵצַת־ רְעֵהוּ וּמֵתֶק־ לֵב יִשְׁמַח־ וְקִטְרֵת שֶׁמֶן

[H8081](#)

she·men
öljy

[H7004](#)

u·ke·to·ret
ja suitsutus

[H8055](#)

je·sam·mach-
ilahduttavat

[H3820](#)

lev;
sydäntä

[H4986](#)

u·me·tek
ja miellyttävä

[H7453](#)

re·'e·hu,
ystävän

[H6098](#)

me·'a·t zat-
neuvo

נִפְשׁ:

[H5315](#)

na·fesh.

sielua

öljy ja suitsutus ilahduttavat sydäntä ja miellyttävä ystävän neuvo sielua

¹⁰ וּבֵית תַּעֲזֹב אֶל־ אָבִיךָ (ק וְרַע) (כ וְרַעָה) רַעְךָ

[H7453](#)

ve·re·'eh

ch

[H7463](#)

q

[H1](#)

[H408](#)

[H5800](#)

[H1004](#)

re·'a·cha

ve·re·'a'

'a·vi·cha

'al-

ta·'a·zo,

u·veit

ystävääsi

ja ystävää

isäsi

älä

hylkää

ja taloon

קָרוֹב שְׁכֵן טוֹב אֵידֶךָ בַּיּוֹם תָּבוֹא אֶל־ אָחִיךָ

[H251](#)

[H408](#)

[H935](#)

[H3117](#)

[H343](#)

[H2896](#)

[H7934](#)

[H7138](#)

'a·chi·cha,

'al-

ta·vo

be·'jom

'ei·de·cha;

tov

sha·chen

ka·rov,

veljesi

älä

mene

päivänä

ahdingon

parempi on

naapuri

lähellä

רְחֹק: מֵאָח

[H251](#)

[H7350](#)

me·'ach

ra·chok.

kuin veli

kaukana

ystävääsi ja ystävää isäsi älä hylkää ja taloon veljesi älä mene päivänä ahdingon parempi on naapuri lähellä kuin veli kaukana

¹¹ דָּבָר: חֲרִפִּי וְאֲשִׁיבָה לְבִי וְשָׁמַח בְּנִי חֲכָם

[H2449](#)

[H1121](#)

[H8056](#)

[H3820](#)

[H7725](#)

[H2778](#)

[H1697](#)

cha·cham

be·'ni

ve·'sam·mach

lib·bi;

ve·'a·shi·vah

cho·re·fi

da·var.

ole viisas

poikani ja ilahduta

sydäntäni että voin vastata niille jotka pilkkaavat puheellaan

ole viisas poikani ja ilahduta sydäntäni että voin vastata niille jotka pilkkaavat puheellaan

¹² נִפְעַנְשׁוּ: עֲבְרוּ פְתָאִים נִסְתָּר רַעָה רָאָה עָרוֹם

[H6175](#)

[H7200](#)

[H7451](#)

[H5641](#)

[H6612](#)

[H5674](#)

[H6064](#)

'a·rum

ra·'ah

ra·'ah

nis·tar;

pe·ta·jim,

'a·ve·ru

ne·'e·na·shu.

järkevä

näkee

pahan

ja piiloutuu

yksinkertaiset

kulkevat

rangaistavaksi

järkevä näkee pahan ja piiloutuu yksinkertaiset kulkevat rangaistavaksi

¹³ נִכְרִיָּה וּבָעַד זָר עָרַב כִּי־ בְּגָדוֹ קַח־

[H3947](#)

[H899](#)

[H3588](#)

[H6148](#)

[H2114](#)

[H1157](#)

[H5237](#)

kach-

big·do

ki-

'a·rav

zar;

u·ve·'ad

na·che·ri·jah

ota

hänen vaatteensa sillä

hän on taannut vierasta ja edestä

vieraan

חבלהו:

[H2254](#)

chav·le·hu.

ottakaa pantti

ota hänen vaatteensa sillä hän on taannut vierasta ja edestä vieraan ottakaa pantti

¹⁴ קָלְלָהּ הַשָּׁכִים בְּבִקְרָא גָדוֹל בְּקוֹל רֵעֵהוּ מִבְּרָךְ

[H1288](#)

me·va·rech

joka siunaa

[H7453](#)

re·e·hu

ystävää

[H6963](#)

be·kol

äänellä

[H1419](#)

ga·dol

suurella

[H1242](#)

bab·bo·ker

aamunkoitossa

[H7925](#)

hash·keim;

noustessaan

[H7045](#)

ke·la·lah,

kiroukseksi

לו: תחשב

[H2803](#)

te·cha·shev

se luetaan

[H0](#)

lo.

hänelle

joka siunaa ystävää äänellä suurella aamunkoitossa noustessaan kiroukseksi se luetaan hänelle

¹⁵ (כ מדונים) וְאִשֶּׁת סַגְרִיר בְּיוֹם טוֹרַד דֶּלֶף

[H1812](#)

de·lef

lakkaamaton tippuminen päivänä

[H2956](#)

to·red

sateisena

[H3117](#)

be·jom

samoin vaimo

[H5464](#)

sag·rir;

riitaisa

[H802](#)

ve·'e·shet

on samanlainen

mi·do·nim

ch

נִשְׁתָּוָה: (ק מדינים)

[H4066](#)

mid·ja·nim,

riitaisa

q

[H7737](#)

nish·ta·vah.

on samanlainen

lakkaamaton tippuminen päivänä sateisena samoin vaimo riitaisa on samanlainen

¹⁶ יְקָרָא: יְמִינוּ וְשֶׁמֶן רוּחַ צָפֹן צַפְנִיהָ

[H6845](#)

tzo·fe·nei·ha

pidätellä häntä on pidätellä

[H6845](#)

tza·fan-

tuulta

[H7307](#)

ru·ach;

kun öljyä

[H8081](#)

ve·'she·men

oikeaan käteen

[H3225](#)

je·mi·no

huutaa

[H7121](#)

jik·ra.

pidätellä häntä on pidätellä tuulta kun öljyä oikeaan käteen huutaa

¹⁷ רֵעֵהוּ: פְּנֵי יַחַד יְאִישׁ יַחַד בְּבָרְזֵל בְּרִזָּל

[H1270](#)

bar·zel

rauta

[H1270](#)

be·'var·zel

rautaa

[H2300](#)

ja·chad;

teroittaa ja mies

[H376](#)

ve·'ish,

on terävä

[H2300](#)

ja·chad

kasvojen edessä

[H6440](#)

pe·nei-

ystävän

[H7453](#)

re·e·hu.

rauta rautaa teroittaa ja mies on terävä kasvojen edessä ystävän

¹⁸ נֹצֵר וְשֹׁמֵר וְאֵדְנָיו פְּרִיָּהּ יֹאכַל תְּאָנָה

H5341 no-tzer	H8384 te'e-nah	H398 jo-chal	H6529 pir-jah;	H8104 ve'sho-mer	H113 'a-do-nav
----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------

joka vartioi viikunapuuta syö sen hedelmää ja joka pitää huolen isännästään

יְכַבֵּד:

[H3513](#)

je-chub-bad.

on kunniallinen

joka vartioi viikunapuuta syö sen hedelmää ja joka pitää huolen isännästään on kunniallinen

¹⁹ לְאָדָם: הָאָדָם לֵב־ כֵּן לְפָנַיִם הַפְּנִיִּים כַּמַּיִם

[H4325](#)

kam-ma-jim

kuin vedessä kasvot

[H6440](#)

hap-pa-nim

[H6440](#)

lap-pa-nim;

kasvojesi

[H3651](#)

ken

niin

[H3820](#)

lev-

on sydän ihmisen

[H120](#)

ha'a-dam,

ihmiselle

[H120](#)

la'a-dam.

ihmiselle

kuin vedessä kasvot kasvojesi niin on sydän ihmisen ihmiselle

²⁰ וְעֵינַי תִּשְׁבַּעְנָה לֹא (ק וְאֶבְדּוּ) (כ וְאֶבְדָּה) שְׂאוֹל

[H7585](#)

she-'ol

sheol / manala

va'a-vad-doh

ch

[H10](#)

va'a-vad-dov

ja kadotus

q

[H3808](#)

lo

eivät

[H7646](#)

tis-ba'nah;

saa kyllikseen

[H5869](#)

ve-'ei-nei

ja silmät

תִּשְׁבַּעְנָה: לֹא הָאָדָם

[H120](#)

ha'a-dam,

ihmisen

[H3808](#)

lo

eivät

[H7646](#)

tis-ba'nah.

ole tyytyväiset

sheol / manala ja kadotus eivät saa kyllikseen ja silmät ihmisen eivät ole tyytyväiset

²¹ מִהֶלְלוֹ: לְפִי אִישׁ לְזָהָב וְכוּר לְכֶסֶף מִצִּירָף

[H4715](#)

matz-ref

sulatus

[H3701](#)

lak-ke-sef

hopealle

[H3564](#)

ve'-chur

ja uuni

[H2091](#)

laz-za-hav;

kullalle

[H376](#)

ve-'ish,

ja ihmisen suu

[H6310](#)

le-fi

ylistykselle

[H4110](#)

ma-ha-la-lo.

ylistykselle

sulatus hopealle ja uuni kullalle ja ihmisen suu ylistykselle

²² בְּתוֹךְ בְּמִכְתֵּשׁ הָאֵוִיל אֶת־ תְּכַתּוּשׁ־ אִם

[H518](#)

'im

vaikka

[H3806](#)

tich-toosh-

survot

[H853](#)

'et-

ET

[H191](#)

ha'e-vil

hullua

[H4388](#)

bam-mach-tesh

myllyssä

[H8432](#)

be'toch

keskellä

פ אולתו: מעליו תסור לא בעלי הריפות

[H7383](#)
ha-ri·fot
viljan

[H5940](#)
ba'e-li;
survimella

[H3808](#)
lo-
ei

[H5493](#)
ta-sur
lähde pois

[H5921](#)
me'a-lav,
hänestä

[H200](#)
iv-val-to.
hulluus

Peh

vaikka survot ET hullua myllyssä keskellä viljan survimella ei lähde pois hänestä hulluus

²³ לעדרים: לבך נשית צאנך פני תדע ידע

[H3045](#) [H3045](#)
ja-do-a' te-da'
tunne tarkoin

[H6440](#) [H6629](#)
pe-nei tzo-ne·cha;
tila karjasi

[H7896](#)
shit
pidä

[H3820](#)
lib-be·cha,
huoli

[H5739](#)
la'a-da-rim.
laumoistasi

tunne tarkoin tila karjasi pidä huoli laumoistasi

²⁴ (כ דור) לדור נזר ואם חסן לעולם לא כי

[H3588](#)
ki
sillä

[H3808](#)
lo
ei

[H5769](#)
le'o·lam
ole ikuisia

[H2633](#) [H518](#)
cho-sen; ve'im-
rikkaudet ja ehkei

[H5145](#) [H1755](#)
ne-zer, le-dor
kruunu sukupolvesta

dor ch

(ק ידור):

[H1755](#) q
va·dor.
sukupolveen

sillä ei ole ikuisia rikkaudet ja ehkei kruunu sukupolvesta sukupolveen

²⁵ הרים: עשבות ונאספו דשא ונראה חציר גלה

[H1540](#)
ga-lah
heinä

[H2682](#)
cha-tzir
ilmestyy

[H7200](#)
ve'nir'ah-
ja tulee näkyviin

[H1877](#)
de-she;
tuore

[H622](#)
ve'ne'es-fu,
ja kerätään

[H6212](#)
is-se-vot
yrtit

[H2022](#)
ha-rim.
vuorten

heinä ilmestyy ja tulee näkyviin tuore heinä ja kerätään yrtit vuorten

²⁶ עתודים: שדה ומחיר ללבושך כבשים

[H3532](#)
ke·va·sim
karitsat

[H3830](#)
lil·vu·she·cha;
vaatteiksesi

[H4242](#)
u·me·chir
ja hinta

[H7704](#)
deh,
pellon

[H6260](#)
'at-tu·dim.
ovat vuohet

karitsat vaatteiksesi ja hinta pellon ovat vuohet

²⁷ וחיים ביתך ללחם ללחמך עזים חלב ודי

[H1767](#)
ve'dei
ja riittää

[H2461](#)
cha·lev
maitoa

[H5795](#)
'iz·zim,
vuohien

[H3899](#)
le·lach·me·cha
viljaa

[H3899](#)
le·le·chem
ja leipää

[H1004](#)
be'i·te·cha;
talosi

[H2416](#)
ve'chaj·jim,
ravinnoksi

לְנִעְרוֹתֶיךָ:

[H5291](#)

le·na·'a·ro·tei·cha.

sekä palvelijattarillesi

ja riittää maitoa vuohien viljaa ja leipää talosi ravinnoksi sekä palvelijattarillesi

Sananlaskut 28 (Proverbs 28)

¹ כִּכְפִיר וְצַדִּיקִים רָשָׁע רֹדֵף וְאִין נָסוּ¹

[H5127](#)

na·su

pakenevat ja eikä kukaan aja takaa

[H369](#)

ve'·ein-

[H7291](#)

ro·def

[H7563](#)

ra·sha';

[H6662](#)

ve'·tzad·di·kim,

ja vanhurskaat

[H3715](#)

kich·fir

kuin nuoret leijonat

יְבֹטָח:

[H982](#)

jiv·tach.

ovat rohkeita

pakenevat ja eikä kukaan aja takaa pahat ja vanhurskaat kuin nuoret leijonat ovat rohkeita

² כֵּן יֹדַע מִבֵּין וּבְאָדָם שְׂרִיהַ רַבִּים אֶרֶץ בְּפִשָׁע

[H6588](#)

be'·fe·sha'

synnissä ovat maan

[H776](#)

'e·retz

[H7227](#)

rab·bim

monet

[H8269](#)

sa·rei·ha;

hallitsijat

[H120](#)

u·ve'·a·dam

mutta ihmisen

[H995](#)

me·vin

ymmärtävän ja tietävän tähden

[H3045](#)

jo·de·a',

[H3651](#)

ken

יְאַרִיךְ:

[H748](#)

ja'·a·rich.

olemassaolo pitkittyy

synnissä ovat maan monet hallitsijat mutta ihmisen ymmärtävän ja tietävän tähden olemassaolo pitkittyy

³ לֶחֶם: וְאִין סֹחֵף מְטַר דְּלִים וְעֵשֶׂק רֶשׁ גֶּבֶר

[H1397](#)

ge·ver

mies

[H7326](#)

rash

köyhä

[H6231](#)

ve'·o·shek

joka sortaa

[H1800](#)

dal·lim;

heikkoja

[H4306](#)

ma·tar

on kuin sade joka lyö maahan

[H5502](#)

so·chef,

eikä jätä viljaa

[H369](#)

ve'·ein

[H3899](#)

la·chem.

mies köyhä joka sortaa heikkoja on kuin sade joka lyö maahan eikä jätä viljaa

⁴ תּוֹרָה וְשֹׁמְרֵי רָשָׁע יִהְיֶה לָּוִי עֲזָבִי תּוֹרָה

[H5800](#)

'o·ze·vei

jotka hylkäävät lain / opetuksen ylistävät

[H8451](#)

to·rah

[H1984](#)

je·hal·lu

[H7563](#)

ra·sha';

pahoja

[H8104](#)

ve'·sho·me·rei

mutta jotka pitävät lain / opetuksen

[H8451](#)

to·rah,

פַּ בָּם: יִתְגַּרוּ:

[H1624](#)

jit·ga·ru

paheksuvat heitä

[H0](#)

vam.

Peh

jotka hylkäävät lain / opetuksen ylistävät pahoja mutta jotka pitävät lain / opetuksen paheksuvat heitä

⁵ וְהָיָה וּמִבְקֵשֵׁי מִשְׁפָּט יִבְיִנוּ לֹא־רָע אֲנָשִׁי-

[H582](#)
'an-shei-
ihmiset

[H7451](#)
ra'
pahat

[H3808](#)
lo-
eivät

[H995](#)
ja-vi-nu
ymmärrä

[H4941](#)
mish-pat;
oikeutta

[H1245](#)
u-me-vak-shei
mutta jotka etsivät

[H3069](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRAA

כָּל: יִבְיִנוּ

[H995](#) [H3605](#)
ja-vi-nu chol.
ymmärtävät kaiken

ihmiset pahat eivät ymmärrä oikeutta mutta jotka etsivät JAHWEH HERRAA ymmärtävät kaiken

⁶ וְהוּא דְרָכִים מֵעֵקֶשׁ בְּתִמּוֹ הוֹלֵךְ רֵשׁ טוֹב-

[H2896](#)
tov-
parempi

[H7326](#) [H1980](#)
rash ho-lech
köyhä joka vaeltaa

[H8537](#)
be'tum-mo;
viattomuudessa

[H6141](#)
me'ik-kesh
kuin väärillä

[H1870](#)
de-ra-cha-jim,
teillä

[H1931](#)
ve'hu
se joka on

עֲשִׂיר:

[H6223](#)
'a-shir.
rikas

parempi köyhä joka vaeltaa viattomuudessa kuin väärillä teillä se joka on rikas

⁷ וְכֵלִים זָוְלִים וְרָעָה מִבֵּין בֵּן תּוֹרָה נוֹצֵר

[H5341](#)
no-tzer
joka pitää lain / opetuksen

[H8451](#)
to-rah
on poika viisas

[H1121](#)
ben

[H995](#)
me-vin;
mutta joka ruokkii

[H7462](#)
ve'ro-'eh
elostelijoita

[H2151](#)
zol-lim,
häpäisee

[H3637](#)
jach-lim

אָבִיו:

[H1](#)
'a-viv.
isänsä

joka pitää lain / opetuksen on poika viisas mutta joka ruokkii elostelijoita häpäisee isänsä

⁸ הוֹנוּ מִרְבָּה (ק וְתִרְבִּית) (כ וְבִתְרִבִּית) בְּנִשְׁךְ

[H7235](#)
mar-beh
joka lisää

[H1952](#)
ho-no
varallisuuttaan

[H5392](#)
be'ne-shech
koronkiskonnalla

u-ve-tar-bit

ch [H8636](#)
ve'tar-bit;
ja koroilla

q

לְחוֹנֵן

[H2603](#)

le·cho·nen

sille joka on armollinen köyhille

יְקַבְּצֵנוּ: דְּלִים

[H1800](#)

dal·lim

[H6908](#)

jik·be·tzen·nu.

kokoaa

joka lisää varallisuuttaan koronkiskonnalla ja koroilla sille joka on armollinen köyhille kokoaa

⁹מִסִּיר

[H5493](#)

me·sir

joka kääntää pois korvansa kuuntelemasta lakia / opetusta sen

תּוֹרָה מִשְׁמַע אָזְנוֹ

[H241](#)

a·ze·no

[H8085](#)

mish·she·mo·a'

[H8451](#)

to·rah;

תְּפִלָּתוֹ גַּם־

[H1571](#)

gam-

[H8605](#)

te·fil·la·to,

rukouskin

תּוֹעֵבָה:

[H8441](#)

to·'e·vah.

on kauhistus

joka kääntää pois korvansa kuuntelemasta lakia / opetusta sen rukouskin on kauhistus

¹⁰יְפֹל הוּא־ בְּשַׁחוּתוֹ רָע בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל מִשְׁגָּה

[H7686](#)

mash·geh

joka eksyttää oikeamieliset tielle

[H3477](#)

je·sha·rim

[H1870](#)

be·'de·rech

[H7451](#)

ra',

vääryyden kuoppaan

[H7816](#)

bish·chu·to

[H1931](#)

hu-

itse

[H5307](#)

jip·pol;

kaatuu

טוֹב: יְנַחֵלוּ־ אֶת־מִימֵי

[H8549](#)

u·te·mi·mim,

ja nuhteettomat

[H5157](#)

jin·cha·lu-

perivät

[H2896](#)

tov.

hyvyyden

joka eksyttää oikeamieliset tielle vääryyden kuoppaan itse kaatuu ja nuhteettomat perivät hyvyyden

¹¹מִבֵּין וְדַל עֲשִׂיר אִישׁ בְּעֵינָיו חָכָם

[H2450](#)

cha·cham

viisas on

[H5869](#)

be·'ei·nav

omissa silmissään ihminen

[H376](#)

'ish

rikas

[H6223](#)

'a·shir;

[H1800](#)

ve·dal

mutta köyhä ymmärtäväinen

[H995](#)

me·vin

יַחְקֵרְנוּ:

[H2713](#)

jach·ke·ren·nu.

tutkii hänet

viisas on omissa silmissään ihminen rikas mutta köyhä ymmärtäväinen tutkii hänet

¹² וּבְקוֹם תִּפְאֶרֶת רַבָּה צְדִיקִים בְּעֶלְזָה

[H5970](#)

ba'a·lotz

kun riemuitsevat vanhurskaat

[H6662](#)

tzad·di·kim

[H7227](#)

rab·bah

suuri on

[H8597](#)

tif·'a·ret;

kauneus

[H6965](#)

u·ve·kum

mutta kun nousevat

אָדָם: יְחַפֵּשׂ יִרְשָׁעִים

[H7563](#)

re·sha·'im,

vääryydentekijät piiloutuvat

[H2664](#)

je·chup·pas

[H120](#)

'a·dam.

ihmiset

kun riemuitsevat vanhurskaat suuri on kauneus mutta kun nousevat vääryydentekijät piiloutuvat ihmiset

¹³ וְעִזָּב וּמוֹדָה יִצְלִיחַ לֹא פִנְשָׁעִיו מִכֶּסֶה

[H3680](#)

me·chas·seh

joka peittää

[H6588](#)

fe·sha·'av

syntinsä

[H3808](#)

lo

ei

[H6743](#)

jatz·li·ach;

menesty

[H3034](#)

u·mo·deh

mutta joka tunnustaa ja hylkää ne

[H5800](#)

ve·'o·zev

יְרַחֵם:

[H7355](#)

je·ru·cham.

saa armon

joka peittää syntinsä ei menesty mutta joka tunnustaa ja hylkää ne saa armon

¹⁴ לְבוֹ וּמִקְשָׁה תַּמִּיד מִפְּחַד אָדָם אֲשֶׁרִי

[H835](#)

'ash·rei

siunattu on

[H120](#)

'a·dom

ihminen

[H6342](#)

me·fa·ched

joka on aralla tunnolla aina

[H8548](#)

ta·mid;

aina

[H7185](#)

u·mak·sheh

mutta joka kovettaa sydämensä

[H3820](#)

lib·bo,

בְּרָעָה: יְפוּל

[H5307](#)

jip·pol

joutuu

[H7451](#)

be·'ra·'ah.

ahdinkoon

siunattu on ihminen joka on aralla tunnolla aina mutta joka kovettaa sydämensä joutuu ahdinkoon

¹⁵ דָּל: עַם- עַל רָשָׁע מִשֵּׁל שׁוֹקֵק וְדָב נְהִים אָרִי-

[H738](#)

'a·ri-

leijona

[H5098](#)

no·hem

karjuva

[H1677](#)

ve·'do

ja karhu ahne

[H8264](#)

sho·kek;

ahne

[H4910](#)

mo·shel

on hallitsija paha

[H7563](#)

ra·sha',

paha

[H5921](#)

'al

kansan

[H5971](#)

'am-

kansan

[H1800](#)

dal.

köyhän

leijona karjuva ja karhu ahne on hallitsija paha kansan köyhän

¹⁶ (כ שְׁנֵאִי) מַעֲשֵׂקוֹת וְרַב תְּבוּנוֹת חֲסֵר נְגִיד

[H5057](#)
na·gid,
johtaja

[H2638](#)
cha·sar
ilman

[H8394](#)
te·vu·not
ymmärrystä

[H7227](#)
ve·rav
on myös suuri

[H4642](#)
ma·'a·shak·kot;
sortaja

so·ne·'ei ch

פ יָמִים: יֶאֱרִיךְ בְּצַע (ק שְׁנֵא)

[H8130](#) q
so·ne
joka vihaa

[H1215](#)
ve·'tza',
ryöstöä

[H748](#)
ja·'a·rich
pidentää

[H3117](#) Peh
ja·mim.
päiviään

johtaja ilman ymmärrystä on myös suuri sortaja joka vihaa ryöstöä pidentää päiviään

¹⁷ אֶל- יָנוּס בּוֹר עַד- נֶפֶשׁ בְּדָם- עֲשֵׂק אָדָם

[H120](#)
'a·dom
mies

[H6231](#)
'a·shuk
joka tekee väkivaltaa

[H1818](#)
be·'dam-
verelle

[H5315](#)
na·fesh;
sen sielu

[H5704](#)
'ad-
asti

[H953](#)
bor
hautaan

[H5127](#)
ja·nus,
saa paeta

[H408](#)
'al-
älkää

בּוֹ: יִתְמַכּוּ-

[H8551](#)
jit·me·chu-
tukeko

[H0](#)
vo.
häntä

mies joka tekee väkivaltaa verelle sen sielu asti hautaan saa paeta älkää tukeko häntä

¹⁸ פּוֹל דְּרָכָיִם! וְנֶעֱקַשׁ וְיִשָּׁע! תְּמִים הוֹלֵךְ

[H1980](#)
ho·lech
vaeltava

[H8549](#)
ta·mim
nuhteettomasti

[H3467](#)
jiv·va·she·a';
pelastuu

[H6140](#)
ve·'ne·'kash
mutta kieroutunut

[H1870](#)
de·ra·cha·jim,
teilläään

[H5307](#)
jip·pol
kaatuu

בְּאֶחָת:

[H259](#)
be·'e·chat.
kerrasta

vaeltava nuhteettomasti pelastuu mutta kieroutunut teilläään kaatuu kerrasta

¹⁹ יֶרְקִים וּמְרַדֵּף לֶחֶם! שְׁבַע- אֲדַמְתוּ עֵבֶד

[H5647](#)
'o·ved
joka

[H127](#)
ad·ma·to
viljelee

[H7646](#)
jis·ba'-
maata

[H3899](#)
la·chem;
saa leipää

[H7291](#)
u·me·rad·def
mutta tavoitteleva

[H7386](#)
re·kim,
tyhjän

יֵשׁוּבָעִי

[H7646](#)

jis·ba'-
on kylläinen

[H7389](#)

rish.
köyhyydestä

joka viljelee maata saa leipää mutta tavoitteleva tyhjän on kylläinen köyhyydestä

²⁰ אֱמוּנֹת אִישׁ וְאֵץ בְּרָכוֹת רַב־ לְהַעֲשִׂיר

[H376](#)

'ish
mies

[H530](#)

'e·mu·not
totuudessa uskollinen

[H7227](#)

rav-

[H1293](#)

be'·ra·chot;

[H213](#)

ve'·'atz

mutta joka kiirehtii rikastumaan

[H6238](#)

le·ha'·a·shir,

יֵשׁוּבָעִי לֹא

[H3808](#)

lo
ei

[H5352](#)

jin·na·keh.
ole viaton

mies totuudessa uskollinen runsaasti siunataan mutta joka kiirehtii rikastumaan ei ole viaton

²¹ וְפִנְשַׁע לֶחֶם פֶּתַח וְעַל טוֹב לֹא פָּנִים הִכָּר־

[H5234](#)

hak·ker-
katsominen

[H6440](#)

pa·nim
kasvoinhin

[H3808](#)

lo-
ei

[H2896](#)

tov;
ole hyvä

[H5921](#)

ve'·'al-
sillä vuoksi

[H6595](#)

pat-
palasen

[H3899](#)

le·chem,
leipää

[H6586](#)

jif·sha'-
rikkoo

גִּבּוֹרִי

[H1397](#)

ga·ver.
mies

katsominen kasvoinhin ei ole hyvä sillä vuoksi palasen leipää rikkoo mies

²² חֶסֶר כִּי יֵדַע וְלֹא עֵין רַע אִישׁ לְהוֹן נִבְהַל

[H926](#)

ni·vo·hal
kiirehtii

[H1952](#)

la·hon,
rikastumaan

[H376](#)

'ish
mies

[H7451](#)

ra'

[H5869](#)

'a·jin;
pahuus silmissään eikä

[H3808](#)

ve'·lo-

[H3045](#)

je·da'
tiedä

[H3588](#)

ki-
että

[H2639](#)

che·ser
köyhyys

יְבֹאֵנוּ

[H935](#)

je·vo·'en·nu.
tulee sisään

kiirehtii rikastumaan mies pahuus silmissään eikä tiedä että köyhyys tulee sisään

²³ מִמֶּחֱלִיק יִמְצָא חֵן אַחֲרַי אָדָם מוֹכִיחַ
[H3198](#) [H120](#) [H310](#) [H2580](#) [H4672](#) [H2505](#)
 mo·chi·ach 'a·dam 'a·cha·rai chen jim·tza; mi·ma·cha·lik
 joka nuhtelee ihmistä jälkeenpäin suosiota löytää enemmän kuin joka imartele

לְשׁוֹן:

[H3956](#)
 la·shon.
 kielellään

joka nuhtelee ihmistä jälkeenpäin suosiota löytää enemmän kuin joka imartele kielellään

²⁴ הוּא חֵבֵר פֶּשַׁע אֵין־ וְאִמֵּר וְאִמּוֹ אָבִיו גּוֹזֵל
[H1497](#) [H1](#) [H517](#) [H559](#) [H369](#) [H6588](#) [H2270](#) [H1931](#)
 go·zel 'a·viv ve'·'im·mo, ve'·'o·mer 'ein- pa·sha'; cha·ver hu,
 joka ryöstää isänsä ja äitinsä ja sanoo se ei ole synty kumppani itse on

מִשְׁחִית: לְאִישׁ

[H376](#) [H7843](#)
 le'·ish mash·chit.
 miehen turmeltuneen

joka ryöstää isänsä ja äitinsä ja sanoo se ei ole synty kumppani itse on miehen turmeltuneen

²⁵ וְבוֹטַח מְדוֹן יִגְרֶה נֶפֶשׁ רַחֲב־ יְהוָה עַל־
[H7342](#) [H5315](#) [H1624](#) [H4066](#) [H982](#) [H5921](#) [H3068](#)
 re·chav- ne·fesh je·ga·reh ma·don; u·vo·te·ach 'al- JAH·WEH
 pilkallinen sielu herättää riidan mutta joka luottaa JAHWEH HERRAAN

יְדֻשָּׁן:

[H1878](#)
 je·dush·shan.
 menestyy

pilkallinen sielu herättää riidan mutta joka luottaa JAHWEH HERRAAN menestyy

²⁶ בְּחֻמָּה וְהוֹלֵךְ כְּסִיל הוּא בְּלִבּוֹ בּוֹטַח
[H982](#) [H3820](#) [H1931](#) [H3684](#) [H1980](#) [H2451](#)
 bo·te·ach be'·lib·bo hu che·sil; ve'·ho·lech be'·cha·che·mah,
 joka luottaa omaan sydämeensä hän on tyhmä mutta joka vaelttaa viisaudessa

יְמַלֵּט: הוּא

[H1931](#)

hu

hän

[H4422](#)

jim·ma·let.

pelastuu

joka luottaa omaan sydämeensä hän on tyhmä mutta joka vaeltaa viisaudessa hän pelastuu

²⁷ רַב־עֵינָיו וּמַעְלִים מִחֶסֶד אֵין לָרֶשׁ נֹתֵן

[H5414](#)

no·ten

joka antaa köyhälle

[H7326](#)

la·rosh

[H369](#)

'ein

ei

[H4270](#)

mach·sor;

häneltä puutu

[H5956](#)

u·ma'·lim

mutta joka sulkee silmänsä

[H5869](#)

'ei·nav,

[H7227](#)

rav-

saa paljon

מַאֲרוֹת:

[H3994](#)

me·e·rot.

kirouksia

joka antaa köyhälle ei häneltä puutu mutta joka sulkee silmänsä saa paljon kirouksia

²⁸ וְרַבּוֹ אֲבָאֲבָדִים אָדָם! סֵתֵר רְשָׁעִים בְּקוּם

[H6965](#)

be·kum

nousteissa

[H7563](#)

re·sha·'im

jumalattomat

[H5641](#)

jis·sa·ter

piiloutuvat

[H120](#)

'a·dam;

ihmiset

[H6](#)

u·ve·'a·ve·dam,

mutta kun he tuhoutuvat lisääntyvät

[H7235](#)

jir·bu

lisääntyvät

צְדִיקִים:

[H6662](#)

tzad·di·kim.

vanhurskaat

nousteissa jumalattomat piiloutuvat ihmiset mutta kun he tuhoutuvat lisääntyvät vanhurskaat

Sananlaskut 29 (Proverbs 29)

¹ וְאִישׁ יִשְׁבֵּר פֶּתַע עֶרְף מִקְשָׁה־ תּוֹכְחוֹת אִישׁ־

[H376](#)
'ish
mies

[H8433](#)
to·cha·chot
nuhteita saanut

[H7185](#)
mak·sheh-
joka kovettaa

[H6203](#)
'o·ref;
niskansa

[H6621](#)
pe·ta'
äkisti

[H7665](#)
jish·sha·ver,
rusentuu

[H369](#)
ve·'·ein
ja ei

מִרְפֵּא:

[H4832](#)

mar·pe.
tervehdy

mies nuhteita saanut joka kovettaa niskansa äkisti rusentuu ja ei tervehdy

² רָשָׁע וּבְמַשְׁלַל הָעַם יִשְׁמַח צְדִיקִים בְּרַבּוֹת־

[H7235](#)
bir·vot
kun lisääntyvät

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaat

[H8055](#)
jis·mach
iloitsee

[H5971](#)
ha·'am;
kansa

[H4910](#)
u·vim·shol
mutta hallitessa

[H7563](#)
ra·sha',
jumalattomat

יָאֵחַ :עַם

[H584](#)

je·'a·nach
huokaa surusta

[H5971](#)

'am.

kun lisääntyvät vanhurskaat iloitsee kansa mutta hallitessa jumalattomat huokaa surusta kansa

³ זֹנוֹת וְרָעָה אָבִיו יִשְׁמַח חֲכָמָה אֱהָב אִישׁ־

[H376](#)
'ish-
mies

[H157](#)
'o·hev
joka rakastaa

[H2451](#)
choch·mah
viisautta

[H8055](#)
je·sam·mach
ilahduttaa

[H1](#)
'a·viv;
isänsä

[H7462](#)
ve·ro·'eh
mutta joka ruokkii

[H2181](#)
zo·not,
porttoja

הוֹן: יֵאָבֵד־

[H6](#)

je·'ab·bed-
hävittää

[H1952](#)

hon.
omaisuutensa

mies joka rakastaa viisautta ilahduttaa isänsä mutta joka ruokkii porttoja hävittää omaisuutensa

⁴ תְּרוֹמוֹת וְאִישׁ אֶרֶץ יַעֲמִיד בְּמִשְׁפַּט מֶלֶךְ־

[H4428](#)
me·lech,
kuningas

[H4941](#)
be·mish·pot
oikeudella

[H5975](#)
ja·'a·mid
pitää vahvana

[H776](#)
'a·retz;
maansa

[H376](#)
ve·'ish
mutta mies

[H8641](#)
te·ru·mot
lahjuksia ottava

יְהִרְסֶנָּה:

[H2040](#)

je·her·sen·nah.

repii alas sen

kuningas oikeudella pitää vahvana maansa mutta mies lahjuksia ottava repii alas sen

⁵ פְּעָמָיו: עַל־ פּוֹרֵשׁ רְשֵׁת רֵעֵהוּ עַל־ מַחְלִיק גְּבֹר

[H1397](#)

ge·ver

joka

[H2505](#)

ma·cha·lik

mielistelee

[H5921](#)

'al-

ystäväänsä

[H7453](#)

re·e·hu;

verkon

[H7568](#)

re·shet,

levittää

[H6566](#)

po·res

levittää

[H5921](#)

'al-

hän

[H6471](#)

pe·a·mav.

hän askeleilleen

joka mielistelee ystäväänsä verkon levittää hänen askeleilleen

⁶ וְשִׂמְחָה: יָרוּן אִצְדִּיק מוֹקֵשׁ רַע אִישׁ בְּפִשְׁעוֹ

[H6588](#)

be·fe·sha'

synti

[H376](#)

'ish

miehen

[H7451](#)

ra'

pahan

[H4170](#)

mo·kesh;

on ansa

[H6662](#)

ve·tzad·dik,

mutta vanhurskas

[H7442](#)

ja·run

riemuitsee ja

[H8055](#)

ve·sa·me·ach.

iloitsee

synti miehen pahan on ansa mutta vanhurskas riemuitsee ja iloitsee

⁷ דַּעַת: וּבֵין לֹא־ רָשָׁע דַּלִּים דִּין צַדִּיק יָדַע

[H3045](#)

jo·de·a'

tuntee

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas

[H1779](#)

din

asian

[H1800](#)

dal·lim;

köyhien

[H7563](#)

ra·sha',

jumalaton ei

[H3808](#)

lo-

ota huomioon

[H995](#)

ja·vin

otaa huomioon

[H1847](#)

da·'at.

tietääkseen

tuntee vanhurskas asian köyhien jumalaton ei ota huomioon tietääkseen

⁸ אָרְף: וְשִׁיבוּ אִחְכָּמִים קָרְיָהּ וּפִיחוּ לְצֹן אַנְשֵׁי

[H376](#)

'an·shei

miehet

[H3944](#)

la·tzon

pilkkaavat

[H6315](#)

ja·fi·chu

villitsevät

[H7151](#)

kir·jah;

paikkakunnan

[H2450](#)

va·cha·cha·mim,

mutta viisaat

[H7725](#)

ja·shi·vu

kääntävät pois vihan

[H639](#)

'af.

miehet pilkkaavat villitsevät paikkakunnan mutta viisaat kääntävät pois vihan

⁹ וְרָגַז אֶוִּיל אִישׁ אֶת־ נִשְׁפֹּט חָכָם אִישׁ־

[H376](#)

'ish-

mies

[H2450](#)

cha·cham,

viisas

[H8199](#)

nish·pot

kun tuomitsee ET

[H853](#)

'et-

ET

[H376](#)

'ish

miehen

[H191](#)

'e·vil;

tyhmän

[H7264](#)

ve·ra·gaz

niin hän raivostuu

נַחַת: וְאֵין אִשְׁחָק

[H7832](#)

[H369](#)

[H5183](#)

ve'-sa·chak, ve'-'ein na·chat.

ja nauraa ja ei ole hänellä rauhaa

mies viisas kun tuomitsee ET miehen tyhmän niin hän raivostuu ja nauraa ja ei ole hänellä rauhaa

¹⁰ וּבִקְשׁוּ אִישׁוֹרִים תָּם יִשְׁנְאוּ דְּמִים אֲנָשִׁי

[H582](#)

'an·shei
miehet

[H1818](#)

da·mim
verenhimoiset

[H8130](#)

jis·ne-'u-
vihaavat

[H8535](#)

tam;
rehellistä

[H3477](#)

vi'·sha·rim,
mutta oikeamieliset

[H1245](#)

je·vak·shu
etsivät hänen

נַפְשׁוֹ:

[H5315](#)

naf·sho.

sieluaan

miehet verenhimoiset vihaavat rehellistä mutta oikeamieliset etsivät hänen sieluaan

¹¹ וְשִׁבְחָנָהּ: בְּאַחֲרָיִךְ כִּסִּיל יוֹצִיא רוּחוֹ כָּל-

[H3605](#)

kol-
kaiken

[H7307](#)

ru·cho
mielestään

[H3318](#)

jo·tzi
tuo julki

[H3684](#)

che·sil;
tyhmä

[H2450](#)

ve'·cha·cham,
mutta viisas

[H268](#)

be'-'a·chor
lopulta

[H7623](#)

je·shab·be·chen·nah.
rauhottaa sen

kaiken mielestään tuo julki tyhmä mutta viisas lopulta rauhoittaa sen

¹² מְשַׁרְתָּיו כָּל- שֹׁקֵר דְּבַר- עַל- מִקְנָשִׁיב מִשָּׁל

[H4910](#)

mo·shel
hallitsija

[H7181](#)

mak·shiv
kuunnellella

[H5921](#)

'al-

[H1697](#)

de·var-
sanoja

[H8267](#)

sha·ker;
valheen

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H8334](#)

me·sha·re·tav
hänen palvelijansa

רְשָׁעִים:

[H7563](#)

re·sha'im.

ovat väärudentekijöitä

hallitsija kuunnellella sanoja valheen kaikki hänen palvelijansa ovat väärudentekijöitä

¹³ שְׁנֵיהֶם עֵינֵי מְאִיר- נִפְגְּשׁוּ תִכְכִּים וְאִישׁ רָשׁ

[H7326](#)

rash
köyhä

[H376](#)

ve'-'ish
ja mies

[H8501](#)

te·cha·chim
sortaja

[H6298](#)

nif·ga·shu;
kohtaavat

[H215](#)

me-'ir-
valon antaa

[H5869](#)

'ei·nei
silmille

[H8147](#)

she·nei·hem
molempien

יְהוָה:

[H3068](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRA

köyhä ja mies sortaja kohtaavat valon antaa silmille molempien JAHWEH HERRA

¹⁴ לְעַד כִּסְאוֹ דְלִים בְּאֶמֶת שׁוֹפֵט מֶלֶךְ

[H4428](#)

me·lech

kuningas

[H8199](#)

sho·fet

joka tuomitsee

[H571](#)

be'·e·met

totuudessa

[H1800](#)

dal·lim;

köyhiä

[H3678](#)

kis·'o,

hänen valtaistuimensa iankaikkisesti

[H5703](#)

la·'ad

iankaikkisesti

יְכוֹן:

[H3559](#)

jik·kon.

vahvistetaan

kuningas joka tuomitsee totuudessa köyhiä hänen valtaistuimensa iankaikkisesti vahvistetaan

¹⁵ מְשֻׁלָּח וְנֶעַר חֲכָמָה יִתֵּן וְתוֹכַחַת שֵׁבֶט

[H7626](#)

she·vet

vitsa

[H8433](#)

ve'·to·cha·chat

ja nuhtelu

[H5414](#)

jit·ten

antaa

[H2451](#)

choch·mah

viisautta

[H5288](#)

ve'·na·'ar

mutta nuorukainen ilman kasvatusta jätetty

[H7971](#)

me·shul·lach,

mutta nuorukainen ilman kasvatusta jätetty

אִמּוֹ: מְבִישׁ

[H954](#)

me·vish

tuottaa häpeää äidilleen

[H517](#)

im·mo.

äidilleen

vitsa ja nuhtelu antaa viisautta mutta nuorukainen ilman kasvatusta jätetty tuottaa häpeää äidilleen

¹⁶ וְצַדִּיקִים פָּשַׁע יִרְבֶּה רְשָׁעִים בְּרַבּוֹת

[H7235](#)

bir·vot

lisääntyessä

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijät

[H7235](#)

jir·beh-

lisääntyy

[H6588](#)

pa·sha';

synti

[H6662](#)

ve'·tzad·di·kim,

ja vanhurskaat

יִרְאוּ: בְּמַפְלָתָם

[H4658](#)

be'·map·pal·tam

heidän rappeutumisensa näkevät

[H7200](#)

jir·'u.

näkevät

lisääntyessä väärydentekijät lisääntyy synti ja vanhurskaat heidän rappeutumisensa näkevät

¹⁷ יִסֵּר   וְיִתֵּן וְיִנְיֹחַ בְּנֶךָ   מַעֲדָנִים
[H3256](#)   [H1121](#) [H5117](#)   [H5414](#)   [H4574](#)
jas-ser   bin-cha vi'ni-che-cha; ve'jit-ten   ma'a-dan-nim
nuhtele, kurita, ojenna, opeta poikaasi niin saat levon ja hän antaa herkkupaloja

פ לְנַפְשֶׁךָ:
[H5315](#)   Peh
le-naf-she-cha.
sielullesi

nuhtele, kurita, ojenna, opeta poikaasi niin saat levon ja hän antaa herkkupaloja sielullesi

¹⁸ תּוֹרָה   וְשִׁמְרָם   וְיָבִיאוּ לָנוּ יְפֵרָע חֲזוֹן בְּאֵין
[H8451](#)   [H5971](#) [H8104](#)   [H369](#)   [H2377](#) [H6544](#)
to-rah   'am; ve'sho-mer   be-'ein   cha-zon jip-pa-ra'
ilman   näkyä   tulee kapinoivaksi kansa   mutta joka pitää lain / opetuksen

אֲשֶׁר־הוּא:
[H835](#)
'ash-re-hu.
on onnellinen

ilman näkyä tulee kapinoivaksi kansa mutta joka pitää lain / opetuksen on onnellinen

¹⁹ מַעֲנֶה: וְאֵין   יָבִין כִּי- עֶבֶד יִסֵּר לֹא- בְּדַבָּרִים
[H369](#)   [H4617](#)   [H1697](#)   [H3808](#)   [H3256](#)   [H5650](#)   [H3588](#)   [H995](#)
ve-'ein   ma'a-neh.   bid-va-rim   lo-   jiv-va-ser   'a-ved;   ki-   ja-vin,
puheilla   ei   opeteta   palvelijaa sillä   hän ymmärtää mutta ei vastaa

puheilla ei opeteta palvelijaa sillä hän ymmärtää mutta ei vastaa

²⁰ מִמֶּנּוּ: לְכִסִּיל תִּקְוָה בְּדַבָּרֵיו אֶץ אִישׁ חֲזִית
[H2372](#)   [H376](#)   [H213](#)   [H1697](#)   [H8615](#)   [H3684](#)   [H4480](#)
cha-zi-ta,   'ish   'atz   bid-va-rav;   tik-vah   lich-sil   mi-men-nu.
näet   miehen   kiireisen puheessaan   toivoa   tyhmällä   on enemmän

näet miehen kiireisen puheessaan toivoa tyhmällä on enemmän

²¹ מִן־וּן: הֲיֵיהּ וְאַחֲרֵיתוֹ עֶבְדוֹ מִנְעָר   מִפִּיֶּנֶק
[H6445](#)   [H5290](#)   [H5650](#)   [H319](#)   [H1961](#)   [H4497](#)
me-fan-nek   min-no-'ar   av-do;   ve'-'a-cha-ri-to,   jih-jeh   ma-non.
joka hemmottelee nuorta   palvelijaa   lopulta   saa hänestä surun

joka hemmottelee nuorta palvelijaa lopulta saa hänestä surun

²² וַיַּעַל מִדֹּון יְגֵרָה אֶף אִישׁ רַב־חַמָּה

H376 'ish- mies	H639 'af vihainen	H1624 je-ga-reh herättää	H4066 ma-don; riidan	H1167 u-ba-'al ja epäjumalan palvelija	H2534 che-mah raivokas	H7227 rav- tekee paljon
---------------------------------------	---	--	--	--	--	---

פִּשְׁעֵי:

[H6588](#)
pa-sha'.
syntiä

mies vihainen herättää riidan ja epäjumalan palvelija raivokas tekee paljon syntiä

²³ כְּבוֹד: יִתְמַךְ רוּחַ וְשִׁפְלֹת תִּשְׁפִּילְנוּ אָדָם גְּאוּת

H1346 ga-'a-dat ylpeys	H120 'a-dom miehen	H8213 tash-pi-len-nu; alentaa	H8217 u-she-fal- mutta nöyrä	H7307 ru-ach, hengeltään	H8551 jit-moch saavuttaa	H3519 ka-vod. kirkkauden
--	--	---	--	--	--	--

ylpeys miehen alentaa mutta nöyrä hengeltään saavuttaa kirkkauden

²⁴ וְלֹא יִשְׁמַע אֱלֹהִים נִפְשׁוֹ שׁוֹנֵא גְבוּב עִם חוֹלֵק

H2505 cho-lek osallinen	H5973 'im- kanssa	H1590 gan-no varkaan	H8130 so-ne vihaa	H5315 naf-sho; sieluaan	H423 'a-lah kirouksen	H8085 jish-ma', hän kuulee	H3808 ve'lo mutta ei mitään
---	---	--	---	---	---	--	---

יְגִיד:

[H5046](#)
jag-gid.
tuo julki

osallinen kanssa varkaan vihaa sieluaan kirouksen hän kuulee mutta ei mitään tuo julki

²⁵ בְּיַהוָה וּבֹטַח מִוִּקְשׁ יֵתַן אָדָם חֶרְדַּת

H2731 cher-dat pelko	H120 'a-dom ihmisen (ihmispelko)	H5414 jit-ten asettaa	H4170 mo-kesh; ansan	H982 u-vo-te-ach mutta joka luottaa	H3068 JAH-WEH HERRAAN
--	--	---	--	---	---

יִשְׁגָּב:

[H7682](#)
je-sug-gav.
on turvassa

pelko ihmisen (ihmispelko) asettaa ansan mutta joka luottaa JAHWEH HERRAAN on turvassa

²⁶ מְשֻׁפְּטִים אֲמִי הָיָה מוֹשֶׁל פְּנֵי־ מִבְּקָשִׁים רַבִּים

[H7227](#)
rab·bim
useat

[H1245](#)
me·vak·shim
etsivät

[H6440](#)
pe·nei-
kasvoja

[H4910](#)
mo·shel;
hallitsijan

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H4941](#)
mish·pat-
tuomitsee

אִישׁ:

[H376](#)

'ish.

ihmisen

useat etsivät kasvoja hallitsijan JAHWEH HERRA tuomitsee ihmisen

²⁷ רָשָׁע וְתוֹעֵבַת עוֹל אִישׁ צְדִיקִים תוֹעֵבַת

[H8441](#)
to·'a·vat
kauhistus on

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaalle

[H376](#)
'ish
ihminen

[H5766](#)
'a·vel;
vääryyden ja kauhistus

[H8441](#)
ve·to·'a·vat

[H7563](#)
ra·sha'
vääryydentekijälle

פֶּדֶרָה: יֶשֶׁר

[H3477](#)

je·sar-
oikea

[H1870](#)

da·rech.
tie

Peh

kauhistus on vanhurskaalle ihminen vääryyden ja kauhistus vääryydentekijälle oikea tie

Sananlaskut 30 (Proverbs 30)

¹ הַגֵּבֶר נֹאֵם הַמַּשָּׂא יָקָה בֶּן־אֲגוּר דְּבָרָי
H1697 H94 H1121 H3348 H4853 H5002 H1397
div-rei 'A-gur bin- Ja-keh, ham-mas-sa ne-'um hag-ge-ver
sanat Agurin pojan Jakehin profeetallinen sana jotka hän puhui miehelle

וְאָכַל: לְאִיתִיאל לְאִיתִיאל
H384 H384 H401
le-'I-ti-'el; le-'I-ti-'el ve-'U-chal.
Itielille ja Itiel Uchalille

sanat Agurin pojan Jakehin profeetallinen sana jotka hän puhui miehelle Itielille ja Itiel Uchalille

² לִי: אָדָם בִּינָת וְלֹא־מֵאִישׁ אָנֹכִי בַעַר כִּי
H3588 H1198 H595 H376 H3808 H998 H120 H0
ki va-'ar 'a-no-chi me-'ish; ve-'lo- vi-'nat 'a-dam li.
sillä raakalainen minä olen mieheksi ja ei ole ymmärrystä ihmisen minulla

sillä raakalainen minä olen mieheksi ja ei ole ymmärrystä ihmisen minulla

³ אֵדַע: קְדָשִׁים וְדַעַת חֲכָמָה לְמַדְתִּי וְלֹא־
H3808 H3925 H2451 H1847 H6918 H3045
ve-'lo- la-mad-ti choch-mah ve-'da-'at Ke-do-shim 'e-da'.
ja en ole oppinut viisautta ja ymmärrystä Pyhimmän tunteakseni

ja en ole oppinut viisautta ja ymmärrystä Pyhimmän tunteakseni

⁴ רוּחַ אֶסְפִּי מִי וַיֵּרַד שָׁמַיִם עָלָה־מִי
H4310 H5927 H8064 H3381 H4310 H622 H7307
mi 'a-lah- sha-ma-jim vai-je-rad mi 'a-saf- ru-ach
kuka on noussut ylös taivaaseen ja astunut alas kuka on koonnut tuulen

כָּל־הַקִּים מִי בִשְׁמֵלָה מַיִם צָרַר־מִי בְּחֻפְנָיו
H2651 H4310 H6887 H4325 H8071 H4310 H6965 H3605
be'-cha-fe-nav mi tza-rar- ma-jim bas-sim-lah, mi he-kim kol-
käteensä kuka on sitonut vedet vaatteeseen kuka on vahvistanut kaikki

כִּי בָנוּ שָׁם־וּמָה־שְׁמוֹ מֵה־אֶרֶץ אֶפְסַי־
H657 H776 H4100 H8034 H4100 H8034 H1121 H3588
'af-sei-'a-retz; mah- she-mo u-mah- shem- be-'no, ki
ääret maan mikä on Hänen nimensä ja mikä on nimi Hänen Poikansa varmasti

תִּדְעַ:

[H3045](#)

te·da'.

tiedät sen

kuka on noussut ylös taivaaseen ja astunut alas kuka on koonnut tuulen käteensä kuka on sitonut vedet vaatteeseen kuka on vahvistanut kaikki ääret maan mikä on Hänen nimensä ja mikä on nimi Hänen Poikansa varmasti tiedät sen

⁵ הוּא מִגֵּן אֱלֹהִים אֲמַרְתָּ כָּל־

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H565](#)

'im·rat

opetukset

[H433](#)

E·LO·AH

ELOAH Jumalan ovat todistetut oikeaksi kilpi

צְרוּפָה

[H6884](#)

tze·ru·fah;

הוּא מִגֵּן

[H4043](#)

ma·gen

kilpi

[H1931](#)

hu,

Hän on niille

בּוֹ: לְחֹסִים

[H2620](#)

la·cho·sim

jotka etsivät turvaa Hänestä

[H0](#)

bo.

kaikki opetukset ELOAH Jumalan ovat todistetut oikeaksi kilpi Hän on niille jotka etsivät turvaa Hänestä

⁶ וְנִכְזַבְתָּ: בְּךָ יוֹכִיחַ פֶּן־ דְּבַרְיוֹ עַל־ תּוֹסֶף אֶל־

[H408](#)

'al-

älä mitään lisää Hänen

[H3254](#)

tosp

[H5921](#)

'al-

[H1697](#)

de·va·rav;

sanoihinsa

[H6435](#)

pen-

ettei

[H3198](#)

jo·chi·ach

Hän tuomitsisi sinua

[H0](#)

be'·cha

[H3576](#)

ve'·nich·za·ve·ta.

valehtelijaksi

פ

Peh

älä mitään lisää Hänen sanoihinsa ettei Hän tuomitsisi sinua valehtelijaksi

⁷ בְּטָרִם מִמֶּנִּי תִמְנַע אֶל־ מֵאַתָּךְ שְׁאֵלְתִי שְׁתִּים

[H8147](#)

ta·jim

kahta

[H7592](#)

sha·'al·ti

minä pyydän

[H853](#)

me·'it·tach;

Sinulta

[H408](#)

'al-

älä

[H4513](#)

tim·na'

kiellä niitä

[H4480](#)

mi·men·ni,

minulta

[H2962](#)

be·te·rem

ennen

אַמוֹת:

[H4191](#)

'a·mut.

kuolemaani

kahta minä pyydän Sinulta älä kiellä niitä minulta ennen kuolemaani

⁸ וְעֵשֶׂר רֵאשִׁי מִמְּנֵי הַרְחֵק כָּזָב וְדָבָר שָׂוֵא

[H7723](#)

shav

turhamaisuus ja sanat

[H1697](#)

u-de-var-

[H3577](#)

ka-zav

valheelliset poista kauas

[H7368](#)

har-chek

[H4480](#)

mi-men-ni,

minusta

[H7389](#)

resh

köyhyyttä ja rikkautta

[H6239](#)

va'o-sheer

חֲקִי: לֶחֶם הַטְּרִיפְנִי לִי תִתֶּן אֶל-

[H408](#)

'al-älä

[H5414](#)

tit-ten-anna

[H0](#)

li;

minulle

[H2963](#)

hat-ri-fe-ni,

anna ruuaksi

[H3899](#)

le-chem

leipää

[H2706](#)

chuk-ki.

määräosani

turhamaisuus ja sanat valheelliset poista kauas minusta köyhyyttä ja rikkautta älä anna minulle anna ruuaksi leipää määräosani

⁹ וּפֶן יִהְיֶה מִי וְאִמַּרְתִּי וְכַחֲשֵׁתִי אֶשְׁבַּע פֶּן

[H6435](#)

pen

etten

[H7646](#)

'es-ba'

tulisi kylläiseksi ja kieltäisi Sinua

[H3584](#)

ve'chi-chash-ti

ja sanoisi

[H559](#)

ve' 'a-mar-ti,

ja sanoisi

[H4310](#)

mi

kuka on JAHWEH HERRA tai etten

[H3069](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H6435](#)

u-fen-

etten

פֶּן אֱלֹהֵי: שֵׁם יְתַפְּשֵׁתִי וְגַנְבֵּתִי אֲוִרֶשׁ

[H3423](#)

'iv-va-resh

köyhtyisi

[H1589](#)

ve' 'ga-nav-ti;

ja varastaisi

[H8610](#)

ve' 'ta-fas-ti,

ja tahrisi / pettäisi / rikkoisi vastaan nimeä

[H8034](#)

shem

nimeä

[H430](#)

'E·LO·HAI.

ELOHAI Jumalani

Peh

etten tulisi kylläiseksi ja kieltäisi Sinua ja sanoisi kuka on JAHWEH HERRA tai etten köyhtyisi ja varastaisi ja tahrisi / pettäisi / rikkoisi vastaan nimeä ELOHAI Jumalani

¹⁰ פֶּן (ק אֲדַנּוּ) (כ אֲדַנּוּ) אֶל- עֶבֶד תִּלְשֵׁן אֶל-

[H408](#)

'al-älä

[H3960](#)

tal-shen

puhu pahaa palvelijasta

[H5650](#)

'e-ved

palvelijasta

[H413](#)

'el-

ET

'a-do-nov

isännälle

[H113](#)

'a-do-nav;

isännälle

q

q

q

[H6435](#)

pen-

ettei

וְאִשְׁמֹת: יִקְלֶלְךָ

[H7043](#)

je-kal·lel·cha

hän kiroaisi sinua ja joutuisit syylliseksi

[H816](#)

ve' 'a-sha-me-ta.

ettei

älä puhu pahaa palvelijasta isännälle ettei hän kiroaisi sinua ja joutuisit syylliseksi

¹¹ וְבָרַךְ: לֹא אִמּוֹ וְאֶת- יִקְלֶל אָבִיו דּוֹר

[H1755](#)

dor

sukupolvi isäänsä

[H1](#)

'a-viv

isäänsä

[H7043](#)

je-kal·lel;

kiroaa

[H853](#)

ve' 'et

ET

[H517](#)

im·mo,

ja äitiään ei

[H3808](#)

lo

ei

[H1288](#)

je-va·rech.

siunaa

sukupolvi isäänsä kiroaa ET ja äitiään ei siunaa

¹² רַחֵץ: לֹא אִמְצַאתוּ בְּעֵינָיו טְהוֹר דָּוָר

[H1755](#)

dor

sukupuolvi puhdas

[H2889](#)

ta-hor

[H5869](#)

be-'ei-nav;

omissa silmissään mutta saastaa

[H6675](#)

u-mitz-tzo-'a-to,

[H3808](#)

lo

[H7364](#)

ru-chatz.

ei ole pesty pois

sukupuolvi puhdas omissa silmissään mutta saastaa ei ole pesty pois

¹³ וְנִשְׂאוּ: אֶעֱפֹפִי עֵינָיו רָמוּ מָה דָּוָר

[H1755](#)

dor

sukupuolvi kuinka

[H4100](#)

mah-

[H7311](#)

ra-mu

nostavat yleästi he silmänsä ja silmäkulmiaan kohottavat

[H5869](#)

'ei-nav;

[H6079](#)

ve-'af-'ap-pav,

[H5375](#)

jin-na-se-'u.

sukupuolvi kuinka nostavat yleästi he silmänsä ja silmäkulmiaan kohottavat

¹⁴ וּמֵאֲכָלוֹת שְׁנֵי חֲרָבוֹת דָּוָר

[H1755](#)

dor

sukupuolvi kuin miekat

[H2719](#)

cha-ra-vot

[H8127](#)

shin-nav

ovat heidän hampaansa ja veitsiä

[H3979](#)

u-ma-'a-cha-lot

אָבִיוֹנִים מֵאֶרֶץ עֲנִיִּים לֶאֱכֹל מִתְּלַעְתֵּי

[H4973](#)

me-tal-le-'o-tav

heidän poskihampaansa syödäkseen kaikki

[H398](#)

le-'e-chol

le-'e-chol

[H6041](#)

'a-ni-jim

'a-ni-jim

[H776](#)

me-'e-retz;

maasta

[H34](#)

ve-'ev-jo-nim,

ja kurjat

פּ מֵאֲדָם:

[H120](#)

me-'a-dam.

ihmisistä

Peh

sukupuolvi kuin miekat ovat heidän hampaansa ja veitsiä heidän poskihampaansa syödäkseen kaikki köyhät maasta ja kurjat ihmisistä

¹⁵ לֹא הִנָּה שְׁלוֹשׁ הֵב הֵב בְּנוֹת שְׂתֵי לְעֹלָקָה

[H5936](#)

la-'a-lu-kah

iilimadolla

[H8147](#)

she-tei

on kaksi

[H1323](#)

va-not

tytärtä

[H3051](#)

hav

anna

[H3051](#)

hav

anna

[H7969](#)

sha-loosh

kolmeen

[H2007](#)

hen-nah

he

[H3808](#)

lo

eivät

הֵן: אָמְרוּ לֹא אַרְבַּע תִּשְׁבַּעַנָּה

[H7646](#)

tis-ba-'nah;

tyydy

[H702](#)

'ar-ba',

neljä jotka

[H3808](#)

lo-

eivät

[H559](#)

'a-me-ru

sano

[H1952](#)

hon.

riittää

iilimadolla on kaksi tytärtä anna anna kolmeen he eivät tyydy neljä jotka eivät sano riittää

16 אִישׁ מִיָּם שְׁבַע לֹא- אֶרֶץ רַחֵם וְעֶצֶר שְׂאוֹל

[H7585](#)

she·'ol

sheol / manala ja hedelmätön kohtu

[H6115](#)

ve·'o·tzer

[H7356](#)

ra·cham

[H776](#)

'e·retz

maa

[H3808](#)

lo-

joka ei

[H7646](#)

sa·ve·'ah

täyty

[H4325](#)

ma·jim;

vedellä

[H784](#)

ve·'esh,

ja tuli

הוֹן: אִמְרָה לֹא-

[H3808](#)

lo-

joka ei

[H559](#)

'a·me·rah

sano

[H1952](#)

hon.

riittää

sheol / manala ja hedelmätön kohtu maa joka ei täyty vedellä ja tuli joka ei sano riittää

17 יְקַרְוֶהָ אִם לִיקָהָת- וְתִבּוֹז לְאָבִי תִלְעַג עֵינַי

[H5869](#)

'a·jin

silmä

[H3932](#)

til·'ag

joka pitää pilkkanaan isää

[H1](#)

le·'av

isää

[H936](#)

ve·'ta·vuz

ja ylenkatsoo tottelemasta

[H3349](#)

lik·ka·hat-

tottelemasta

[H517](#)

'em

äitiään

[H5365](#)

jik·ke·ru·ha

sen kaivavat

פ נִשֵּׂר: בְּנֵי- וַיֹּאכְלוּהָ גַחַל עֲרֵבִי-

[H6158](#)

'o·re·vei-

korpit

[H5158](#)

na·chal;

purolla

[H398](#)

ve·'jo·che·lu·ha

ja syövät

[H1121](#)

ve·'nei-

poikaset

[H5404](#)

na·sher.

korppikotkan

Peh

silmä joka pitää pilkkanaan isää ja ylenkatsoo tottelemasta äitiään sen kaivavat korpit purolla ja syövät poikaset korppikotkan

18 אִרְבָּעָה) (כ וְאַרְבַּע) מִמֶּנִּי נִפְלְאוּ הֵמָּה שְׁלֹשָׁה

[H7969](#)

she·lo·shah

kolme

[H1992](#)

hem·mah

jotka

[H6381](#)

nif·le·'u

ovat ihmeellisiä minulle

[H4480](#)

mi·men·ni;

ve·'ar·ba'

ch

[H702](#)

ve·'ar·ba·'ah,

ja neljää

ק) וַיִּדְעוּתִים: לֹא

q

[H3808](#)

lo

en

[H3045](#)

je·da·'tim.

tunne

kolme jotka ovat ihmeellisiä minulle ja neljää en tunne

19 דֶּרֶךְ- צוּר עָלַי נִחַש דֶּרֶךְ בְּשִׁמְיָם הַנֶּשֶׂר דֶּרֶךְ

[H1870](#)

de·rech

tie

[H5404](#)

han·ne·sher

kotkan

[H8064](#)

bash·sha·ma·jim

taivaalla

[H1870](#)

de·rech

tie

[H5175](#)

na·chash, 'a·lei

käärmeen päällä

[H5921](#)

'a·lei

kallion

[H6697](#)

tzur

kallion

[H1870](#)

de·rech-

tie

בְּעֵלְמָה: גִּבּוֹר וְדֶרֶךְ יָם בְּלִב־אֲנִיָּה

[H591](#) [H3820](#) [H3220](#) [H1870](#) [H1397](#) [H5959](#)
'o-ni-jah ve'-lev- jam; ve'-de-rech ge-ver be-'al-mah.
laivan keskellä merta ja tie miehen kanssa neitsyen

tie kotkan taivaalla tie käärmeen päällä kallion tie laivan keskellä merta ja tie miehen kanssa neitsyen

²⁰ פִּיָּה וּמַחְתָּה אָכְלָה מִנְאֶפֶת אִשָּׁה דֶרֶךְ כֵּן

[H3651](#) [H1870](#) [H802](#) [H5003](#) [H398](#) [H4229](#) [H6310](#)
ken de-rech 'ish-shah, me-na-'a-fet 'a-che-lah u-ma-cha-tah fi-ha;
sitten tie vaimon aviorikoksen tehneen hän syö ja pyyhkii suunsa

אֵן: פָּעַלְתִּי לֹא-אֶמְרָה פ

[H559](#) [H3808](#) [H6466](#) [H205](#) Peh
ve-'a-me-rah, lo- fa-'al-ti 'a-ven.
ja sanoo en tehnyt syntiä / pahaa / vääryyttä

sitten tie vaimon aviorikoksen tehneen hän syö ja pyyhkii suunsa ja sanoo en tehnyt syntiä / pahaa / vääryyttä

²¹ תּוֹכַל לֹא-אֶרְבֵּעַ וְתַחַת אֶרֶץ רַגְזָה שְׁלוֹשׁ תַּחַת

[H8478](#) [H7969](#) [H7264](#) [H776](#) [H8478](#) [H702](#) [H3808](#) [H3201](#)
ta-chat sha-losh ra-ge-zah 'e-retz; ve-'ta-chat 'ar-ba', lo- tu-chal
alla kolmen järkkyy maa ja alla neljän ei se voi

שְׂאֵת:

[H5375](#)
se-'et.
kestää

alla kolmen järkkyy maa ja alla neljän ei se voi kestää

²² לֶחֶם: וְשִׁבַּע-כִּי יִנְבֹּל וְיִמְלֹךְ כִּי עֶבֶד תַּחַת

[H8478](#) [H5650](#) [H3588](#) [H4427](#) [H5036](#) [H3588](#) [H7646](#) [H3899](#)
ta-chat- 'e-ved ki jim-loch; ve-'na-val, ki jis-ba'- la-chem.
alla palvelijan kun hän hallitsee ja hullun kun hän on täynnä ruokaa / leipää

alla palvelijan kun hän hallitsee ja hullun kun hän on täynnä ruokaa / leipää

²³ כִּי-וְשִׁפְחָה תִּבְעַל כִּי שְׂנוּאָה תַּחַת

[H8478](#) [H8130](#) [H3588](#) [H1166](#) [H8198](#) [H3588](#)
ta-chat nu-'ah ki tib-ba-'el; ve-'shif-chah, ki-
alla vihatun kun hän menee naimisiin ja palvelijattaren kun

פ גברתה: תירש

[H3423](#)

ti·rash

hän valtaa paikan emäntänsä

[H1404](#)

ge·vir·tah.

Peh

alla vihatun kun hän menee naimisiin ja palvelijattaren kun hän valtaa paikan emäntänsä

²⁴ חֲכָמִים וְהֵמָּה אֶרֶץ קִטְנֵי־הֵם אַרְבָּעָה

[H702](#)

'ar·ba·'ah

neljä

[H1992](#)

hem

ne

[H6996](#)

ke·tan·nei-

ovat vähäisiä maassa

[H776](#)

'a·retz;

mutta ne

[H1992](#)

ve·'hem·mah,

mutta ne

[H2450](#)

cha·cha·mim

ovat viisaampia

מְחֻכָּמִים:

[H2449](#)

me·chuk·ka·mim.

kuin viisaat

neljä ne ovat vähäisiä maassa mutta ne ovat viisaampia kuin viisaat

²⁵ לַחֲמָם: בְּקִיץ וַיְכִינוּ עֵז לֹא־עִם הַנְּמָלִים

[H5244](#)

han·ne·ma·lim

muurahaiset

[H5971](#)

'am

ovat kansa joka ei ole vahva

[H3808](#)

lo-

mutta kokoavat kesällä

[H5794](#)

'az;

mutta kokoavat

[H3559](#)

vai·ja·chi·nu

mutta kokoavat kesällä

[H7019](#)

vak·ka·jitz

kesällä

[H3899](#)

lach·mam.

ruokansa

muurahaiset ovat kansa joka ei ole vahva mutta kokoavat kesällä ruokansa

²⁶ בְּסֻלַע וַיִּשְׂימוּ עֵצוֹם לֹא־עִם נְשֵׁפָנִים

[H8227](#)

fan·nim

kalliojänikset / kaniinit ovat kansa joka ei ole voimakas

[H5971](#)

'am

ovat kansa joka ei ole voimakas

[H3808](#)

lo-

ne tekevät

[H6099](#)

'a·tzum;

ne tekevät

[H7760](#)

vai·ja·si·mu

ne tekevät

[H5553](#)

vas·se·la'

kallioille

בֵּיתָם:

[H1004](#)

be'i·tam.

pesänsä

kalliojänikset / kaniinit ovat kansa joka ei ole voimakas ne tekevät kallioille pesänsä

²⁷ כָּלֹו: חִצֵּץ וַיֵּצֵא לְאַרְבֶּה אֵין מֶלֶךְ

[H4428](#)

me·lech

kuningasta ei ole

[H369](#)

'ein

heinäsirkoilla

[H697](#)

la·'ar·beh;

heinäsirkoilla

[H3318](#)

vai·je·tze

ja ne lähtevät

[H2686](#)

cho·tzetz

jakautuen parviin

[H3605](#)

kul·lo.

kaikki

kuningasta ei ole heinäsirkoilla ja ne lähtevät jakautuen parviin kaikki

28 פּ מֶלֶךְ: בְּהִיכְלִי אֲהִיָּא תְּתַפֵּשׂ בְּיָדַיִם שְׂמֵמִית

[H8079](#)
ma-mit
lisko

[H3027](#)
be'ja-da-jim
käsillään

[H8610](#)
te-tap-pes;
tarttuu

[H1931](#)
ve'hi,
ja on

[H1964](#)
be'hei-che-lei
palatseissa

[H4428](#) Peh
me-lech.
kuninkaan

lisko käsillään tarttuu ja on palatseissa kuninkaan

29 מֵיטְבֵי אַרְבָּעָה צֶעֶד מֵיטְבֵי הַמָּה שְׁלֹשָׁה

[H7969](#)
she-lo-shah
kolme

[H1992](#)
hem-mah
niillä

[H3190](#)
mei-ti-vei
on komea

[H6806](#)
tza'ad;
askel

[H702](#)
ve'ar-ba'ah,
ja neljä

[H3190](#)
mei-ti-vei
joilla on näyttävä

לְכֶת:

[H1980](#)
la-chet.
kulku

kolme niillä on komea askel ja neljä joilla on näyttävä kulku

30 כָּל: מִפְּנֵי-יָשׁוּב וְלֹא-בְּבִהְמָה גְבוּר לַיֵּשׁ

[H3918](#)
la-jish
leijona

[H1368](#)
gib-bor
vahva

[H929](#)
bab-be-he-mah;
joukossa petojen eikä

[H3808](#)
ve'lo-
eikä

[H7725](#)
ja-shuv,
se käännä

[H6440](#)
mip-pe-nei-
edestä

[H3605](#)
chol.
minkään

leijona vahva joukossa petojen eikä se käännä edestä minkään

31 עִמּוֹ: אֲלֻקוֹם אֲמֶלֶךְ תִּישׁ אוֹ-מִתְנִים זְרִזִיר

[H2223](#)
zar-zir
vinttikoira

[H4975](#)
ma-te-na-jim
hoikkakylkinen ja

[H176](#)
'ov-
ja

[H8495](#)
ta-jish;
urosvuohi ja

[H4428](#)
u-me-lech,
ja kuningas

[H510](#)
'al-kum
jota ei nousta

[H5973](#)
im-mo.
vastaan

vinttikoira hoikkakylkinen ja urosvuohi ja kuningas jota ei nousta vastaan

32 יָד זְמוֹת וְאִם-בְּהִתְנַשֵּׂא נְבִלַת אִם-

[H518](#)
'im-
jos

[H5034](#)
na-val-ta
olet tyhmydessäsi

[H5375](#)
ve-hit-nas-se;
korottanut itseäsi

[H518](#)
ve'im-
tai jos

[H2161](#)
zam-mo-ta,
miettinyt pahaa

[H3027](#)
jad
kätesi

לְפֶה:

[H6310](#)
le-peh.
laita suullesi

jos olet tyhmydessäsi korottanut itseäsi tai jos miettinyt pahaa kätesi laita suullesi

33 וּמִיץ חֶמְאָה יוֹצֵיא חֶלֶב אֶף
 H3588 H4330 H2461 H3318 H2529 H4330 H639
 ki mitz cha·lav jo·tzi chem·'ah, u·mitz- 'af
 sillä pusertaminen maidon tuottaa juustoa mutta vääntäminen nenän

וּמִיץ דָּם יוֹצֵיא פּוֹרֵיב: יוֹצֵיא אֲפִים
 H3318 H1818 H4330 H639 H3318 H7379 Peh
 jo·tzi dam; u·mitz 'ap·pa·jim, jo·tzi riv.
 tuo esiin veren ja pakottaminen vihaan tuottaa riidan

sillä pusertaminen maidon tuottaa juustoa mutta vääntäminen nenän tuo esiin veren ja pakottaminen vihaan tuottaa riidan

Sananlaskut 31 (Proverbs 31)

¹ אִמּוֹ: יִסְרַתּוּ אֲשֶׁר־ מִשָּׂא מַלְךְ לְמוֹאֵל דְּבָרִי

[H1697](#) [H3927](#) [H4428](#) [H4853](#) [H834](#) [H3256](#) [H517](#)
div·rei Le·mu·'el me·lech; Mas·sa, 'asher- jis·se·rat·tu im·mo.
sanat Lemuelin kuninkaan Massan jotka opetti hänelle hänen äitinsä

sanat Lemuelin kuninkaan Massan jotka opetti hänelle hänen äitinsä

² נְדָרַי: בֵּר־ אִמָּה בְּטָנִי בֵּר־ וּמָה־ בְּרִי מָה־

[H4100](#) [H1248](#) [H4100](#) [H1248](#) [H990](#) [H4100](#) [H1248](#) [H5088](#)
mah- be·'ri u·mah- bar- bit·ni; u·meh bar- ne·da·rai.
mitä poikani ja mitä poika kohtuni ja mitä poika valani

mitä poikani ja mitä poika kohtuni ja mitä poika valani

³ מְלָכִין: לְמַחֹת וְדַרְכֵיךְ חֵילְךָ לְנָשִׁים תִּתֵּן אֶל־

[H408](#) [H5414](#) [H802](#) [H2428](#) [H1870](#) [H4229](#) [H4428](#)
'al- tit·ten lan·na·shim chei·le·cha; u·de·ra·chei·cha, lam·chot me·la·chin.
älä anna naisille voimaasi ja tietäsi niille jotka hävittävät kuninkaita

älä anna naisille voimaasi ja tietäsi niille jotka hävittävät kuninkaita

⁴ יַיִן נִשְׁתּוֹ־ לְמַלְכִים אֶל לְמוֹאֵל לְמַלְכִים אֶל

[H408](#) [H4428](#) [H3927](#) [H408](#) [H4428](#) [H8354](#) [H3196](#)
'al la·me·la·chim Le·mo·'el, 'al la·me·la·chim she·tov- ja·jin;
ei kuninkaille Lemuel ei kuninkaiden sovi juoda viiniä

שִׁכָּר: (ק אֵי) (כ או) אֶלְרוֹזְנִים

[H7336](#) 'ov ch [H176](#) q [H7941](#)
u·le·roz·nim, 'ei she·char.
ja hallitsijoille ei väkevä juoma

ei kuninkaille Lemuel ei kuninkaiden sovi juoda viiniä ja hallitsijoille ei väkevä juoma

⁵ בְּנֵי־ כָּל־ דֵּין יִישָׁנָה מְחַקֵּק וַיִּשְׁכַּח וְנִשְׁתָּה פֶן־

[H6435](#) [H8354](#) [H7911](#) [H2710](#) [H8138](#) [H1779](#) [H3605](#) [H1121](#)
pen- jish·teh ve·'jish·kach me·chuk·kak; vi·shan·neh din kol- be·nei-
etteivät he juodessaan unohtaisi säädöksiä ja väaristäisi tuomiota kaikkien lasten

עֲנִי:

[H6040](#)

'o-ni.

kärsivien

etteivät he juodessaan unohtaisi säädöksiä ja vääristäisi tuomiota kaikkien lasten kärsivien

⁶ נֶפֶשׁ: לְמַרִּי וְיַיִן לְאוֹבֵד שֶׁכָּר תְּנוּ-

[H5414](#)

te·nu-
anna

[H7941](#)

she·char
väkevää juomaa

[H6](#)

le·'o·ved;
menehtyvälle

[H3196](#)

ve·'ja·jin
ja viiniä

[H4751](#)

le·ma·rei
katkeroituneelle

[H5315](#)

na·fesh.
sielulle

anna väkevää juomaa menehtyvälle ja viiniä katkeroituneelle sielulle

⁷ עוֹד: יִזְכֹּר- לֹא יַעֲמְלוּ רִישׁוֹ וְיִשְׁכַּח וְיִשְׁתָּה

[H8354](#)

jish·teh
juokoon hän

[H7911](#)

ve·'jish·kach
ja unohtakoon

[H7389](#)

ri·sho;
köyhyytensä ja huolet

[H5999](#)

va·'a·ma·lo,
ei

[H3808](#)

lo

[H2142](#)

jiz·kor-
palautuisi

[H5750](#)

od.
mieleen enää

juokoon hän ja unohtakoon köyhyytensä ja huolet ei palautuisi mieleen enää

⁸ חֲלוֹף: בְּנֵי כָל- אֲדִין אֶל- לְאֵלִים פִּיךָ פֶּתַח-

[H6605](#)

pe·tach-
avaa

[H6310](#)

pi·cha
suusi

[H483](#)

le·'il·lem;
mykälle

[H413](#)

'el-
edestä

[H1779](#)

din,
asian

[H3605](#)

kol-
kaikkien lasten

[H1121](#)

be·'nei
katoavaisten

[H2475](#)

cha·lof.

avaa suusi mykälle edestä asian kaikkien lasten katoavaisten

⁹ פּ וְאֶבְיוֹן: עֲנִי וְדִין אֲדִין שֶׁפֶט- פִּיךָ פֶּתַח-

[H6605](#)

pe·tach-
avaa

[H6310](#)

pi·cha
suusi

[H8199](#)

she·fot-
tuomitse

[H6664](#)

tze·dek;
vanhurskaasti

[H1777](#)

ve·'din,
ja puolusta

[H6041](#)

'a·ni
köyhiä

[H34](#)

ve·'ev·jon.
ja hädänalaisia

Peh

avaa suusi tuomitse vanhurskaasti ja puolusta köyhiä ja hädänalaisia

¹⁰ מִכְרָה: מִפְּנֵי־נִים וְרַחֵק יִמְצָא מִי חֵיל אִשְׁת-

[H802](#)

'e·shet-
vaimon

[H2428](#)

cha·jil
hyveellisen

[H4310](#)

mi
kuka

[H4672](#)

jim·tza;
löytää

[H7350](#)

ve·'ra·chok
korkeampi

[H6443](#)

mip·pe·ni·nim
jalokiviä

[H4377](#)

mich·rah.
on hänen arvonsa

vaimon hyveellisen kuka löytää korkeampi jalokiviä on hänen arvonsa

¹¹ יְחֶסֶר: לֹא יִשְׁלַל בְּעֵלָה לֵב בְּהַבְטַח

[H982](#)

ba·tach

luottaa

[H0](#)

bah

häneen sydän

[H3820](#)

lev

hänen miehensä

[H1167](#)

ba'·lah;

ja saaliin

[H7998](#)

ve'·sha·lal,

ei

[H3808](#)

lo

ei

[H2637](#)

jech·sar.

hän ole tarpeessa

luottaa häneen sydän hänen miehensä ja saaliin ei hän ole tarpeessa

¹² תַּיִיה: יְמֵי כֹל רָע וְלֹא טוֹב גְּמַלְתָּהּ

[H1580](#)

ge·ma·lat·hu

hän jakaa runsaasti hyvää

[H2896](#)

tov

hyvää

[H3808](#)

ve'·lo-

eikä

[H7451](#)

ra';

pahaa

[H3605](#)

kol,

kaikkina

[H3117](#)

je·mei

päivinä

[H2416](#)

chaj·jeih

elämänsä

hän jakaa runsaasti hyvää eikä pahaa kaikkina päivinä elämänsä

¹³ כְּפִיָּה: בְּחֶפֶץ יִתְעַשׂ וּפְשִׁתִּים צָמַר דְּרִשָּׁה

[H1875](#)

da·re·shah

hän etsii

[H6785](#)

tze·mer

villaa

[H6593](#)

u·fish·tim;

ja pellavaa

[H6213](#)

vat·ta'as,

ja tekee töitä mielellään

[H2656](#)

be'·che·fetz

mielellään

[H3709](#)

kap·pei·ha.

käsillään

hän etsii villaa ja pellavaa ja tekee töitä mielellään käsillään

¹⁴ תָּבִיא מִמְרָק סוּחַר כְּאַנִּיּוֹת הַיָּתָה

[H1961](#)

ha·je·tah

hän on

[H591](#)

ko'·o·ni·jot

kuin laivat

[H5503](#)

so·cher;

jotka kiertävät tekemässä kauppa kaukaa

[H4801](#)

mi·mer·chak,

kaukaa

[H935](#)

ta·vi

hän tuo

לַחֲמָה:

[H3899](#)

lach·mah.

ruokansa

hän on kuin laivat jotka kiertävät tekemässä kauppa kaukaa hän tuo ruokansa

¹⁵ אֶחָק לְבֵיתָה טָרַף וְתִתֵּן לְיֹלָה בְּעוֹד וְתִקֵּם

[H6965](#)

vat·ta·kom

hän nousee

[H5750](#)

be'·od

kun vielä on yö

[H3915](#)

laj·lah,

ja antaa

[H5414](#)

vat·tit·ten

ja antaa

[H2964](#)

te·ref

ruokaa

[H1004](#)

le·vei·tah;

perheelleen

[H2706](#)

ve'·chok,

ja määrätyn osan

לְנַעֲרֹתֶיהָ:

[H5291](#)

le·na'·a·ro·tei·ha.

naispalvelijoilleen

hän nousee kun vielä on yö ja antaa ruokaa perheelleen ja määrätyn osan naispalvelijoilleen

¹⁶ (כ נטע) כְּפִיָּה מִפְּרִי וְתַקְּהוּ שָׂדֶה זָמַמָּה

[H2161](#)

za-me-mah

hän suunnittelee peltoa

[H7704](#)

deh

[H3947](#)

vat-tik-ka-che-hu;

ja hankkii sen

[H6529](#)

mip-pe-ri

hedelmillä

[H3709](#)

chap-pe-i-ha,

käsiensä

ne-ta'

ch

כָּרֵם: (ק נטע)

[H5193](#)

na-te-'ah

hän istuttaa

q

[H3754](#)

ka-rem.

viinitarhan

hän suunnittelee peltoa ja hankkii sen hedelmillä käsiensä hän istuttaa viinitarhan

¹⁷ זָרְעוּתִיָּה: וְתֵאֱמַץ מִתְּנִיָּה בְּעֹז חֲגָרָה

[H2296](#)

cha-ge-rah

hän vyöttää

[H5797](#)

ve-'oz

voimalla

[H4975](#)

ma-te-nei-ha;

kupeensa

[H553](#)

vat-te-'am-metz,

ja ovat vahvat

[H2220](#)

ze-ro-'o-tei-ha.

hänen käsivartensa

hän vyöttää voimalla kupeensa ja ovat vahvat hänen käsivartensa

¹⁸ (כ בליל) וְכִבְיָה לֹא־ סִחְרָה טוֹב כִּי־ טַעַמָּה

[H2938](#)

ta-'a-mah

hän havaitsee että

[H3588](#)

ki-

että

[H2896](#)

tov

hyvät

[H5504](#)

sach-rah;

ovat hänen ansionsa eikä

[H3808](#)

lo-

että

[H3518](#)

jich-beh

sammu

val-la-jil

ch

יָרָה: (ק בלילה)

[H3915](#)

val-laj-lah

yöllä

q

[H5216](#)

ne-rah.

hänen lamppunsa

hän havaitsee että hyvät ovat hänen ansionsa eikä sammu yöllä hänen lamppunsa

¹⁹ פְּלָךְ: תִּמְכוּ וְכִפִּיָּה בְּכִישׁוֹר שְׁלֶחָה יְדֵיהָ

[H3027](#)

ja-dei-ha

kätensä

[H7971](#)

shil-le-chah

hän ojentaa

[H3601](#)

vak-ki-shor;

kehrään

[H3709](#)

ve'-chap-pe-i-ha,

ja käsillään

[H8551](#)

ta-me-chu

hän tarttuu

[H6418](#)

fa-lech.

kerään

kätensä hän ojentaa kehrään ja käsillään hän tarttuu kerään

²⁰ לְאֶבְיוֹן: שְׁלֶחָה וְיְדֵיהָ לְעֲנִי פָּרְשָׁה כֶּפֶה

[H3709](#)

kap-pah

kätensä

[H6566](#)

pa-re-sah

hän avaa

[H6041](#)

le-'a-ni;

köyhälle

[H3027](#)

ve'-ja-dei-ha,

ja kätensä

[H7971](#)

shil-le-chah

hän ojentaa

[H34](#)

la-'ev-jon.

hädänalaiselle

kätensä hän avaa köyhälle ja kätensä hän ojentaa hädänalaiselle

²¹ לְבַשׁ בֵּיתָהּ כָּל־ כִּי מִשְׁלַג לְבֵיתָהּ תִּירָא לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H3372](#)
ti-ra
hän pelkää

[H1004](#)
le-vei-tah
talossaan

[H7950](#)
mish-sha-leg;
lunta

[H3588](#) [H3605](#)
ki
sillä koko

[H1004](#)
be'i-tah,
hänen perheensä on puettu

[H3847](#)
la-vush
on puettu

שָׁנִים:

[H8144](#)

sha-nim.

purppuravillaan

ei hän pelkää talossaan lunta sillä koko hänen perheensä on puettu purppuravillaan

²² וְאַרְגָּמָן שֵׁשׁ לָהּ עֹשֶׂתָהּ מְרַבְּדִים

[H4765](#)
mar-vad-dim
peitteitä

[H6213](#)
'a-se-tah-
hän tekee

[H0](#)
lah;
itselleen

[H8336](#)
shesh
hienoa pellavaa ja purppuraa

[H713](#)
ve-'ar-ga-man

לְבוּשָׁה:

[H3830](#)

le-vu-shah.

ovat hänen vaatteensa

peitteitä hän tekee itselleen hienoa pellavaa ja purppuraa ovat hänen vaatteensa

²³ אֶרֶץ: זְקַנֵי־ עִם־ בְּשִׁבְתּוֹ בְּעֵלָהּ בְּשַׁעְרֵים נוֹדַע

[H3045](#)
no-da'
tunnetaan porteissa

[H8179](#)
bash-she-'a-rim

[H1167](#)
ba-'lah;
hänen miehensä

[H3427](#)
be-'shiv-to,
hän istuu

[H5973](#)
'im-
joukossa

[H2205](#)
zik-nei-
vanhinten

[H776](#)
'a-retz.
maan

tunnetaan porteissa hänen miehensä hän istuu joukossa vanhinten maan

²⁴ לְכַנְעֵנִי: נְתַנָּה יַחְגֹּר וְתִמְכֹּר עֹשֶׂתָהּ סָדִין

[H5466](#)
sa-din
hienoja liinavaatteita

[H6213](#)
'a-se-tah
hän tekee

[H4376](#)
vat-tim-kor;
ja myy

[H2289](#)
va-cha-gor,
vöitä

[H5414](#)
na-te-nah
ja toimittaa

[H3669](#)
lak-ke-na-'a-ni.
kauppiaille

hienoja liinavaatteita hän tekee ja myy vöitä ja toimittaa kauppiaille

²⁵ אַחֲרוֹן: לְיוֹם יִתְשַׁחֵק לְבוּשָׁה וְהָדָר עֹז־

[H5797](#)
'oz-
voima

[H1926](#)
ve-'ha-dar
ja kauneus

[H3830](#)
le-vu-shah;
ovat hänen vaatteensa

[H7832](#)
vat-tis-chak,
hän nauraa

[H3117](#)
le-jom
päivälle

[H314](#)
a-cha-ron.
tulevalle

voima ja kauneus ovat hänen vaatteensa hän nauraa päivälle tulevalle

²⁶ עַל־ הַחֶסֶד וְתוֹרַת־ בְּחַכְמָה פְּתַחְהָ פִּיהָ

[H6310](#)

pi-ha
suunsa

[H6605](#)

pa-te-chah
hän avaa

[H2451](#)

ve'cha-che-mah;
viisauteen

[H8451](#)

ve'to-rat-
ja opetus

[H2617](#)

che-sed,
armollinen

[H5921](#)

'al-

לְשׁוֹנָהּ:

[H3956](#)

le-sho-nah.

on hänen kielellään

suunsa hän avaa viisauteen ja opetus armollinen on hänen kielellään

²⁷ תֹּאכַל: לֹא עֵצְלוֹת וְלֶחֶם בֵּיתָהּ הִלִּיכוֹת צוֹפִיָּהּ

[H6822](#)

tzo-fi-jah
hän tarkkailee

[H1979](#)

ha-li-chot
kulkua

[H1004](#)

be'i-tah;
talonsa

[H3899](#)

ve'le-chem
ja leipää

[H6104](#)

'atz-lut,
velttouden

[H3808](#)

lo
ei

[H398](#)

to-chel.
hän syö

hän tarkkailee kulkua talonsa ja leipää velttouden ei hän syö

²⁸ וַיְהַלְלָהּ: בְּעֵלָהּ וַיִּאֲשְׁרוּהָ בְּנֵיהָ קָמוּ

[H6965](#)

ka-mu
nousevat

[H1121](#)

va-nei-ha
hänen lapsensa

[H833](#)

vaj'-ash-she-ru-ha;
ja kutsuvat

[H1167](#)

ba'-lah,
siunatuksi

[H1984](#)

vaj'-hal-lah.
hänen miehensä kiittää häntä

nousevat hänen lapsensa ja kutsuvat siunatuksi hänen miehensä kiittää häntä

nousevat hänen lapsensa ja kutsuvat siunatuksi hänen miehensä kiittää häntä

²⁹ כָּלֵנָה: עַל־ עֲלִית אֶתְּ חֵיל עָשׂוּ בָנוֹת רַבּוֹת

[H7227](#)

rab-bot
monet

[H1323](#)

ba-not
tyttäret

[H6213](#)

'a-su
toimivat

[H2428](#)

cha-jil;
hyveellisesti

[H859](#)

ve'-'at,
mutta

[H5927](#)

'a-lit
sinä

[H5921](#)

'al-
kohoat

[H3605](#)

kul-la-nah.
yli kaikkien

monet tyttäret toimivat hyveellisesti mutta sinä kohoat yli kaikkien

monet tyttäret toimivat hyveellisesti mutta sinä kohoat yli kaikkien

³⁰ וַיִּרְאֵת־ אִשָּׁה הַיּוֹפִי וְהַבֶּל הַחַן שֶׁקֶר

[H8267](#)

she-ker
petollinen on suosio

[H2580](#)

ha-chen
ja ohimenevää

[H1892](#)

ve'-he-vel
on kauneus /

[H3308](#)

haj-jo-fi;
nainen

[H802](#)

'ish-shah
joka pelkää

[H3373](#)

jir-'at-

וְהָיָה תִתְהַלֵּל: הִיא

[H3069](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H1931](#)

hi
häntä

[H1984](#)

tit-hal-lal.
ylistetään

petollinen on suosio ja ohimenevää on kauneus / nainen joka pelkää JAHWEH HERRAA häntä ylistetään

³¹ בְּשַׁעֲרֵים וַיְהַלְלוּהָ יְדֵיהָ מִפְּרִי לֶהֱתַנּוּ-

[H5414](#)

te·nu-

anna nauttia hänen

[H0](#)

lah

hän

[H6529](#)

mip·pe·ri

hedelmistä

[H3027](#)

ja·dei·ha;

käsiensä

[H1984](#)

vi·hal·lu·ha

ja kiittäköön häntä

[H8179](#)

vash·she·'a·rim

porteissa

מַעֲשֵׂיהָ:

[H4639](#)

ma·'a·sei·ha.

hän

anna nauttia hänen hedelmistä käsiensä ja kiittäköön häntä porteissa hänen tekonsa